GYÉMÁNT ÚT BUDDHIZMUS

TOMEK LEHNERT

Szélhámos szerzetesek

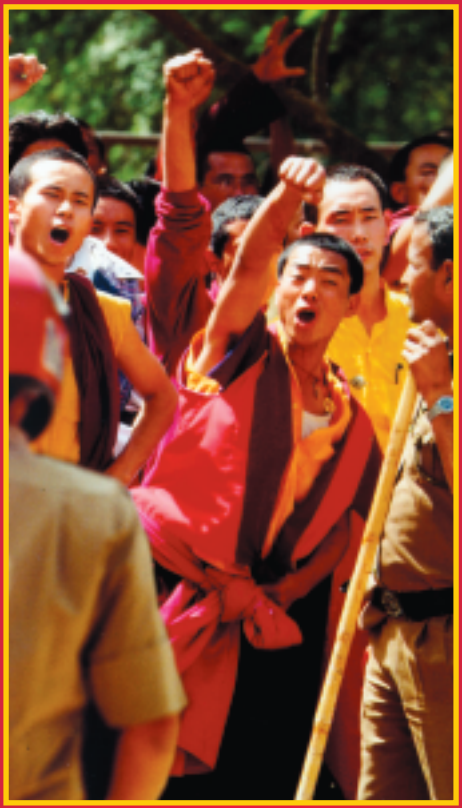

A karma kagyü háború krónikája

Tomek Lehnert

SZÉLHÁMOS SZERZETESEK

A karma kagyü háború krónikája

TOMEK LEHNERT

Szélhámos szerzetesek

A karma kagyü háború krónikája

ROGUES IN ROBES – TOMEK LEHNERT
1. kiadás: Blue Dolphin Publishing, Inc. – Nevada City, 1998
Magyar fordítás: Kiss Eleonóra © 2000
A fordítást átdolgozta és szerkesztette: Ling Judit © 2004
Lektor: Csöndes Áron
Korrektúra: Dombi Kati
Nyomda: Faa Produkt Nyomda, Veszprém

Gyémánt Út Buddhista Közösség
1074 Budapest, Huszár u. 7–9. • Telefon/fax: (06-1) 321 7025
E-mail: budapest@buddhizmusma.hu • www.buddhizmusma.hu
Felelős kiadó: Major Péter
ISBN: 963 217 596 4
2004.

Tanítómnak
és barátaimnak
ajánlom

Tartalomjegyzék

Előszó 9
Köszönetnyilvánítás 13
Szereplő személyek 15
Bevezetés 23
1. A királyság 29
2. A riválisok 41
3. A szakadás 57
4. A rágalom 71
5. A csönd 79
6. Az első lövés 93
7. A baleset 101
8. A puccs 113
9. A harc 131
10. A visszavonulás 143
11. A zűrzavar 173
12. A visszautasítás 187
13. Az ellenállás 199
14. A kiábrándulás 219
15. A támogatás 233
16. A fordulópont 243
17. Karmapa 263
18. Szélhámos szerzetesek 283
Epilógus 293
Jegyzetek 297
Dokumentumok 299
Fogalommagyarázat 375
A szerzőről 381

Előszó

1981. DECEMBER 13. REGGELÉN hazám, Lengyelország megdöbbentő valóságra ébredt. Néhány órával azelőtt, pontosan éjfélkor a kommunista kormány bejelentette a nemzetnek, hogy statáriumot rendelt el. Ijesztő, rendőregyenruhás TV-bemondók köszöntötték a döbbent nézőt, hosszú börtönfogsággal vagy akár halállal fenyegetve azokat, akik ujjat mernek húzni az új katonai hatalommal. Népünk legalapvetőbb jogait felfüggesztették. A kormány szándéka az volt, hogy megtörje a Szolidaritás egységét, és visszaküldje az országot a szovjet röppályára.

Az állami tömegmédiából áradó baljós üzenet ellenére másnap ezrek vonultak az utcára a kommunista szigorítások ellen tiltakozva. Gyárak csukták be kapuikat, diákok foglalták el az egyetemeket. Otthonomban, Gdanskban, a Szolidaritás szülővárosában ádáz harcot folytattunk a Zomo, a hírhedt rohamrendőrség ellen, és azt az illúziót tápláltuk magunkban, naivan talán, hogy frissen nyert szabadságunkat megtarthatjuk.

Tíz nappal később tankok gördültek a gdanski Lenin kikötőbe, a tiltakozók utolsó erődítményébe. Az ott maradt néhány száz gyárfoglaló munkást bekerítették, megverték és letartóztatták. A munkások sorsa várt arra a maroknyi diákra, barátaimra is, akik az udvaron barikádozták el magukat. A kormány diadalmasan jelentette be, hogy az antiszocialista elemeket felszámolták, és a Szolidaritást eltörölték. Sötét felhő ereszkedett Lengyelországra, láttuk, ahogyan álmaink darabokra hullanak.

Visszatekintve azokra a napokra, emlékszem a frusztráció és a harag érzésére, amelyet Lengyelországban akkor éreztünk. Habár a mi gdanski baráti körünkben az ország keserű hangulata nemsokára egy sokkal könnyedebb érzésnek adta át a helyét. A sivár és bizonytalan valóság, amellyel szembe kellett néznünk, maga után vonta az önmagunkba tekintést és a tartós értékek keresését; így kezdetben szégyenlősen egy ősi keleti filozófia után nyúltunk. Mintha csak újonnan felfedezett spirituális érdeklődésünkre érkezett volna válasz, hat hónappal a statárium bevezetése után egy buddhista láma érkezett lázadó városunkba. Akkoriban ebben a zárt országban ez egyedülálló lehetőség volt. Tudva, hogy a kommunista Lengyelország nem az a hely, ahol gyakori a vallási tanítók felbukkanása, rohantunk a helyi Művészeti Akadémiára, hogy Ole Nydahl buddhista mesterrel találkozhassunk.

A pódiumra felpattanó, a közel hétszáz fős közönségre mosolygó sportos dán lerombolta a gurukról alkotott képet. Vicceket mesélt, gúnyt űzött a gyűlölt hatóságokból, és a legkevésbé sem zavartatva magát a tömegben rejtőzködő civil ruhás rendőröktől, nem csinált titkot abból, mit gondol a kommunista diktatúráról. Ebben a pillanatban barátaimmal rátaláltunk valakire, akivel azonosulni tudtunk. De amikor a nyugati láma rátért előadása lényegére, mondanivalója megszázszorozta személyes varázsát. A buddhizmus logikája, tisztasága és bölcsessége teljes erejével hatott ránk. Előttünk állt egy, az életünk teljes megélését szolgáló különleges eszköz, egy olyan rendszer, amely a tudatosság zavaros állapotait tökéletességgé változtatja. A legfontosabb az volt, hogy cselekedeteink mindegyik aspektusa beilleszthető a megszabadulásra és megvilágosodásra való törekvésbe. Most már harcolhattunk az igazságtalanság ellen anélkül, hogy gyűlöltük volna elnyomóinkat. A láma hangsúlyozta a mindennapi élet fontosságát, valamint azt, hogy ne ragadjanak el minket az érzelmek, és ily módon „megláthassuk a dolgok igaz természetét". Tökéletesen meggyőzve, az egyik nemes harcot csak egy másik értékes cél érdekében feladó idealisták lelkesedésével fogadtuk be a tibeti buddhizmust.

Így kezdődött spirituális utazásom, amely Láma Ole oldalán sok kontinens kitaposott ösvényeire vezetett. Csatlakoztam Ole és felesége, Hannah kalandos utazásához, amellyel elhozták a tibeti buddhizmust a modern világba. Nagyszerű feladat volt ez, verseny az idővel Tibet páratlan tudásának megmentésére, mielőtt azt a kínai kommunisták teljesen lerombolhatták volna. Olyan vállalkozás volt ez, amely nemcsak a buddhista rendszerbe vetett mély bizalmat követelte meg, hanem a rendszert átadó magas rangú tibeti lámákba vetett rendíthetetlen hitet is. A rinpocsék, ahogyan ezeket a tiszteletre méltó tanítókat nevezték, a nagy megvalósítás példái voltak. Ha még nem is érték el a teljes megvalósítást, akkor is már közel voltak hozzá, vagy legalábbis mi akkor így gondoltuk.

Eljött 1992, az az év, amelyre még sokáig emlékezni fogunk a tibeti buddhizmus krónikájában. Mint villámcsapás az égből, zavaró és viharos viszály tört ki a karma kagyü vonal legmagasabb rangú lámái között. Míg az egész buddhista világ lélegzetét visszafojtva figyelt, a kagyü mesterek egy csoportja kemény vádakkal illette egymást. A felszínre kerülő bizonyítékok egy, a kagyü iskola átvételére irányuló alattomos összeesküvésre utaltak. A vonal egyik vezetője kapcsolatban állt a kommunista Kínával. Az árulás volt az első szó, amely az eszünkbe jutott.

Ez több volt annál, amit Nyugaton a többség meg tudott volna emészteni. Úgy éreztük, elárulták idealizmusunkat. Újra láttam, amint tankok gördülnek át a gdanski kikötő kapuin. Nem volt más lehetőség, minthogy szembeszálljunk a hazugságokkal. Láma Ole és Hannah kezdettől fogva tiltakozott, és ellenezte a manipulációt. Az ezt követő években különböző kormányokkal, magas rangú vezetőkkel és szervezetekkel kerültek szembe, hogy lerántsák a leplet az összeesküvőkről, és megvédjék a kagyü iskolát. Ez a vállalkozás nagy kockázattal és sok nehézséggel járt.

Ez a könyv igazságkeresésünk krónikája. Abból az ellenállhatatlan vágyból keletkezett, hogy ne adjuk meg magunkat a csalásnak és a zsarnokságnak, amelyre a lengyelek különösen érzékenyek. Emel-

lett ez a könyv kísérlet a Tibetet körülvevő misztikum megszüntetésére, és a konfliktus történeti környezetben való bemutatására is. Lehet, hogy néhányakat megdöbbent majd a kompromisszumokat nem kereső stílus és a durva konklúziók, de az itt ismertetett tények a legszigorúbb elemzést és kritikát követelik meg. Ugyanakkor ez a munka egyben felhívás arra is, hogy fogalmat alkossunk arról, milyen kincset őrzött Tibet valójában: Buddha nagyszerű tanításait, amelyek mindig tökéletesek. Sok a vas, de kevés az arany, és a himalájai királyság sem kivétel ez alól az általános szabály alól. A könyv olvasása során érezzük magunkat felbátorítva arra, hogy elválasszuk az aranyat a közönséges fémtől, és tiszta, szilárd formában öntsük ki a buddhizmus jövőjét.

La Jolla, Kalifornia
1998. május 21.

Köszönetnyilvánítás

EZ A KÖNYV NEM JÖHETETT VOLNA LÉTRE barátaim felbecsülhetetlenül értékes segítsége nélkül. Sokan járultak hozzá a végleges változat elkészüléséhez. Négy embert szeretnék megemlíteni, akik értékes tanácsokat adtak nekem, bátorítottak, és első irodalmi kísérletemet olvasható szöveggé alakították. Kiemelten szeretnék köszönetet mondani Stephen James-nek az angliai Cambridge-ből, Don Marshallnak az ausztráliai Sydneyből, Brooke Webbnek az egyesült államokbeli San Fransiscóból, és Lara Brainsteinnek a kanadai Montreálból..

Szereplő személyek

Rangdzsung Rigpe Dordzse,
a 16. Karmapa,
a tibeti buddhizmus karma kagyü iskolájának vezetője

Samar rinpocse,
vagy Künzig Samarpa,
vagy Samarpa,
Karmapa legfontosabb tanítványa

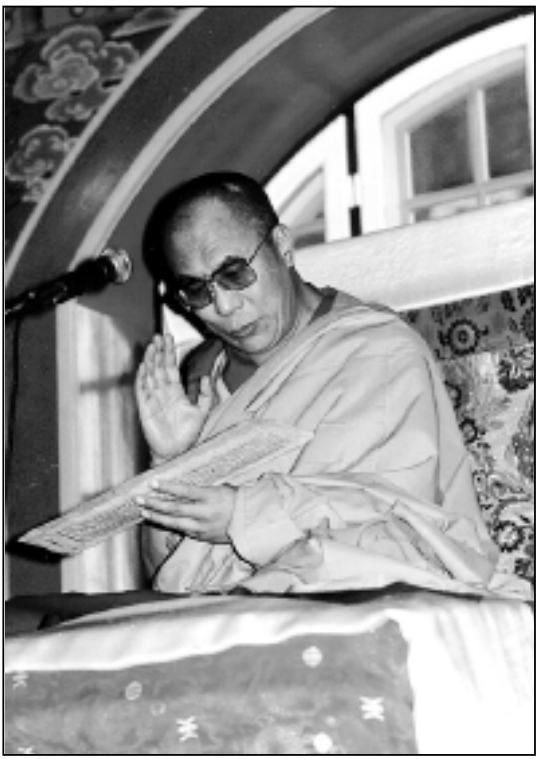

Tenzin Gyaco,
a 14. Dalai Láma,
magas rangú vallási vezető,
Tibet királya

Táje Dordzse,
a 17. Karmapa,
akit Samar rinpocse ismert fel

Tai Szitu,
vagy Szitu rinpocse,
vagy Szitupa,
Karmapa második legfontosabb tanítványa
(Urgyen Trinlivel)

Urgyen Trinli,
akit Tai Szitu rinpocse ismert fel,
majd elismert a kommunista Kína,
és tisztségében megerősített a Dalai Láma

Dzsamgon Kongtrul rinpocse,
vagy Dzsamgon rinpocse,
vagy Dzsamgon Kongtrul,
magas rangú kagyü láma,
Karmapa közeli tanítványa

Gosír Gyalcab rinpocse,
vagy Gyalcab rinpocse,
vagy Gyalcabpa,
magas rangú kagyü láma,
Karmapa közeli tanítványa

Topga Julgyal,
vagy Topga rinpocse,
vagy Topgala,
Rumtek és a Karmapa
Charitable Trust vezetője

Lopön Csecsu rinpocse,
vagy Csecsu rinpocse,
magas rangú láma,
a 16. Karmapa bizalmasa

Akong tulku,
Skóciában élő kagyü láma,
Szitu rinpocse küldötte
a kommunista Kínában

Tenga rinpocse,
magas rangú kagyü láma,
Kathmanduban él

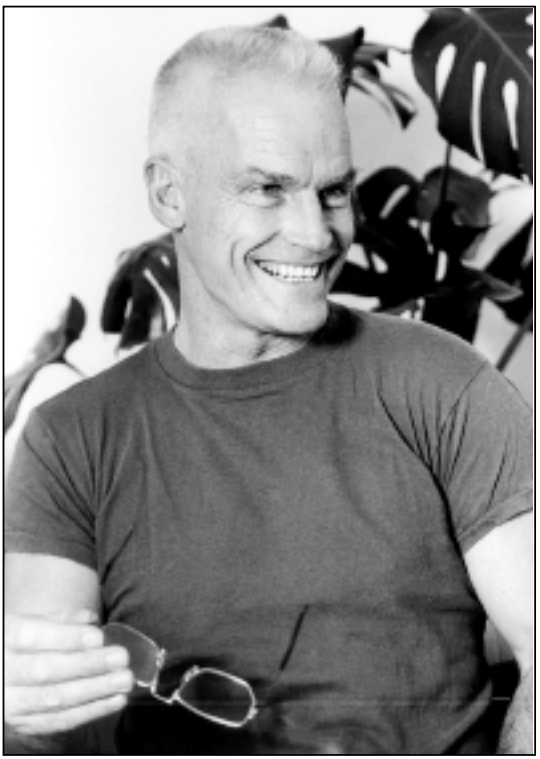

Láma Ole Nydahl,
a 16. Karmapa első nyugati tanítványa,
több mint 200* nyugati központ alapítója

* A könyv magyar kiadásakor a Láma Ole által alapított központok száma már elérte a 400-at

Bevezetés

AMIKOR A TELEFON MEGSZÓLALT Kauai szigetén, nem gondoltuk, hogy ezzel egy kegyetlen vihar veszi kezdetét. Egy olyan vihar, amely végigsöpör a tibeti buddhizmus karma kagyü vonalán, megrengeti annak alapjait, majd egy végső rohammal elsöpri a középkori Tibet politikáját. Ez a trópusi tengerpart aligha lehetett egy, a Himalájából eredő dráma díszlete, és mégis a tibeti buddhizmus mély válsága közeledett baljóslatúan a hawaii partok felé. Láma Ole egyik zsúfolt előadói körútja közepén, a csendes-óceáni sziget szépségétől megnyugodva nem voltunk felkészülve a hozzánk érkező hírekre.

Tőlünk tizenegy időzónányira Németországban Sys, Ole titkárnője nyomta meg a vészcsengőt. Egy titokzatos levél érkezett Ázsiából minden európai buddhista központba. A levél a színes nepáli bélyeggel és az alig olvasható címmel úgy nézett ki, mint a tibeti szerzetesek egy újabb udvarias kapcsolatfelvételi kísérlete a Nyugattal. Amikor azonban barátaink elolvasták a szöveget, meglepetésüket talán csak bosszúságuk múlta felül. A levelet a legnagyobb jóindulattal sem lehetett udvariasnak nevezni, és célja csak a politikai intrika és a szektaháború volt.

Az írók, a Kathmandu-völgyi kétes hírű tibeti kereskedők Derge Szövetségnek nevezett csoportja, nem sokat kerteltek. Üzenetük eddig példátlan zűrzavarba sodorta a tibeti buddhizmust. A fenyegetések és az arcátlan követelések hirtelen kitörésével egy évszázados hagyomány, a Gyalva Karmapa, a tibeti karma kagyü vonal szellemi

vezetője egymást követő inkarnációinak felismerését szolgáló hagyomány megváltoztatását sürgették.

Európai barátaink, mivel addig még nem találkoztak a politikának a vallásokra gyakorolt korrupt hatásával, döbbenten rohantak telefonjaikhoz. Sys ért el minket először. Levegőt is alig véve ontotta ránk híreit. Amikor befejezte, hitetlenkedve bámultunk egymásra. Mivel nem voltunk tisztában a himalájai királyságot évszázadokon át körülvevő kétes ügyekkel, azt hittük, ránk szakadt az ég. A „Szent Tibet" hirtelen korántsem szenthez méltóan viselkedett.

Úgy tűnt, csak Láma Ole érti az események valódi jelentőségét. Valaki, aki e nepáli kereskedők mögött bújt el, megpróbálja szétrobbantani a kagyü iskolát. A levél csak az első érzékelhető támadás volt. A támadók személyénél azonban sokkal fontosabb volt megtudnunk, hogy pontosan mi is forog veszélyben, illetve, hogy mi rejtőzik az üzenet sorai között. A támadás a kagyü vonal lényegébe hatolt. Az akkor csak az összeesküvők legbelsőbb körei által ismert titkos cél az volt, hogy átvegyék az ellenőrzést a következő Gyalva Karmapa, a tibeti jógik királya felett.

Tibet első inkarnálódó lámája, a Karmapa egyedülálló a Hó Birodalmában megjelenő számos inkarnáció között. Az ottani emberek Buddhaként tisztelik, és az ország egész keleti része felett gyakorolja a legfőbb hatalmat. Közel kilencszáz éve töretlenül minden inkarnációja rendelkezik Buddha összes olyan módszerével, amely segíti a tudattal való munkát, és nem szokatlan, hogy halála előtt részletes iránymutatást hagy hátra következő újraszületésének körülményeiről. Az írásos vagy esetenként szóbeli utasítások nagy pontossággal írják le jövőbeli visszatérésének körülményeit.

A történelem során két összetevő játszott szerepet a következő Karmapa felismerésének kényes folyamatában: a fiatal inkarnáció cselekedetei, illetve az elődd által hátrahagyott útmutatások. Ezért, amikor a 16. Karmapa 1981-ben meghalt, a tanítványai meg voltak győződve arról, hogy a régi szokást megtartva a Karmapa hátrahagy majd ilyen jellegű útmutatásokat. Halála óta ennek a spirituális kinyilat-

koztatásnak meglelése állandó problémát jelentett. A Karmapa elhamvasztását követő kagyü gyűlésen legközelebbi tanítványait, négy magas rangú lámát jelöltek ki a jövendölő levél fellelésének és a Karmapa következő inkarnációja megtalálásának nehéz feladatára.

A kathmandui „levélkampány" nagyon érzékenyen érintette a vonalat. 11 év telt el a Karmapa halála óta, és a 17. inkarnációnak se híre, se hamva nem volt. A nagy jelentőségű feladattal megbízott négy láma úgy tűnt, képtelen megoldást találni. A hosszú ideig tartó várakozás áldozatokat követelt. Számos politikailag érdekelt csoport tűnt fel a keleti buddhista életben. Fantasztikus pletykákat terjesztettek, totális hadjáratot indítottak, nagy nyomást gyakoroltak a régensekre, hogy azok végre meghozzák a döntést.

A Derge Szövetség csak egy volt a sok hasonló csoport közül. Ugyanakkor megkülönböztette őket társaiktól az a szándék, hogy szembeállítsák Karmapa egyik legfontosabb tanítványát, Tai Szitut a másik hárommal. A szóbanforgó levelükben amellett, hogy magukat állították be a kagyü buddhista gyakorlók többségének képviselőjeként, kijelentették, hogy kizárólag Tai Szitu rinpocse* inkarnációi rendelkeznek az egymást követő Karmapák felismerésének történelmi jogával. Rá akarták venni Tai Szitut, hogy azonnal éljen különleges jogával. Ez a szándék nagyon eltért az addigi szokásoktól. Korábban a legkomolyabb spirituális képességekkel rendelkező személy megjelent, elmesélte álmait és látomásait, így segítette az újraszületett tulkuk megtalálásának kényes folyamatát. Egyik lámának sem volt kizárólagos joga az inkarnációk azonosítására, különösen az egymást követő Karmapák felismerésére nem, akik végső soron mindig maguk azonosítják önmagukat a tetteiken keresztül.

Ekkor azonban valaki lázadást szított. A színpadot már berendezték egy, a vonalon belül bekövetkező hatalmas összeütközésre. Tai Szituról azt mondták, ő az egyetlen, aki felismerheti a fiatal

* A Rinpocse szó egy megtisztelő cím, amely azt jelenti az „Értékes", gyakran adják buddhista mestereknek

Karmapát, míg három társát úgy állították be, mint akik azon igyekeznek, hogy megakadályozzák az egész folyamatot. Először történt meg, hogy a kathmandui kereskedők, akik ilyen okfejtéssel tömték a keletiek fejét, úgy döntöttek, hogy nyugatra is kiterjesztik propagandájukat. Üzenetük hatalmas kőtömbként zuhant a nyüzsgő európai buddhista élet kellős közepébe.

Amíg mi Sys szavait hallgatva mozdulatlanul álltunk, és megpróbáltuk felfogni az árulást, Láma Ole nyugodtan összefoglalta a helyzetet: „Ez háborút jelent." Az elkövetkező két évben láthattuk, milyen prófétikusak voltak a szavai. 1992. március 17-ének reggelén eldördültek a kagyü háború első lövései. Ole sajátos katonai ösztönével azonnal felismerte őket. Innentől kezdve az események még drámaibbá váltak. Keserű és megalkuvást nem ismerő harc bontakozott ki. A főszereplők, a magas rangú és nagy tiszteletnek örvendő tibeti lámák ezután inkább ambíciózus politikusokhoz, mintsem vallási tanítókhoz illő harccal és könyörtelen sárdobálással foglalták el magukat. Az ezt követő konfliktus próbára tette a világon élő buddhista gyakorlók ezreinek érettségét és eltökéltségét, és Nyugaton megváltoztatta a tibeti buddhizmusról kialakult képet. Keleten még mindig érezhető a hatása.

A történet tetőpontján, amikor a gyorsan pörgő események majdnem a kagyü vonal kommunista Kína általi átvételéhez vezettek, nekünk egyre csak az a kérdés járt a fejünkben: Hogyan történhetett ez meg? Hogyan kelthetett ilyen zűrzavart a tanítványaik fejlődését és boldogságát befolyásoló ügyekben a vonal spirituális csúcsán álló magas rangú tanítók egy csoportja?

Ma, hosszú évek óvatos értékelése után a válasz talán közelebb van, mint kezdetben gondoltuk. Bármilyen különösen hangozzék is a nyugati fülnek, a Himalája lámái között jelenleg zajló hűség-kérdések, rivalizálások és ellenségeskedések közvetlen kapcsolatban állnak mindazzal, ami sokszáz évvel ezelőtt történt Tibetben és Kínában. A tibetiek, csakúgy, mint a többi nép, beleértve a magas rangú tanítókat is, azoknak a társadalmi és politikai feltételeknek a foglyai,

amelyek között születtek. Tetteiket és szellemi szokásaikat nagymértékben a múltbeli események irányítják. Harcaik okainak és összetettségének megértéséhez el kell mélyednünk a tibeti történelemben.

Ez a történet a XVIII. század közepén kezdődik a Potala palota homályos folyosóin, Lhászában, a Dalai Lámák székhelyén, majd az események láncolatán keresztül elvisz minket egészen a mai tibeti kolóniákhoz és kolostorokhoz a Himalájában, és a modern tibeti buddhista központokhoz Nyugaton.

Amikor 1959-ben a tiszteletreméltó rinpocsék, lámák és szerzetesek elmenekültek Tibetből, és először Indiába, majd Nyugatra kerültek, még a feudalizmus terheit viselték. Buddha teljes életművével, a tudattal való munka leghatékonyabb eszközével együtt magukkal vitték konfliktusaikat is. A nyugati viselkedésükben megjelenő néha intrikus fordulatok megértésének kulcsa a tibeti történelemben, a kínai invázió előtti hermetikusan elzárt világban rejlik. A Hó Birodalma, amelyet hajdanán misztikum és féligazságok takartak el, talán fényt deríthet a tibeti buddhizmuson belül manapság zajló drámára.

Ennek a könyvnek nem célja, hogy radikális megoldással álljon elő, sem az, hogy úgy tűnjön, mindent teljesen feltárt. Ez egy olyan ember személyes beszámolója, aki tanúja volt a válságnak; a könyv olyan események két évre kiterjedő kronologikus áttekintése, amelyek majdnem a kommunista Kína befolyása alá vitték a „kagyüházat". Ugyanakkor ezeket a szokatlan eseményeket végigtekintve képet kaphatunk a harc kiváltó okairól. Tibet korábbi társadalmi szerkezetének ismeretében az olvasó talán objektívebb értékelést kaphat az összeesküvés főszereplőiről, és végül felismerheti, hová vezet a vakhit. Hagyjuk, hogy a tények önmagukért beszéljenek, és hagyjuk, hogy a történelem és a józan ész vezessen minket. A múlt felfedi a jelen titkait, és tanulságként szolgál a jövő számára.

Első fejezet

A királyság

AZ ELZÁRKÓZÁS ÉVSZÁZADOKON KERESZTÜL Tibet jellemzője volt. Az ország földrajzi elérhetetlensége, és lakosságának azon őszinte kívánsága, hogy minél kisebb mértékű kapcsolat álljon fenn a külvilággal, ideális helyzetet teremtett az elszigeteltségre. Amikor az egymást követő kínai dinasztiák korlátlan uralmat követeltek távoli szomszédjuk felett, és megadásra, illetve nagylelkű pártfogásuk elfogadására szólították fel Lhászát, a tibetiek nem adták be a derekukat. Peking erőfölényének ellenére a himalájai népnek sikerült nagyrészt zavartalanul és a külvilág által elfelejtve boldogulnia. A barbár mongol hordák, amelyek a XVII. század közepén az ország nagy részét lerombolták, inkább csak eszközt jelentettek egy, a riválisai leigázására törekvő politikai erő kezében, mint egy valódi, idegen támadó népet. Olyan eszközzé váltak, amely ugyan elszabadult, és ellenőrzése egy időre lehetetlenné vált, de mégis csupán eszköz maradt, hiszen azt a hatalomért harcoló politikai erők tudatosan importálták. Így a tibeti történelem során nem voltak gyakoriak a betolakodók; az ország a XX. század elején is ugyanolyan zárt volt, mint amikor a buddhizmus először került a himalájai királyságba i.sz. 750 körül. Ilyen elzárt körülmények között a tibetiek egy évezreden keresztül képesek voltak megőrizni azt, amit az egymást követő muzulmán inváziók körülbelül ezer évvel ezelőtt módszeresen szétromboltak Észak-Indiában: Buddha összes tanítását.

A XIX. században jött létre az első kapcsolat a Nyugattal, amikor az orosz és a brit birodalom egymás szándékaiban nem bízva versengeni kezdett e távoli régió feletti befolyásért.

Az európai felfedezők misztikus vallási rendszerekről, szent lámákról és gigantikus kolostorokról hoztak híreket. A brit katonák kevésbé varázslatos történetekkel tértek haza. 1904-ben a Lhásza elfoglalására indított expedíció során Younghusband ezredes és maroknyi csapata elsöpörte majdnem az egész tibeti kormányhadsereget. A tibetiek katonai ereje egyértelműen szellemi erejük mögött kullogott.

Az első kapcsolatfelvétel után a spirituális utat járók, teozófusok és társaik keveréke azonnal lecsapott a szent királyságra. A XX. század fordulójától a levitáló jógikról szóló egzotikus mesékkel szórakoztatták az európai közönséget, akiknek meg kellett emészteniük az állítólag a Hó Birodalmából származó, sötét spirituális doktrinákról szóló tanulmányokat. Az elbeszélők egyre fűtötték az olvasók képzeletét, de a meséknek nem sok közük volt Tibet valódi kincseihez. Tibetet a misztikum forrásaként tartották számon, és hamarosan minden természetfeletti szinonímájává vált.

Ezzel körülbelül egyidőben néhány neves skandináv és orosz orientalista is eljutott Lhásza tiltott városába. Gazdag kultúrával találkoztak, amelyre egy egyedülálló vallási rendszer volt jellemző. A történelem folyamán először került kapcsolatba a Nyugat Buddhának a tudat működéséről szóló módszereivel. A tudósok felfedezései azonban az elit egyetemek exkluzív köreiben maradtak, kutatásaik nem terjedtek tovább az intellektuális és tudományos találgatásoknál. Európának további öt évtizedet kellett várnia egy messzebb terjedő és gyakorlatiasabb eredményre. Csak 1959-ben jöhetett létre egy igaz és tartós kapcsolat a két kultúra között, azt követően, hogy a tibetieket a kommunista barbárok brutálisan kikergették rejtekükből. Az áttörés ideje a hatvanas évek végén érkezett el. Két ember, Hannah és Ole Nydahl készen állt a buddhista tanítások elsajátítására, és azok nyugati átadására.

1969 decemberében a 16. Karmapa, a tibeti buddhizmus karma kagyü iskolájának vezetője Kathmanduba utazott, ugyanakkor,

amikor Hannah és Ole Nydahl Dániából a városba érkezett. A fiatal idealisták harmadik útjukon voltak a nepáli fővárosban, hogy az emberi tudat módosítására alkalmas anyagokat hozzanak magukkal. Avantgárd skandináv művészek és lázadók egy csoportját vezették, és meg voltak győződve arról, hogy a kábítószerek alkalmasak arra, hogy megnyissák az emberekben az „érzékelés kapuit", és megmutassák a végső igazságot. Kathmanduban egy belső hang a fenséges Szvajambu hegy tetejére vezette Hannah-t és Olét épp akkor, amikor Karmapa egy szertartást készült elvégezni. Visszaemlékezéseik szerint a szertartás egy pontján, amikor Karmapa fejükre tette a kezét, minden fénnyé vált. A láma ezer napként tündökölt, és ők egy pillanat alatt ráébredtek, hogy megtalálták, amit kerestek.

Ezt a váratlan találkozást intenzív tanulási időszak követte a Himalája keleti részén. Karmapa első nyugati tanítványaiként Hannah-t és Olét bevezették a tibeti buddhizmus tanításaiba és különleges gyakorlataiba*. A hatvanas évek látomásai végre valósággá váltak. A következő években Ole – már maga is lámaként – több mint 200 kagyü buddhista központot alapított a világon. Hannah-val és más segítőkkel az oldalán utazott szakadatlanul központról központra, átadva Buddha bölcsességét a Nyugatnak. Az álom beteljesítésére sarkalló vágy motorja Karmapa iránti odaadásuk volt, amely a kezdetekben mindenre kiterjedt, ami Tibetből eredt. Bárkit, aki a Hó Birodalmából származott, magas szellemiségűnek tekintettek, minden tibetiről azt gondolták, hogy jógi mester, és minden szerzetesi ruhát viselő borotvált fejről azt, hogy félig megvilágosodott. Ez a látásmód ösztönözte az idealista Nyugatot: úgy hitték, Sangri La, a hatvanas évek generációjának célja elérhető távolságra van.

Mások, akik a következő években fedezték fel Tibetet, még nagyobb lelkesedéssel, és még kevesebb kritikával tartották fenn ezt a szent látomást, buzgalommal helyettesítve a tudásban és a valódi

* *Entering the Diamond Way, Ole Nydahl, Blue Dolphin Publishing, 1985.*
(Belépés a Gyémánt Útra, Ole Nydahl, MIND Kiadó, 1999)

átadásban lévő hiányosságokat. Különösen a régi Tibetet tartották nagy becsben, mint földi mennyországot. Bármit, amin a kínai megszállást megelőző időkből származó tibeti pecsét volt, odaadással imádtak és idealizáltak. Ez nemes válasz volt a kommunista atrocitásokra és a hisztérikus kínai propagandára, amely feudális, visszamaradott és elnyomó társadalomként kezelte a megszállt országot. Az a kijelentés, hogy minden szent, ami tibeti, a nyugaton élő tibeti buddhisták első generációjának egységes jelmondatává vált. A reménnyel teli fiatalok befogadták a tibeti buddhizmust, és egyben Tibetet is. Senki sem akart a kommunista agresszorok oldalára állni, és a tibetiek, akiknek a legszükségesebb pillanatban kellett megtapasztalniuk a világ politikusainak közönyét, nyomban észlelhették a változásokat, amint a nyugati idealisták figyelme feléjük fordult.

Végül a hivatalos közöny évtizedei után a tibeti ügy bajnokai igazolva láthatták harcukat. Amikor a Dalai Láma 1989-ben megkapta a Nobel Béke-díjat, a nyugati média felkapta Tibet ügyét, és reflektorfénybe állította a kínai megszállás borzalmait. Hírességek forgolódtak a Dalai Láma körül, aki maga is hírességgé válva világjáró lett, mint Tibet félhivatalos vezetője. Ugyanakkor a szabad Tibet szószólói e hullámot meglovagolva engedték, hogy a szent himalájai királyságba vetett feltételek nélküli hit akadálytalanul tovább burjánozhasson.

Nagy volt-e vajon a különbség a harmonikus kép és a valóság között? Vajon a régi Tibet valóban kizárólag lámáikat és kolostoraikat támogató igazságkeresők és jámbor emberek nemzete volt? Ez a hely valóban tejjel-mézzel folyó Kánaán volt-e, ahol az emberek békében éltek felebarátaikkal és odaadóan tanulmányozták a buddhizmus nemes tanításait?

A történelmi tények ellene szólnak ennek a képnek. Tibet a történetét és kultúráját övező misztikus aura ellenére feudális állam volt, talán emberibb és mindenképpen boldogabb, mint más feudális államok, de semmiképpen sem idillikus.

A régi Tibet képét háborúk, politikai intrikák és véres viszályok borítják árnyékba. Évszázadokon keresztül egymást váltva két hagyo-

mányos iskola uralkodott az országban: a „vörös sapkás” szakja és a kagyü iskola. A XVII. század elején egy új erő jelentkezett a politikai status quo-t fenyegetve: a gelugok vagy erényesek, azaz a „sárga sapkás” megreformált buddhista rend, amelyet a 4. Karmapa egyik tanítványa alapított 1410 körül. A nagyhatalmú 5. Dalai Láma és ellentmondást nem tűrő miniszterei kezdeményezésére a gelugok 1638-ban Tibetbe hívták Gusri kánt, a mongol hadvezért. A céljuk az volt, hogy megtörjék a kagyük hatalmát, átvegyék a kormányzást, és biztosítsák a keleti Khám és a lázadó déli Cang tartomány feletti ellenőrzést. A kegyetlen mongol hordák szabad kezet kaptak, és a nyingma kolostorok jelentős részét a földdel tették egyenlővé, vagy áttérítették a gelugpa hagyományra. A 10. Karmapának harmincéves száműzetésbe kellett menekülnie, miután táborát megtámadta a Dalai Láma minisztereinek parancsát követő hadsereg. Az Erényesek iskolája karddal és tűzzel erőszakolta ki politikai hegemóniáját.

A nagymértékben szétaprózódott politikai élet ekkor két fő csoportra oszlott. Az első csoport, amely szoros kapcsolatban állt a gelugokkal, magáénak tudhatta Tibet középső, déli és nyugati részét, és a lhászai kormány uralma alatt állt. A másik csoport, amely vezetőik irányítása alatt álló királyságok laza együttese volt, Kelet-Tibet felett uralkodott, és mindenáron megőrizte a fővárostól való függetlenségét, valamint hűségét a kagyü és a nyingma, egy másik régi, „vörös sapkás” buddhista iskola iránt.

A gelugpák által uralt központi kormányzat nagy erőket fektetett abba, hogy a kelet-tibeti szabadszellemű kampákat Lhásza közvetlen irányítása alá vonja, és így a „sárga sapkás” rendre térítse őket. Ennek a célnak az elérése érdekében a gelugpa hierarchia nem kímélte az erőfeszítéseket, teret adott az árulásnak, a megfélemlítésnek és a hódításnak.

Miután szövetségre lépett a mongolokkal, és legyőzte a kagyü uralmat, a Dalai Láma kormánya szigorú ellenőrzés alá vonta a másik három buddhista iskolát. A Karmapa és a kagyük szigorú törvények és diszkriminatív adók célpontjaivá váltak. Egy maroknyi Lhásza közelében fekvő kolostor kivételével minden kagyü kolostort a gelug

szertartásokra kényszerítettek. Két irányelvet vezettek be az ország törvénykezésébe („gyakorolj nyomást a csillagra!”, és „fejd meg a jaktehenet!”), és időről időre hivatkoztak rájuk a kormányrendeletekben. Miniszterről miniszterre szálló jól őrzött titok volt, hogy a titokzatos „csillag” valójában a Karmapa, míg a „jaktehén” a drikung, a kagyü vonal egyik ága volt. Miután a régi iskolákat így térdre kényszerítette, egy lehetséges kagyü lázadástól tartva az 5. Dalai Láma Kína Csing császárának védelmébe ajánlotta magát és királyságát. Tárt karokkal fogadták, a császár nemcsak nagylelkű gyámságát ajánlotta föl, hanem a két, egymást felváltó uralkodó rendszerét is bevezette Tibetben: a Dalai és a Pancsen Lámáét. A kagyük szemében a kínai trónnak való behódolás árulással volt egyenlő. A mai napig nem bocsátották meg a Dalai Láma hitszegését.

*

A történelmi Tibet társadalmi felépítését nagymértékben meghatározta a tulku intézménye. A tulku egy láma következő újraszületése; az intézmény eme inkarnáció felismerésének a hagyománya. Az egymást követő inkarnációkból álló vonal jelensége abból a buddhista elvből származik, hogy a lények folyamatosan újraszületnek. A tulku hagyomány kilenc évszázaddal ezelőtt, Karma Paksival jelent meg Tibetben, aki kisgyermekként azt állította magáról, hogy ő a nem sokkal azelőtt meghalt Karmapa Düszum Tyenpa inkarnációja. Ettől az időponttól kezdve a Karmapa a megtestesülések töretlen sorozatával tért vissza, amely kilenc évszázadot ölel fel egészen a mai napig. Ehhez hasonlóan más magas rangú lámák is elkezdtek tudatosan reinkarnálódni, és kiváló tanítványaik ismerték fel őket. Életről életre a lámák megvilágosodott képességei kapcsolatba kerültek tanítványaikkal. Különböző tulku vonalak százai jelentek meg szerte Tibetben, és az egész rendszer egyedülálló módszerként szolgálta annak megőrzését, hogy Buddha tanításai töretlenül kerüljenek átadásra.

Ugyanakkor az évszázadok múltával a kolostorok és az inkarnálódott tulkuk meggazdagodtak, és jelentős befolyást szereztek az ország társadalmi és politikai életében. Számos tulku politikai szerepet vállalt amellett, hogy vallási tanító is volt. Egy kiemelkedő tulku megtalálása és saját kolostorának való átadása a politikai hatalomszerzés egyik eszköze lett. Mivel sok esetben az inkarnációk felismerésére szolgáló kritériumok nagy mozgásteret engedtek, a folyamat a politikai belharcok eszközévé vált. Az alapos vizsgálat hagyományos módszerét, amelynél a fiatal reménységeknek azonosítaniuk kellett az előző inkarnációkhoz tartozó tárgyakat, gyakran mellőzték. Nem mindig konzultáltak kiváló mesterekkel. Ehelyett a politikai befolyás, a pénz vagy a kard legyőzhetetlen érvei váltak döntő tényezőkké, és a valódi tulkuk sora apadni kezdett. Egyáltalán nem volt szokatlan, hogy két vagy több jelölt is akadt, akiket a háttérből egy-egy erős frakció támogatott – egy jól ismert tulku helyért nyílt és kegyetlen harc folyt. Míg a fiatal pályázóknak valószínűleg kevés fogalmuk lehetett a hátuk mögött folyó harcról, nagyhatalmú patrónusaik készek voltak háborúzni saját választottuk hatalomra jutásáért.

Ha az egyik jelölt elnyerte a trónt, megkezdődött az érett éveiben játszandó szerepnek megfelelő taníttatása. A csak férfiakból álló kísérettől körülvéve, amelybe a hagyományok tanítói és a szolgák tartoztak, a fiatal inkarnáció általában szigorú fegyelemben, és lelkes hallgatóságát alkotó körének fogságában élt. Ennek célja egyrészt az volt, hogy a tulku Buddha tanításainak átadását a legtisztább formában kapja meg, de ez a helyzet arra is módot adott, hogy így a kolostor legértékesebb tulajdonaként őrizzék őt. Emellett az is gyakran előfordult, hogy az elkülönítés eredményeként a tulkunak igencsak bizonytalan ismeretei voltak a kolostor falain kívüli életről. Ugyanakkor az őt körülvevő emberek a szükségesnél meghatározóbb szerepet töltöttek be, és néha mesterük háta mögött saját önző céljaik elérésén munkálkodtak.

Természetesen ezek az állapotok termékeny talajt biztosítottak a külföldi beavatkozásoknak. Ahogyan várható volt, Kína nem hagy-

ta figyelmen kívül azt az értékes lehetőséget, hogy eljátszadozzon a tibeti politikával, és hevesen támogatta azokat a tulkujelölteket, akik megfeleltek az ő szükségleteinek. Egyetlen cím sem kerülte el a Középső Királyság tolakodó figyelmét, sem a legmagasabb, sem a legszerényebb. Éles szemek figyelték a Hó Birodalmát, és a könyörtelen császárok a vallási igazság teljes figyelmen kívül hagyásával rákényszerítették a tibetiekre saját, néha teljesen abszurd választásaikat akár a Dalai vagy a Pancsen Láma legmagasabb székére is.

1796-ban 7. Csing Lu, a Csing dinasztia császára egy olyan rendeletet kényszerített Tibetre, amely egy teljesen új eljárást határozott meg az inkarnációk felismerésére. Azoknak, akik egy-egy híres apát vagy láma újraszületését várták, többé már nem kellett kriptográfiai jelekkel vagy hosszú keresésekkel foglalkozniuk. Ehelyett egy, a kínai uralkodó által kinevezett tanács egyszerűen kiválasztotta a megfelelő jelölteket a megüresedett tulku helyekre. Ezután ezeket a jelöltek kicsinosították, majd felkészítették őket a szellemi vezető feladatára. Végül annak érdekében, hogy eldöntsék, melyik jelölt az igazi inkarnáció, sorsolást hajtottak végre. Az uralkodó, jóindulatáról bizonyságot téve, a rendelettel együtt egy aranyvázát is felajánlott, amelyet a javasolt sorsoláskor használhattak. Az inkarnáció nevét találomra választották ki a vázába dobott evőpálcikákra írt nevek közül. A jóságos uralkodó nem mulasztotta el annak meghatározását sem, hogy egy speciális szertartást kell végrehajtani egy tanka (tekercsfestmény) előtt, amely magát a dicsőséges 7. Csing Lu-t ábrázolta. A császár képviselője is részt vett ezen a bonyolult szertartáson. Bár a tibetiek általában képesek arra, hogy vesztegetéssel vagy egyéb eszközökkel saját igényeiknek megfelelően előre meghatározzák a sorsolás eredményét, döntési szabadságukat a kiváló gelugpa tulkuk színre lépése után korlátozták. Hivatalosan a „sárga sapkás" inkarnációkat 7. Csing Lu falról rájuk bámuló képe előtt kellett kiválasztaniuk. Ugyanakkor, ha Tibet legfelsőbb vezetője egy nyilvános közleményt hirdetett ki, engedelmesen belefoglalta: „Én, a Csing Lu által meghatalmazott Dalai Láma…". Attól a naptól kezdve, hogy az eltökélt Lu közzétette ren-

deletét, egészen addig, amíg a himalájai királyság 1959-ben a kommunisták kezére nem került, minden tibeti kormányzati dokumentumot ezek a szavak vezettek be. Anélkül, hogy az országot valójában meghódította volna, Pekingnek sikerült Lhászára erőszakolnia egy terhes, és sokak által elutasított kapcsolatot. Kétségtelen, hogy Csing Lu és a Dalai Láma a helyiek szemében furcsa párost alkotott.

Az évszázadok során a külső és belső beavatkozásoknak köszönhetően a tulkuk vallási alapon való kiválasztása egyre inkább kivétel, mint szabály lett. Természetesen továbbra is jelentek meg autentikus lámák. A tibeti történelemben számos példát találunk magasan megvalósított tulku vonalakra. Elméletileg az egész rendszer célja az volt, hogy ilyen inkarnációkat leljen fel, és gondjukat viselje. Ugyanakkor ugyanez a rendszer az erőszak évszázadai után lehetővé tette, hogy számos tulku politikai bábbá vagy abszolutórikus herceggé váljon. Az előbbi eszköz volt saját udvarának kezeiben, amelynek tagjai hevesen őrizték pozíciójukat, és saját intrikáikkal foglalkoztak. Az utóbbi maga is politikussá vált, senkinek sem tartozott felelősséggel, mindenkinek a tanácsát elfogadta, aki elnyerte kegyeit, és gyakran felkészületlenül vetette bele magát a politika változó vizeibe. Az a tény, hogy kijelentéseit számos esetben törvényként tisztelték, csak rontott a helyzeten. A modern nyugati társadalmak sarokkövét alkotó fogalmak, mint az átláthatóság, az elszámolási kötelezettség és a demokrácia, ismeretlenek voltak a régi Tibetben. Még a képviseleti kormányzás legalapvetőbb elemei és az abszolút hatalom enyhe korlátozása is (ezek olyan fogalmak, amelyeket a nyugat-európai hatóságok már hosszú ideje tiszteltek) nemkívánatosnak számítottak Tibetben és Ázsia többi részében is. Ennek következtében az országot gyakran egy alkalmatlan emberekből álló csoport kormányozta, akiknek egyetlen erénye az volt, hogy valamilyen címet birtokoltak, vagy csatlakoztak egy névhez.

A népesség nagy része, beleértve a keleten élő szabadszellemű nomádokat és a központi területek békésebb lakóit is, a feudális függőség vagy az elnyomás bizonyos mértéke szerint élt, ahol a személyes szabadság addig terjedhetett, ameddig a közvetlen úr vagy az apát engedte.

A hivatalos igazságszolgáltatás és az izgágább egyének kordában tartásának legjellemzőbb módszere a megkorbácsolás volt. A kegyetlen és barbár kínzások mindennaposak voltak. A Csing dinasztia hivatalnokai hozták el ezt a módszert Tibetbe az 5. Dalai Láma idején, majd azonnal be is vezették, amikor a Dalai Láma három miniszterét letartóztatták, és nyilvánosan feldarabolták. Bár ezt a módszert a 13. Dalai Láma törvényen kívül helyezte, az jóval túlélte betiltását, egészen 1959-ig fennmaradt, amikor a kommunisták bevezették saját embertelen kínzási technikáikat is. Azok a hátborzongató fényképek, amelyek férfiakat levágott végtagokkal ábrázolnak, nem pusztán a kommunista propaganda termékei: tanúsítják a régi Tibet brutális szokásait is. Az oktatás és az információkhoz való hozzáférés a kolostorok kizárólagos privilégiuma volt, ennek következtében a lakosság széles rétegei rekedtek kívül még a tanulás legelemibb formáin is. A minden létező természetéről szóló végső tanítások, a buddhizmus lényege a legtöbb tibeti számára általában csak a nagyon alapvető formákba vetett babonás hitet jelentette, amelynek középpontjában a félelem és a karmikus büntetés, vagy a rinpocsékba vetett vakhit állt. Bár a lényegében és teljességében abszolút pozitív rendszerbe vetett bizalmuk alapvetően kielégítővé és boldoggá tette életüket, a történelmi hűség kedvéért be kell látnunk, hogy a tibetiek nagy része visszamaradott, tanulatlan és babonás életet élt. Értékeik meglehetősen jelentéktelenné váltak a mai világban.

Ami mégis megőrizte Tibetet, az az a tény, hogy az ország képes volt töretlen és élő átadással megőrizni Buddha összes tanítását. Ezek magukban foglalják a valóság végső természetéről szóló legmagasabb szintű tanításokat a megvalósításról szóló módszerekkel együtt. Míg az átlagos tibeti csak a maga dolgával törődött, anélkül hogy a legmagasabb igazságon gondolkodott volna, lámáikra és intézményeikre bízva a magasröptű elméleteket, az emberek egy kis csoportja felhasználta ezeket a rendelkezésre álló különleges technikákat, és a legkiválóbb eredményeket érte el. A néhány millió emberből egy maroknyi értékes láma és jógi képes volt generációról generációra beteljesíteni az emberi tudat legmagasabb potenciálját.

Az élő megvilágosodás átadása így Tibet legfontosabb hozzájárulása a kollektív emberi bölcsességhez, míg az a társadalmi és politikai struktúra, amelyben a megvilágosodás keresése zajlott, a mai társadalmakhoz képest egy messze távoli, másik világba helyezi Tibetet.

Az alábbi történetet ezen speciális körülményeket figyelembe véve kell megvizsgálnunk. Az összeesküvés szálait mélyen beleszőve megtaláljuk a tibeti krónikákban; a szálak visszavezetnek minket a kétszáz évvel ezelőtti Lhászába. A főszereplők magas rangú tulkuk és lámák, akik a történelem szeszélyes cselekedetei a mai világra taszítottak. Ők alkotják a régi, feudális rendszer magját, de ugyanakkor arra kényszerülnek, hogy egy új világban játsszanak szerepet. A XX. századba való váratlan belépésük magas szintű megvalósításuk dacára óhatatlanul összeütközéshez vezet. A konfliktushoz szükséges összetevők felforrósodtak és készek voltak a robbanásra. Ezek a következők: az autokrata Tibet és a demokratikus Nyugat közötti összeegyeztethetetlen különbségek; az a ragaszkodás, amellyel a buddhizmus a logikára, az ésszerűségre és a tiszta gondolkodásra tekint; az a vakhit, hogy a lámák mindentudók, így aligha vannak kitéve az emberi lét viszontagságainak; az a szent tisztelet, amelyet sok nyugati ember Tibet iránt érez; végül a tibetiek szenvedélye a politikai intrikák iránt.

Az, ami begyújtaná ezt a gyúlékony elegyet, csak egy csipetnyi személyes ellenérzés, ellenségeskedés és gyűlölet – egy kis fűszer a száraz történelmi folyamatokban.

Második fejezet

A riválisok

KÉTSZÁZ ÉVVEL EZELŐTT, a 7. és a 8. Dalai Láma közötti régensi időszakban a Dalai trón nagy hatalmú felügyelője kiadott egy rendelkezést, amelyben kitiltotta a 10. Samarpát Tibetből. Samar tulkut nyilvánosan megvádolták azzal, hogy saját országa ellen irányuló nepáli inváziót szított. Minden, a mandzsu uralkodók által adományozott címet visszavontak tőle, kagyü kolostorait lerohanta, és erőszakkal a gelug hagyományra térítette át a kormány hadserege. Samarpa szertartásokkor használt vörös koronáját elkobozták, és valószínűleg elásták egy lhászai épület alatt. Úgy hírlik, több mint egy évszázaddal ezután a 13. Dalai Láma ezt a koronát felajánlotta az utolsó orosz cárnak, II. Miklósnak. A koronát Samarpa a mai napig nem találta meg. Végül hivatalosan megjelentettek egy, a nyugati világ számára meglehetősen bizarrnak tűnő, Samarpa jövőbeli újraszületését szigorúan megtiltó kiáltványt.

Samarpa az egymást követő Gyalva Karmapák legelső tanítványa, aki a kagyü vonal spirituális hierarchiájában a második helyen áll, és évszázadok óta újraszületik tanítója oldalán. Amikor az 5. Dalai Láma és a gelug hierarchia 1638-ban hatalomra került, Samar tulku Karmapával együtt a hivatalos támadások célpontjává vált. Száz évvel később a 8. Tai Szitunak, Karmapa másik közeli tanítványának figyelemre méltó tevékenysége következtében a kagyü vonal feléledt a távoli Khámban. Távol a kormány minisztériumainak kíváncsiskodó tekintetétől és a helyi király, Palpung védelme alatt Tai Szitu kolostora az ország keleti részében felvirágzott.

Az akkori Pancsen Lámának, a gelug rend második emberének testvére, Samar tulku elhatározta, hogy Közép-Tibetben megismétli Tai Szitu Khámban elért sikerét. Azonban Jangbar Csenből, a Lhászától egy napi útra fekvő fő székhelyéről Samarpának nem volt túl sok lehetősége a manőverezéshez. Annak érdekében, hogy elérje ambíciózus célját, összefogott testvérével. A Pancsen Láma, aki neheztelt a gelug politikusokra, amiért azok nem engedték őt Tibet trónjára, tökéletes szövetséges volt. Amióta a kínai uralkodó váltakozó monarchiát adott az 5. Dalai Lámának és királyságának, a Pancsen Lámák egymást követő inkarnációi hiába várták, hogy átvehessék a hatalmat Tibetben.

A fővárosban kellő aggodalommal figyelték az új szövetséget. A kagyük második embere a trónkövetelővel összefogva közvetlen kihívást jelentett a gelug uralom számára. Amikor a két testvér kapcsolatba lépett az indiai radzsával, és vendégül látott egy brit delegációt a Lhászától délre fekvő Tasi Lunpoban, a Pancsen Láma fő kolostorában, a kormány azonnali cselekvésre szánta el magát. A Pancsen Lámát Pekingbe küldték, ahol aztán titokzatos módon meghalt. Testvére védelmétől megfosztva Samarpa Nepálba menekült. Ekkor megvádolták, hogy összeesküvést szőtt saját országa ellen. Annak ellenére, hogy közvetítőként lépett fel Nepál és Tibet között, kiemelkedő tulkuként megélt napjai meg voltak számlálva. Amikor a két himalájai nép között kitört a harc, Tenpai Gönpo, egy befolyásos gelugpa miniszter megtalálta az ideális lehetőséget, hogy örökre megszabadítsa a kormányt és a „sárga sapkás" rendet a veszélyes rivalistól. Hivatalosan Samar tulkut tették felelőssé Tibetnek a katonai ütközetben elszenvedett fájdalmas kudarcáért, és árulónak nyilvánították. Nem sokkal ezután hivatalosan megtiltották, hogy újraszülessen. Kolostorait megszállták, legközelebbi segítőit megkínozták és megölték.

Samarpa, a politikai intrikák áldozata a következő kétszáz évben titokban született újra Karmapa védelmező tekintete alatt. Az újraszületése ellen mondott mantráknak nem volt nagy foganatjuk. De a nyilvánosság tekintete elől őt elzáró törvényt szigorúan betartották.

A politikai felsőbbrendűségét megőrző központi kormány gondoskodott arról, hogy hivatalosan egyetlen Samar tulkut se ismerjenek fel. „A fekete fehérré változott; a valóságos valótlanná. Akkoriban nem volt időszerű Samarpát felismerni vagy trónra ültetni. Minden titokban maradt. Az inkarnációk megjelentek, de nem fedték fel őket." Ezt a magyarázatot fűzte e nehéz időkhöz a 16. Karmapa.

*

A XX. század kezdetétől sötét felhők kezdtek gyülekezni a tibeti horizonton. Miután a dekadens mandzsu dinasztiát a Középső Királyság idején 1911-ben kisöpörték a hatalomból, és a köztársaság kiépítésének kísérlete megalázó vereséghez vezetett a japánokkal szemben, 1949-ben egy még kegyetlenebb és elnyomóbb rezsim ragadta meg a hatalmat Kínában. Peking új gazdái, a győzedelmes kommunisták egy dologban egyetértettek elődeikkel: abban, hogy Tibet Kína szerves része. Ugyanakkor nekik nem voltak aggályaik, és sokkal félelmetesebb és fanatikusabb haderejük volt Kína évszázados álmának eléréséhez: Tibet és az anyaország erőszakos egyesítéséhez.

A 13. Dalai Láma, Tubten Gyaco dinamikus egyéniségének sikerült minden nehézség ellenére fenntartania Tibet szuverenitását. A 13. Dalai Láma kitartóan távol tartotta a kínaiakat, kezet nyújtott a kagyüknek és más vonalaknak, és az évszázadokig tartó kirekesztés után a 15. Karmapát mint társat és barátot üdvözölték Lhászában. A nemzeti egység kedvéért a rivális iskolákat célzó durva törvényeket pihentették. Az új politikai légkör Samar tulkunak is hasznára vált. Bár az újraszületését tiltó hírhedt szabályt nem szüntették meg, személyét a 13. Dalai Láma idején elvisélték a Karmapa oldalán. De nem mindenki tanúsított ilyen mérvű engedékenységet. A Lhásza három óriási gelugpa kolostorát képviselő ultrakonzervatív frakció nem találta túl bölcs dolognak, hogy a többi vonallal egyenlőként bánjanak, és állandóan igyekezett aláásni a Dalai Láma egységes tibeti front kialakítására tett törekvéseit.

A Tubten Gyaco 1933-ban bekövetkező halálát követő, és Tenzin Gyaco, a 14. Dalai Láma nagykorúságát és beiktatását megelőző régensi időszakban hiányzott egy erős kéz, amely megbirkózott volna a Tibetet a mai világba húzó erőkkel. Nem hajtottak végre politikai reformot. A katonailag gyenge és fejletlen ország még csak meg sem próbálkozott azzal, hogy modern harci eszközöket találjon, és nem keresett nemzetközi garanciákat sem. A dharmapalákba, a veszély esetén szertartásosan megidézett, a szent királyságért kiálló régi indiai és tibeti istenek buddhista formációiba vetett hitet megfelelő védelemnek tartották a támadókkal szemben. A kínai kommunisták megjelenése a kelet-tibeti határon 1950-ben nem keltett nagyobb érdeklődést a központi tibeti kormány köreiben, és a közeledő tragédia jeleit nagyrészt figyelmen kívül hagyták. A lhászai szektariánus hatalom újfent azzal foglalta el magát, hogy saját hegemóniáját érvényesítse a másik három buddhista iskola felett.

Mindezen nehézségen túl a himalájai teokrácia gyakorlatilag ismeretlen volt a kínai-mongol-indiai háromszögön kívül. A szabad világ országainak nem nagyon volt kedvük valami távoli, elhagyatott terület miatt Kínával konfrontálódni. A határozottság ilyen mértékű hiánya Pekingnek kedvezett, és sokkal sebezhetőbb áldozattá tette Tibetet. Azonban még ha a tibeti kormány valamiféle utolsó pillanatban bevetett erőfeszítéssel le is rázta volna kicsinyes rivalizálását, és tanúsított volna is valamiféle nemzeti ellenállást, nyilvánvalóan így sem lett volna valódi ellenfél a Népi Felszabadító Hadsereg számára. Az agresszor ereje egyszerűen elsöprő volt. De a tibeti szokásnak megfelelően semmiféle civil ellenállás sem jelentkezett, és a Hó Birodalmának utolsó éveiben ahelyett, hogy fegyveres felkelés tört volna ki, csak végtelen ellenségeskedés zajlott, amit végül árulás követett.

A tibetieket váratlanul érte, amikor 1950 októberében a kommunista Kína megtámadta Kelet-Tibetet, majd ezt követően behatolt az országba, és megszállta a királyság többi részét is. A tibeti kormány, amely vagy nem volt képes, vagy nem akart egységes frontot felállítani a támadóval szemben, látványosan passzív maradt. A kampáknak, akik készek voltak

harcolni, fegyverekre lett volna szükségük: ezt a hatalom nem biztosította számukra. Ehelyett a csamdói fegyverraktárakat Ngabö áruló kormánytisztviselő parancsára felrobbantották. Ngabö nem tanúsított ellenállást a gyorsan előretörő kínai csapatokkal szemben, és tett róla, hogy az ellenálló harcosok keleten fegyver nélkül maradjanak. Így, Lhászától elhagyatva, a katonai vezetéstől megfosztva, és a megfelelő haderő hiányában Khám néhány hét alatt a kommunisták kezére került.

Az 1950-es katasztrófa után 1951 májusában a tizenhat éves 14. Dalai Láma irányítása alatt álló tibeti kormány aláírta a vitákra okot adó „17-pontos megállapodás"-t, amelyben Tibet a helyi autonómia megtartása mellett formálisan elfogadta Kína fennhatóságát. 1959-ben, amikor Lhásza népe végül fellázadt a kínai hadsereg ellen, harccal már nem tudták visszafordítani azt, amit a politikusok papíron eladtak. A kétségbeesett lázadást brutálisan leverték, és Tibet eltűnt a világ politikai térképéről. A kommunisták előtt megnyílt az út, hogy megkezdjék a tibeti nép kiirtását. Amikor a kínai csapatok bevonultak a fővárosba, a fiatal Dalai Láma és közeli segítői az utolsó pillanatban elmenekültek. Távozása a lámák és a szerzetesek tömeges kivándorlását indította el az egész Himalájában. A 16. Karmapa nagy előrelátással már évekkel azelőtt felkészítette embereit a kivándorlásra, és ahogyan eltervezte, négy legközelebbi tanítványával és más inkarnációkkal együtt meg is érkezett a kelet-himalájai királyságba, Bhutánba.

Indiában a négy iskola képviselői hirtelen egyenlő szintre kerültek. A gelugpák hatalma és a közép-tibeti kormány dominanciája egyik napról a másikra eltűnt. A múlt viszályai a katasztrófa jelentőségével összehasonlítva elhomályosultak. Azoknak a szerencsés lámáknak, akik túlélték a kínai invázió megpróbáltatásait, és a Himaláján télen, gyalog történő átkelés gyötrelmeit, most szembe kellett nézniük azzal a hatalmas feladattal, hogy száműzetésükben újjáépítsék mindazt, amit ki tudtak menteni Tibetből a rombolás elől. A 16. Karmapával való barátságának hatására, felfedezve, hogy az együttműködés most elengedhetetlen, a 14. Dalai Láma beleegyezett, hogy érvénytelenítse a kétszáz éves tilalmat. Kétszáz éves távollét után Samar tulkut újra

hivatalosan is elismerték, ezúttal indiai földön. Egy pillanatra úgy tűnt, hogy a katasztrófa nagysága és a nélkülöző menekültek helyzete egy elszegényedett országban arra fogja kényszeríteni a tibetieket, hogy észhez térjenek, és együtt működjenek.

Mint később kiderült, országuk teljes lerombolása sem volt elég nagy csapás ahhoz, hogy a tibeti nép áskálódás iránti közös hajlamát csillapítsa. Mihelyst a katasztrófa pora leülepedett, a régi idők viszályai a régi erővel éledtek újra. A régi lhászai rezsim a „száműzetésben lévő tibeti kormány" álruhájába bújt, és a nyugat-himalájai Dharamszalában, új székhelyén újra napirendre tűzte a többi buddhista iskolával szembeni ellenségeskedést. Eme jeles testület tagjai a korábbi téves lelkesültséggel táplálták a múlt előítéleteit, viszálykodásait és harcait. A gelugpa vezetés különösen a kampákat tekintette komoly fenyegetésnek új ambícióival, azaz az összes száműzetésben élő tibeti képviseletével és ellenőrzésével szemben.

Gelo Tündrub, a Dalai Láma bátyja úgy döntött, hogy Mao inváziójára és országuk lerombolására az a legjobb válasz, ha Tibetet és a száműzetésben lévő tibeti politikát az új kommunista valósághoz igazítják. Azt javasolta, hogy töröljék el a régi buddhista iskolákat, szüntessék meg a gazdag vallási hagyományokat, és így szállítsák le a földre trónusukról a magas rangú lámákat. Állítólag az alábbiakat mondta: „Nem kell több trón, szertartás vagy aranybrokátok". Szavai félelmet keltettek a lámák szívébe. Amint a gondosan kidolgozott terv egyre több részlete került napvilágra, nyilvánvalóvá vált, hogy puccs volt készülőben a három iskola ellen. A hagyományos vonalak szerepét átvevő új vallási testületet a gelugpa hierarchia ellenőrizte volna. Az aggódó lámák Karmapához siettek segítségért.

1961-ben, élve az uralkodócsalád meghívásával, hogy a Kelet-Himalájában, a Szikkimi Királyságban telepedjen le, Karmapa megalapította a rumteki kolostort. A kolostor hamarosan fő tanulmányi

központtá vált, és Dharamszalához hasonló pozícióba került. Két legközelebbi tanítványa, az újból beiktatott Künzig Samar és Tai Szitu a nemrég hozzájuk csatlakozott Dzsamgon Kongtrullal és Gosír Gyalcabbal együtt Karmapa közvetlen irányítása alatt tanult az újonnan épített intézetben és kolostorban.

Bár Karmapa egyértelműen elhatárolta magát a tibeti politikától, szavának súlya volt a régió ügyeiben. A különböző himalájai népek nagyra tartották, de a kampák között törvény volt a szava. A harcias kelet-tibetiek, és számos, a száműzetésben lévő kormány nyomása alól menekülő magas rangú láma köré gyűlt össze támogatásért és segítségért. Dharamszala legutóbbi kísérlete, hogy minden vonalat egy testületbe olvasszon össze, fenyegetésként hatott a különböző buddhista iskolák önszabályozására. Ha ez megtörténik, az sok, az egyes vonalak által évszázadokon át egyéni sajátosságként megőrzött különleges buddhista gyakorlat végét jelentette volna. Tizenhárom nagyobb tibeti település, főként khámi menekültek, akik a legkevésbé sem akarták, hogy a nagy testvér lenyelje őket, politikai szövetséget kötött, és Karmapát választották szellemi vezetőjüknek. Létrejött egy erős, a Dalai Lámával és a dharamszalai hivatalos vonallal ellentétes pólus. Az új koalíció sikeresen harcolt Tibet vallási sokszínűségének eltörlésével szemben, mely meggondolatlan tervet így végül fel kellett adni. Azonban a kormány nem tudta megbocsátani Karmapa rendíthetetlen álláspontját, valamint a Dalai Láma tekintélyével való szembenállását. A kagyük kellemetlen támadások célpontjává váltak. Amikor 1976-ban megölték Gungtang Cültrimot, a szövetség vezetőjét, és a gyilkos bevallotta, hogy a tibeti kabinet utasítására cselekedett, Rumtek és Dharamszala még messzebb került egymástól. A Dalai Láma és Karmapa kezdeti barátságát maga alá temette a fájdalmas valóság.

A Karmapa független pozíciójának fényében a tibeti kormány miniszterei nem örültek annak, hogy a Dalai Láma megváltoztatta Samarpával kapcsolatos politikáját. Bár a tilalom eltörlése nagyrészt csak üres gesztus volt, hiszen sem a Dalai Láma, sem kormánya nem

rendelkezett igazságszolgáltatási hatáskörrel Indiában, és Samarpa nem kérte a tibeti vezető engedélyét ahhoz, hogy idegen földön a nyilvánosság elé lépjen, a döntés nagy felháborodást keltett. Karmapa és Samar tulku kormányzati körökben évszázadokon át népszerűtlen volt, és Lhásza kétszáz évvel ezelőtti lépését a lázadó kagyük feletti győzelemnek tekintették. Ma Karmapa nagy elismertsége és legfőbb tanítványának hirtelen előbukkanása fenyegetést jelentett a gelugpák politikai céljaira. A kagyü vezető és legfőbb tanítványa Dharamszala komoly ellenségévé vált.

A Dalai Lámának, minden tibeti névleges uralkodójának felette kellett volna állnia az ilyenfajta áskálódásnak és az egészségtelen megfontolásoknak. Azonban, mivel összeesküvésre hajlamos emberek vették körül, és megpróbált alkalmazkodni mindkét oldalhoz, csak a jó híre és a neve maradt eszközül. Annak érdekében, hogy megállítsa kabinetje kevésbé józan tagjainak kirohanásait, rendszeresen kijelentette, hogy ő a Dalai Lámák sorában az utolsó inkarnáció. Ez a stratégia működött is egy darabig, egészen addig, amíg politikusai újra fel nem vették konfrontációs taktikájukat, és tovább nem folytatták a másik három buddhista iskola elleni intrikát.

Ugyanakkor a tibetiek közötti összeütközések nem korlátozódtak a gelugpák riválisainak zaklatására. Samarpa újrabeiktatásának ellenzői váratlanul a dharamszalai kormányzati épületeknél sokkal közvetlenebb környezetből bukkantak elő.

Minden tibeti tulkut születésétől haláláig hivatásos tanácsadók és segítők kísérete vesz körül, amely gondoskodik róla. Egymást követő életeiben ugyanaz a család ugyanazt a funkciót tölti be a láma körül. Ez a csoport idővel mind méretében, mind jelentőségében fokozatosan növekedett, egészen addig, amíg de facto udvartartás nem vált belőle, amely szorosan körülvette a mestert. A személyes ambíciók sokkal többet számítottak, mint azt egy spirituális vezető szolgálatában lévő emberek esetében elvárnánk.

A Karmapa és közeli tanítványainak inkarnációi olyan kíséretet tartottak fenn, amelynek tagjai féltékenyen őrizték helyüket a vonal

hierarchiájában. Amikor Samarpát és kíséretét eltiltották a nyilvános szerepléstől, a más kiemelkedő kagyü lámákat körülvevő csoportok rinpocséikkel együtt egy lépcsőfokkal feljebb kerültek a ranglétrán.

Samarpa hirtelen visszatérése egyszerre véget vetett ennek a kényelemnek. Amint Karmapa legfőbb tanítványaként visszaigényelte helyét, Szitu rinpocse kísérete egy lépcsőfokkal lejjebb kényszerült a hatalmi rendszerben. Gyalcab rinpocse követői még elégedetlenebbek voltak. Számos épületet osztottak meg Karmapa kormányával Curpuban, Őszentsége fő tibeti székhelyén, és évszázadokon keresztül kereseteket nyújtottak be a tulajdon megszerzéséért. Most Samarpa visszatérésének köszönhetően, illetve mivel Karmapa Dzsamgon Kongtrult helyezte el negyedikként a vonalban, nekik csak az ötödik hely jutott.

Az ehhez hasonló események robbanáshoz vezettek a hagyományos ázsiai társadalmakban. Miután kétszáz évig élvezték a magas pozíció előnyeit, a Tai Szitut és a Gosír Gyalcabot körülvevő védelmező családok nem kívántak tudomást venni a bekövetkezett fordulatról. Samarpa az útjukban állt, így a dharamszalai kormány előre nem látható szövetségesekre lelt a kagyü vonaltartó elleni harcban.

Amíg Karmapa élt, a kagyü iskola vitathatatlan vezetője maradt. Személyesen vezette sok magas szintű kagyü inkarnáció képzését; Rumteket a tanulás, a meditáció és a szertartások központjának, a tanítások eltűnése elleni erős védőbástyának szánta. Négy legközelebbi tanítványa már egészen fiatal korától Karmapa felügyelete alatt állt, iránymutatásokat és beavatásokat kapott a kagyü átadás kincseibe. A közös nevelés célja az volt, hogy megerősítse a fiatal tulkuk közötti kapcsolatot, és így létrehozza a vonal egységes vezetését arra az elkerülhetetlenül bekövetkező időszakra, amikor Karmapa meghal.

Volt-e ekkor bármi jele a Samar és Szitu rinpocse között később bekövetkező törésnek? Neheztelt-e valamelyikük a másikra a rumteki időkben? Valójában annak ellenére, hogy együtt nőttek fel Karmapa figyelme alatt, nem álltak kapcsolatban egymással. Mihelyst a menekültek egy nagyobb csoportja letelepedett a szikkimi földön,

a fiatal Tai Szitut, aki korábbi életében Kelet-Tibet egyik meghatározó alakja volt, azonnal megostromolták mára már lecsökkent számú segítői. Szegény, de mohó kísérői, attól tartva, hogy még kamaszkorú mesterük áldozatul esik a modern világ csillogásának, megadtak minden anyagi dolgot kényelme biztosítására, de elzárva tartották saját lakóhelyén. Az ifjú tulku fiatal korától kezdve egyedül étkezett, egyedül játszott, és (kétségtelenül nem túl nagy lelkesedéssel) egyedül ült le könyvei mellé. Ráadásul az a tény sem segített áthidalni ezt a nehézséget, hogy Samarpa és Szitupa ellentétes társadalmi háttérrel rendelkezett. Samarpa az arisztokratikus származás előnyeit élvezte, szoros rokoni szálak fűzték Karmapa családjához. Szitupa, aki előző inkarnációjában büszke és hatalomra törekvő ember volt, most egy kovács fiának bélyegét viselte, egy olyan foglalkozását, amelyet a régi Tibetben a vakondvadász vagy a mészáros foglalkozásához hasonlónak tekintettek.

Ha Samarpának jó származása miatt volt is oka örömre, jelenlegi körülményei hátrányos helyzetbe hozták társaival szemben. Míg a másik három tulku régi kísérete, szolgálói és tanácsadói körében született újra, Samarpa kétszáz éves hivatalos betiltása alatt elveszítette lojális segítőit. Ez a helyzet meglehetősen nagy szabadságot adott neki, és nem is aggódott különösebben, amíg a Karmapa mellette állt, hogy elhárítson minden, fő tanítványa ellen irányuló támadást. Azonban mihelyst magára maradt, vezető tanítványi mivolta ellenére a felmerülő napi konfliktusokban és a politikai támadások esetén Samarpa kétségtelenül sebezhetőbb volt, mint három társa. Szitupa közvetlen körének tagjai már el is kezdték saját terveiket szövögetni. Összefogtak Gyaton tulkuval, egy évekkel Karmapa előtt Szikkimbe küldött lámával, aki mostanra már ellenezte Őszentsége jelenlétét Szikkimben, és bár sikertelenül, de megpróbálta létrehozni saját központját a fővárosban, Gangtokban.

★

Amikor 1970 szeptemberében a két fiatal dán, Hannah és Ole az akkor tiltott területen fekvő rumteki kolostorba indult, a szellemi fejlődésre kiválóan alkalmas helyet talált. Az indiai bürokraták felülmúlták önmagukat a Szikkimbe való belépés megnehezítésében és a területen tölthető idő minimalizálásában, de a két fiatal tehetségesen bújt ki a korlátozások alól. A Tibetre és Bhutánra tekintő napos himalájai lejtőkön a négy fiatal tulku és más lámák egybeolvasztották tudatukat Karmapa megvilágosult lényegével, megújítva tanítójukhoz fűződő kötelékeiket, amelyek sok múltbéli életet érintettek. Karmapa védelmező erőterében a hely virágzott, és a néha felbukkanó pletykák Damcso Jongdu, az idős kormányzó despotikus természetéről és vaskezéről nem zavarták meg a harmónia és a fejlődés csodálatos atmoszféráját.

Mielőtt Karmapa 1981 őszén meghalt, kifejezte abbéli erős kívánságát, hogy három fontos feladat elkészüljön: a Magas Szintű Buddhista Tanulmányok Nalanda Intézete Rumtekben, a Dharmacsakra Központ Új-Delhiben, és a Tengyur, a Buddha tanításaihoz kapcsolódó magyarázatok széles körű gyűjteményének 500 példányban történő kinyomtatása. Az első feladat Dzsamgon rinpocse felügyelete alá, míg a delhi vállalkozás, amely később a Nemzetközi Karmapa Buddhista Intézet (Karmapa International Buddhist Institute – KIBI) néven vált ismertté, Samar rinpocse fennhatósága alá került. A Tengyur nyomtatására, amely fárasztó, hosszú és kínos pontosságot igénylő folyamat volt, végül Delhiben került sor.

Innentől kezdve néhány, a Karmapa szárnyai alól kikerülő fiatal rinpocse számára elérkezett az idő, hogy kipróbálja erejét a nagyvilágban. Tai Szitu már 1976-ban, képzése befejezése előtt elhagyta a kolostort. Nyugat-Himalájába való távozása kétségtelenül korai volt, és lámája akarata ellenére történt. Karmapa bizalmasan elmondta Hannah-nak és Olének, hogy Szitu rinpocsénak vissza kellene térnie Szikkimbe, hogy befejezze tanulmányait a Mahamudráról, a Nagy Pecsétről, a valóság természetének végső látásmódjáról. De Karmapa kérése süket fülekre talált. Szitupa sokkal hosszabb ideig

maradt a fő székhelytől távol önkéntes száműzetésben, mint az a hasznára vált volna. Amikor végül visszatért, a képzésének befejezését lehetővé tevő körülmények és idő már elmúlt. Lámájához írt leveleinek egyikében Szitu rinpocse azon elmélkedik, hogy Karmapa miért nem válaszolt korábbi leveleire. Úgy tűnt, miután Karmapa éveken át hiába kérlelte szeretett fiát, hogy térjen vissza, Őszentsége úgy döntött, nem kívánja Szitupa jelenlétét a központjában. Így aztán annak az alkalomnak a kivételével, amikor Karmapa hamvasztási szertartása alkalmából Rumtekbe jött, illetve néhány későbbi látogatástól eltekintve, Tai Szitu egészen 1992-ig következetesen távol maradt Rumtektől. Amikor 1992 májusában újra felbukkant, más járt az eszében, mint vallási kötelezettségeinek teljesítésére való vágya.

★

A vonalon belül kialakuló konfliktus első jelei 1981-ben, közvetlenül Karmapa halála után jelentkeztek. Másfél évvel korábban, a napforduló napján Karmapa Coloradóban bizalmasan megnevezte Hannahnak és Olénak halála napját. Kívánságának megfelelően nem sokkal azelőtt, hogy Karmapa Amerikában meghalt, a két dán tanítvány száz barátjával Szikkimbe utazott, majd megérkezett Rumtekbe.

Negyvenöt nappal később, 1981. december 20-án a hivatalos hamvasztási szertartás Karmapa sokezer tanítványát vonzotta székhelyére. E jelentős esemény alatt, amikor Őszentsége kisbaba nagyságúra zsugorodott testét a lángok elborították, hirtelen egy kékes-fekete „labda" gurult ki a máglya egyik oldalán. A hamvasztási terem északi részén állt meg, Tibet irányában, ahol Lopön Csecsu, Karmapa bizalmasa és két másik láma állt. A szokatlan jelenség nagy izgalmat keltett, és találgatásokra adott okot. Senki sem tudta pontosan, mit is gondoljon a titokzatos tárgyról, és a zavarba jött lámák Kalu rinpocséhoz, a jelenlévők közül a legidősebb, és így feltehetőleg a legbölcsebb lámához szaladtak tanácsért. Miután óvatosan megvizsgálta a titokzatos labdát, az idős Kalu beleegyezően bólintott,

de ugyanolyan zavart maradt, mint a jeles társaság többi tagja. Mindenki zavarodott pillantásokat váltott, és tehetetlenül várt valamiféle választ. Addigra az emberek már azt gondolták, hogy a tárgy egy emberi szervre emlékeztet, így Lopön Csecsu magasra, a sztúpa oldalára tetette fel.

Abban a pillanatban a szomszédos szobából előbukkant Szitu rinpocse a tűzben elégetendő felajánlásokkal. Észrevette a nyugtalanságot, de nyilván fogalma sem volt arról, hogy mi történik éppen. Látva a zavart arcokat maga körül, meg valami kerek dolgot magasan egy acéltálcán, megfogta a tálcát, és nagy sebbel-lobbal eltűnt új tulajdonával a fő szentélyben. Még aznap éjjel sokkal kisebb ceremónia mellett csendben átvitte a tárgyat saját épületrészébe, ahol azután elzárva tartotta.

Három nappal később egy nagy kagyü konferenciára került sor Rumtekben. A vonal vezető lámái egymás mellett ültek az intézet termében. Szitu rinpocse egyszer csak felállt, és angol nyelven megszólította a tibeti rinpocsék kiváló csoportját. Először is elmondta, hogy az a tárgy, amit a szobájában biztos helyen tartott, valójában Karmapa szíve. „A szív a halotti máglya északi ajtajából egyenesen az én tenyerembe repült" – jelentette ki büszkén, jobb tenyerét előrenyújtva, hogy mindenki megcsodálhassa. „Most már az enyém" – vonta le a következtetést. Majd bejelentette, hogy az értékes ereklye elhelyezésére építeni fog egy 2–3 láb magas, tömör aranyból készült sztúpát Nyugat-Himalájában fekvő kolostorában, Serab Lingben. A lámák közömbösen hallgatták a hozzájuk angolul beszélő Szitupát, anélkül, hogy egy szót is értettek volna beszédéből. A jelenlévő néhány nyugati ember döbbenten bámulta a beszélőt. Tai Szitu nagy megelégedéssel nézett végig a csendben ülő gyülekezeten, majd visszaült a helyére, anélkül, hogy a legkisebb jelét is adta volna annak, hogy történelmi jelentőségű mondanivalóját le akarná fordítani tibetire is. Az rejtély maradt, hogy miért választott a Rinpocse ilyen nagy jelentőségű üzenet közlésére egy olyan nyelvet, amelyet azok nem értettek.

„Rinpocse, tibetiül kellene beszélned” – hallatszott Samarpa hangja a zsúfolt termen keresztül. Mivel Samarpát nem tájékoztatták a gyűlésről, társa szónoklatának felénél érkezett, kellő időben ahhoz, hogy hallja, ahogyan a szív a máglyáról Szitupa tenyerébe repült. Bizonyára azonnal felismerte, hogy Tai Szitu az értékes ereklye elvitelét tervezi Serab Lingbe, és hogy senki sem szándékozta megállítani. Az idősebb lámák, akik egy idegen nyelvű szónoklatot hallottak, így a háttérbe szorultak. Mivel nem volt vesztegetni való idő, Samarpa felkérte társát, hogy tibeti nyelven is ismételje meg azt, amit pár perccel azelőtt angolul elmondott. Tai Szitu, láthatóan kényelmetlenül érezve magát, másodszor is felállt. „Samar rinpocse jogosan emlékeztet engem arra, hogy elfelejtettem tibeti nyelven is elmondani, amit akartam” – jegyezte meg, majd anyanyelvén is elismételte a történetet.

Ekkor lépett be a harcias Damcso Jongdu, Rumtek idős kormányzója. Szitupa Karmapa szívének gondnokaként való hirtelen fellépése nyilvánvalóan számára is ugyanolyan újdonság volt, mint a gyülekezet többi tagja számára. Egyáltalán nem volt rá nagy hatással a hamvasztási szertartás eseményeinek elfogult előadása, és semmi kedve sem volt ahhoz, hogy kiengedje Rumtekből a szokatlan ereklyét. Damcso Jongdu határozottan kijelentette, hogy a szív senki tenyerébe sem repült, különösen Szitupáéba nem. Majd összeszedte erejét, és rálicitált Serab Ling ajánlatára. A rumteki kormány nevében beszélve elkötelezte magát, hogy amennyiben erre igény van, egy öt láb magas sztúpát építtet. Mint Karmapa székhelyének gondnoka, határozottan követelte, hogy minden olyan tárgy, amelynek köze van a vonal jólétéhez, illetve jövőbeli gazdagodásához, Őszentsége kívánságának megfelelően maradjon Rumtekben. Anélkül, hogy kivárta volna a további meglepetéseket, az idős ember kíséretének élén elindult Szitupa szobájába, és gyorsan elvette az ereklyét a polcról. Határozott cselekedete, tiszta érvelése és Szitupa ajánlatának döntő túllicitálása elvitte a pálmát. Karmapa szíve Rumtekben maradhatott, a beígért aranysztúpa elkészülését várva. A későbbiek

bebizonyították, hogy Damcso Jongdu megtartotta ígéretét. Ma egy tömör aranyból készült sztúpa (igaz, csak egy láb magas) uralja Rumteket a kolostor első emeletéről.

Ami azonban igazán zavaró volt az eseménnyel kapcsolatban, az nem a Karmapa szívéért folytatott harc (ez érthető az ereklye különleges természetének fényében), hanem a tiszteletreméltó vonaltartó láma törekvése a tények tudatos eltorzítására. Szitu rinpocse verzióját arról, hogy az ereklye hogyan került az ő kezébe, a legjobb esetben is az igazság bizonytalan és homályos bemutatásának nevezhetjük, és az egyértelműen a szertartáson résztvevők jóindulatának és képzeletének határait feszegette. Évekkel később a szemtanúk azt állították, az egyetlen oka annak, hogy a szív Szitupa kezébe került, az volt, hogy Szitupa elragadta azt a sztúpa oldaláról, és ellenállás nélkül elszaladt vele.

Ennél még zavaróbb volt, hogy Szitupa támogatói hagyták, hogy ez a csalás akadálytalanul megtörténjen. Évekig tartó intenzív kampány és agitáció után Szitupa története arról, ahogyan prófétikusan megkapta, és elvitte az ereklyét, szent bizonyítékká vált, igazolva, hogy valóban ő a vonal fő vezetője, akit maga Karmapa választott ki, hogy felfedezze következő inkarnációját. A valóságtól való ilyen nyílt elrugaszkodás veszélyes precedenst teremtett, és nagymértékben meghatározta a vonal élén állók közötti jövőbeli kommunikáció hangnemét. Ugyanakkor az idő tájt senki sem mert hazugsággal vádolni egy magas rangú lámát. Akkor ez még nem volt lehetséges.

Miután Szitu rinpocsénak nem sikerült megszereznie Karmapa szívét, azt kérte, hogy ehelyett megkaphassa Karmapa gyakorlókönyvét. Azzal indokolta kérését, hogy kolostorának szüksége volna valamilyen különleges áldásra tanítójuktól, és az a könyv, amelyet Karmapa minden nap olvasott, pontosan az, amit keres. Ekkorra azonban az idős kormányzó már résen volt. Ahogyan évekkel később Samarpa e könyv szerzőjének elmondta, Damcso Jongdu határozottan szembeszállt Szitupa új kívánságával. „Rinpocse, ne add oda neki a könyvet" – mondta az idős ember Samarpának. „Hamis jövendölő

levelet fog belőle előállítani a következő Karmapával kapcsolatban.” A vád, bár nem tűnt teljes őrültségnek, kis túlzásnak hatott; azonban Tai Szitu nem jutott semmire lobbizásával, és végül üres kézzel kellett elhagynia Rumteket. Karmapa tárgyai székhelyén maradtak.

Mintha valami belső hang hívását követnék, közvetlenül a konferencia után az elégedetlen segítők egy csoportja nekiállt Szitupa ostromlásának. „Samar rinpocse nagyon gonosz játékot játszott veled a gyűlés alatt” – suttogták. „Rászedett téged! Samar rinpocse túl gyors neked” – és így tovább. Irigy hangon duruzsoltak, és teljesen figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy valójában az ő mesterük volt az, aki csalni próbált.

Harmadik fejezet

A szakadás

A KARMAPA HALÁLÁT KÖVETŐ hónapokban és években mély gyász és hiányérzet lett úrrá a tanítványokon. A nyugati tanítványok körében Karmapa távozása egyben nagy energiákat is ébresztett, és megalapozta azt, hogy önmagukra támaszkodjanak. Ugyanakkor Keleten a tartós gyász és szomorúság dacára mind több rinpocse kezdett lassan és óvatosan elhatárolódni Rumtektől. Bár Tibet határain túl hírnevüket Karmapának köszönhették, honvágyuk mégis erősebb volt, mint a józanságuk és a mesterük iránti hűségük. Akárhányszor visszagondoltak régi hazájukra, mindig emlékezetükbe idézték, hogy ott a magas rangú tulkuk valaha saját kolostoruk teljhatalmú uraiként rendelkeztek a környező völgyek fölött, vagy egész országrészeken uralkodtak. A jelenlegi állapot csak a hajdani ragyogás szerény árnyéka volt. Az emigráns lámák, engedve a sürgető érzésnek, hogy újra életre keltsék régvolt fejedelemségeiket, nekifogtak saját hierarchikus szervezetük kiépítésének. Ezirányú törekvéseik nemcsak a régi rend iránti nosztalgiából, hanem a Tibeten kívüli valós állapotok teljes meg nem értéséből is fakadtak.

Kortól és rangtól függetlenül a legtöbb tibeti láma hajlamosnak mutatkozott a régi hatalmi struktúrák felélesztésére az új külföldi közegben. Egyúttal nem tudták elfojtani azt a vágyukat, hogy maguk arassák le az érdemeket társaik munkájáért. A legjobb példa erre több kagyü láma azon beteges törekvése, hogy maguknak tulajdonítsák Karmapa munkájának gyümölcseit, mialatt elszántan hangoztatták,

hogy az ő nevében dolgoznak. Az első szembeötlő példa erre a tanult Trangu rinpocse esete, aki megalapította a saját Trangu Ling-csoportját Hongkongban és Malajziában.

Hannah és Láma Ole, miután majd egy tucatnyi év közös munkája után kezdték kiismerni a tibetieket, fokozatosan a régi hagyományok és a himalájai politika újraélesztése ellen foglalt állást. Az újonnan alakult nyugati buddhista centrumok kolostorokká formálását ellenezték. Szembehelyezkedtek minden olyan törekvéssel is, amely Karmapa örökségéből akart kihasítani részeket. Láma Ole úgy vélte, hogy csak egy egységes, a tibeti etnikai és szerzetesi sallangoktól mentes vonal tudja elfogadtatni magát a nyugati társadalmakban. Ha a régi Tibet importálására irányuló törekvések sikerrel járnának, az a frissen Nyugatra megérkezett buddhizmust egzotikus és irreleváns babonává változtatná.

A dán házaspár már 1977 környékén szakított egy kiváló tanító, az idős és tisztelt Kalu rinpocse csoportjaival. Kalu rinpocse száraz humorának, nagy akaraterejének és erős karizmájának köszönhetően viszonylag korán népszerűvé vált Nyugaton. Karmapa kívánságára a hetvenes évek elejétől Hannah és Ole szervezte európai programját, és gondoskodott a Rinpocse és bhutáni, valamint szikkimi szerzetesekből álló kísérete utaztatásáról. Azonban a Rinpocse célja egy hagyományos buddhista hálózat megalapítása volt. Képtelen volt felismerni, hogy a nyugati társadalom nagyban különbözik az egykori tibetitől, és szilárd, megmásíthatatlan akarattal egy keményvonalas szerzetesi rendet kényszerített azokra, akik buddhistákként akartak élni. Ázsiai szerzetesei képességeiktől függetlenül hihetetlen sebességgel rezidens lámákká váltak nyugati centrumaiban, közeli tanítványai szerzetesi ruhába bújtak, és e centrumok rekordidő alatt teremtették meg a templomok szenteskedő és fojtogató légkörét.

Ma, amikor ezeket a sorokat írom, Kalu rinpocse megingathatatlan álláspontja a szerzetesi fogadalmakkal és a cölibátussal kapcsolatban üresnek, vagy teljesen őszintétlennek tűnik. 1996 őszén June Campbell, a tiszteletreméltó Rinpocse egykori fordítója és közeli

tanítványa megrázta a keleti és nyugati buddhista közösségeket azzal a bejelentéssel, hogy valójában a Rinpocse szeretője is volt azokban az években, amelyeket a kíséretében töltött. Traveller in Space című könyvében kritikus képet fest a tibeti szerzetesi rendszerről, és leírja, hogy szexuálisan kizsákmányoltnak és megtévesztettnek érzi magát. Elképzelhető, hogy nem ő az egyetlen. A leleplezés után Kalu rinpocse számos tanítványa érezheti magát legalábbis lelkileg megtévesztettnek. Természetesen semmi helytelen nincsen abban, ha egy tibeti buddhista párkapcsolatot létesít. Több lámának van partnere, és az intézményesített cölibátus csupán a családi élet buktatóinak elkerülésére szolgál, semmi esetre sem a megvilágosodás szükséges feltétele. Ellenkezőleg, a férfi és a nő egyesülése jelenti a Gyémánt Út végső megvalósulását.

Ha Kalu rinpocse úgy döntött volna, hogy nyilvánosságra hozza kapcsolatukat, bizonyára ugyanolyan köztiszteletben álló, esetleg még vonzóbb tanító marad. Miért döntött hát úgy, hogy megtévesztő falat von magánélete köré? Ez a viselkedés, sajnos, arra enged következtetni, hogy semmivel sem volt különb, mint az, aki bort iszik, és vizet prédikál. Sokan gondolkodás nélkül elutasították June Campbell állításait; koholmánynak minősítették őket, amellyel az asszony a megboldogult Rinpocse kárára akart hírnévhez jutni. Azonban azok, akik a Rinpocse európai útjait szervezték, és tibeti buddhista nevén Jese Kandróként ismerték Campbellt, hitelt adnak történetének. Akkoriban végtelenül őszintének és halálosan komolynak, majdnem unalmasnak tűnt, teljesen a munkájának szentelte magát, képtelen volt akár a legártatlanabb tréfára is, nemhogy egy ilyen súlyú koholmány fabrikálására. Teljes bizonyossággal állíthatom, nem az a fajta nő volt, aki hazudik.

A nyolcvanas években Kalu rinpocse még az erény és a szent viselkedés példaképe volt. Számos keleti láma, főleg francia és amerikai tanítványai próbálták követni példáját, csakhogy ők sem a karizma, sem a meditációs tapasztalat, sem az intuíció terén nem vehették fel a versenyt vele. Így aztán sikeresen kiölték annak

a gondolatnak a csíráját is, hogy a buddhizmus tulajdonképpen egy örömteli eszmerendszer. Ehelyett merev, humortalan, hagyományos centrumokat hoztak létre. Rinpocse lehengerlő személyisége még képes volt életet csempészni az élettelen hálózatba, és megszínesíteni annak álszent és unalmas légkörét. Azonban a helyzeten nagyon sokat rontott, amikor ázsiai szerzetesei először Franciaországban, később Vancouverben, San Franciscóban, majd New Yorkban szexuális botrányokba keveredtek. Rinpocse magas fokú megvalósítása éles ellentétben maradt örökségének porosságával és unalmasságával, a modern időktől való elrugaszkodottságával. Egyértelművé vált, hogy ha a buddhizmus valaha belép a nyugati kultúrába, akkor az nem a Kalu rinpocse nevét viselő tibeti központú szervezetnek lesz köszönhető.

1982-ben elhunyt Damcso Jongdu, Rumtek kormányzója. Színes személyiség és a régi rend híve volt, azonban viharos természete és parancsolgató stílusa kevés követőt szerzett magának. Még a köztudottan keményvonalas konzervatív kampák körében sem volt népszerű. Helyének betöltésére és a kagyü iskola modernizációjára Karmapa távollétében kevés alkalmasabb ember volt, mint Topga Julgyal, a meditáció mestere, aki még Curpuban tanulta tudományát. A 16. Karmapa már 1968-ban kinevezte, mint a következő kormányzót, és így Damcso Jongdu halála után hivatalosan is átvette a kormányzói teendőket.

A Damcso Jongdu után maradt állapotok kaotikusak voltak. Az elhunyt kormányzó senkinek sem tartozott elszámolással és teljhatalommal rendelkezett. Ezért aztán úgy uralkodott, mint egy király, tekintet nélkül a többi hivatalnokra, semmibe véve Karmapa követőinek véleményét. A kormányzás modern formája, amely lehetővé teszi a hatalmat gyakorlók ellenőrzését, felfoghatatlan és elképzelhetetlen volt a középkori gondolkodású férfi számára.

Ellenezte a dokumentumok iktatását és a könyvelést, és a kolostor támogatóinak semmit sem árult el a pénzügyi helyzetről. Amikor az új kormányzó munkatársaival felkereste a régi kormányzó családját, hogy átvegye Rumtek javait, és megvizsgálja a pénzügyi feljegyzéseket, nagy botrány tört ki. Topga Julgyal kíséretével megjelent a volt kormányzó impozáns házának küszöbén, hogy átvegye az ellenőrzést a kincstár felett. Türelmetlenül várták, hogy végre megtekinthessék Karmapa vagyonát, amelyet az elhunyt kormányzó kizárólagosan ellenőrzött. Az elmúlt évek során Rumtek hatalmas intézménnyé fejlődött, amelynek működésben tartásához napi készpénzbevételre volt szükség. Az új tisztviselőknek nem volt vesztegetni való idejük, szükség volt a pénzre.

Tíz perc várakozás után a volt kormányzó özvegye végül előjött a házból, és átnyújtott egy kicsi, ám értékesnek tűnő ládikót. Miután eltelt még néhány perc, világossá vált, hogy semmi más nem követi a kérdéses tárgyat. Az új kormányzati tisztségviselők belekukucskáltak a dobozba, és meglepve fedezték fel, hogy mindössze harmincezer rúpia van benne.* A helyzet abszurd volt. A tiszteletreméltó rokonság szerint ez volt minden, ami maradt, egy rúpiával sem több. A többi láda üresen tátongott. Damcso Jongdu özvegye kevés megértést és nagyfokú nemtörődömséget tanúsított. A meglepett tisztviselők először nem hittek a szemüknek, de a kevés rendelkezésre álló dokumentum áttanulmányozása után ráébredtek, hogy Rumtek a csőd szélén áll. A kolostor megmaradt vagyona, 30 000 rúpia és egy díszes ládika mindössze pár órányi működéshez volt elegendő. A Delhiben éppen csak megindult munkálatokhoz nagy mennyiségű készpénzre lett volna szükség. A számlák is kezdtek gyűlni. Mindennek tetejében az indiai kormány bejelentette, hogy meg akarja adóztatni Karmapa indiai és szikkimi ingatlanait. Ekkor kiderült, hogy Őszentsége vagyona köddé vált. Az új kormányzó, bár nem gyanúsította elődjét lopással, nyomozást indított az eltűnt javak

* 2000 USA dollár abban az időben.

ügyében. Valószínűleg az történhetett, hogy az idős kormányzó abbéli igyekezetében, hogy Karmapát szolgálja, összevonta saját és Karmapa vagyonát – az utóbbi kárára. Így Damcso Jongdu fia, a fiatal Pönlop rinpocse és egész családja állt a nyomozás középpontjában.

Karmapa még 1961-ben létrehozta a Karmapa Charitable Trustot, (Karmapa Alapítvány) azzal a megfontolással, hogy halála után ez a jótékonysági szervezet vegye kézbe a vonal működtetésével kapcsolatos tennivalókat. Az új szervezetet Indiában jegyezték be, és működését az indiai törvények szabályozták. Az alapító okirat szerint a Karmapa halála után és 17. reinkarnációja 21. születésnapja előtt a Karmapa Charitable Trust automatikusan a vonalat irányító szervezetté válik. Azonban a Szikkimben maradtak közül kevesen emlékeztek a Trustra. Őszentsége halála után a rumteki ügyek a régi tibeti módra folytatódtak tovább. A Karmapa által létrehozott felügyeleti szerv csupán papíron létezett.

A korábbi kormányzó halála után a Rumtekben és Delhiben kezdődő pénzügyi válság hatására az új vezetőségnek eszébe jutott a Karmapa Charitable Trust. A non-profit szervezet felélesztésével lehetségessé vált kibújni az adóhatóság markából, és elkerülni az esetleges újabb csalásokat. Azonban a rumteki ügyeket nem lehetett továbbra is úgy intézni, mint egy magánbirodalomban: a nyilvánosság teljes kizárásával és a felügyeleti szervek semmibevételével. A pénzügyek vezetését összhangba kellett hozni a jótékonysági szervezetekre vonatkozó előírásokkal. Ezek az előírások megkövetelik, hogy minden egyes elköltött rúpiáról el kell számolni. Így a rumteki kincstár eltűnése nemcsak a kolostor fenntartását veszélyeztette, hanem felkeltette az indiai pénzügyi hatóságok figyelmét is.

A Topga rinpocse által kezdeményezett eljárás, melynek célja az esetleges csalás megállapítása és a kolostor vagyonának előkerítése volt, nagy felháborodást keltett az elhunyt kormányzó családja körében. Nem volt teljesen világos, hogy csak az elhunyt jó hírnevét akarják védelmezni, vagy pedig tényleg náluk vannak az eltűnt értékek. Az első pillanattól kezdve ellenezték a nyomozást, és ellen-

ségesen nézték Karmapa vagyona megmentésének ötletét. Ráadásul az özvegy, a család feje, rövid idővel a nyomozás megkezdése után teljesen eltűnt a színről. Amikor váratlanul ismét feltűnt Woodstockban, Karmapa New Yorktól északra eső centrumában régi barátja és szeretője, Tenzin Csönyi feleségeként, családtagjai ellen ejteni kellett a vádat. Karmapa vagyonának azonban nyoma sem volt. A híres család soha nem bocsátotta meg Topgala erőteljes fellépését. Az új kormányzó halálos ellenségükké vált, és az elkövetkező években szerte Amerikában és Ázsiában igyekeztek jó hírnevét megcsúfolni.

Rumtekben mindeközben Topgala azon igyekezetét, hogy az új szabályok szerint kezelje Karmapa tulajdonát, eretnekségnek bélyegezték. Az, hogy eltökélten szembeszállt a tulku címek politikai előnyökért való kiárusításával, szintén kevés támogatásra lelt. A helyzet akkor mérgesedett el, amikor megtagadta az új Gyaton tulku elismerését Rumtekben. A régi Gyaton tulku Karmapa szikkimi jelenlétének megrögzött ellenzője volt. Viselkedése érthetetlen volt, és ráadásul hálátlan is: Karmapa volt az, aki 1954-ben gangtoki „állásába" (Szikkim fővárosa) helyezte. Halála közeledtével az idős láma bizonyára rádöbbent, milyen súlyos hibákat követett el élete során, és kijelentette, hogy ő az utolsó Gyaton tulku, azaz nem születik többé újra. Halála után szolgálói megkörnyékezték Karmapát. Arra voltak kíváncsiak, hogy uruk újraszületett-e. Karmapa világosan kijelentette: „Gyaton tulku nem született újra, így hát nem fogjuk megtalálni a reinkarnációját". 15 évvel később, 1983-ban Szitu rinpocse új fejezetet nyitott a Gyaton tulkuk történetében. Minden előzetes figyelmeztetés dacára, és az eltelt hosszú időre való tekintet nélkül hirtelen bemutatta az új Gyatont a szikkimi közösségnek. A fiatal tulku egészen véletlenül a híres helyi Martang családból származott, akik korábban a 16. Karmapa erős támogatói voltak.

Topga Julgyal elveihez hűen nem vállalt részt a gyanús ügyletben, és Rumtek kapuja nem nyílt meg a kétes inkarnáció előtt. A mélyen megsértett Martangok hátat fordítottak Karmapa szerve-

zetének, és hű támogatókból bosszúvággyal teli ellenségekké váltak. Tai Szitu lett az új gurujuk. Sajnálatos módon a Martangok ellenséges érzülete Rumtekkel szemben az évek folyamán nem csitult. Az elkövetkező években többször megpróbáltak beleavatkozni a rumteki ügyekbe, és ráerőltetni újdonsült tulku fiukat a kagyü hierarchiára. 1993-ban, mintegy megkoronázva Karmapa ellenfeleiként töltött tízéves ténykedésüket, fontos szerepet játszottak Szitupa rumteki hatalomátvételében.

1983-ban több más konzervatív kagyü család is a kormányzó ellen fordult. Ennek oka az volt, hogy e családok nem fogadták szívesen az olyan új értékeket, mint az áttekinthetőség és az elszámolás. Így az új kormányzó meglehetősen népszerűtlen lett azok körében, akiknek hasznuk származott a régi, zavaros ügyintézésből.

Az ellenséges körülmények között, állandó nyomás alatt dolgozó Topga rinpocse azonban hamarosan hűséges szövetségesre talált.

A Karmapa hamvasztása után, 1981-ben tartott nagy kagyü találkozón a régi kormányzó azt javasolta, hogy Karmapa két legtekintélyesebb tanítványa, Künzig Samarpa és Tai Szitupa, valamint Dzsamgon Kongtrul és Gosír Gyalcab fogjon össze, és együtt vezessék a kagyü iskolát. Mindannyian három évig viselték volna a felelősséget. Samar rinpocse lépett először hivatalba. A négy vonaltartó, ahogyan hivatkozni kezdtek rájuk, együttes megbízást kapott a 17. Karmapa felkutatására. Történelmi szemszögből ez az elrendezés újdonságnak számított. Csoportos régensség korábban nem létezett a karma kagyü iskola történetében. A Karmapa felkutatására létrehozott négytagú testület is új találmány volt. A Rinpocsék elfogadták a javaslatot.

Úgy tűnt azonban, hogy az új állapot nem mindenkit elégített ki. Samarpa visszatérése az iskola élére nagy kihívás volt Szitu és Gyalcab rinpocse kíséretének, akik nem szívesen osztották meg a hatalmat az

„újonnan feltörekvővel”. Karmapa halála után számos hatalmi mesterkedés próbálta lehetetlenné tenni a főrégenst. Erre az első példa a Karmapa szívének megszerzésére irányuló meghiúsult kísérlet volt.

Kalu rinpocse 1983-ban beleegyezett, hogy megadja a Rincsen Terdzö-beavatást. Ez a beavatás Guru Rinpocse* tanításainak legfontosabb átadása. A beavatások egyedülálló módszerként tartották meg a tibeti tanítások folytonosságát. A beavatás során a tanítvány kapcsolatba kerül egy buddhaaspektussal, és egyben maga is a gyakorlat hordozójává válik. Arra is lehetőséget kap, hogy a jövőben a tanítást megértve azt továbbadja másoknak. Ez persze nem jelenti azt, hogy a kolostor udvarán tolongó többszáz beavatásra váró ember mindegyike haladó tanítvány, aki életét spirituális célok elérésére kívánja áldozni. Egy átlagos tibeti nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a beavatás végén áldást kapjon a lámától, de ez minden, amire vallási buzgalma készteti.

Mivel a múltban bizonyos beavatások nagy tömegeket vonzottak, nem volt ritkaság, hogy a kolostorok arra biztatták vezető lámájukat, hogy szerezzék meg az átadást, és később adják meg a népszerű beavatást. Egy többszáz fős tömeg ugyanis jelentős jövedelemforrást jelentett a kolostornak. Ez a fajta „praktikus” gondolkodásmód nem volt idegen az Indiában letelepedett tibetiektől sem. A menekültlét újfajta nehézségeket hozott a tibetiek életébe, és a szerzetesek élete gyakran függött lelki vezetőjük népszerűségétől.

1983-ban, 25 évvel Tibet elhagyása után azonban a menekülteknek már nem kellett a túlélésért küzdeni. A gazdag dél-ázsiai támogatók színrelépése nagyösszegű adományokat helyezett kilátásba a magas rinpocsék és kíséretük részére. Nem meglepő, hogy amikor a gazdag kínai tanítványok kifejezték vágyukat bizonyos beavatásokra, számos láma és kísérete minden tőle telhetőt megtett, hogy kielégítse igényeiket. A beavatások olyan árucikké váltak, amelyekért cserébe gazdagság és nagy befolyás járt.

* Indiai mester, aki a buddhizmust Tibetbe hozta.

A kelet-tibeti Palpungból származó Paldzsur láma összehívta Samar, Dzsamgon és Gyalcab rinpocsét, hogy felnyissa a szemüket, és jótanáccsal lássa el őket. „Gondolnotok kell a jövőre" – mondta atyáskodóan a fiatal tulkuknak. „Nemsokára pénzre lesz szükségetek kolostoraitok működtetésére. Kérjétek a népszerű beavatásokat tanítóitoktól, és tanuljátok meg őket. Csak gondoljatok az emberek ezreire, akik felkeresnek majd benneteket, hogy megkapják ezeket a beavatásokat, és tanítványaitokká váljanak." „Kérjétek meg Kalu rinpocsét a Rincsen Terdzö, a legnépszerűbb beavatás átadására" – összegezte mondandóját.

Samarpa még ma is maga előtt látja a két másik Rinpocse lelkesedését, amely a javaslatot követte. Azonnal megkérték Kalu rinpocsét a Rincsen Terdzö átadására. Amikor az idős láma igent mondott, rögvest lázas készülődésbe fogtak. Samarpa nem rajongott túlságosan az ötletért. Egyrészt sokkal jobban kedvelte a rendes kerékvágásban folyó ügyeket a látványos szertartásoknál, másrészt pedig nem értett egyet társai motivációjával. Azonban Kalu Rinpocsére való tekintettel nem utasíthatta vissza a részvételt. Így aztán ő is hozzákezdett a hathónapos szertartásra való felkészüléshez.

Samarpa véleménye nem maradt titokban. Az évekig tartó rosszindulatú pletyka a magas lámák körében is kezdett beérni. A három Rinpocse meghallotta azokat a hangokat, amelyek Samarpa régensi szerepből való eltávolítását szorgalmazták. Ők maguk is kezdtek ezzel egyetérteni. Nem kellett sokáig várniuk a megfelelő pillanatra. Váratlanul egy Samarpát is érintő súlyos csalás bizonyítékai kerültek napvilágra. Így remek lehetőség kínálkozott a vonalat manipuláló láma eltávolítására, aki kétszáz évnyi távollét után került előtérbe. A három Rinpocse máris készülődött Samarpa „búcsúztatására".

Az új igazgató elbocsátotta Lea Terhunét kíváncsi szimatolása miatt. Lea korábban rumteki hivatalnok volt, jelenleg Szitu rinpocse nyugati tanácsadója és jobbkeze. A hölgy munkaideje jelentős részét a kolostor okmányainak átvizsgálásával töltötte. Úgy gondolta, szorgalma meghozta gyümölcsét, és sikerült előásnia néhány olyan doku-

mentumot, amely Samarpa etikátlanságát bizonyítja. Abbéli vágyában, hogy új munkaadója hasznára legyen, és bosszút álljon Rumtekből való eltávolításáért, Terhune kisasszony bejelentette, hogy Karmapa új-delhi birtoka, amely a buddhista intézet céljait szolgálta volna, Samar rinpocse pénzéhségének célpontjává vált. Azt állította, hogy a vezető régens Karmapa birtokára áhítozik. Átadott egy köteg dokumentumot Szitu rinpocsének, amelyek mind azt bizonyították, hogy Samarpa a saját nevére akarja íratni Karmapa birtokát.

Szitupa, ahelyett, hogy pártatlan nyomozást kezdeményezett volna az üggyel kapcsolatban, arra használta fel az esetet, hogy támadást indítson vetélytársa ellen. Miután Szitupa körbehordozta a „bűnösséget bizonyító dokumentumot", a méltóságok meghozták az ítéletet. Anélkül, hogy több információt szereztek volna, amellett döntöttek, hogy bíróság elé állítják a főrégenst.

Így, amíg a lámák és a tanítványok a kelet-himalájai Szonadában gyülekeztek, hogy megkapják a kétezer beavatást, a három régens leszámolásra készülődött. Egy ködös szonadai reggelen, nagyjából a szertartás félidejében, Samarpa levelet kapott a három régens ügyvédeitől. Egyszerű szavakkal hozták a tudomására az üzenetet: készüljön a tárgyalásra. A lehetetlen megtörtént: Karmapa három legkedvesebb tanítványa hivatalosan Karmapa tulajdonának ellopásával vádolta a negyediket, feljebbvalójukat.

A támadás váratlan és kegyetlen volt. Samarpa képtelen volt megérteni, hogy a régensek, anélkül, hogy utánanéztek volna a koholmányoknak, hivatalosan lopással vádolják.

Mintha mindez nem lett volna elég, Őméltóságai úgy döntöttek, hogy még egy csapást mérnek feljebbvalójukra. Samarpa tudomására jutott, hogy Kalu rinpocsét egy kéréssel környékezték meg. Azt akarták, hogy a szertartás végeztével a tiszteletreméltó láma kérje meg a négy régenst, hogy a 17. Karmapa székhelyét az új rumteki kolostor helyett helyezzék a tibeti Curpuba. Azzal indokolták kérésüket, hogy a tanult Trangu rinpocse és tanácsadói úgy vélik, csak így lehet megmenteni a régi kolostort. Samarpa úgy gondolta, hogy veszélyes lenne

az új Karmapát a kínaiakra bízni, és még ma is összerázkódik, ha erre a tervre gondol. Rájött, hogy az a terv, amelyet a Curpu újjáépítése iránti kívánságnak álcáztak, nem más, mint a kagyü iskola feletti ellenőrzés megszerzésének kísérlete. Ha a Karmapát sikerülne a kínaiak ellenőrzése alá helyezni, a magas rangú lámák a markukban tarthatnák az iskolát, és azt tehetnének, amit akarnak. Ha Samarpát Kalu rinpocse kérése a beavatás után váratlanul érte volna, akkor nem tehetett volna mást, mint hogy igent mond. Az értékes átadás után ugyanis a tibeti etikett nem hagyott volna számára más lehetőséget, mint a tanító kívánságának teljesítését, függetlenül annak tartalmától.

Samar rinpocse, megundorodva az intrikáktól, valamint a botrány és a 17. Karmapa kínai állampolgárrá válásának elkerülése érdekében úgy döntött, hogy elhagyja Szonadát. Miután kimentette magát az idős Kalu rinpocse előtt, Új-Delhibe utazott, hogy személyesen felügyelje a Karmapa Intézet építésének megkezdését. Széke a szertartás hátralévő három hónapjában Szonadában üresen tátongott. A főrégens távozása a tibetiek körében földrengésként hatott. A további kellemetlenségek elkerülése végett egy másik tekintélyes kagyü láma, Beru Tyence rinpocse lépett a helyébe. Samarpa ellenségei a távozást az arrogancia és a helytelen viselkedés újabb példájaként emlegették. A három régens terve meghiúsulását látva meg lehetett győződve, hogy a főrégens nehéz ellenfél lesz: legalábbis hirtelen távozása Szonadából szerintük ezt bizonyította. Nem kételkedtek abban, hogy azért utazott Delhibe, hogy végleg átvegye Karmapa tulajdonát.

Annak ellenére, hogy a három régens meg volt győződve arról, hogy Samarpát lopáson kapták, elveszítették a tárgyalást. Az ügyvédek bebizonyították a vádak valótlanságát. A kérdéses földdarabot az akkori indiai miniszterelnök, Indira Gandhi adományozta a 16. Karmapának. Politikai és egyéb okokból az indiai kormány 99 évre adta bérbe a telket, évi 1 rúpia bérleti díjért. Ez azt jelenti, hogy az ingatlan tulajdonosa az indiai kormány, és nem a Karmapa. Így tehát minden olyan vád, mely szerint a telket ellopták Őszentségétől és más nevére íratták, teljesen alaptalan.

A 16. Karmapa halála után a telek papírjait ki kellett javítani, mivel az eredeti dokumentumban számos hiba volt. Szükség volt valakire, aki a 16. Karmapát képviselve aláírási joggal rendelkezik. Mindez a négyfős régenssége létrehozása után történt, Samarpa főrégenssége alatt. Így, mivel a Karmapa Charitable Trust még nem éledt újjá, a kagyü iskolát képviselő Samarpára esett a választás, hogy aláírja a kijavított bérleti szerződést. Ez az okirat volt az, amely Lea Terhune kezébe került, és amely arra a következtetésre juttatta, hogy Samarpa aláírása azt bizonyítja, hogy saját magának akarja átjátszani a tulajdont. A Rinpocsék pedig nem kételkedtek.

Most Samarpán volt a sor, hogy bírósággal fenyegesse társait. Miután elveszítette bizalmát a három régensben, azt mondta, nem viszi az ügyet bíróság elé, ha beleegyeznek a négyfős régenssége feloszlatásába. Dzsamgon és Gyalcab boldogan lélegzett fel, és késlekedés nélkül aláírta az ezt igazoló okiratot. Így néhány évnyi nehézkes működés után a kagyü vonal csoportos vezetői testülete megszűnt. Karmapa végrehajtó testületén belül történelmi szerepéhez híven a kinevezések ügyében és a hivatalos szertartásokon Samarpa vált Karmapa képviselőjévé. A négy Rinpocse a megegyezéshez híven közösen irányította a 17. Karmapa felkutatását. Samar rinpocse úgy gondolta, nem engedheti meg, hogy három társa felügyelet nélkül járjon el ebben a rendkívül fontos ügyben. Az a tény, hogy a kommunista Kína Tai Szitu közelébe férkőzött, nemcsak aggodalomra adott okot, hanem kimondottan veszélyes is volt. Karmapa tulajdonának kezelése továbbra is a Karmapa Charitable Trust feladata maradt.

Az esetnek megvolt az a pozitív következménye, hogy felnyitotta Samarpa szemét. Szövetséget kovácsolt közte és a kormányzó között, akit folyamatosan támadások értek abbéli igyekezetében, hogy megszabadítsa a vonalat középkori ballasztjától. Topga Julgyal és Samar rinpocse partnerekké váltak abban a munkájukban, hogy modern értékeket vezessenek be Rumtek életébe, és felfrissítsék a régimódi iskolát. Ez az erőfeszítés számos ellenséget szerzett a kormányzónak, és bővítette Samarpa ellenségeinek listáját is.

Tai Szitu és Gyalcab tulku semmiféle megbánást sem tanúsított, kizárólag hivatalos ügyekre szorítkoztak a főrégenssel és a kormányzóval történő kommunikációjukban. Ez a viselkedés azonban nem csak a vetélkedés jele volt. Két évvel Karmapa halála után a vonal vezetése két pártra szakadt.

Dzsamgon Kongtrul, társaival ellentétben megpróbálta kiköszörülni a csorbát. Felismerte, mennyire igazságtalanok voltak Samarpával szemben, és bevallotta, hogy hibát követett el. Megpróbálta új alapokra, a bizalomra és a főrégens hivatalával szembeni tiszteletre helyezni kapcsolatukat. Egy évtizeddel később a kemény munkával kialakított együttműködésnek egy tragikus baleset vetett véget, amely végig érezteti hatását az ebben a könyvben leírtakon.

Negyedik fejezet

A rágalom

A GYALVA KARMAPA 17. inkarnációjának megtalálása már a temetési szertartás pillanatától izgatta a tanítványok fantáziáját. A tibetiek kiválóak a különféle különös történetek terjesztésében Őszentsége újraszületésének helyét és mikéntjét illetően. Az évek múlásával a teóriák mind érdekesebbek lettek, és a nagyközönség a jelöltek olyan egzotikus kínálatával találta szemben magát, mely a bhutáni uralkodóháztól egy amerikai születésű tibeti emberig terjedt.

Jó példa az ilyen spekulációkra Bardo tulku notórius tevékenysége, aki egy New York melletti kagyü kolostor, Woodstock lámája. Első kiemelkedő cselekedete az 1983-ban történt támadás volt Samarpa és Topgala ellen. Nem teljesen világos, hogy az általa indított rosszindulatú kampány egy szervezett terv része, vagy egyéni kezdeményezés volt-e, azonban mindenképpen azzal az eredménnyel járt, hogy sok rágalmazó levél érkezett a különböző keleti uralkodókhoz és méltóságokhoz. Bardo láma kipróbálta írói és nyomozói vénáját, meggyanúsította a rangidős régenst és a kormányzót Karmapa Delhiben lévő vagyonának ellopásával. Topgalát nemcsak tolvajnak, hanem démonnak is kikiáltotta, aki a fiatal Samar tulkut korrupt befolyása alá vonta. Abbéli igyekezetében, hogy leleplezze a szélhámosokat, Bardo tulku elfelejtette megemlíteni, hogy a kettőjük ellen hirtelen összekapart bizonyíték a Rumtekből kizárt Lea Terhune súlyos baklövése volt, aki jelenleg Szitu rinpocse titkára.

Írói megnyilvánulásának gyenge visszhangja után Bardo tulku a retorikához folyamodott. Nagy pompa és ceremónia közepette kinyilatkoztatta, hogy az a szerencsés asszony, aki a leendő Karmapát hordozza, nem más, mint az ő felesége. Az, hogy miként volt képes ilyen tisztán belelátni felesége méhébe, örök titok marad. Bombasztikus stílusa mégis lehetett valamilyen hatással követőire, hiszen minden józan belátás ellenére sikerült bizonyos támogató tábort összetrombitálnia. Sajnos, a nagy izgalmak hamar elcsitultak, amikor a felesége kislányt szült. A hagyományok szerint minden Karmapa férfitestben születik újra.

A vonalvezetők 1984-től egyre növekvő nyomással találták szemben magukat. Sokan követeltek egy nyilatkozatot a következő Karmapával kapcsolatban. A tibetiek mesterei annak, hogy nyomást gyakoroljanak szeretett rinpocséikra. Alázatosan könyörögnek, imádkoznak, amíg az ostromlott láma meg nem adja magát. A forrófejűek számára Láma Olénak csak egy tanácsa volt: „Nem kell sürgetnünk az eseményeket. A 17. Karmapa megtalálása a négy régens felelőssége, és amikor eljön az idő, majd dönteni fognak."

Meg is született a döntés. 1986-ban a világ összes kagyü tanítványának örömére a régensek bejelentették, hogy a 16. Karmapa által hátrahagyott jövendölő levelet megtalálták. Az izgatott bejelentést kissé lehűtötte az a kitétel, mely szerint a végrendelet egy kiegészítő levelet is tartalmaz. Ebben a kiegészítő üzenetben a 16. Karmapa arra kéri a tanítványait, hogy sok rituálét végezzenek, és sok mantrát mondjanak el, mielőtt a 17. Karmapa születésének részleteit tartalmazó igazi levél felbukkan. Ezek a szertartások azért szükségesek, hogy a hatalmas akadályokat elhárítsák. Bár az említett mantrák száma elérte a többmilliárdot, a kagyük felgyűrték az ingujjukat, és a feladatot nemsokára teljesítették.

1988 májusában Rumtek lakói bejelentették, hogy a kiegészítő levélben megjelölt rituálékat mind elvégezték, és így a végrendelet felbontása elől elhárultak az akadályok.[1] Amíg a boldog tanítványok a szép teljesítményt ünnepelték, a vonalvezetők csak húzták az időt,

[1] Lásd a 300. oldalon a dokumentumoknál

a várva várt bejelentés pedig nem volt sehol. A vezetők valami furcsa okból nagy kitartással próbálták az egész témát elkerülni.

Hasonló kitartással sikerült egymást is elkerülniük. Az 1986-os lelkesítő kiáltványuk után a következő négy évben hivatalosan mind a négyen egyszerre csak háromszor találkoztak. Nemcsak ritkák voltak a találkozók, de hatástalanok is. Az ötcsillagos hotelekben tartott tanácskozások nem igazán hatoltak a téma mélyére. Az Új-Delhiben 1990-ben tartott találkozó tipikus példa erre. Bár napvilágot látott egy, a Karmapa Charitable Trustnak címzett deklaráció, a vonaltartók nem mentek túl a Karmapa újraszületéséről szóló hagyományos történelmi magyarázatokon. Ezek szerint egyrészt az írásos instrukcióknak, másrészt az újraszületett Karmapa bizonyos cselekedeteinek kellett megalapoznia az eljárás valódiságát. Nem kétséges, hogy ez érett értékelés volt, de érdekes módon a dokumentumban nem tettek említést a végrendeletről, amelyet 1986-ban a régensek köztudomásúlag megtaláltak, és csak a szertartások elvégzéséig tettek félre.

*

A Karmapa megtalálására irányuló nyomás 1990-től egyre nőtt, a követelések egyre hangosabbá váltak, a régensek közötti kapcsolat pedig még ritkább lett. Pletykák röppentek fel, vad teóriák követték egymást. Átmeneti csoportosulások kavalkádja tűnt fel Kelet politikai palettáján. Mind ugyanazt a jólismert hangot visszhangzották: a 17. Karmapa azonnali beiktatását követelték. Ezúttal új volt azon vádak listája, amelyek a kormányzó és Samarpa ellen szóltak. A főrégenst és a kormányzót azzal vádolták, hogy szándékosan akadályozzák a bejelentést. Topgaláról, Rumtek egyik fő gazdasági vezetőjéről az a hír járta, hogy megkárosítja Rumtek kasszáját, és saját nagyra törő terveit dédelgeti: Samarpával összeesküdve a bhutáni herceget akarja Karmapa trónjára ültetni. Az ellenük szóló tirádák jól szerkesztettnek tűntek. Kiáltványok és kérések sorozatai érkeztek

a különböző keleti kolostorokba és a különböző politikusokhoz. A támadások hullámai egyre agresszívabbá váltak, Karmapa örökségének felbőszült „védelmezői" folyamatos össztüzet zúdítottak Topgala és Samarpa fejére.

Érdekes módon „Tibet csodálatos polgárai" ezzel szemben sok dicséretet zengtek Szitupáról: ő volt a vonalvezetők közt az egyetlen, aki a gyors cselekvést pártolta. A kártékony kampányban tisztán kivehető volt egy áramlat, amely alapvetően mindenki más ellen védelmezte szegény jóindulatú és cselekvésre kész Szitupát. Vajon mindezek a vádak és számonkérések csak a társadalmilag felébredt tibetiek spontán, bár felelőtlen kitörései voltak? Vagy valaki titokban viszályt szított? Ez olyan kérdés volt, amelyet egyelőre senki sem mert nyilvánosan feltenni.

Amíg a tibeti pletykamalom forgott tovább, világossá vált, hogy a régensek keveset tesznek a híresztelések ellen. Ha elolvassuk az akkor váltott leveleiket, nem kerülhetjük ki azt a megállapítást, hogy a büszkeség elvette a józan ítélőképességüket. A legtöbb találkozó azért hiúsult meg, mert a régensek nem tudtak helyet és időt egyeztetni. Samarpa és Szitupa semmilyen körülmények között sem fogadta el egymás indítványait. Szitupa egyszerűen nem jelent meg a kormányzó, Topgala által jóváhagyott gyűlésen, míg Samarpa tipikus királyi fennsőbbséggel egyszerűen nem is vett tudomást ellenfeléről.

Szakadás történt a vonal vezetésében. A Karmapa szívének elrablására tett kísérlet a temetési szertartás után Rumtekben, az a végzetes lépés, hogy Samarpát bíróság elé állították, és a mostani rágalmazási kampány mind annak a törekvésnek a része volt, hogy a jelenlegi főrégenst székéről letaszítsák. Vajon ki lehetett ennek az összeesküvésnek a hátterében? A későbbi események fényt vetnek a fő bűnösökre, és megmutatják a konspiráció kiterjedését. Abban az időben még úgy tűnt, hogy az egész csak a konok régensek huzakodása. Samarpa igazi úriember lévén nem is sejtette, hogy komolyan ég a lába alatt a talaj, és hogy a hazugságok és a viták sokkal komolyabb intrikákat készítenek elő.

A zavar és a felháborodás hangjai még mindig csak a Keletre korlátozódtak. A skóciai Szamje Lingen és a New York állambeli Woodstockon kívül a rangidős régens és a kormányzó elleni agitáció tibeti jelenség maradt. Míg a fenti két hely vezetőiben hirtelen ellenszenv alakult ki Samarpa és Topgala iránt, és híven terjesztették a leggonoszabb pletykákat is, a Láma Ole által alapított centrumokban az embereknek kevés tudomásuk volt az ázsiai politikai hírekről, és azok nem is nagyon érdekelték őket. Gyakorlás és hasznossá válás a modern világban: ez volt a napirenden. Azt a pár pletykát, amely Európába is eljutott, egzotikumként olvasták: érdekes fűszerek voltak egy különben tökéletes ételhez. Az összes rinpocse feddhetetlen és szent volt, a színfalak mögött játszódó huzavona ismeretlen maradt az európai tanítványok előtt.

Karmapa szavaihoz híven Hannah és Ole irányításuk alatt tartották a csoportokat, távol a politikától. Láma Ole elutasította a vonal szakadásáról szóló pletykákat, és megerősítette, hogy ha eljön az idő, Karmapa a hagyományos módon meg fog jelenni. Mindig ugyanazt a tanácsot adta a három régensnek: „Ne legyen nyilvános bejelentés mindaddig, amíg a gyermek biztonságban nincs Rumtekben. Nem dolgozhatunk úgy, hogy a kínaiak a sarkunkban vannak." Arra az esetre, ha a Karmapa Tibetben születne újra, Ole kieszelt egy tervet arról, hogyan lehet őt gyorsan kimenteni a kínaiak fennhatósága alól Indiába. A tiltott árukkal való határátlépések évei nem voltak hiábavalók, az ezen a területen szerzett tapasztalatai nemsokára a vonal hasznára válhatnak. Hannah és Ole megosztották a tervüket Samarpával, a túl korai bejelentéssel kapcsolatos aggodalmukat pedig Dzsamgon Kongtrullal és Gyalcab Rinpocséval. Mindhárom régens megértette a biztonságos utazás fontosságát, és egyetértettek abban, hogy az első lépés Karmapa szabadságának biztosítása a kínaiak által ellenőrzött Tibeten kívül.

Mialatt tagadta a pletykákat és nyugtatta a kedélyeket, Ole valójában nehéz küzdelmet vívott a vonal egyesítéséért. A tibetiekkel folytatott húszéves munka után kevés illúziót dédelgetett

a himalájai nép „legvonzóbb tulajdonságaival” kapcsolatban. Minden lámát, aki azzal a titkolt szándékkal érkezett Európába, hogy a Karmapához hű csoportok kárára saját szervezetet alakítson, távozásra kértek. Akik nagyon erősködtek, azok az egyre növekvő buddhista tábor peremére kerültek, vagy Amerikában segítettek nekik szerencsét próbálni. Az európai kagyü ház stabilan egy fedél alatt maradt. Anglia és Franciaország kivételével, ahol nem Láma Ole volt a vezető, a látogatóba érkezett szerzetesekből és lámákból nem vált rezidens rinpocse.

Akármilyen fegyelmezettek és gyakorlatcentrikusak voltak is az európai buddhisták, végül mégis eljött az az idő, amikor ők is foglalkozni kezdtek Karmapa következő újraszületésének égető kérdésével. A rágalmazásból és az erőteljes lobbizásból, mely megrázta a Keletet, kevés jutott el hozzájuk, de tízévnyi várakozás után az emberek elég türelmetlenekké váltak. Még Hannah is áldozatul esett egy pletykának. 1990-ben Sydneyben, Ole egyik világkörüli útja alkalmával Hannah egy madarat próbált venni ajándékként valakinek, aki Rumtekben tartózkodott. Valószínűleg Samarpa állt elő ezzel a szokatlan kéréssel. Hannah, aki jó barátságban volt a rangidős régenssel, valamint tolmácsolt Dzsamgon Kongtrulnak és Gyalcab Rinpocsének is, biztos volt abban, hogy ez a várva várt jel. Tudva, hogy az utolsó Karmapa mennyire szerette a madarakat, a csoport többi tagjának sem tartott sokáig kitalálni, ki lehet a különleges ajándék címzettje. Az ausztráliai karanténtörvények biztosították, hogy Hannah üres kézzel érkezzen Rumtekbe. Ráadásul a várakozással ellentétben Karmapa helyett a csoport Dzsamgon rinpocsével találkozott, akinek kevés mondanivalója volt Karmapa hollétéről.

1992 beköszöntével az 17. Karmapa ügyét övező általános hangulatot a növekvő várakozás jellemezte. Két régens, Dzsamgon Kongtrul és Gyalcab rinpocse, megtörte hallgatását, és óvatosan utalt arra, hogy a bejelentés közel van. A legtöbb ember meg volt győződve, hogy a várva várt bejelentés hónapok, esetleg csak hetek

kérdése. A várakozás egyre nőtt, de Nyugaton csak kevesen tudtak a színfalak mögött dúló harcról. A tanítványok serényen tervezték rumteki útjukat, és éhesen vetették magukat minden hírre, amely megerősítette reményeiket. A nyugatiak ezrei, akik Olén keresztül kapták meg Karmapa áldását, készen álltak arra, hogy megragadják buddhista életük nagy pillanatát.

Ötödik fejezet

A csönd

1992. JANUÁR 3-ÁN egy kietlen berlini pályaudvaron Ole és körülbelül 15 közeli barátja felszállt egy orosz vonatra, amely a távoli Szibériába indult. Láma Ole világ körüli tanító körútja tovább folyt. Ole 1972 óta 130 karma kagyü buddhista centrumot alapított Nyugaton, miközben állandóan utazott és tanított. Ez akkora eredmény, amellyel egyetlen más tibeti buddhista tanító sem vetekedhet a mai napig. A csoportok ekkora hálózata és a tanítványok nagy száma folyamatosan úton tartotta Olét. Centrumról centrumra utazva minden este egyre nagyobb közönségnek tartott előadásokat, és a kagyü vonal példátlan elterjedésének motorjává vált a nyugati világban.

Ebben az évben jártunk először Szibériában. Mongólián és Kínán át készültünk Rumtekbe érni a tibeti újév ünnepére. Körülbelül száz ember jött ki az állomásra, hogy elbúcsúzzon keletre induló tanítójától. Amikor a vonat eltűnt a fagyos éjszakában, mindenki biztos volt abban, hogy lámájuk találkozni fog a 17. Karmapával. A rossz előjelek, az akadályok, az óvatos próbálkozások évei után úgy tűnt, a vonaltartó készen áll, hogy megnyilvánuljon. Hannah és Ole is osztotta azt az általános érzést, hogy valami nagyszabású van a levegőben. Átlátták a vezetésben legutóbb lezajlott eseményeket, és óvatosan arra ösztönözték tanítványaikat, hogy jöjjenek Rumtekbe az Újévre. Kelet felé utazva nagy várakozással tekintettek a jövőbe.

*

Miután vonattal átszeltük Oroszországot, Mongóliát és Kínát, csoportunk az indiai Bagdográba repült. Mindössze 100 mérföldre voltunk utunk valódi céljától, Rumtektől. A kagyü dráma első felvonása megkezdődött.

Az Indiai Követségtől kapott szolgálati taxik elhagyták Bagdogra repülőterét, és bekapcsolódtak a motoros riksák, buszok, kézikocsik és motorok áradatába, mely a kátyús, szűk utcákon haladt. Az előrejutás harcában résztvevő egzotikus járműtömeg kavalkádjához hozzájárult a kürtök és a dudák kakofóniája. Úgy tűnt, a dudálás olyan természetes a vezetők számára, mint a lélegzés. Bagdogra városán kívül új veszélyek leselkedtek ránk: szinte láthatatlan tehenek, rémült falusiak álltak meredten az út közepén, „fekvő rendőrök" rejtőztek az utcasarkok mögött. Rumtek és a kolostor csak hajnalban tűnt fel a láthatáron.

Bár Rumtek a 16. Karmapa fő tartózkodási helye, és a buddhista képzés legnagyobb központja, a település maga nem más, mint két sor ház az út mentén, mely az impozáns kolostorhoz, és az újonnan épült egyetemhez vezet. Míg autókonvojunk lassan besorolt az udvarra, az éles kutyaugatás ismét felhangzott a távolban. Azonnal észrevettük a változásokat. A kolostor udvarának közepén győzelmi lobogó állt, és az öreg, rozzant szerzetesi lakások eltűntek. A kolostor kapui mögül ritmusos, erőteljes ének hatolt fülünkhöz. A kagyü védelmező, Mahakala imája volt az, amelyet a tibeti újév előtt hét napig folyamatosan recitálnak. Mindannyian lelkesen és némán álltunk, átérezve a pillanat csodáját, és a hely áldását. Mélyen a szívében Hannah és Ole talán érezte, hogy ezek a szent Rumtek utolsó pillanatai. A kutyák csaholása közelebbről hallatszott, és hirtelen megtört a varázs. Vonakodva mentünk felébreszteni Cültrim Namgyalt és családját, a faluban lakó házigazdánkat és bizalmas barátunkat.

A következő reggel Hannah és Ole összegyűjtötte az Európából érkezett tanítványokat, akik eljöttek, hogy tanúi legyenek a történelminek hitt pillanatnak: a 17. Karmapa első nyilvános audienciájának. Mint később kiderült, a történelem elkerült bennünket ezen

a reggelen. Reményeinket Dzsamgon Kongtrul rinpocse hamar eloszlatta. Karmapa lakosztályában beszélt velünk, a kolostor első emeletén. Rinpocse bocsánatot kért, amiért hamis reményeket keltett, és gyorsan visszatért a már jól ismert témához, miszerint a bejelentés hamarosan várható. Egy háromhónapos, kimerítő tibeti út után fáradtnak, törődöttnek látszott, és szemlátomást nem volt abban a hangulatban, hogy Karmapa első nyilvános szereplésének időpontjáról nyilatkozzon. Világos volt, hogy olyan messze szeretne távolodni a kényes témától, amennyire csak lehetséges.

Visszatekintve a különböző magas rangú lámákkal folytatott hivatalos megbeszéléseinkre, utólag elcsodálkozunk, milyen eredménytelenek voltak. A szokásos „Tasi Delek", vagyis „hello" után a láma elhallgat, alig szól egy szót, míg a nyugatiak csoportja várakozásteljes csendben kuporog a padlón. Ha bármilyen kommunikáció történik, az bizonyosan nem a szavak szintjén jön létre. Nem azt akarom mondani, hogy a nyugati tanítványok elhanyagolva érezték magukat. Épp ellenkezőleg, a láma minden egyes gesztusát részletesen analizálták és értelmezték. Mindannyian megcsodáltuk a láma ritka mosolyait, és pontosan tudtuk, hogy mire gondol, főleg, ha nem szólt egy szót sem. Amíg nem voltak botrányok, a Nyugat megfelelő naivitást tudott mutatni, és a Dzsamgon Kongtrullal folytatott tárgyalások ezt a passzív formát követték. Miután mindenkit biztosított, hogy minden rendben van, Rinpocse váltott néhány szót Hannah-val tibeti nyelven, és hirtelen vége is lett a beszélgetésnek. Áldásra sorakozhattunk. Csendes viselkedése csak még jobban meggyőzött minket arról, hogy nagy hír készülődik. Nem tudtuk még, hogy a Rinpocse visszafogottsága mögötti igazi okok a hamisság, a csalás és a vonal vezetésében dúló harcok voltak.

Hannah és Ole nem olyan könnyen dőlt be Dzsamgon Kongtrul tartózkodó viselkedésének. Észrevették, hogy legutolsó tibeti útja lesújtotta, és egészségileg is megterhelte. Távolságtartó és kimért volt, nem koncentrált a következő két hónapon túlra. Hannah-t különösen bántotta, hogy nem tudta a Rinpocse figyelmét tervezett

ausztráliai útja felé terelni. A viselkedésében bekövetkezett változások feltűnőek voltak, és ez a vonalra váró fontos események szokatlan előjele volt.

*

Ole a nappalokat munkával töltötte Namgyal otthonában, este pedig tanításokat adott annak a 80 nyugatinak, aki Rumtekbe jött. Hannah tárgyalt a három Rumtekben lévő régenssel. Úgy tűnt, Szitu rinpocse valami fontos elintéznivalót talált, és mint minden évben Karmapa 1981-es temetése óta, kihagyja a rumteki Újév ceremóniát. Az ő távolmaradása is azt bizonyította, hogy semmilyen bejelentés nem fog történni az ez évi tibeti újév (loszár) szertartás alatt. A Karmapa temetése utáni kagyü megállapodás szerint a négy régens együtt volt felelős a 17. Karmapa megtalálásáért. Egy olyan fontos dolog, mint a bejelentés, nem történhet meg mindannyiuk jelenléte nélkül.

A Gyalcab rinpocsével elköltött ebéd újabb meglepetést hozott. Serab Tarcsin, a Rinpocse jobbkeze, és az elkövetkező dráma kulcsfigurája úgy gondolta, hogy a lámájával töltött ebédhez a szokásos chilin kívül más fűszer is jár. Kis csoportunk nagy megrökönyödésére elmondta, hogy a Rinpocse állandó rohanásának és a beavatások végén tapasztalt sietségének az az oka, hogy meg kell etetnie a tengerimalacát. Mindenki udvariasan bólogatott és mosolygott, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy egy ilyen magas rangú láma minden ceremónia után rohan megetetni és babusgatni kis kedvencét. Valójában egyikünk sem tudta, mit kezdjen ezzel a szokatlan információval, és megpróbáltunk a lehető legmesszebb eltávolodni az érzékeny és bizarr témától.

Serab Tarcsin viszont tántoríthatatlan maradt. Láthatóan elégedett volt szavainak a hallgatóságra tett hatásával, és tovább részletezte a láma napi rutinját. Kiderült, hogy a nemes tengerimalac volt a láma életének egyik legfontosabb része, sőt, mi több, figyelmének és tevékenységének középpontja. Hannah éppen megpróbálta elhallgat-

tatni a bőbeszédű Serabot, amikor a Rinpocse úgy döntött, hogy részesít bennünket a szeretett állat látványában. Gyalcabpa először mutatott figyelmet a szobában történtek iránt, mivel láthatóan meghatódott attól, hogy kis kedvence felkeltette figyelmünket. Meditációs asztalához vezetett bennünket, és elővett egy ketrecet a dharmaszövegekkel teli tábla alól. Egy fehér-barna mintás tengerimalac került elő, aki szemlátomást nem rajongott különösebben a figyelemnek és szeretetnek ezért a megnyilvánulásáért. Az egész dolog az abszurditás határát súrolta, a Rinpocse meglehetősen éretlennek tűnt. A következő hónapokban, amikor a kagyü dráma kibontakozott, ugyanez a Rinpocse határozott rosszindulatot, valamint a tibeti honfitársai iránti együttérzés teljes hiányát tanúsította. Ezúttal nem vettük észre jellemének eme árnyoldalait, de első alkalommal fordult elő, hogy lehullt a lepel egy magas rangú láma intim szférájáról, és bepillanthattunk mindennapjaiba. Amit láttunk, az elég zavaró volt ahhoz, hogy mindenki kijózanodjon, és elgondolkodjon. Csendben hagytuk el a szobát, tengerimalacokra, fecsegő titkárokra gondoltunk, továbbá szeretethiányos rinpocsékra, akiknek felnőttként is kis szőrös állatkákra van szükségük.

Jongdu, egy hawaii barátunk, akinek Ole segített a curpui kolostor helyreállítására létrehozni egy alapítványt, szintén megosztotta velünk történeteit. Azzal a hírrel kürtölte tele Rumteket, hogy Szitu rinpocse most találta meg az új Trungpa tulkut Kelet-Tibetben. A hír valóban érdekes volt, de Trungpa saját jövendölésének fényében kétséges. Néhány évvel halála előtt az ellentmondásos tulku kijelentette, hogy egyszerű japán munkásként tér vissza. Nehéz volt eldönteni, hogy Trungpa szavai egy valódi mester vízióját jelentik-e, vagy egy részeg ember értelmetlen locsogását, ugyanis elég szabadon élvezte a szakét, vagyis a rizspálinkát.

Trungpa Szitupa megerősítésével történő hirtelen újraszületése azt az érzést keltette bennünk, hogy a nagy Tai Szitu kezdeményező lépéseket tesz Trungpa erős dharmadhatu szervezete felé. A régens általános szerepléséről olyan hírek járták, melyek szerint nem

kevesebb, mint háromszáz tulkut ismert fel mostanában. Ekkora termékenység igazán imponáló, de egy kis árnyékot vet választásaira az a tény, hogy legtöbbjük a Palpung kolostort körülölelő területekről származik, amely Szitupa fő központja Tibetben. Ezen kívül az, hogy ilyen csillagászati mennyiségű tulkut talált meg pár év alatt, bőven túltesz azon, amit a 16. Karmapa valaha véghezvitt.

Mindenki tudta, hogy Akong tulku volt az, aki Szitupát megállapodáshoz segítette a kommunista Kínával, hogy lehetősége nyíljon ilyen számú tulku felismerésére a megszállt Tibetben. Itt lép be történetünkbe az az ember, aki a kagyü drámáért a leginkább felelős. Fontos hát, hogy megismertessük az olvasót e gusztustalan ember néhány korábbi cselekedetével.

Akong az 1960-as években érkezett Angliába egy négyfős küldöttség tagjaként, amely egy magas rangú nyugat-himalájai tulku iskolát képviselt. A fiatal reménységek Európába küldésének ötlete Gelongma Pagmótól, egy tradicionális és jó összeköttetésekkel rendelkező buddhista szerzetesnőtől származott. Befolyását és rábeszélőképességét felhasználva meggyőzte Karmapát, hogy a képzett tibetieknek ez a korai európai útja hosszú távú kapcsolatot építhet ki Tibet és a Nyugat között. Amint kiderült, Tibet is, és a Nyugat is jobban járt volna, ha Karmapára hallgat, és abban a védett környezetben hagyja a tulkukat, ahol működni tudnak: a hirtelen szabadság nem tett jót nekik. Négyük közül csak Ato rinpocse kerülte el az ellentmondásokat, és csendes életre rendezkedett be Dél-Angliában. Ma is tiszteletet parancsoló jelenség, ha nem is a legizgalmasabb példája a buddhista erényeknek. A többiek nagy rombolást végeztek a buddhizmusban Keleten és Nyugaton egyaránt, és az általuk teremtett kapcsolatok csak zavart és sokkot okoztak.

Akong és Trungpa volt e csoport két legerőteljesebb, és leginkább megkérdőjelezhető tagja. Nagy ambícióik voltak, a buddhizmus szószólóiként és a vonal leendő nyugati vezetőiként látták magukat. Kettőjük harmóniája hamar megtört, és az elkerülhetetlen konfliktus, amely Angliába érkezésük óta a levegőben lógott, nagy erővel robbant ki. A kis

helyi csoport csodálkozására, és az őket küldők szégyenére a két nagytiszteletű tulku felfokozott hangulatú vitákba, és nyilvános, gyűlölködő vádaskodásokba keveredett. *Tibetben születtem* című könyvének egy korai kiadásában Trungpa paranoiásnak és áskálódónak nevezte Akongot. Ezután megszakították a barátságot és a kapcsolatukat is.

Trungpa úgy döntött, hogy Amerikában próbál szerencsét. Az angliai rendőrség kábítószerrel való visszaélésért körözte, amelyet Szamje Lingben követett el, abban az elvonulási centrumban, amelyet Akonggal együtt alapítottak Skóciában. Az istállóban való bujkálás után átkelt az Atlanti-óceánon, ahol mások segítségével megalapította a Dharmadhatu szervezetet.

Rövid idő alatt Buddha tanításait egy piramisjáték jellegű intézmény szolgálatába állította, amely hasonlított a régi Tibet feudális királyságának szerkezetéhez. A láma, azaz a király uralkodik, az udvartartás figyeli minden rezdülését, a tanítványok többsége pedig engedelmes birkanyájjá olvad össze. Trungpa az 1960-as évek ünnepelt hírességeivel barátkozott, és az általa kialakított „őrült bölcsesség" gurujának szerepében sütkérezett. Sokkoló viselkedése biztosan nagy hatással volt az emberekre, hiszen anyagi és más jellegű támogatást is tudott szerezni maga és szervezete számára. A Madison Avenue is bekapcsolódott, és a guru tollából számos könyv jelent meg a piacon. A buddhizmus legmagasabb eszméi váltak így elérhetővé a nyugati elme számára. A Dharmadhatu egy ideig széles körű elismertségre tett szert, és maga Trungpa példává vált a tibeti lámák előtt arra, miként legyenek sikeresek Nyugaton. A rendszer, sajnos, a velejéig romlott volt. A szellemi vezető és a kiválasztottak szűk köre az elkényeztetett hercegek életét élte, a római császárokat is megszégyenítő ivászatokkal és orgiákkal. Ugyanakkor az egyszerű tagoknak évekig tartó monoton meditációkon kellett átesniük, ami nemcsak az agyukat szikkasztotta ki, hanem a pénztárcájukat is kiürítette. Trungpa alkoholistaként halt meg, régensét, Özel Tenzint férfi szeretői azzal vádolták, hogy 1983 és 1988 között tudatosan fertőzte meg őket HIV-vírussal. Tenzin maga AIDS-ben halt meg 1990-ben.

A vihar, amely ez után a botrányos hír után kitört, nagy csapást mért az amerikai buddhizmusra, és a zavaros skandalumokról ismert szektákkal egy szintre helyezte a karma kagyüt. Az ázsiaiakra jellemzően a vonal vezetésének szintjén Trungpa kicsapongásai gyakorlatilag büntetlenek maradtak. A vádakra egyetlen tiszteletreméltó rinpocse sem reagált, és nem is határolódott el nyilvánosan Trungpától és Tenzintől. Régi tibeti szokás szerint a magas rangú lámák nem vállaltak semmilyen felelősséget a saját társukért. A régi szokások irányították döntéseiket. Az igazságosság és felelősségvállalás erényeit feláldozták a jó kapcsolatok, a politikai hűség, és azon erő oltárán, amelyet a Dharmadhatu képviselt. Láma Ole volt az egyetlen, aki pellengérre állította Tenzint elfogadhatatlan viselkedéséért, és megpróbálta a vonalat megtisztítani. Erőfeszítéseihez kevés segítséget kapott a legmagasabb vezetéstől. A szent vezetők a homokba dugták a fejüket, és Trungpa hivatalosan továbbra is követendő, erényes példa maradt.

Akongot más fából faragták, mint ellenfelét. Hiányzott belőle Trungpa karizmája, és nem vonzott sem hírnevet, sem dicsőséget. Az előadásai elég laposak és érdektelenek voltak. Nehéz volt nem arra gondolni, hogy a buddhizmus tanításai nagy erőpróbát jelentenek az intellektusa számára. Csak maratoni előadásainak végén derült fel, amikor kedvenc témájához, a buddhista politikához ért. Alacsony, bár erős felépítésű ember volt, bulldogszerű feje kövérkés testén nyugodott. Akongnak azonban volt egy minden nehézkességét elsöprő tulajdonsága: a türelem és a kitartás, hogy elérje hosszú távú céljait.

Nem sokkal Angliába érkezése után a fiatal tulku már bizonyára kitűzte e célokat. Először egy zárt elvonulásba küldte bátyját, aki mellesleg ugyanazt a nőt vette el, mint ő. Ekkor jött el a cselekvés ideje. Sok hajlama nem lévén arra a kicsapongó életmódra, amely Trungpát romlásba döntötte, Akong célja kevésbé extravagáns és sokkal konkrétabb volt: a növekvő európai karma kagyü ház irányítása. Hozzálátott, hogy meghódította a kialakulatlan európai buddhista színteret, akkor, amikor Hannah és Ole már kezdett nyomot hagyni a nyugati buddhizmus jövőjén. Faragatlan modora és átlátszó törekvé-

sei csaknem mindenkit felháborítottak a kontinensen. A francia centrumok elutasították, hogy 1974-ben Őszentsége első európai utazása alkalmával Karmapa kísérőjeként fogadják. Végül Karmapának kellett leállítania Akong terveit. Időről időre kérte Hannah-t és Olét, hogy ne kövessék Akong példáját. Mivel csak a belgák álltak mellé, Akong nem tehetett mást, mint visszavonult Szamje Lingbe, ahol az elkövetkező években feledésbe merült, de nem felejtett.

Akong, mint jó taktikus, Karmapa halála után a két régens, Szitupa és Samarpa közötti feszültségben úgy érezhette, eljött az ő ideje. Valamikor az 1980-as években határozhatta el, hogy súlyát és skóciai központját Szitupa mögé állítja. Azzal, hogy átadta Szamje Linget Tai Szitunak, Akong elfoglalta a tanácsadó, a szürke eminenciás, és végül a kommunista Kína összekötőjének szerepét. Az, hogy miként sikerült megszereznie a kínaiak bizalmát, nem volt teljesen világos, de nem sokkal azután, hogy feltűnt Szitupa oldalán, állandóan a pekingi vezetőkhöz dörgölődzött. Az is elterjedt róla, hogy nagy pénzeket költ kínai kapcsolataira. Végül, hiszen a titkos kínai célokkal is egybevágott Karmapa régensének vendégül látása, Akong megszervezte Szitu rinpocse kelet-tibeti látogatását. A látogatás néhány évvel azt követően történt, hogy a Dalai Láma öccse 1979-ben történelmi látogatást tett Lhászában a párbeszéd megnyitására, és engedményeket szerzett a Vörös Kínától. Bár őt számos dharamszalai küldött követte még, a Dalai Láma kezdeményezése és újabb ajánlatai nem sok sikerrel jártak. A kínaiak ugyanolyan agyafúrtak és mozdíthatatlanok maradtak, mint mindig, és ismét csak a tibetiek tettek engedményeket.

Szitupa viszont elérni látszott a lehetetlent. 1985-ben beléphetett a lezárt Khámba, és egy időre a buddhizmus védelmezőjének szerepében tetszeleghetett a leigázott országban. Tibet megszállása óta az első magas rangú lámaként Tibet keleti részében tett utazásai óriási sikert arattak. Azokat a kommunistákkal szembeni győzelemnek kiáltották ki, és a buddhizmusnak a Hó Birodalmában történő visszaállítására megtett első lépéseként dicsőítették. Valóban megható volt, amint a Rinpocse fogadta és megáldotta a kampák százait, és nagy-

számú tulkut ismert fel khámi szülőföldjén. Bizonyára mély benyomást tett, és nagy reményeket keltett a tibetiekben abban az időben, amikor a lámák tevékenységét betiltották a lerombolt országban.

Az emberek keveset tudtak a győzedelmes látogatások súlyos következményeiről. Nem teljesen világos, hogy Szitupa tisztában volt-e ezzel az árral, amikor bevonult Khámba. Tételezzük fel róla a legjobbat, mely szerint azt hitte, hogy a kínaiak megváltoztatták a véleményüket tibeti honfitársainak szabad vallásgyakorlatát illetően, hogy tisztességből és puszta jóakaratból elhatározták, újjáépítik mindazt, amit két évtizeddel ezelőtt olyan gondosan elpusztítottak. Bár ez a hiszékenység nem dicséri sem az intelligenciáját, sem a politikai érzékét, de így legalább őszintének hihetjük, ha egyúttal kicsit naivnak és félkegyelműnek is. Agyafúrt tanácsadójának, Akong tulkunak azonban tisztában kellett lennie a kommunista Kínával való társulás súlyos következményeivel. Peking bizonyára nem akarta Tibetet szabadjára engedni, és bármilyen engedményeket tett is, azok pusztán csak politikai manőverek voltak. Minden egyes szívességért Kína tíz másikat követelt és csikart ki. Amint Szitupának és Akongnak hamarosan rá kellett döbbennie, a Kínával folytatott, kezdetben sikeres tárgyalásaik nagy árat követeltek Tibettől és a tibeti buddhizmustól. Az elkövetkező konfliktus, amely megrázta a kagyü vonalat, egyenes következménye volt az egyik kagyü régens kapcsolatának a megszállókkal.

Szitupának a tulkuk százainak felismerésére tett óriási erőfeszítése mértékét tekintve igen imponáló volt ugyan, de egyben kicsit gyanús is. Hirtelen ilyen irányú termékenysége inkább azt igazolta, hogy Tai Szitu valamilyen okból egy erős bázis létrehozásán munkálkodik, ahelyett, hogy valódi inkarnációkat ismerne fel.

Ma már nem vitás, hogy a régens megjelenése a megszállt területeken egy új és jól átgondolt politikai terv része volt, amelyet a kínai vezetés valamikor Mao halála után dolgozott ki. Teng Hsziao Ping hatalomra kerülésével a pragmatizmus lett a hivatalos irányvonal. A kommunista vezetés rájött, hogy csak úgy lehet kontroll alá vonni a zabolátlan tibetieket, ha helyreállítják néhány kolostorukat,

ugyanakkor ezeket szoros kormányzati szabályozás alá helyezik. Ennek eléréséhez a kolostor vezetőjét közvetlenül Pekingben kell kiválasztani. Nagy gyakorlati érzéket mutatva a kommunisták egyszerűen visszaállították a 7. császár, Csing Lu rendeletét, amely megparancsolta, hogy a tibeti tulkukat sorsolás útján kell kiválasztani. A Csing-dinasztia előrelátó uralkodói azt is kikötötték, hogy a húzás jelöltjeit a császári tanács válassza ki. Így a tradíciót, és történelmi rendeletet híva segítségül a Vörös Kína fenntartotta magának a jogot, hogy kiválassza és elismerje a tibeti lámák inkarnációit.

Nem törődve az ideológiai ellentmondással, alig várva, hogy Lu elfeledett törvényét életre keltsék, a kínaiak keresni kezdték a megfelelő célpontot, akinek felhasználásával megszelídíthetik a tibetieket. A Pancsen Láma, a gelugpa hierarchia második embere, még életben volt, és a kormányzati vonalat követte új pekingi székhelyén. A keresés így az 1981-ben elhunyt Karmapára irányult.

1982-ben Szitu rinpocse valószínűleg Akong segítségével kapott meghívást a kínai fővárosba, majd 1984-ben egy másikat is. Nagyon engedékeny tárgyalófélnek, hű partnernek, és megbízható hírvivőnek bizonyult. Samarpa jól emlékszik, miként környékezte meg Tai Szitu azzal a kéréssel, hogy utazzon Pekingbe a kínai vezetéssel tárgyalni. A kagyü vonal rangidős régense udvariasan elhárította a kérést, és talán nem túl bölcsen rábízta ezt a kitüntető lehetőséget. Az az egyezség, amelyet Szitupa akár tudatlanságból, akár hatalomvágyból a kommunistákkal kötött, nemsokára meghozta első gyümölcsét. 1985-ben Tibet zárt kapui megnyíltak az ifjú régens előtt. Egyezségének valódi következményeit a Himalája és a világ többi része majdnem egy évtized múlva ismerte meg.

*

Rumtekre visszatérve, volt még egy különlegesség, amelyet Jongdu büszkén körülhordozott: egy tanka (tibeti vallásos tekercsfestmény), mely a fent említett nagytiszteletű Trungpa tulkut ábrázolta. Egy ka-

napén kényelmesen elnyúlva, szent ikonokkal és áldást hozó szimbólumokkal körülvéve inkább keleti hercegnek látszott, mint keményen dolgozó lámának. A festmény sarkában, guruja lábánál alázatosan guggolva Trungpa régense, Özel Tenzin volt látható, az egykori híresség, jelenleg a Dharmadhatu szervezet bukott vezetője. A botrányos hírű Tenzint választani egy tibeti tanka témájául vagy nagyon rossz ízlésre vall, vagy arra, hogy az illetőnek fogalma sincs, mit hivatottak ezek a festmények képviselni: a megvilágosult tudat kvalitásait. Bármit is képviselt Tenzin, az nagyon messze volt a megvilágosodástól.

Ez alatt a tibeti újév alatt nem várt bepillantást nyertünk a Dharmadhatu szervezet útjaiba és cselekedeteibe. Az illusztris csoport egyik kiemelkedő tagja eljött Rumtekbe, hogy a szervezet erősen megtépázott hírnevén javítson valamit. Egy nagy pohár alkoholos italt hordozott magánál, és minden energiáját annak szentelte, hogy kiürítse a jókora edényt. Háromrészes öltönyt viselt, és még a lámatánc alatt is italát kortyolgatta. Jól mutatott volna egy elegáns koktélpartin, de valahogy kilógott a himalájai környezetből. Csodálattal adóztunk ennek a jelenségnek. Trungpa hierarchiájának tagja igen távol esett barátaink egészséges, nyitott stílusától.

Az ez évi lámatánc ceremónián egy furcsa, baljós jel tűnt fel. A szertartás után egy hatszögletű fakeretet égetnek el, amely az előző évben összegyűlt minden negativitást tartalmaz. Erre az alkalomra hatalmas tüzet raknak. A résztvevőknek együtt kell a tűzbe dönteniük a szerkezetet, így elvágva minden kapcsolatot az elmúlt tizenkét hónap negativitásaival. Amikor Nendo tulku, az új rumteki ceremóniamester a szerzetesek segítségével megpróbálta a lángokba dönteni a keretet, az a tűz mellett landolt. Nagy erővel estek újra neki, de mindhiába, úgy tűnt, a fa nem hajlandó elégni. Egyesítettük erőinket a tibetiekkel, és mindannyian próbálkoztunk, de bármily erősen küszködtünk, csaknem negyedóránkba került, míg a makacs keret a tűzbe került. Akkor senki sem törődött sokat az incidenssel, de amikor a katasztrófa bekövetkezett, és a vonal egyenesen a széthullás felé közeledett, hirtelen eszünkbe jutott harcunk az

erős kerettel. Úgy látszik, az előző évi negativitás igen komoly volt, és a tűzszertartásnál erőteljesebb dolog kellett ahhoz, hogy átalakítsa.

Amint az újévi ünnepek a végükhöz közeledtek, elkezdtük összecsomagolni hatalmas mennyiségű holminkat, és indulni készültünk Rumtekből. Utolsó esténken Dzsamgon rinpocse beszédet készült tartani az európaiaknak. Várakozásteljesen néztünk a tanítás elé, néhányan azzal a halvány reménnyel, hogy valami kézzelfoghatóbbat is kapunk, mint a szokásos ígéretet a közeli bejelentésről. Ugyanezen az estén meghalt Karmapa egyik szikkimi híve Gangtokban, ezért Dzsamgon Kongtrul elsietett a szertartást megtartani. A beszédét elhalasztották, és bár a csoport késő éjszakáig várt, nem láthattuk őt. Egyedül Hannah-nak és Olénak sikerült gyors búcsút vennie tőle. Másnap reggeli indulásunkkor kicsit furcsán éreztük magunkat, mert nem láthattuk a Rinpocsét. A veszteség megmagyarázhatatlan érzése fogott el. Mint később kiderült, több igazság volt a megérzésünkben, mint szerettük volna, a veszteség érzése rövid időn belül valósággá vált. Dzsamgon tulkunak, a magas rangú tanítónak és Gyalva Karmapa személyes tanítványának az utolsó pillanatai közeledtek.

Amint indiai luxusbuszunk leereszkedett a zötyögős úton Ranipul és Gangtok felé, a kolostor eltűnt, ködbe burkolódzott. Nemsokára sokkal súlyosabb felhők ereszkedtek Rumtekre, amely a felismerhetetlenségig megváltozott. A kagyü háború közeledett, és Rumtek lett az összetűzések első célpontja. Legördültünk a megperzselt indiai lapályra. Hannah és Ole tevékenységének egy hosszú fejezete ért itt véget. Még mindig láttuk magunk előtt a kolostor képét, a Karmapa szívének sztúpája előtt töltött pillanatok erős képekben tértek vissza. Akkor még senki sem gondolta, hogy a szent Rumtek napjai meg vannak számlálva, és a lelkesítő látogatásokkal és a Karmapa fő centrumával való sikeres együttműködéssel eltelt huszonhárom év után Hannah és Ole örökre elhagyja ezt a helyet.

Hatodik fejezet

Az első lövés

A KÖVETKEZŐ NÉGY HÉTBEN, 1992. február közepétől március közepéig Láma Ole és a tanítványok kis csoportja a déli féltekére utazott. Ole harmadszor látogatott Ausztráliába. A látogatás fő célja az volt, hogy támogassuk az új kagyü centrumot Új-Dél-Walesben. Láma Trijam régi ismerősünk volt a himalájai időkből, a 16. Karmapa küldte Sydneybe, ahová ugyan négy év késéssel érkezett, de bátran küzdött, hogy a kagyü centrumot életben tartsa. Változtak az idők, és a láma ómódi tibeti stílusa, valamint szinte érthetetlen angolsága egzotikus relikviává tette őt. Az a képessége, hogy átadja az ausztráloknak a dharmát, eléggé korlátozott volt.

Később a centrum főképp Láma Ole sikeres látogatásainak köszönhetően maradt fenn. Ole érkezését megelőzően, és a távozását követő hónapokban mindig megélénkült az aktivitás. Az év többi részében szembetűnő volt az Ole tanításait látogató értelmes arcok hiánya. Láma Trijam ódivatú módszereivel az emberek többségét elűzte, ugyanakkor elismert tanító és régi barátunk volt. Karmapa ausztráliai követeként legjobb tudása szerint tartotta a frontot. Különcségei ellenére Ole úgy érezte, kötelessége védeni és támogatni őt.

Egy napon Sydneyben szomorú hírek értek el bennünket Ázsiából. Hannah-t nagyon elfoglalta Dzsamgon Kongtrul tervezett ausztráliai tanító körútjának megszervezése. Az előző látogatást el kellett halasztani, mivel az utolsó pillanatban a Rinpocse úgy döntött, inkább Tibetbe utazik. Ez alkalommal Hannah mindenáron rá akar-

ta venni a Rinpocsét ígéretének betartására. Rövid rumteki tartózkodásunk alatt lehetetlen volt figyelmét ausztrál útjára terelni. Nagyon határozatlan maradt mindennel kapcsolatban, ami a közeli hónapokon túl mutatott. Hannah nem adta fel, és amint egy rendes telefonvonalhoz jutottunk, azonnal megkezdte kathmandui számának tárcsázását, amely embert próbáló feladat volt. Nem csodálkoztunk azon, hogy nehéz a nepáli fővárost elérni, a kommunikáció nem volt Nepál legerősebb oldala.

Amikor két nappal később sikerült Kathmandut elérnünk, Dzsamgon Kongtrul nagyon nyugtalannak tűnt. Dabszang rinpocse, egy magas rangú nepáli láma, hirtelen elhunyt Hongkongban. A körülmények meglehetősen furcsák voltak. Rinpocse kínai tanítványai megszerveztek a számára egy szívműtétet. Dabszang, mint minden tibeti az ő korában, aki vajas teát iszik, magas vérnyomástól szenvedett, de a műtét nem volt teljesen indokolt. A tanítványai azonban erősködtek, csodálatos képet festettek az angol kolónia higiéniájáról és hatékonyságáról. A kétségek eloszlatására Szitupát, Dabszang tanítványát is konzultációra hívták. A fiatal régens határozott jövendöléssel érkezett: Dabszangnak a kés alá kell feküdnie. Nem volt világos, hogy Dabszang rinpocse csak ki akart-e szabadulni Kathmandu nehéz légköréből, vagy a tanítványait nem akarta kiábrándítani, vagy Tai Szitunak nem akart ellentmondani: végül a műtőasztalon kötött ki, egy olyan szívműtétre, amelyre nem igazán volt szüksége.

Az operáció jól sikerült, attól az apró részlettől eltekintve, hogy nagy sietségében a sebész egy ollót benn felejtett Dabszang mellkasában, ami nem várt fejlemény volt. A hanyag munka után pár órával a sebet újra meg kellett nyitni, hogy az eszközt eltávolítsák. A második tortúra Dabszang meggyengült szívének már túl soknak bizonyult, és mire másodszor is összevarrták, a láma halott volt.

Dzsamgon Kongtrult sokkolta a hír, és teljesen kétségbe volt esve. Azt ismételgette, hogy ennek a halálnak nem lett volna szabad bekövetkeznie, és hogy a veszteség katasztrofális. Természetesen nagyon szomorú és szerencsétlen ez az eset, Kongtrul reakcióját

mégis túlzottnak éreztük. Hiszen egy magas rangú lámáról volt szó, aki bizonyára elsajátította, hogyan kell kezelni a halált. Mivel maga is az egyik legmagasabb inkarnáció volt, úgy éreztük, Dzsamgon Kongtrulnak nincs oka ennyire gyászolni. Túlzottnak tűnt a reakció, és a beszélgetés az eljövendő bajok érzését keltette bennünk. Rinpocse ausztrál útja nem is került szóba.

Nem ez volt az utolsó drámai beszélgetésünk Ázsiával. Hannah-t Gyalcabpa európai körútjának szervezésével is megbízták. Rinpocse nem örült az ötletnek, hogy rumteki meleg fészkét elhagyja, de Hannah nem akarta európai barátainkat cserbenhagyni. Végül az észérvek döntöttek, és a Rinpocse kegyesen beleegyezett, hogy 1992 nyarán meglátogatja Európát. A tibeti újév alatt nehéz volt figyelmét elvonni kis kedvencéről, a körút szervezésének várnia kellett. Ezúttal a Rinpocse készségesebbnek mutatkozott.

Végül mégis sürgős távirat érkezett Szikkimből Hannah-nak. Az üzenet rövid volt, és lényegretörő. Gyalcab elhalasztja minden Szikkimen kívüli programját az év végéig. Megtudtuk, hogy a négy vonaltartó Rumtekben találkozik március 16-án. Fontosabb és szerencsésebb eseményekre van kilátás, és a Rinpocse jelenlétére Keleten van szükség.

Ez volt az első közvetlen utalás az egyik régenstől, hogy a 17. Karmapával kapcsolatos bejelentés valóban közel van. A négy régens utolsó rumteki találkozója hosszú idővel azelőtt, 1986-ban történt, amikor a Karmapa jövendölő levelével kapcsolatos információkat nyilvánosságra hozták. Az ünnepelt bejelentés után különös csend vett körül mindent, és a régensek egészen 1990-ig nem találkoztak újra. A találkozásaik elég ritkák és akadozóak voltak ahhoz képest, hogy négyüket azzal a feladattal bízták meg, hogy megtalálják Karmapa következő inkarnációját. Azt gondolhatnánk, egy ilyen súlyú feladat gyakoribb kapcsolatot igényel. Most Gyalcabpa éreztette, hogy a feladat felülkerekedett kicsinyes versengésükön. A régensek végre leszálltak a magas lóról, és megegyeztek egy rumteki találkozóban.

Azonban a találkozó okai sokkal összetettebbek voltak, mint a Karmapa-ügy közös megoldása. 1989-ben Szitu rinpocse tájékoztatta a többieket, hogy birtokában van „a pávák örömteli rikoltásához hasonló jó hírnek.”[2] Ez eléggé optimista bejelentésnek bizonyult. Később Szitupa minden bizonnyal azt a következtetést vonta le, hogy a hír túl örömteli ahhoz, hogy főrangú társai értékelni tudják, ezért egyszerűen nem osztotta meg velük 1990-es delhi találkozójukon. Az eredménytelen delhi gyűlés után két évükbe telt, míg rá tudták venni magukat egy újabb személyes találkozásra. Bár Samarpa többször meg akarta kérdezni ellenfelét a pávákról, kapcsolatuk folyton megszakadt. Amikor Topgala közbelépett, és felkérte a régenseket erőik egyesítésére, Szitupa figyelemre sem méltatta. Végül Tai Szitu beleegyezett, hogy március 16-án Rumtekben találkozzon a többi vonaltartóval.[3]

Hannah-nak és Olénak ezzel a huzavonával kapcsolatban nem árultak el semmit. A Rinpocsék közötti vita mélységes titok maradt, senki sem feltételezte, hogy a tiszteletreméltó régensek valójában ádáz ellenfelek, és a nyugati kagyü világ a harmónia illúziójában élt. A lámák életét takaró fátyol még mindig elég sűrű volt ahhoz, hogy elfedje az igazságot. Még Hannah sem gondolta, hogy a szakadás ilyen széles, pedig ő sokat utazott velük és mindhármójuknak tolmácsolt, így néha bepillanthatott a fátyol mögé. A vihar, mely kitörni készült, épp akkora meglepetés volt az ő számára is, mint azoknak a nyugati tanítványoknak, akik feltétel nélkül bíztak tibeti guruikban.

Közeledett március 16. Christchurchbe, Új-Zéland déli szigetének legnagyobb városába repültünk, hogy az új-zélandiaknak megtartsuk az első kurzust a tudatos halál gyakorlatáról. A phova, ahogyan ezt a gyakorlatot tibeti nyelven hívják, olyan egyedülálló módszer, amelyet évszázadokkal ezelőtt adott meg Naropa, a nagy kagyü tanító, indiai jógi és tudós. Ez a beavatás képessé teszi a gyakorlót arra, hogy

a halál folyamatát uralja, és amikor az idő elérkezik, tudata automatikusan hagyja el a testét. Láma Ole, a gyakorlat fenntartója az évek folyamán phova specialistává vált. Nyugatiak ezreinek tanította és adta át a gyakorlatot, és mára már kisebb kínai tanulócsoportjának is. Az eredmények kivételesen jók voltak, az embereken rekordidő alatt (négy-öt nap) megjelent a beavatási jel, amely egy kis nyílás a fejük tetején. A tibeti lámáknak általában hét-tíz napig tart, hogy ezt tanítványaiknál elérjék.

Ole legújabb, *Riding the Tiger* (Minden határon túl) című könyve végre megjelent Amerikában. Az utolsó kiegészítés ezen a kurzuson készült el: az a két térkép, amely világkörüli útjait, és 1986-os titkos tibeti útját ábrázolja. Kaliforniai kiadónk, Paul Clemens beleegyezését adta, és megkezdődött a nyomtatás. Két év kemény munka után az értékes kézirat végre napvilágot láthatott. Láma Ole húszéves munkájának összefoglalása arról, miként hozta el a tibeti buddhizmust Nyugatra, heteken belül a könyvesboltok polcaira került. Néhány hónap múlva, amikor a rég várt könyv a kezünkben volt, rájöttünk, hogy mégis egy kicsit túl korán készült el. A könyv írása éppen akkor fejeződött be, amikor a kagyü háború első lövései eldördültek. Bármilyen kritikus és közvetlen volt is a könyv stílusa, ha nem is ringatta az olvasót a „szent Tibet" illúziójába, mindenképpen fenntartotta a „szent tibeti kagyü vonaltartók" képét. Közvetlenül azután, hogy a könyv utolsó lapjai elhagyták a nyomdát, a „szent vonaltartók" nyilvánosan és sikeresen megkezdték saját szentségük lerombolását: csak kapzsiságot, büszkeséget és hatalomvágyat tapasztalhattunk a részükről. Az események ilyetén fordulata ugyan felnyitotta a szemünket, de a *Minden határon túl*-t kissé befejezetlenné tette, hiszen hiányoznak belőle azok a drámai események, amelyek 1992 júniusa után történtek. A *Minden határon túl* így nem tudott teljesen megfelelni tervezett feladatának: annak, hogy mindent feltárjon.

Ezalatt Indiában az ígéretek ellenére sem jött létre a március 16-i találkozó. Hirtelen elhatározással Szitupa elhalasztotta Rumtekbe való érkezését. Az új dátum március 19. lett.

A hőmérséklet egyre emelkedett, folytattuk utunkat a déli tengereken. A paradicsomi csendes-óceáni szigeteken történt, hogy idilli kapcsolatunk a tibeti buddhizmussal váratlanul semmivé foszlott. Két nap próbálkozás után Sys végre elért minket telefonon Hawaii szigetén. A hírek meglehetősen vérfagyasztóak voltak. A világ összes kagyü centrumát titokzatos levelek árasztották el. A Nepálban élő tibeti kereskedők egy csoportja Derge Szövetség néven felhívást intézett Karmapa tanítványaihoz, hogy de facto lázadjanak fel a négy régens vezetése ellen, és hagyják figyelmen kívül Karmapa rangidős régensét. A levél legélesebben Samarpát és Topgalát támadta, akiket azzal gyanúsított, hogy szándékosan akadályozzák a bejelentést. Szitupa lenne egyedül alkalmas arra, hogy Karmapa 17. inkarnációját bemutassa. Kemény szavak voltak ezek. Tényleg coup d'état-ra szólítottak fel? Valaki megpróbálja szétziláni a kagyü hierarchiát, és Szitupát tenni a vezetővé? Ole azonnal megértette a harcias levelet. „Ez háborút jelent" – mondta, amint a telefon köré gyűltünk. Mindnyájan nagyot nyeltünk. A Nyugat és a tibeti buddhizmus kapcsolatának ártatlan időszaka végetért. Eljött az az idő, amikor Láma Ole húszéves munkájának eredménye komoly próba elé kerül.

Láma Ole, aki sosem finomkodott, rögtön rávágta: „Bárkik is a szerzők, tudatnunk kell velük, hogy Európa nem hallgat rájuk". Határozott elutasításának jeleként Ole megkérte centrumait, hogy küldjék vissza a leveleket ezzel a rövid üzenettel: „Többé ne zavarjatok minket gyűlölködő leveleitekkel." Azután még jobb megoldás jutott eszébe. „Minden centrum küldjön nekik néhány keresetlen szót WC-papíron ….. Tisztán" – tette hozzá viccesen. Az üzenetekkel teli WC-papírok Nepálba érkezésének képére mindannyian nevetésben törtünk ki. A feszültség felengedett, és mind egyetértettünk abban, hogy ez jó válasz lesz a veszélyes levél kigúnyolására. Hamarosan beindult a gépezet, és a szépen összehajtogatott WC-papírokra írt éles hangú üzenetek megkezdték útjukat Ázsia felé, válaszul a Derge Szövetség tagjainak.

Március 19-én ünnepeltük Ole 51. születésnapját. Ez volt az utolsó napunk Hawaii-on, és izgatottan néztünk a következő hónapok eseményei elé. Ole, miután megtette az első lépést, teljesen nyugodtnak tűnt. Mintha már régóta várta volna a támadást, az első golyóváltás után megkönnyebbült. Előző életeiben tibeti generális volt, most ezek az ösztönök átvették az irányítást.

Hetedik fejezet

A baleset

A RUMTEKI TALÁLKOZÓ HÍREI San Franciscóban értek bennünket. Twin Peakshez közeli új centrumunk alagsorában ültünk, Hannah kitartóan tárcsázta Indiát. Amikor Gyalcabpa volt a vonalban, megpróbáltam Hannah mozdulatlan arcáról olvasni, vagy kihámozni valamit a tibeti szavak kavalkádjából, amely a telefonból áradt. Nem könnyítette meg a dolgomat, hogy tibeti tudásom alig haladja meg a szokásos „Tasi Delek"-et. Ennél egy kicsivel több kellett ahhoz, hogy valaki megértse Gyalcabpa hadarását.

Bár kevés részletet tudtunk meg a tárgyalásokról, a hírek biztatóak voltak. Gyalcabpa boldogan számolt be arról, hogy több órás mérlegelés után a régensek megállapodtak abban, hogy októberben újra találkoznak, és akkor kiadnak egy végső, hivatalos nyilatkozatot Karmapa 17. újraszületéséről. Addig is Dzsamgon rinpocse visszatér Tibetbe. Gyalcab rinpocse nem tudott mást mondani, csak megerősítette, hogy a régensek októberig tartózkodni fognak minden bejelentéstől. Szűkszavú bejelentését annak vettük, amit tisztán sugalmazott: a vonaltartók végre megtalálták Karmapát, és most fogják kimenekíteni Indiába. Érthető okokból nem tehettek semmilyen hivatalos bejelentést, amíg Őszentsége biztonságban nincs Rumtekben.

Sajnos, ez a rózsás kép nem teljesen felelt meg a valóságnak. Egy pillanatig Ole is elhitte, hogy a megoldás közel van. Gyalcabpa gyors és magabiztos tájékoztatása hatásosan hangzott. Hamarosan azonban

a Woodstockból és a vele szövetséges Karma Theksum Choeling (KTC) amerikai centrumból érkező hírek az általunk hallottak ellenkezőjét bizonyították.

A 1970-es évek végén Karmapa fő amerikai bázisaként alapított woodstocki kolostort politikai intrikák dúlták fel és a tehetetlenség érzése lengte körül, hiszen nem tudta feladatát betölteni. A New York állam felső részén, festői dombok között elterülő gyönyörű birtok a 16. Karmapa egyik személyes tanítványának, Mr. Shennek adománya volt. Igazán ideális helynek tűnt ahhoz, hogy a tibeti buddhizmus felvirágozhasson a nyugati féltekén. Mégis, amikor tibeti szerzetesek, lámák és családjaik rohanták meg, a fejlődés megállt. Országuk régi vitáit és versengéseit is magukkal hozták, határozottan politikai ízt adtak az újonnan alapított centrumnak, és a buddhizmus itteni fejlődését kisiklatták. Kihasználva Kenpo Katar jóhiszemű, de gyengekezű vezetését, a Rumtekből frissen érkezett Tenzin Csönyi és mások átvették a hatalmat, és intrikálni kezdtek. 1984-ben Bardo tulku Woodstockból indította rágalmazó kampányát Samarpa és Topgala ellen. A Karmapa újraszületésével kapcsolatos legvadabb pletykák is innen indultak ki. Mindez a valódi dharmaaktivitás terhére, és a nagytiszteletű Kenpo hallgatólagos beleegyezésével történt.

Kenpo Katar rinpocse, aki kiváló tanító és jó meditáló volt, megpróbálta felkelteni az amerikaiak érdeklődését a tibeti buddhizmus iránt, de tradicionális stílusa és érdektelen személyisége nem vonzotta sem a legokosabbakat, sem a legeltökéltebbeket. A jámborak gyűltek köré. Ilyen utat követve a woodstocki buddhizmus a kereszténységhez kezdett hasonlítani, és a kolostor is egy katolikus templom képét kezdte formázni. Ez idő alatt a helyi tibetiek zavartalanul működhettek, és szőhették politikai hálójukat. Nehezítette a helyzetet, hogy fennállásának rövid ideje alatt a csoport mindig a Dharmadhatu szervezet árnyékában élt, és hasonló sikerekre áhítozott. Minden tibeti láma titkos vágya az volt, hogy Trungpa tulkuhoz hasonlóan kiemelkedjen, és tekintélyes szervezetet építsen ki. Úgy gondolták, a siker kulcsa az alárendelt csoportok hálózatának kialakítása. Nem csoda, hogy amikor

a legrosszabb hírek szivárogtak ki a sajtóban a Dharmadhatu szervezetről, Kenpo Katar és lámái nem voltak hajlandóak nyilvánosan elítélni Trungpát és birodalmát. Nem kritizálhattak olyasmit, amit titokban csodáltak, és aminek elérésére törekedtek.

1977-es első óceánon túli látogatása óta Karmapa óhaja szerint Láma Ole minden évben eljött Amerikába. Először azért, hogy megszervezze Karmapa látogatását a nyugati parton, később, miután mestere meghalt, azért jött, hogy segítse Woodstockhoz kötni az új csoportokat. Woodstockkal való kapcsolata az első naptól szoros volt. Az egyik manhattani rádióban elhangzott beszédében felkeltette az emberek érdeklődését, és arra biztatta őket, hogy látogassák meg az új centrumot New York állam északi részén. Az évek folyamán egyre több leendő buddhistát szerzett a különböző KTC-centrumoknak, de erőfeszítései kevés eredménnyel jártak. Amint az új emberek beléptek ezekbe a sokat dicsért centrumokba, ájtatos hölgyek csoportjai támadták meg őket, azt ecsetelve, hány szabályt szegtek meg máris, míg a bejárattól a meditációs teremig jutottak. A kezdők hiába hivatkoztak arra, hogy nem ismerik a bizonyára lényeges, de kissé misztikus szabályokat. A hölgyek nem zavartatták magukat, tovább leckéztették áldozataikat a szabályok áthágásának rettenetes következményeiről, és megpróbálták a teljes odaadás érzését önteni beléjük az összes buddhaaspektus és minden tanító iránt, aki a falakat takaró furcsa tibeti festményekről nézett le rájuk. Ahogyan az várható is volt, a centrum ekkor látta utoljára leendő tagjait. A legtöbbjük udvarias bocsánatkérések közepette azonnal az ajtó felé menekült, és hírüket sem hallottuk többé. A szent, majdnem fanatikus atmoszféra túl sok volt a legtöbb modern ember számára.

Ezenkívül két kagyü alternatíva kínálkozott az amerikaiak számára: Kalu rinpocse csoportja, és a hírhedt Dharmadhatu. Az előbbi éppoly istenfélő és merev volt, mint Woodstock, ráadásul a tibeti lámákra is kiterjedő szexuális botrányok jellemezték. Az utóbbi pedig merev, antidemokratikus hierarchiájával, és a hosszú évekig tartó monoton gyakorlatokkal igen távol állt attól, amit Ole szeretett volna felépíteni.

Átlátta, hogy az amerikai munka mindinkább elveszíti kapcsolatát a buddhizmus egészséges európai fejlődésével. Az amerikai siker érdekében Ole egy minden eddigi kagyü szervezettől független csoportot hozott létre az Öböl területén. Legújabb centrumunk ennek az előző centrumnak a kiterjesztéseként jött létre Twin Peaks közelében, ott, ahol korábban Gyalcabpa rumteki üzenetét emésztettük.

Bezsúfolódtunk bérelt mikrobuszainkba, hogy meglátogassunk egy pár Woodstockhoz kötődő centrumot a kaliforniai parton. A hozzánk érkező hírek éles ellentétben álltak Gyalcabpa optimista beszámolójával. A kathmandui levelek Amerikába is megérkeztek, de itt egészen más volt a fogadtatás, mint Ole heves elutasítása. A KTC-centrumok nemcsak csatlakoztak a Samarpa-ellenes kritikához és a lázadáshoz, de úgy tűnt, hogy néhány woodstocki láma közvetlenül is felelős a rosszindulatú kampányért. Amikor a phoenixi centrumba értünk, azonnal megkaptuk a híres levelet, mint Samarpa manipulációinak megkérdőjelezhetetlen bizonyítékát. Keveset segített, hogy Hannah és Ole megpróbálta meggyőzni a csoport magját alkotó idősebb hölgyeket, hogy utasítsák el az Ázsiából érkező politikát, és a vonal, valamint a leendő Karmapa érdekében támogassák mind a négy régenst. Világossá vált, hogy a nagyszerű centrum tagjai, akik inkább tűntek hopi indiánnak, mint buddhistának, jobban tudják, mit tegyenek. Már rég elhatározásra jutottak, és a kathmandui kezdeményezés zene volt füleiknek. Időről időre ugyanazokat a kifogásokat hallottuk Samarpa ellen, majd végül a kedves hölgyek bevallották, hogy nem más, mint személyesen Bardo tulku nyitotta fel a szemüket. Vitás kérdés maradt, mennyire volt valóban nyitva a szemük, de nem volt értelme vitatkozni, így Ole rövid tanítása után megkönnyebbülten hagytuk ott a phoenixbeli szent hölgyeket a nem annyira szent woodstocki politikának. Az udvart elhagyva még nem tudtuk, hogy ez volt Láma Ole utolsó látogatása egy észak-amerikai KTC-centrumban.

Hannah és Ole érezte a baj közeledtét, így közvetlenül a régensekhez fordultak, hogy egységre és logikus gondolkodásra kérjék fel őket. Sohasem derült ki, hogy levelük valaha is megérkezett-e Rumtekbe. A bekövetkező eseményekből ítélve a vonaltartók mindenesetre nem szívlelték meg a levél tartalmát. Ennek a közelgő krízis előtti utolsó kapcsolatfelvételi kísérletnek nem maradt ugyan bizonyítéka, de Hannah jól emlékszik a szavakra. A dánok kiterítették kártyáikat. Visszaidézték az első találkozásukat az ifjú vonaltartókkal Rumtekben, a későbbi európai utakat, a közös fejlődést, és önmérsékletre szólították fel a régenseket. Emlékeztettek Karmapa szavaira, amelyekkel felkérte Hannah-t és Olét, hogy védelmezzék a fészket elhagyó madárkáit, és azt, miként fejezte ki a jövőt illető aggodalmát. Hannah és Ole olyan szülőknek érezték magukat, akik tanácsot adnak fiatal védenceiknek. Sajnos, kiderült, hogy a régensek úgy gondolták, jobban tudják, mit tegyenek, és dán barátaik tanácsaira a legkevésbé sem hajlottak. Az üzenetre nem érkezett válasz, az intő szavakat figyelmen kívül hagyták.

Az Amerikát átszelő úton berobogtunk Új-Mexikóba, majd Texasba, és végül elértük Miamit. Mindenhol olyan új csoportokat látogattunk meg, akik a meditációról szerettek volna tanítást kapni. A Karmapa hivatalos amerikai székhelyén talált dinoszauruszok után öröm volt friss, érdeklődő arcokat látni. Megkönnyebbülve tapasztaltuk, hogy ahhoz, hogy valaki Amerikában buddhista legyen, nem kell mindenkivel tudatnia, milyen nagyon szent. Ole itt tudott Amerikában először valami újat létrehozni, az európai sikerhez hasonlót, egy olyan teret, ahol az emberek spirituálisak lehettek anélkül, hogy tehetetlenek, jámborak vagy egzotikusak lettek volna.

Huszonegy fős társaságunk szépen befért a három bérelt mikrobuszba, és 130-cal szeltük át a kontinenst. A radarfelismerő megbízható és hasznos társnak bizonyult. Sehogysem tudtuk európai vezetési szokásainkat az amerikai sebességkorlátozáshoz igazítani.

A divatos déli parton, Miamiban búcsút mondtunk barátainknak. Amikor felszállni készültünk a caracasi gépre, Hannah hirtelen a tele-

fonhoz rohant. A kontinens telefondíjai nem éppen a legalkalmasabbak hosszadalmas ázsiai hívásokra, Hannah megérzése azonban helyesnek bizonyult. Elérte Samarpát, és a legfrissebb hírekkel tért vissza. Szitu rinpocse levelet küldött több nepáli centrumba, amelyben bejelentette, hogy a 17. Karmapát felkutató csoport végre összeállt, és indulásra kész. Ez a hirtelen bejelentés ellentmondott Samarpa szavainak, mely szerint a régensek megállapodtak a hallgatásban. Még bonyolultabbá tette a helyzetet, hogy Szitupa kezdeményezése éppoly váratlanul érte Samarpát, mint minket.

Hannah és Ole hirtelen azt kívánták, bárcsak Európába indulnának a távoli Dél-Amerika helyett. Ole érezte a közeledő veszélyt, és otthonról szerette volna irányítani a küzdelmet. De először a latinamerikai káosszal kellett megküzdenünk. Nem halaszthattuk el Ole előadásait, így elfoglaltuk helyünket a gépen.

A Dél-Amerikában töltött hetek során a Himalájában kialakult krízis életünk hátterébe szorult. A meglátogatott országok veszélyes és ingatag helyzete elsőbbséget követelt. A limai centrumunktól pár háznyira robbanó bomba jobban felkavart, mint a lámák huzakodása hatezer mérföldre onnan.

A zavaros kelet-himalájai események azonban nem vártak latinamerikai utunk végéig. Újabb fájdalmas ázsiai hírek érték el csoportunkat.

1992. április 26-ának reggele Mexiko Cityben nem különbözött a napi rutinunktól. A helyi Casa Tibet vezetőjének, Tony Karamnak a meghívására három napja érkeztünk az országba. Ebben az évben a mexikói csoport Mahamudra kurzust kért. Ole felajánlotta a 3. Karmapa a dolgok abszolút természetéről szóló verséhez fűzött magyarázatait. Egy meglehetősen sivár színházat választottak a tanítás színhelyéül. Szerencsésnek mondhattuk magunkat, ha félórányi napfény is bekerült a programba, mely egy sötét előadóteremben zajlott.

Négy óra alvás és a Karam családjával elköltött kiadós reggeli után készen álltunk arra, hogy kivegyük a részünket a város forgatagából, és abból a sűrű, szürkés anyagból, amelyet a helyiek levegőnek hív-

nak. A mexikói főváros a világ legszennyezettebb városa címet vallhatja magáénak (a kommunista szférán kívül). A színház belseje teljesen sötét volt, nem sokat változott tegnap óta, azonban barátaink mégis szokatlanul sápadtnak és ijedtnek látszottak. Roland egész éjjel hívta a centrumot San Franciscóból, Olénak szóló fontos üzenettel. Ideges volt a hangja, de nem mondott semmit, személyesen Olével akart beszélni.

Azokban az években is nagy mennyiségű levél, fax és telefonüzenet érkezett hozzánk naponta. Az e-mail kora még nem érkezett el, így az üzenet hozó reakciói szerint tanultuk meg kiválasztani a fontosakat. Néhányan szükségtelenül sok hűhót csaptak, míg mások nagy bajban is összeszedettek maradtak. Roland határozottan az utóbbiakhoz tartozott. Így, ha tegnap éjjel aggódónak tűnt, és csak Oléval volt hajlandó beszélni, az csak rosszat jelenthetett. A zsigereinkben éreztük a bajt. Hannah azonnal kathmandui tanítónkra, Tenga Rinpocsére és rossz egészségi állapotára gondolt. Ole nehéz szívvel ment vissza a pódiumra, és a vakító mesterséges fényárban folytatta előadását a versről, amellyel előző este foglalkozott.

Ebben a pillanatban a telefon csengése visszhangzott a hatalmas, sötét teremben. Tolakodóan vágódott Ole csendjébe, úgy éreztük, átszakítja a dobhártyánkat. Összerezzentem, ugrottam a kagylóért, a feszültség a teremben egyre nőtt. „Tomek, beszélnem kell Oléval!" – azonnal felismertem Roland távoli hangját. Hannah és Ole már közeledett. Szinte odatapadtak a kagylóhoz, mozdulatlanul hallgatták Roland gyenge hangját. Egyszer csak Ole felkiáltott: „Micsoda?" Hannah csak azt ismételgette: „Nem, ő nem." Dzsamgon Kongtrul rinpocse, Karmapa közvetlen tanítványa, a nagy tanító és meditációs mester meghalt!

Mozdulatlanul álltunk. Láma Ole európai tanítványainak csoportja csak bámult tanítójára, vártunk. Az első dolog, amit észrevettem, az volt, hogy Tony teljesen elfehéredik, szinte láttam, amint a pórusai egyenként színt váltanak. Olyan volt, mintha az érzékelésem hirtelen szokatlanul élessé és tisztává vált volna. Azonnal ezer gon-

dolat merült fel bennünk: „Miért Dzsamgon Kongtrul? Miért ő?" Csak álltunk és vártuk, hogy valami történjen, nem tudtunk megszólalni. Ole karjában tartotta Hannah-t. Úgy figyelt Roland beszámolójára, hogy szeme a terem egy távoli, talán nem is létező pontjára fókuszált. Néhány perc múlva visszatért a színpadra, a kegyetlen lámpák alá. Nagyot nyelt, és mindenkivel közölte azt, amit épp most hallott. Azután folytatta a verssel.

Hannah még mindig Rolandra figyelt, és megtudta a részleteket. Az előző éjjel sokan hívták Rumtekből Hannah-t és Olét, mert nem tudták felfogni a történteket. A tibetiek számára egy magas rangú rinpocse ilyen korai halála érthetetlen volt. Ekkor még mi sem értettük. Amint Roland lassan befejezte beszámolóját, az elmúlt néhány nap drámai eseményei kezdtek kibontakozni.

A régensek március 19-i megállapodása szerint Dzsamgon Kongtrulnak egy mindannyiuk által nagyon fontosnak hitt ügyben Tibetbe kellett utaznia. Az elutazása előtti héten egy nagyon extravagáns ajándék érkezett a Rinpocse számára Rumtekbe: egy vadonatúj BMW 525-ös. Kongtrul azonnal beleszeretett az új játékba, és gondolkozás nélkül úgy döntött, hogy a csodaautóval utazik Tibetbe. Jó kezekben a BMW a legerőteljesebb jószág a kiváló német autópályákon. A kátyús indiai és nepáli utakon viszont, amelyeket motoros riksák, kézikocsik, buszok, falusiak és háziállatok borítanak el, bizonytalanná és haszontalanná válik. Csak az tudja elképzelni, mi történhet egy ilyen autó gyakorlatlan és kissé felelőtlen vezetőjével a tizenhatezer láb magas, kanyargós tibeti hágókon, aki valaha próbált már ilyen átkelést. Rinpocse próbálta volna ki először a luxus BMW képességeit a tibeti fennsík különleges és barátságtalan körülményei között.

Ha a Rinpocse azzal a titkos küldetéssel ment volna Tibetbe, hogy kapcsolatba lépjen a 17. Karmapával, akkor kissé gyermeteg, avagy teljesen őrült gondolat volt a legújabb 525-ös BMW-t választani az útra. Nem nehéz kitalálni, hogy minden szem, tibeti és kínai egyaránt állandóan ezen a négykerekű csodán fog függeni, amilyet

a Hó Birodalma még nem látott. Rinpocse útját ezrek követik majd nyomon, őt és a kocsit állandó figyelem fogja övezni. Bármi titkosat végrehajtani ilyen körülmények között igazi csodaszámba menne. Amennyiben a Rinpocse azt gondolta, hogy bármit titokban tarthat, miközben egy fehér BMW-vel utazza körül Tibetet, az tévedés volt. Nehéz elképzelni, hogy olyan naiv és tapasztalatlan lett volna, hogy nem látta, milyen abszurd, ha egy ilyen kocsival hajtja végre tervét. Sajnos, Dzsamgon Kogtrul soha nem tudhatta meg, mi volt ez a titkos megbízatás. Arra sem volt lehetősége, hogy Tibetben próbálja ki BMW-jét.

Egy nappal tervezett utazása előtt Dzsamgon Kongtrul úgy döntött, hogy a jólismert szikkimi és nepáli utakon próbálja ki a kocsit. Elindult a szomszédos Kalimpongba, hogy meglátogassa édesanyját, és az autót is kipróbálja. Egy BMW-szerelőt is vártak Delhiből, hogy az utolsó vizsgálatokat elvégezze. Együtt utaztak volna Sziliguri felé, elhagyva a nagy buddhista sztúpát, amelyet e mellett a zűrös és túlzsúfolt város mellett emeltek, hogy végül Kathmandunak vegyék az irányt. Április 26-án kora reggel Kongtrulék üzenetet kaptak, hogy a delhi járat késik, lehet, hogy törlik is. Dzsamgon Kongtrul a szerelő nélkül indult útnak. Két kísérője a hátsó ülésre zsúfolódott, és Kalimpong eltűnt a láthatárról.

Amint azt az egyetlen túlélő később elmesélte, Kongtrul végigszáguldott a keskeny, kissé nedves úton Siliguri felé. Hirtelen néhány fekete madár jelent meg az úton közvetlenül a kocsi előtt. A madarak védelmében a sofőr elrántotta a kormányt, az autó kifarolt. A nehéz kocsi teljes sebességgel csúszott 30–40 métert, végül nekiütközött az egyik hatalmas útmenti fának. Az egész csak néhány pillanatig tartott, de a hatás rettenetes volt. Az ütközés ereje mindenkit kirepített a kocsiból. Rinpocse azonnal meghalt, az egyik segítője és a sofőr a kórházban halt bele súlyos sérüléseibe. Rinpocse titkára, Tenzin Dordzse a hátsó ablakon zuhant ki, és az út melletti fűbe esett, így csak kisebb sérülései keletkeztek. A kilométeróra 110 mérföld/óránál állt meg.

Nehéz elképzelni fájdalmasabb hangulatot, mint amilyen Rumtekben eluralkodott. Samarpa azonnal a baleset színhelyére utazott, és gondjaiba vette a Rinpocse testét. Úgy hírlett, hogy Gyalcabpa a borzalmas gyászban kisebb szívinfarktuson esett át.

Úgy döntöttek, hogy nem lesz hamvasztás, Dzsamgon Kongtrul testét megőrzik. A tradicionális negyvenkilenc napos szertartás még aznap este megkezdődött. A végzetes hír villámgyorsan terjedt. Tizenkét órával a baleset után Roland már elért bennünket Mexikóban.

Mintha a régens tragikus elvesztésének híre nem lett volna elég, a balesetet megelőző hetek eseményeinek híre is elért bennünket. Samar és Dzsamgon rinpocse szponzorálta a rumteki kolostor díszteremben álló Buddha-szobor építését. Az aranyra festett drága szobor tizennégy láb magasan emelkedett a hatalmas teremben. A felszentelési szertartás alatt különleges jel vált láthatóvá. Folyadék jelent meg a szobor testén. A modern ember számára az ilyen csodálatos jelenség elég gyanúsnak tűnik, és nem is szívesen hallunk ilyesmiről; biztos, hogy nem említenénk meg a buddhizmus rendkívüli mivoltának bizonyítékaként. A tibetiek és a legtöbb ázsiai számára azonban ezek a történetek jelentik az élet savát-borsát. Az, hogy a kérdéses szobor tényleg izzadt-e, még bizonyításra szorul. Rumtekben azonban senki sem kételkedett: az ilyesfajta jeleket meglehetősen kedvezőtlennek tartották. Legutóbb, amikor egy szobor sírt Lhászában, az a kínaiak bevonulását vetítette előre. Mindenki világosan látta, hogy hatalmas akadályok várhatók. Megerősítendő a tényt, Mandzsusrinak, a Bölcsességbuddhának a kolostor feletti egyetemen álló szobra váratlanul eldobta kardját. Nem vártak több fenyegető jelre, a két régens azonnal hozzákezdett a megfelelő szertartásokhoz, hogy elhárítsa az akadályokat. Egy akkoriban készült fénykép feltárja aggodalmukat. Samarpa és Dzsamgon Kongtrul egymás mellett ül meditációs székén, és passzívan néz a kamerába. Sápadtnak és lesújtottnak látszanak. Hamuszürke, beesett arcuk, kifejezéstelen szemük az előttük álló hatalmas problémákról beszél.

Utolsó tibeti útja során Kongtrul egészsége komolyan megromlott. Amikor utoljára láttuk őt a tibeti újév alkalmával, betegnek és gyengének látszott. Nem sokkal azután, hogy elhagytuk Rumteket, elfertőződött egy kis vágás az ujján. Magas lázzal küszködve kellett Kathmanduba utaznia, hogy segédkezzen Láma Dabszang temetésén. Dabszang legkedvesebb tanítványa, Szitupa, akinek el kellett volna végezni az előkészületeket, nem vette a fáradságot, hogy időben érkezzen. Tai Szitu jövendölése fektette kés alá Dabszangot, így a végzetes műtét után az ifjú régensnek nem akaródzott megjelenni tanítója hamvasztásán. A hosszadalmas szertartások Dzsamgon Kongtrul gyenge vállaira kerültek. Ezekben a nehéz pillanatokban beszélt vele Hannah Ausztráliából. Rinpocse magánkívül volt, az események összecsaptak a feje fölött. Ezért tűnt ilyen magas rangú lámához mérten túl lesújtottnak. A mexikói színházban ülve, Karmapa Mahamudrájának utolsó versszakait olvasva jobban megértettük őt.

Szerencsére mexikói programunk végetért, és hazarepülhettünk. Láma Ole négy hónapig volt távol Európától. Ez volt eddigi leghosszabb föld körüli turnéja, és az események messze előttünk jártak. Hannah nagyon is tudatában volt annak, hogy Kongtrul távozása milyen hatással lesz a vonal egységére és jövőjére. Ole, akire reménykedő európaiak ezrei tekintettek, tudta, hogy húszéves fáradságos munkája nehéz kihívás előtt áll. Gépünk felszállt; megkönnyebbülve láttuk, amint a Mexico Cityt takaró nehéz szmog eltűnik alattunk.

Nyolcadik fejezet

A puccs

1992. ÁPRILIS 29-ÉN, az európai tavasz közepén érkeztünk Frankfurtba, de a centrumok hangulata egyáltalán nem volt derűs. Szomorú kérdés lebegett a levegőben: „Miért Dzsamgon Kongtrul?" „Hogyan történhetett ez meg vele?" Ekkor a legtöbbünk még mindig abban a hitben volt, hogy a megvalósított jógik a tudati működésük és életük eseményei felett egyaránt uralkodnak. Bizonyára szabadon dönthetnek arról, mikor és hogyan hagyják el a testüket. A legjobb példa erre a 16. Karmapa halála volt. Miért választotta hát Dzsamgon Kongtrul, hogy ilyen váratlan és korai pillanatban távozik el? A 17. Karmapa felismerése távolról sem volt még megoldott, és most, amikor tizenegy év bizonytalanság után egy kis remény derengett fel, Dzsamgon rinpocse egyszerűen mosta kezeit, és lelépett a színről. Most, hogy egy régens hiányzik, a maradék három elő tud-e állni egy kielégítő megoldással? Ezek a kétségek jártak mindenkinek a fejében. A spekulációknak se vége, se hossza nem volt.

Mindezen kérdések tudatában Láma Ole úgy döntött, ír egy levelet a Rinpocse korai halálának vélhető okairól.[5] Ez volt az első darabja azoknak a nyílt leveleknek, amelyek megírására a felgyorsuló események késztették Olét. Tudta, milyen könnyen belenyugodott Kongtrul tanítványai helytelen és sokszor káros viselkedésébe. Ole megállapította, hogy a tanítványok cselekedetei hatással lehettek a láma életére. Anélkül, hogy bárkit is néven nevezett volna, Ole kiemelte, hogy a láma eltűrte a megromlott tanító-tanítvány kapcsolatokat, és

magas szintű beavatásokat adott ezeknek az embereknek – ez határozottan megrövidíthette életét. Azok a tanítványok, akik megszegik fogadalmaikat, a bodhiszattvaaktivitás legnagyobb akadályozói a világban. Az óvatosan megfogalmazott mondatok szép fehér papíron április 27-i dátummal érkeztek meg centrumainkba. Lassan bekerült az emberek tudatába az a gondolat, hogy a magas inkarnációk is követhetnek el hibákat. Elég megdöbbentő felfedezés volt, de ez a tökéletesnek hitt lámákat kezelhetőbb és emberibb szintre helyezte.

Sok ember nem tudott róla, de a Rinpocse halála azon kívül, hogy önmagában véve is tragikus esemény volt, a karma kagyü vonalat is azonnali összeomlással fenyegette. Az olvasó mostanra már bizonyára megértette, hogy a 16. Karmapa elhamvasztása után a vonal vezetése rosszakarattal telt meg. A felszínen ez Samarpa és Szitupa gyermekes rivalizálásának, szinte elkényeztetett kölykök veszekedésének tűnt. A dolgok mélyében azonban több volt az ellentétes szándékok küzdelménél. A hatalomért folytatott harc, mely évekig érlelődött, most Kongtrul eltávozásával készen állt arra, hogy nyíltan is kirobbanjon.

A Samarpa bíróság elé állítására tett, kudarcba fulladt 1983-as kísérlet után Dzsamgon Kongtrul lett az az olajozó erő, amely a felső gépezetet mozgásban tartotta. A bírósági eljárás után bocsánatot kért Samarpától, közelebb került a rangidős régenshez, és végül, ha nem is bensőséges barátságot, de működő munkakapcsolatot tudtak összekovácsolni. Rinpocse ugyanakkor Gyalcabpa bizalmasa is volt, az egyetlen, akinek a visszahúzódó Gyalcab meg tudott nyílni. A két párt között hírvivőként működött, mindenkire mosolygott, és mindenkivel egyetértett. Aktivitása megőrizte a harmónia látszatát, és így nyert néhány évet a kagyü vonal számára. Tibet mindentudó lámáinak és szent szerzeteseinek imázsa még egy évtizedig fennmaradt. Harmonizáló erejének eltűnésével az egység álarca el fog tűnni, átadva helyét a hataloméhes lámák és becstelen szerzetesek kevésbé idillikus világának.

Hannah azonnal megértette, mi vár a vonalra Dzsamgon Kongtrul távozásával. Európába érkezésünk után hosszú órákat töltött ázsiai tele-

fonokkal, titkos tárgyalásokat folytatott Samarpával. Szokása szerint keveset mondott, még kevesebbet sejtetett arról, hogy a kagyü hajó süllyedni kezdett. Május elején, európai turnénk legelején hirtelen jegyet foglaltatott egy amerikai járatra, és órákon belül az Atlanti-óceán felett repült. Ole, aki általában nagyon nyílt, és nem tud titkot tartani tanítványai előtt, ez alkalommal meglehetősen hallgatag maradt. Csak annyit tudtunk, hogy Hannah Samarpával fog találkozni.

*

Többezer mérföld távolságra, Rumtekben a magas rangú tulku halálakor szokásos negyvenkilenc napos szertartás a szokott ütemben haladt. A hosszú rituálékat és imákat nemcsak azért mondják el, hogy segítsék az elhunyt lámát, hanem azért is, hogy a résztvevők a mester halála után osztozzanak megvilágosodásának erejében. A ceremónia kellős közepén Samarpának eszébe jutott a dharma konferencia Amerika nyugati partján, melyen részvételét kérték, és mindenki legnagyobb csodálkozására elutazott. Szitu rinpocse, aki késve érkezett Tajvanról, együtt maradt Gyalcab rinpocsével, Rumtek legmagasabb rangú lámájával. Bár a három régens egyszerre volt jelen Karmapa székhelyén, mégsem találkoztak. Nem is próbáltak előkészíteni ilyen találkozót. Csak arra gondolhatunk, hogy a vonaltartók valamilyen telepatikus kapcsolatot tartottak fenn, mivel valódi találkozásaik igen ritkák voltak. Úgy tűnik, még egyikük elvesztése után sem éreztek semmilyen indíttatást egy rövid megbeszélésre. Azt mondanunk sem kell, hogy egy hosszabb tanácskozást elviselhetetlennek tartottak. Samarpa anélkül hagyta el Rumteket, hogy egy szót is váltott volna társaival. Nyilvánvalóan azonban mindannyian tudták, mennyi megbeszélnivalójuk lenne.

A régensek utolsó, március 19-én történt találkozása óta Szitupa és Samarpa azonnal visszatért régi szokásához: tudomást sem vettek egymásról. Szitupa továbbra sem hanyagolta el saját ügyeit. A hallgatásra vonatkozó megállapodást azonnal megtörte. A találkozó után

Dharamszalába utazott, és tájékoztatta a Dalai Lámát a legújabb fejleményekről. Bizonyára meg akarta osztani az örömteli híreket Tibet legmagasabb politikai vezetőjével. Korai kijelentése arról, hogy a Gyalva Karmapa Tibetben született újra, akkor történt, amikor ezt a négy régens még nem ellenőrizte, és nem is hagyta jóvá. Szitupa ezzel kockára tette a felismerés folyamatát. Az a gyerekes állítás, mely szerint felvette a kapcsolatot a kommunista Kínával, és tárgyal arról, hogy a Karmapa elhagyja Tibetet, naivnak, politikailag rövidlátónak, csaknem őrültnek tüntette fel.

A jó hír elterjesztésére való törekvése nem korlátozódott a Dalai Lámára. Megosztotta ezt a buddhista népességgel, levelet küldött minden nepáli kolostorba, tudatva a szerencsés tanítványokkal, hogy a 17. Karmapa felkutatására felállított csoport útra készen áll. Újra hangsúlyoznám, hogy mindez közvetlenül a találkozó után történt, és szöges ellentétben állt mindazzal, amiben a találkozón megállapodtak. Ezek után még arra is számított, hogy Samarpa szemet huny felelőtlen tettei felett, de csalódnia kellett. Nehéz elképzelni, hogy Szitupa oly éretlen lett volna, hogy azt képzelte, néhány csillogó frázissal félresöpri a főrégenst, és egy ilyen fogással meglepi. Tíz év ádáz rivalizálás után Szitu Rinpocsének néhány olcsó trükknél többre lett volna szüksége ahhoz, hogy ellenfelét az ujja köré csavarhassa. Valójában az, ami vaktában lövöldözésnek látszott, Tai Szitupa jól megfontolt terve volt. Elhamarkodott cselekedetei egy titkos stratégia részét képezték. A kommunista Kínával való szoros kapcsolata, hivatalos látogatása a megszállt Tibetben, háttéremberének, Akong tulkunak kiemelkedő pozíciója mind titkos összeesküvésre utalt.

Nem világos, hogy Samarpa mennyire volt tudatában annak, hogy legfontosabb riválisa puccsot szervez a háta mögött. A későbbi események azt mutatják, hogy elég nagy meglepetésként érte. Persze, ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a rangidős régens ártatlan álmodozó lett volna, vagy a sötétben tévelygett. Ő is titokban tartott néhány adut, amelyet nem szívesen osztott volna meg Tai Szituval. Amikor május 10-én beszállt a Land Roverbe, amely Bagdogra

repülőterére vitte, bizonyára úgy érezte, pozíciója biztonságban van. Hiszen semmi drámai nem történhet a Dzsamgon Kongtrulért folytatott szertartás befejezéséig. Nagyon elszámolta magát. Bár utazása fontosabb volt a vonal jövője szempontjából, mint egy egyszerű kaliforniai előadás, Samarpa nem gondolta, hogy hirtelen távozása majdnem régensi székébe kerül.

*

Miután Hannah elutazott az Egyesült Államokba, Caty csatlakozott hozzánk. Egy éve kezdett Oléval utazni, és Hannah távollétében megosztotta vele zsúfolt napjait és rövid éjszakáit. Élesszemű és kritikus ember lévén munkánk fontos segítőjévé vált. Ole folytatta sűrű programját az öreg kontinensen, minden este máshol tartott előadást a tanítványok százainak. Szikkim tragikus eseményei elhalványultak Láma Ole ösztönző tanításainak árnyékában. Azzal, hogy Hannah távol került tőle, Rumtekkel való közvetlen kapcsolata is megszakadt. Csak meg nem erősített híreket és homályos beszámolókat kaptunk. Kéthetes európai tartózkodásunk után azonban a Karmapa székhelyéről érkező hírek hátborzongatóvá váltak. Nagyon elütöttek a Kongtrul rinpocséért mondott imák hangulatától.

Rinpocse teste még ki sem hűlt, amikor Samarpa és Topgala ellenségei támadásba lendültek. A vádak olyan abszurdak voltak, hogy bármelyik józan gondolkodású ember egy beteges elme képzelődéseinek vélve félretette volna őket. Az átlagos tibetiek, sajnos, messze állnak a józan gondolkodástól, a széles körben terjesztett meseszerű történet nagy hatást tett rusztikus, esetlen tudatukra. A kormányzót és a főrégenst azzal vádolták, hogy bombát helyeztek Dzsamgon Kongtrul kocsijába. Kongtrul rinpocse útját állta annak a törekvésüknek, hogy egy bábot koronázzanak meg, mint 17. Karmapát, így egyszerűen megölték. Egy másik történet szerint a két elvetemült a himalájai éjszaka leple alatt cukrot és sót szórt a benzintankba, ezért a motor leállt, és nagy sebességgel kivágó-

dott az autóból. Senki sem hihet el ekkora sületlenséget, aki egy kicsit is ért a technikához, továbbá van egy kis józan paraszti esze. Ha cukor kerül a motorba, az egyszerűen csak lelassul, így az autó végül teljesen leáll. A motor semmilyen körülmények között sem képes 110 mérföld/órára gyorsítani a kocsit, majd a gravitációnak ellentmondva kirepülni az autóból. A titokzatos bombára vonatkozóan még valami: Tenzin Dordzse, az egyetlen túlélő részletes beszámolót adott az eseményekről, és megcáfolta a groteszk állítást. A sofőr elkapta a kormányt, hogy megmentsen egy csapat madarat, ezzel vad sodródásba taszította a nehéz és erős autót. A többi már történelem. Végül egy BMW-szakértőt hívtak, hogy pontot tegyen a locsogásra. Egyértelmű vallomása egyszer s mindenkorra véget vethetett volna a rémhírek terjedésének. Sajnos, „senki sem olyan vak, mint aki nem akar látni": a tények és a tanúvallomások ellenére a Samarpa és Topgala elleni rágalmazás mind szélesebb körben terjedt.

A várakozásnak megfelelően a woodstocki kolostor sem maradt ki az eseményekből. Amikor arra került a sor, hogy Samarpa és Topgala ellen pletykákat kellett terjeszteni, a lámák és az igazgatók olyan szorgalomról tettek bizonyságot, mint e nemes intézményben soha azelőtt. A woodstocki szerzetesek teljes megelégedéssel, és „nem megmondtam" hangsúllyal messze kürtölték gyanúsítgatásaikat. Az összes KTC-centrum birkamód követte példájukat. Ha ez volt a hosszú évek kitartó meditációinak eredménye, akkor a gyakorlatba valami hiba csúszhatott.

Ole úgy érezte, valami nincs rendben. Ilyen gyilkos pletykák hátterében valaki biztosan támadásra készül. Konzultálnia kellett Hannah-val, és beszélnie kellett Samarpával. Vajon tudnak-e az eseményekről? Biztosan hallották a híreket. Nehéz volt őket Amerikában utolérni. Az ő programjuk legalább olyan zsúfolt volt, mint Ole európai körútja.

Bármennyit is próbálkozott, Ole nem tudta elérni Hannah-t telefonon. Váratlanul, május végén, éppen Ole spanyol útja előtt Hannah visszarepült Európába. Zürichben várta a férjét, és nagyon komolynak

látszott. Amint Ole belépett az ottani centrumba, azonnal átadta a szomorú híreket. Természetesen Samarpa hallotta a pletykákat, de ennél többről volt szó, sokkal többről. Az események hirtelen felgyorsultak. Lehet, hogy Samar rinpocse hamarosan Indiába utazik. Először azonban nézzük a márciusi rumteki találkozót. A részletek mellbevágóak voltak. Az, amit két hónapja Gyalcab elmondott, nem felelt meg az igazságnak. Hannah, aki most már tisztában volt vele, mi is történt ezen a fontos találkozón, órákon át mesélte a szokatlan eseményeket. Ole rendkívül figyelmesen hallgatta.

Amikor 1992. március 19-én a négy régens összeült, Samarpa meglepetten tapasztalta, hogy a kampák egy nagy és hangos csoportja helyezkedett el a folyosón, mintha nyomást akarnának gyakorolni a régensekre. Igazi újdonság volt ez a színes gyülekezet az ajtók előtt. Érthetetlen volt, hogy a tibetiek, akik még a távoli Kathmanduból is érkeztek, miként értesültek a gyűlésről. Samarpa Akongot is felfedezte a tömegben, mintha egy ilyen látogatás Skóciából Rumtekbe mindennapos lett volna. Amerikai vendégek is feltűntek, például Láma Norlha New Yorkból és Tenzin, Woodstock adminisztrátora. Valaki bizonyára meghívókat küldött a neves személyiségeknek. A hangulat lassan agresszívvé vált. „Most kell dönteni!" – ez volt az utolsó kiáltás, amelyet Samarpa hallott, mielőtt a konferenciaterembe lépett.

Szitu rinpocse azzal kezdte, hogy megkérdezett mindenkit, birtokában van-e Karmapa szent instrukcióinak, vagy van-e tudomása róluk. Amikor megbizonyosodott arról, hogy senki sem tud semmi újat, Szitupa fehér sálat vett elő, meghajolt az oltár felé, és kinyilatkoztatta a rég várt hírt: igen, nála van Őszentsége jövendölő levele. Felmutatott hármójuknak egy fehér borítékot, amelyen valami vörös írás látszott. Gyalcab rinpocse és Dzsamgon Kongtrul azonnal helyeslésüket fejezték ki. Gyalcabpa könnyekkel a szemében le is borult a földre. Samarpa viszont nyugodt maradt, és kételkedve figyelte a műsort. Amikor a levél előkerült, nagyon óvatossá vált, mert az asztalra került levél bizony hamisítványnak látszott.

Először is a kézírás: bizonytalannak tűnt, és az egész lap tele volt írva, mintha egy erőtlen és remegő kéz készítette volna. Teljesen ellentétben állt a 16. Karmapa elegáns, határozott és ízléses írásával. Másodszor, a tartalom egyáltalán nem hasonlított Karmapa irodalmi stílusához. Samarpa jó ismerője volt Őszentsége verseinek, így nehezen leplezte kiábrándultságát. A mondatok ügyetlenül voltak megfogalmazva, nélkülözték azt a melegséget és bölcsességet, amelyet mindig oly nagyra értékelt. Mindezeken túl a szöveg még ellentmondásokat is tartalmazott. A hetedik mondat így szólt: „A Föld Bika évében fog megszületni." Samar rinpocse azonnal látta, hogy ez teljes képtelenség. Ha a jövendölt gyermek a Föld Bika évében született, akkor 1981-ben, a Karmapa halálakor már harminckét éves volt, vagy huszonhat évvel a Karmapa halála után fog megszületni. A Föld Bika esetében csak ez a két lehetőség létezik. Végül az aláírás. Világos volt, hogy valaki megpróbálta utánozni Karmapa jellegzetes kézjegyét, de az utánzat elég gyengén sikerült. Bár a vörös pecsét eltakarta, mégis tisztán látszott a bizonytalan, megtört vonal, az elmosódott kontúrok, melyek Őszentsége nevét próbálták visszaadni, de ez igen távol állt Karmapa gyors, szinte vibráló aláírásától. Olyan volt, mintha a legfontosabb dokumentumban a kiemelkedő láma elfeledkezett volna a kalligráfiáról és a jó ízlésről, és csak úgy odavetette volna a fontos szavakat, nem is véve tudomást a jelentésükről.

Anélkül, hogy megvárta volna Szitupa következő lépését, Samarpa azonnal kikérdezte ellenfelét. Bejelentette, hogy nem tudja elfogadni ezt a dokumentumot, mint Karmapa valódi végrendeletét, és azt tudakolta Szitu rinpocsétől, hogyan jutott hozzá ehhez a kétséges irományhoz. Most már Dzsamgon Kongtrul is kétségeit fejezte ki. A kusza aláírás és a rossz kézírás még az ő jóakaratának és békülékeny természetének is sok volt. Csak Gyalcab rinpocse fogadta el ellenvetés nélkül a hírt. Nem is pillantott a levélre, teljes egyetértéssel bólogatott, ahányszor csak Szitupa kinyitotta a száját, ami bizony sokszor megtörtént a hosszú tanácskozás alatt. Végül Samarpa szigorú pillantásától követve Szitupa előadta történetét.

1981-ben kapta a levelet, nem sokkal Őszentsége halála előtt. Semmi sem utalt történelmi tartalmára. Azt sem tudta, hogy egy levélről van szó. Selyembe csomagolva, mintegy védelmezőként kapta. Az elkövetkező években alázatosan hordta a nyakában, nem tudva, hogy a vonal jövőjét hordozza. Nem kellett örökké hordoznia. Egy meleg nyári napon, 1989-ben Szitu rinpocse úgy döntött, itt az ideje kicserélni talizmánja kopott burkolatát. Levéve a burkolatot, a várt relikviák helyett egy lepecsételt iratot talált. „Nyittassék fel a Vas Ló Évében", szólt a felirat, amelyet megpillantott.

Nem volt világos, hogy Szitu rinpocse várt-e a megjelölt évig a pecsét feltörésével. Az azonban biztos, hogy régenstársait nem hívta meg erre az eseményre. Amikor megbizonyosodott a dokumentum fontos tartalmáról, sürgősen tudatta a régensekkel, hogy „a pávák örömteli rikoltásához" hasonló hírei vannak, de nem tudatta, miért is olyan örömteliek ezek a pávák. Miután felkeltette érdeklődésüket, Szitupa hirtelen színt váltott, és az elkövetkező két évben nem volt hajlandó találkozni a régensekkel. Amikor 1990-ben Delhiben a körülmények kétszer is összehozták őket, egyszerűen hallgatott. Most kijelentette, hogy Delhiben nem lett volna megfelelő megmutatni a levelet.

Ha nem érezték volna, hogy valami bűzlik, a vonaltartóknak új orra lett volna szükségük. Samarpáé azonban elég jól működött. A rangidős régenst nem hatotta meg Szitupa előadása. Tudni akarta, miért látszik a boríték kevésbé megviseltnek a levélnél. Követelte, hogy a levelet vessék alá törvényszéki vizsgálatnak, és kijelentette, hogy egy ilyen tudományos vizsgálat nélkül nem fogadja el, hogy ez a darab papír Karmapa szellemi végrendelete. A sarokba szorítva, és láthatóan mind kevésbé magabiztosan, Szitupa belekapaszkodott egy ilyen vizsgálat költségeinek részletes elemzésébe. Felvilágosította társait, hogy egy ilyen bonyolult vizsgálatot csak Londonban tudnak elvégezni, és évekig tartana, míg eredményre jutnának. Semmiképpen sem veszíthetnek éveket. Senki sem kérdezte, miként jutott Szitupa ezen információk birtokába. Olyan benyomást tett a régensekre, mintha egy törvényszéki vizsgálat legalább olyan bonyolult

lenne, mint a laboratóriumi atommagfúzió. De ez nem tartott sokáig. Még a tanácskozás vége előtt Samarpa szimata átvette az irányítást, és szerzett egy fénymásolatot a kérdéses iratról.

Amikor Tai Szitu befejezte monológját, a régensek hozzáfogtak a nehéz munkához, hogy szóról szóra elemezzék a szöveget. Kiderült, hogy a tartalom éppoly homályos, amilyen rosszul szerkesztett a külalak. Bár a gyermek és a szülők neve, valamint a többi adat is szerepelt, úgy tűnt, mintha valaki beerőltette volna őket az oda nem illő szavak közé. Az olvasás nehéz órái és a hosszas disputák nem vezettek eredményre, és amint a nap a végéhez közeledett, a régensek megegyezésre jutottak. Tibeti utazása során Dzsamgon Kongtrul megpróbál személyesen körülnézni. A levél alapján felveszi a kapcsolatot a fiúval. Dzsamgon rinpocse jó választásnak tűnt. Mindenki elfogadta őt közbenjáróként. Ekkor még nem tudták, hogy központi helyét elég forrónak és kényelmetlennek érzi.

Behívatták Rumtek kormányzóját, a Karmapa Charitable Trust vezetőjét, Topgalát. A vezetők azzal a jó hírrel fogadták, hogy Karmapa szellemi végrendelete előkerült. Neki is megmutatták az ünnepelt levelet. A levél tanulmányozása után Topgala éppoly zavartnak és kiábrándultnak tűnt, mint Samarpa. Minél tovább vizsgálta a levelet, annál kevésbé tetszett neki, és végül meg volt győződve róla, hogy azt a régensek maguk írták. Találtak egy megfelelő jelöltet, de nem találták meg az írott instrukciókat, ezért összeállítottak egy megfelelő dokumentumot. Sajnos, az írás nem volt túl meggyőző. Topgala a tapasztaltak alapján megdöbbenve mondta el észrevételeit. Szitu rinpocse növekvő bosszúságára kijelentette, hogy szerinte ezek nem Karmapa eredeti útmutatásai. Felkérte a régenseket, hogy inkább a valódi inkarnációval foglalkozzanak, és azt mondta Dzsamgon Kongtrulnak, hogy felesleges egy ennyire átlátszó félrevezetést követnie.

A találkozó kora este ért véget. A régensek egyetértettek abban, hogy titokban tartják a viszályt, és nem törekednek gyors bejelentésre. Júniusban találkoztak volna újra, Kongtrul tibeti útja után.

Kifelé jövet beleütköztek a zajos tömegbe, amely a konferenciaterem előtt várakozott. Gyalcab rinpocse kihasználta az alkalmat, távolból meglengette a borítékot, és kijelentette, hogy ezek Őszentsége szavai. Szitupa kivette a kezéből a levelet, és mindenkinek felmutatta, így megtörve titkos egyezségüket. A sokára kialakított egyezség csak néhány percig tartott. A dokumentum látványa fellelkesítette a tibetieket. Szitupát éltetve kiabáltak, és gyors eredményeket követeltek a többiektől is. Szitu rinpocse tömeges éljenzése folytatódott, és Samarpa egy pillanatig azon tűnődött, hogy nem a piactérre lépett-e ki. Majdnem azt is bevallotta magának, hogy régenstársainak némelyike bele is illik a piaci hangulatba. A következő napon, mintha adott szava semmit sem jelentene, Szitupa Dharamszalába sietett, hogy megossza a részleteket a Dalai Lámával. Néhány nap múlva kihívóan tudatta minden nepáli dharmaközponttal, hogy létrejött a felkutatást végző csoport. Az ő szemében valószínűleg ennyit értek a megállapodások.

Olét megdöbbentette a beszámoló. Vajon ez már az a nyílt lázadás volt, amelyet hónapok óta várt? Amióta a „Derge-levél" megérkezett Európába, Ole tudta, hogy összeesküvés készül. „Ez nem minden" – szakította meg Hannah a gondolatait. „Van még más információnk is Rumtekből." Mintha az előbb elhangzottak nem adtak volna elég okot az aggodalomra, Hannah újabb meglepő hírrel folytatta elbeszélését.

Miután Samarpa Amerikába utazott, a két régens átvette Rumtek irányítását. Tai Szitu egész regiment szerzetest, kísérőt, és más vendéget hozott magával. Viselkedésük nem hagyott kételyt afelől, kit tekintenek Karmapa székhelye új vezetőjének.

Május 17-én mindenki csodálkozására Szitu és Gyalcab rinpocse bejelentette, hogy képviselőjük elindult Tibetbe a Karmapa 17. inkarnációjának felkutatására. Sajnálatukat és aggodalmukat fejezték ki, amiért Samarpa nem vett részt a tanácskozáson, de nem várhatnak tovább a rangidős régens visszatértére, folytatniuk kell munkájukat. Akong tulku Szitupa képviseletében, és Serab Tarcsin

Gyalcabpa képviseletében már úton volt. A rumtekiek visszafojtották lélegzetüket. „El fogják hozni Őszentségét?" „Meddig fog tartani?"

Három nappal később Szitupa úgy érezte, újabb attrakcióval kell szolgálnia a Dzsamgon Kongtrulért folyó imák résztvevőinek: végrehajtotta a puccsot. Május 20-án, a kora délutáni órákban felnyitották és bemutatták a jövendölő levelet Szakja Tridzinnek, a szakja iskola fejének. A bejelentést nagy ováció fogadta a szikkimi kormány, és a helyi neves családok, például a Martangok részéről. Pönlop és Szangye Nyenpa rinpocse, mindkettő magas rangú rumteki láma, jókívánságait küldte.

Valójában ez csak üres gesztus volt. Azonkívül, hogy buddhista, Szakja Tridzinnek, a szakjapák fejének, a széles körben elismert lámának és tudósnak nem volt szerepe Karmapa elismerésében. A pápa is pont úgy megfelelt volna. A kiválóságok neveinek hosszú sora azonban mély benyomást tett Indiára. A rangok és címek sokat érnek a világnak ebben a részében, és a harsonákkal és dobokkal előadott műsor, amely a helyi uraságoknak szólt, elnyerte a provinciális tibetiek tetszését. Érdekes módon hiányzott a fontos esemény két kulcsfigurája: a főrégens, Künzig Samarpa és a kormányzó, Topgala. A Rumtek udvarán megjelent előkelő lámák ezt mintha észre sem vették volna, de főleg nem tették szóvá. Mintha a két ember nem is létezett volna.

Kihasználva Pönlop és Szangye Nyenpa toleráns és nemtörődöm hangulatát, Szitu rinpocse még egy rágalmazási hadjáratot indított. Samarpa és Topgala már nemcsak a Kongtrul haláláért felelős összeesküvők voltak, hanem két romlott személy, akit olyan cselekedetekkel vádoltak, amelyekben egyébként Szitupa járt az élen. Általánosan ismert volt Keleten, hogy Szitu rinpocse mindig szolgák és kísérők seregével utazott. Az ötcsillagos szállodák és drága country klubok iránti vonzalma „az utolsó császár" címet szerezte neki Hongkongban. Ilyen jelzővel egyetlen más buddhista sem kérkedhetett. Érdekes módon most mégis Samarpa került az arrogáns

mester szerepébe, aki a keleti hercegek luxuséletét kolostori kötelességei elé helyezi. Topgala, a törtető és számító bűnöző alattomban csak arra várt, hogy kiüríthesse Rumtek pénztárát saját vagyona gyarapítására. Ezek az emberek csak kerékkötők a 17. Karmapa curpui útjában, és az ítélet: ki kell tiltani őket Rumtekből.

Amikor Hannah befejezte a beszámolót, a mozaik darabkái a helyükre kerültek. Hirtelen világossá vált, miért kerülte el 1989 óta Szitupa a régensek gyűléseit. Elhomályosította Gyalcabpa látását, aki nyilvánvalóan korrupt befolyása alá került, majd Dzsamgon Kongtrul távoztával szabad kezet kapott. 17. Karmapaként fogja elismerni azt a fiút, akit számos tibeti útja egyikén választott ki. Akong és Serab Tarcsin, a két árnyszerű küldött már rég úton volt. Szitupának a kommunista Kínával kiépített barátságos kapcsolata, és a Khámbeli folyamatos aktivitása ebben a megvilágításban más értelmet nyert. A Samarpa és Topgala elleni jól megkomponált támadások, az állandó pletykák mind egy jól kidolgozott tervre utaltak.

„És miért nem tudja az a kettő Künzig Samarpát megvárni?" – kérdezte Ole önmagától. Érezte, hogy az egész csak színjáték. „Mire ez a nagy sietség? Miért tudatják mindenkivel, hogy Karmapa Tibetben van, mielőtt kimenekítenék? A kommunista Kína kegyeire bízzuk magunkat, ami teljes ostobaság." Végül: „Ha Akong a vezető, vagy bármi része van a dologban, az csak bajt jelenthet. Miért olyasvalaki vezeti a kutatást a 17. Karmapa után, akiben a 16. Karmapa nem bízott meg? Ez nem az ő dolga." Ilyen kérdések és gondolatok forogtak Ole agyában. Hannah nem tudott válaszolni.

Hirtelen Olénak eszébe jutott az a telefonbeszélgetés, amelyet Hannah San Franciscóból folytatott Gyalcabpával. Az, amikor a régens majdnem felültette őket a március 19-i találkozóról festett rózsaszín képpel. Óvatosan utalt ugyan rá, hogy megtalálták a 17. Karmapát, de csak annyit árult el, hogy felkeltse érdeklődésüket, azonban valójában semmit sem mondott. Hannah beszámolója után a harmónia már nem tűnt olyan biztosnak. Ole úgy gondolta, hogy végeredményben Gyalcab rinpocse mégsem az a birkaszerű jellem.

Vakon lépked új mentora, Tai Szitu után, és talán tengerimalacán kívül más dolgok is foglalkoztatják.

Miután átgondolt mindent, Ole úgy érezte, Samar rinpocsénak vissza kell térnie Rumtekbe, hogy átvegye a vonal irányítását. Hannah elmagyarázta, hogy Samarpa gyors amerikai útjának igazi oka a megkérdőjelezett levél volt. Szitupa bizonykodása nem győzte meg őt arról, hogy a törvényszéki vizsgálat évtizedes és méregdrága folyamat, ezért Samarpa szerzett a levélről egy fénymásolatot a márciusi találkozón, és elindult, hogy megvizsgáltassa. Azt gondolta, lesz esélye a Dzsamgon Kongtrulért folytatott hosszú imák alatt. Hannah-t és néhány jó barátot előre küldött az USA-ba, hogy vegyék fel a kapcsolatot a megfelelő intézettel. Ezért hagyott ott minket olyan hirtelen Európában, és repült az Egyesült Államokba. Biztos volt abban, hogy Szitupa semmit sem tesz a szent ceremónia alatt, így Samarpa elhagyta Rumteket, hivatalosan azért, hogy beszédet mondjon valamilyen kaliforniai konferencián. A beszéd nagy sikerű és sokat emlegetett esemény volt, de reményei a törvényszéki vizsgálattal kapcsolatban kudarcba fulladtak. Bár Hannah értekezett néhány szaktekintéllyel, az úriemberek felvilágosították, hogy egy megbízható tudományos vizsgálathoz nem elég egy jó fénymásolat.

Hannah nem sokáig élvezhette az európai komfortot. Június elsején már Sysszel együtt úton volt Rumtekbe, remélve, hogy a Rinpocse hamarosan követi. A két régens folytatta tevékenységét, és a Rinpocse jelenléte Szikkimben elengedhetetlen volt. Nem volt könnyű búcsút mondania Olénak Zürichben. Hannah is érezte, hogy a következő napok komoly próbatételt hoznak. Amint útban a repülőtérre az autó kikanyarodott az udvarról, Ole mindkét kezét a szélvédőre tapasztotta: minden védelmezője elkísérte Hannah-t. Néhány perccel később már 1100-as Yamaháján száguldott dél felé Catyvel, hogy másnap délután a spanyolországi San Sebastianban tartson előadást.

★

Ugyanekkor az USA nyugati partján Samar rinpocse a lehetőségeket mérlegelte. Kezében a fénymásolattal a kaliforniai tájat szemlélte kínai vendéglátója házából. Samarpa pont olyan döbbent volt, amilyen boldog mindenki más Ázsiában. Az utolsó meglepetések után éppen most tudta meg, hogy Akong és Serab nemsokára eléri Karmapa tibeti székhelyét, Curput, hogy bemutassák a levélben szereplő kisfiút, mint a 17. Karmapát. A főrégens feltételezte, hogy nagytiszteletű társai félreállították. Ha bele akar szólni a 17. Karmapa elismerésébe és a vonal jövőjébe, jobb lesz, ha hazasiet.

Nem vesztegetett több időt a törvényszéki szakemberekre. Rinpocse helyet foglaltatott a frankfurti gépre. Németországban véletlenül találkozott Gangtok egyik kormányzati miniszterével, és a következő napon együtt ültek a delhi járaton. A bagdograi repülőtéren Szikkim miniszterelnökébe, N. B. Bhandariba botlottak. Bhandari, a szikkimi politika erőteljes és félelmetes figurája több mint tíz éve vezette az autonóm területet. Vaskeze és diktatórikus stílusa nem tűrt ellentmondást. Amíg a VIP-váróban beszélgetett a híres politikussal, Samarpa nem tudta, hogy a miniszterelnök is erősen érdekelt a Karmapa-vitában. Szitupa és emberei jó barátságot alakítottak ki vele, és most már a zsebükben érezték. Szitu rinpocse hosszú tajvani tartózkodásainak más oka is volt, mint hogy a dharmát tanítsa a helyi kínai buddhista közösségnek. Azt beszélték, hogy a kiemelkedő láma mindig óriási csomagokkal hagyja el a szigetet. Szikkimben elterjedt, hogy a Rinpocse csomagjában a szent dharmaszövegeken kívül súlyos dollárkötegek is lapultak. A gazdag kínaiaknak jól meg kellett fizetniük a megvilágosodáshoz vezető utat.

Samarpa nem tudott ezekről a hírekről, így megosztotta gondolatait a miniszterelnökkel. Amerikai útja előtt az ő hivatalos segítségét kérte a jövendölő levél védelmére. A kérés teljesült, katonák őrizték a dokumentumot rejtő szobát. Most a régens bevallotta, hogy nem tudja eredetinek elfogadni a levelet. Kudarcba fulladtak próbálkozásai, hogy egy másolatot megvizsgáltasson Amerikában. Mivel a dokumentum most a miniszter és kormánya védelme alatt állt, politikai

segítséget kért ahhoz, hogy az iratot törvényszéki vizsgálatnak vethesse alá. Bhandari kényszeredetten mosolygott, és elmondta, hogy ő már átadta a levél felelősségét Mr. Karma Tobdennek, az újdelhi parlament tagjának. Az ügy már nem tartozik hozzá. Ezután gyorsan távozott. Fontos találkozói voltak, melyek nem tűrtek halasztást. A beszélgetés azzal a furcsa érzéssel töltötte el a Rinpocsét, hogy N. B. Bhandari, Szikkim miniszterelnöke nem mond igazat.

Végül június 7-én Samar rinpocse hazatért Rumtekbe. Majdnem egy hónapig volt távol, de ez éveknek tűnt. Azonnal kérdőre akarta vonni a két régenst, azonban azok érthetetlen módon eltűntek. Ugyanezen a reggelen szolgája látta, amint sietve elhagyják a kolostort. Azt mondták, Dharamszalába hivatalosak a Dalai Lámához. Samarpa elégedetten gondolt arra, hogy ez a meghallgatás igen rövid lesz. Tibet politikai vezetője, és kormánya éppen Rio de Janeiróban vett részt egy környezetvédelmi konferencián, Dharamszala üresen állt. Az a kép azonban, hogy két társa valamilyen titkos küldetésben átszeli a Himaláját, nem nyugtatta meg. Belefáradva abba, hogy irritáló és barátságtalan tetteikre reagáljon, Samarpa úgy döntött, hogy ezúttal magához ragadja a kezdeményezést. A következő napra gyűlésre hívta a rumteki Nalanda Egyetemen tartózkodó összes tibetit. Eljött a világos beszéd ideje.

Ezalatt a nyugati fronton minden nyugodt volt. Az emberek lassan beletörődtek Dzsamgon Kongtrul halálába, néhányan hallották, hogy történt valamilyen bejelentés, de mivel az információk nagyon hiányosak voltak, a téma egy időre elhalt. Általában hetekbe telt, míg a hírek Indiából vagy Nepálból elértek Európába, és 1992 májusa sem volt kivétel. Ole kijelentette, hogy még semmi sem egyértelmű, és a Szikkimből érkező híreket sem erősítették meg. Most Samarpától és Hannah-tól várt új híreket.

Mialatt a Rinpocse Bagdográba érkezett a miniszterelnökkel folytatandó tárgyalásra, addig Ole és Caty a Yamahán megérkezett Dél-Spanyolországba. A dán láma újabb phova kurzust készült tartani tanítványainak. A Malaga melletti elvonuló centrum, Karma Gön

mennyország volt a meditáció számára. Két elkötelezett barátunk, Pedro és Dorit adományozta e helyet Karmapának, Olénak és Hannah-nak. Karma Gön Andalúzia száraz és sivár hegyeiben terült el, csodálatos kilátással a történelmi Paso de Leonra. Az elmúlt két évezredben a magas hágó sokszor látott olyan hadseregeket, melyek az Ibériai-félsziget elfoglalására keltek át itt. Ma egy negyven láb magas buddhista sztúpa magasodik a Karma Gön fölött. Az impozáns építmény az egész környéken uralkodik, és buddhista védelemként szolgál a Dél-Európában megjelenő, és a nehezen megszerzett szabadságot veszélyeztető iszlám fenyegetéssel szemben.

Karma Gönbe érve Olénak kevés ideje maradt arra, hogy az iszlám veszélyein töprengjen. A Kelet-Himalája, és a kibontakozó kagyü válság teljesen elvonta figyelmét. Hannah naponta telefonált Rumtekből, és beszámolt a legújabb fejleményekről. Most, hogy Samarpa hazaérkezett, mindketten érezték, hogy eljött az idő a visszavágásra. Ole alig várta, hogy a főrégens megtegye a következő lépést.

Június 8-án, amikor Samar rinpocse éppen a Nalanda Egyetemen tartott előadására készült, Rumtekkel megszakadt a telefonkapcsolat. A Himalájának ebben a távoli zugában ez elég megszokott volt. Mivel nem tudott a feleségével beszélni, Ole folytatta a kurzust, és gyönyörködött a hegyek spártai szépségében.

Kilencedik fejezet

A harc

A KÖVETKEZŐ NAPOK szinte kibírhatatlanul lassan teltek. Ole ösztönösen érezte, hogy a vonal jövője forog kockán, de Szikkimből semmi nem szivárgott ki. A telefonvonalak éjjel-nappal némák maradtak.

1992. június 12-én este visszatért az élet a rumteki kolostor telefonjaiba. Amint Cültrim Namgyalnak, a 16. Karmapa személyes szolgájának segítségével Hannah-nak sikerült telefonhoz jutnia, azonnal hívta Spanyolországot. Nagy Tasi, Cültrim Namgyal testvére kint várakozott, vigyázott a szobára. Annyi mindent kellett elmondania. Hannah levegőt is alig véve adta elő a történteket.

Négy nappal korábban, június 8-án Samar rinpocse összehívta a tibetieket a Nalanda Intézet aulájába, és mindent nyilvánosságra hozott. A márciusi találkozótól kezdve beszámolt az eseményekről, ismertette komoly kételyeit a Szitu rinpocse által nekik bemutatott levélről, és arról a megegyezésükről is szólt, hogy titokban tartják a viszályt. Elmondta, hogy Dzsamgon rinpocse Tibetbe készült, hogy kapcsolatba lépjen egy gyermekkel, de hangsúlyozta, hogy még semmi sem biztos. Most, hogy a két régens megszegte az egyezségüket, nyíltan kellett beszélnie. Hallott róla, hogy itt Rumtekben a Rinpocsék megmutattak egy levelet Szakja Tridzinnek. Hallotta, hogy Akongot és Serab Tarcsint Tibetbe küldték, és hogy a kommunisták segítik őket. Sok mindent hallott. Beszélni akart a két Rinpocséval, de ők elmentek. Hangsúlyozta, hogy volt egy másik

levél is, amelyet a négy Rinpocse talált meg 1986-ban Karmapa ereklyetartójában. Ezt a levelet nehéz értelmezni, de amikor eljön az ideje, akkor jelentése egyértelmű lesz. A rumtekiekbe helyezte bizalmát, a lámákba, a szerzetesekbe és mindenki másba. Kérte, hogy a tibetiek keressék az igazságot, és ragaszkodjanak ahhoz, hogy Szitu rinpocse levelét ellenőrizzék.

Amikor Samarpa befejezte rövid beszédét, kellemetlen csend telepedett a kolostorra és a falura. Még a hírhedt rumteki kutyák is csendben maradtak. A vonaltartók viszálykodása nyilvánosságra került. Minden tibeti közösség ellenőrizhetetlen pletykák táptalaja, de a Samarpa utolsó szavait követő, hosszú percekig tartó csendben a legaktívabbak sem járatták a szájukat. Samar rinpocse azt tette, amit szükségesnek érzett, és most csak a két másik régensre várt, hogy azok visszatérjenek. A kocka el volt vetve.

Másnap a régens összehívta az összes nyugatit, és a beszédét megismételte angolul. Emellett néhány új dolgot is feltárt. A 16. Karmapának van egy nagyon közeli tanítványa, egy rendkívül megbízható személy, aki azzal a hírrel jött hozzá, hogy közvetlen utasításokat kapott a 16. Karmapától. Ez a köztiszteletben álló ember egyelőre nem akar a nyilvánosság elé állni. Maga a Karmapa utasította rá, mikor fedheti fel tudását, és az idő még nem érett meg erre. Samarpa teljesen biztos volt abban, hogy ez az ember rendelkezik a helyes információval, és abban is, hogy jelentkezni fog, ha elérkezik a megfelelő idő. A régens meglehetősen szomorúan azzal a kijelentéssel fejezte be beszédét, hogy visszavonul pozíciójából és feladja címét, ha az ebbe az emberbe vetett hite tévesnek bizonyulna. Arra is kérte a gyakorlókat, ne törjék a fejüket azon, ki az igazi Karmapa, hanem mutassanak bizalmat a dharmában, és gyakoroljanak.

A Dzsamgon Kongtrul temetési szertartására érkezett nyugati turisták csoportja dermedten ült a Rinpocse előtt. Néhány érzékenyebb hölgy aggasztóan elsápadt. Samarpa annak érdekében, hogy megnyugtassa a kedélyeket, bejelentette, hogy hajlandó kérdésekre válaszolni. Amikor a kezek felemelkedtek, a Rinpocse részletesen beszá-

molt a Karmapa hamvasztását követő zavaros évek eseményeinek részleteiről. Amikor a woodstocki kolostorhoz, Bardo tulkuhoz és a rosszindulatú New York-i láma által 1983-ban küldött levélhez ért, kiderült, hogy a jelenlévők között van valaki a neves intézményből. Ngodrup, Kenpo Katar nagyratörő tolmácsa, maga is törekvő láma, úgy vélte, hogy nagyrabecsült intézete jóhírét sárba tiporták, és elhatározta, hogy ezen a délutánon befejezi azt, amit Bardo tulkunak egy évtizeddel azelőtt nem sikerült. Nehéz volt eldönteni, hogy kellemetlen beszéde Bardo tollának mérgét fejezi-e ki, mivel ahelyett, hogy civilizált módon tette volna fel kérdéseit, úgy döntött, hogy azokat teli torokból üvöltve adja elő, miáltal hangos megnyilvánulásai érthetetlenné váltak. Az emberek saját szemükkel láthatták az üvöltő és vadul gesztikuláló Ngodrup elképesztő produkcióját, és a kissé megdöbbent, de nyugodt rinpocsét. Végül, mivel úgy tűnt, hogy szereplésének egyetlen látható eredményét a gyűlés idősebb tagjaitól eredő megdöbbent pillantások jelentették, Ngodrup elhatározta, hogy rátesz egy lapáttal. Egy kissé visszafogottabb hangerővel azt állította, hogy Samarpa eltűrte Láma Olénak a megboldogult Dzsamgon Kongtrul jó híre elleni támadásait. Nyilvánvalóan arra a levélre gondolt, amelyet Ole küldött a Rinpocse tragikus halálával kapcsolatban. Ahogyan várható volt, a levél nem örvendett tetszésnek a woodstocki hierarchiában. Mivel Samarpa nem olvasta a szóbanforgó levelet, halvány fogalma sem volt arról, Ngodrup miről beszél, és ahogyan az ehhez hasonló esetekben szokott, Hannah-hoz fordult segítségért. Ekkorra azonban az embereknek elegük lett abból, hogy Ngodrup lila fejét nézzék, és összefüggéstelen beszédét hallgassák, és saját kezükbe vették az ügyet. A woodstocki tolmácsot megkérték, hogy üljön le és nyugodjon meg, vagy hagyja el a termet. Kicsivel ezután a Rinpocse is úgy érezhette, hogy most már ő is eleget látta és hallgatta Ngodrupot, és bezárta az ülést.

Talán érdemes megemlítenünk, hogy néhány hónappal később ugyanez a Ngodrup összemérte erejét Láma Oléval annak egyik kaliforniai előadásán. Ez 1992. október 17-én történt Los Angelesben.

Mivel még a rumteki időkből jól ismerte Olét, Ngodrup úgy döntött, ezegyszer nem ordítozik. Okos döntés volt, mivel Ole valószínűleg nem tanúsított volna a Rinpocséhez hasonló önuralmat az ostobán viselkedő bolonddal szemben, és a kiabáló Ngodrup perceken belül kirepült volna az ajtón. A hangerő tompítása azonban nem sokat segített. Ngondrup néhány kísérlete, hogy a közönség figyelmét a politikai viszályra terelje, kudarcba fulladt. Bár az előadás alig kezdődött el, és csak a buddhizmus alapjairól volt szó, Ole egyszerűen megtiltotta neki, hogy kinyissa a száját. Nem meglepő, hogy Ngodrup nem merte próbára tenni Ole eltökéltségét és türelmét, és miután percekig intenzíven bámulta a plafont, szégyenteljesen kiosont a teremből. Két társa a helyi KTC-központból szó nélkül követte. Ez volt az egyetlen alkalom, amikor a woodstockiak megpróbálták megzavarni Láma Ole előadását. Miután legjobb katonájukat küldték el, és bukását figyelemmel kísérhették, okosan inkább távol maradtak Ole előadásaitól, és a jövőben inkább a szervezőkre próbáltak nyomást gyakorolni.

Hannah rumteki beszámolója itt még korántsem ért véget. Épp csak elkezdte a Szikkimet és a Himaláját az utóbbi napokban megrázó incidensek bemutatását.

Samarpa tibeti és angol beszéde után Rumtekben megfagyott a levegő. Bár az imaszertartások a szokásos módon folytatódtak, mindenkinek másutt járt az esze. A tibetiek a faluból, akik híresek arról, hogy gyorsan döntenek, elkezdték letenni voksukat az egyik vagy a másik régens mellett. Azok, akik Szitupát támogatták, egyre agresszívebbé váltak, hangosan ráerőltetve választásukat mindenkire, aki az útjukba akadt. A hatvan szerzetes, aki Szitupával érkezett, hogy részt vegyen a szertartásokon, mint egy megszálló hadsereg, elárasztotta a kolostort, félreállítva a jogos lakókat. Úgy járkáltak fel-alá, mintha máris az övék volna a hely. A viták és a veszekedések soha nem értek véget, ami nagyon elkeserítette a hivatalnokokat. Mindennek tetejébe Szitu rinpocse emberei felvették azt az idegesítő szokást, hogy mindenkinek elmondták, hány nap van még hátra a

17. Karmapa Curpuba érkezéséig. Szükségtelen megemlítenünk, hogy Rumtekben nem mindenki volt kíváncsi ezekre a számításokra, és a türelem fogytán volt.

Június 11-én Samarpa kiadott egy hivatalos nyilatkozatot, amelyben leírta kételyeit a levél hitelességét illetően[8]. Elhatárolta magát Szitupa jelenlegi tibeti lépéseitől, valamint Akong és Serab erőfeszítéseitől, amelyek a 17. Karmapának a vitatott levél információi alapján való megtalálására irányultak. Nem javasolta, hogy bárki is „bármiféle akcióba kezdjen", amíg a kérdéses dokumentumot nem ellenőrizték. Nagyon óvatosan megfogalmazott nyilatkozat volt ez, amely egyértelműen híján volt a két Rinpocse tevékenysége elítélésének. Samarpa nyitva hagyta az ajtót.

Június 12-én kora délután, amint Rumtekben a hangulat egyre feszültebb lett, a szentély tetején megszólaltak a kürtök. Szitu és Gyalcab rinpocse visszatért ötnapos útjáról. Hannah elmesélte a visszaérkezésüket körülvevő sürgölődést. Trónokat emeltek, hangszórókat állítottak fel a kolostor udvarán, a régensek szolgái és asszisztensei ki-be küldözgették az embereket. Mindenkinek azt mondták, hogy a két vonaltartó fontos bejelentést készül tenni. Az udvarról feltűnően hiányzott egy hely Samar rinpocse számára, mintha a főrégens már nem is számított volna.

Amikor a szerzetesek, a világi falusiak, a nyugatiak és idegenek nagy csoportja összegyűlt a kolostor előtt, Szitupa és Gyalcabpa is feltűnt az oldalajtónál. Anélkül, hogy bármiféle utalást tett volna arra, hogy a vezető régens miért hiányzik, Szitu rinpocse megköszörülte a torkát, és belekezdett egyórás tibeti beszédébe. Amikor befejezte, utolsó szavait féktelen taps fogadta. A zajos helyeslés különösen attól a számos emberből álló vendégcsapattól származott, amely a semmiből bukkant elő. Gyalcab is mondott néhány mondatot, majd a mikrofon hamarosan megint Szitu rinpocse kezében volt, aki ezúttal angolul beszélt.

Azzal kezdte, hogy mindketten, ő és Gyalcab, komolyan megfontolták, hogy nyilvánosságra hozzák-e ezt a hírt vagy sem, de mivel Samar rinpocse már megtette, úgy érezték, nem fognak semmiféle

fogadalmat megtörni, ha ők is megismétlik. Amióta Őszentsége 1981-ben meghalt, a négy Rinpocse odaadóan kereste a guruja következő inkarnációjára vonatkozó írásos utasításokat. Biztosra vették, hogy a Karmapa hagyott hátra ilyen levelet, és fáradhatatlanul keresték minden lehetséges helyen. Amint az évek teltek, és a levél nem került elő, aggódni kezdtek, hogy mit mondjanak az embereknek. Egy nap találtak egy speciális gaót (ereklyetartó dobozt), amely Őszentségéé volt. Feltették az oltárra, és bejelentették, hogy megtalálták benne a jövendölő levelet. Egy kicsit rosszul érezték volna magukat, ha az emberek egy üres doboz előtt borultak volna le, ezért elhatározták, hogy Karmapa egyik szövegét, egy verset vagy valami más spirituális dolgot helyeznek el a gaóban. Gyalcab rinpocse ismert egy négy versszakos meditációs imát, amelyet Őszentsége írt az ő kérésére. Dzsamgon Kongtrul ezt leírta, és ők négyen beletették az ereklyetartóba.

Szitu rinpocse tartott egy kis szünetet, hogy szavai eljussanak a fülekbe. Az európaiak hitetlenkedve néztek egymásra. Tehát ez volt Karmapa híres levele, amelyet a régensek 1986-ban olyan nagy pompával fedeztek fel. Egyszerűen elővettek egy verset, lemásolták és betették egy dobozba. Többen emlékeztek, hogy a vonaltartók két levelet találtak, egyik a másikban volt, egy „terhes alkotás", ahogyan akkor Szitu rinpocse ötletesen elnevezte. Ezután az egész kagyü vonalat felesleges szertartásokkal és végtelen számú mantrával foglalták le, hogy felnyithassák a második levelet. Ez azonban csak fantáziájuk szüleménye volt. Sem az első, sem a második levél nem létezett. Ehelyett ezek alatt az évek alatt csak egy darab papírt rejtegettek Dzsamgon Kongtrul takaros kézírásával. Szitu rinpocse úgy adta ezt elő, mint egy kissé talán felelőtlen tettet, amely annak a frusztrációnak az eredménye volt, hogy nem találták az igazi szöveget, és amely azért történt, mert meg akarták nyugtatni Karmapa tanítványait. Abban a pillanatban Karmapa tanítványai igencsak messze álltak a nyugalomtól, és hamarosan meggyőzőbb magyarázatot követeltek. Szitu garanciái meglehetősen üresnek tűntek, és a megdöbbent nyugatiak nem tudták már eldönteni, kinek és mit higgyenek el.

Szitupa, közönyösen figyelve az összezavart arcokat, tovább folytatta beszédét. Elmesélte azokat a napokat 1989-ben, amikor észrevette, hogy nyolc hosszú évig hordta testéhez közel Karmapa csodálatos útmutatását. Szakadatlan erőfeszítéssel megpróbált megszervezni egy találkozót a másik három Rinpocséval, és végül sikerült biztosítani jelenlétüket Delhiben, bár a nyüzsgő indiai főváros alkalmatlan helynek tűnt. Nehéz szívvel bár, de úgy érezte, hallgatnia kell. Úgy vélte, Rumtek a megfelelő hely az ilyen fontos hír feltárására, ezért nekiállt, hogy összehozza négyőjüket Karmapa székhelyén. Értesítette a másik három régenst, hogy ő március 19-én érkezik Szikkimbe, és megkérte őket, hogy álljanak készen. Ezek után Szitupa megosztotta közönségével a márciusi találkozójuk részleteit. Széles mosollyal az arcán elmesélte, milyen boldogok voltak a Rinpocsék a szent levél láttán, hogyan magyarázta könnyekkel a szemében Gyalcab és Dzsamgon rinpocse újra meg újra a szöveg részleteit. Megegyeztek abban, hogy Dzsamgon rinpocse lesz a keresés felelőse. Azt is eldöntötték, hogy eltávolítják azt a négysoros imát, amelyet az ereklyetartóba hat évvel azelőtt helyeztek el. Mivel Gyalcab rinpocse állt elő a verssel, neki is kellett visszakapnia.

Szitupa tanítványainak kivételével a nyugatiak nem tudták elrejteni rossz érzésüket. Nemcsak, hogy szó sem esett Samar rinpocséról, de egyértelmű volt, hogy a kiemelkedő előadó kizárólag saját érdemének tekintette a sikert, amelyet elért. Elbizakodva azt állította, hogy az eltelt években ő volt az egyetlen, aki sürgette a találkozást. A márciusi konferenciájukról szóló beszámolója határozottan eltért attól, amit Samarpa mondott nekik néhány nappal azelőtt. Ha valaki Szitupa szavainak hitt, azt gondolhatta, hogy a vezető régens bizonyára megnémult e fontos találkozón, és ha egyáltalán jelen volt, akkor valószínűleg a szekrényben bújt el, mivel Szitu történetéből személye teljesen hiányzott. Egy egészen pici utalás sem történt arra, hogy ketten a régensek közül és a kormányzó is ellenezte a jövendölő levelet.

Ezen ellentmondások által a legkevésbé sem zavartatva magát Szitu rinpocse tovább folytatta történetét. Május 5-én érkezett Rumtekbe,

hogy imádkozzon Dzsamgon Kongtrulért. Az volt a terve, hogy tanácskozik a két Rinpocséval jövőbeli tevékenységükről. Ha aggódott is amiatt, hogyan kerülhetné el Samarpát, és hogyan távolíthatná el őt a rumteki színtérről, feleslegesen tette. A vezető régens maga távolította el önmagát. Anélkül, hogy foglalkozott volna riválisával, Samarpa, kezében a vitatott levél másolatával elindult Amerikába, hogy elvégeztesse a törvényszéki vizsgálatot. Szitu rinpocse szerényen bevallotta, hogy a régens tengerentúli dharmakötelezettségei ugyan komolyan hátráltatják terveiket, de tiszteletben tartja a Rinpocse kötelességtudatát, és Gyalcab rinpocséval együtt a már amúgy is nagy terheket cipelő vállukra veszik azt a felelősséget, hogy bemutassák a 17. Karmapát. Mivel már nincs idő kivárni a főrégens visszatértét, kénytelenek nélküle továbblépni. Most a saját és Gyalcab hősi erőfeszítéseinek köszönhetően képviselőik, Akong rinpocse és Serab Tarcsin Curpuba készülnek hozni Őszentsége inkarnációját.

Az emberek már megint nem szabadulhattak attól a benyomástól, hogy Szitupa valamiért egyáltalán nem őszinte. Az az állítása, miszerint nem várhat Samarpára, hogy visszaérjen útjáról, azt sugallta, hogy a vezető régenst jobban érdeklik saját hosszú utazásai, mint a következő Karmapa megtalálása. Mindenki azon gondolkodott, vajon Szitupa miért nem próbálta meg telefonon felhívni. Bár akkor talán még ritkaságnak számítottak, de egyértelműen voltak telefonok Indiában, sőt, már Rumtek is össze volt kapcsolva telefonon a világgal. A főrégens kizárása a rumteki bejelentésből, valamint a Tibetben indított keresésből egyre inkább egy tudatosan előkészített tervnek tűnt, mint véletlen egybeesések sorozatának. Tai Szitut figyelve, aki arcán gondosan begyakorolt és kifényezett mosollyal ült, többen azt kérdezték maguktól, vajon ez őszinte vallomás-e, vagy egy kiszámított, hideg előadás.

Eközben egy nehéz széket cipelő, aggódó tekintetű szolga tűnt fel az udvaron. Erősen izzadva lépett a sűrű tömegbe, és elindult előre. Amikor elérte a Rinpocsék trónját, nagy megkönnyebbüléssel tette le a bútordarabot a földre, és néhány szót Szitupa fülébe suttogott.

Egy pillanatra Tai Szitu habozni látszott, de nyomban összeszedte magát, és hidegvérrel bámult a tömegre. Nyilvánvaló volt, hogy egy prominens látogatót jelentettek be neki. Mivel csak egyetlen fontos szereplő hiányzott az ad hoc eseményről, nem tartott sokáig kitalálni, hogy a széket Künzig Samarpa számára hozták.

Szitu rinpocse nagy lendületet véve mondandója lényegére tért. Teljesítve kötelességét, Tai Szitu és Gosír Gyalcab úgy döntött, eljött az idő, hogy tiszteletét tegye a Dalai Lámánál, és kéréssel forduljon a buddhista vezetőhöz: a 17. Karmapa elismerését kérték. Így május 7-én hosszú útra keltek a Nyugat-Himalájába. Dharamszalába érve csalódottan kellett megállapítaniuk, hogy Őszentsége Brazíliában volt, a „zöld" aktivisták Föld Csúcstalálkozóján. Őszentsége titkárának segítségével nekiláttak, hogy kapcsolatot teremtsenek Brazília és India között. Késő éjszaka volt már, mire a tibeti vezetőt elérték telefonon. Azonnal bejelentették, hogy megtalálták a 16. Karmapa által hátrahagyott eredeti levelet, és hogy minden kagyü rinpocse, láma és szerzetes egyetért a benne foglalt utasításokkal. A Dalai Láma kifejezte abbéli kívánságát, hogy láthassa a levelet, ezért a Rinpocsék elfaxolták neki a dokumentum egy másolatát Rio de Janeiróba. Emellett közöltek minden általuk fontosnak tartott részletet is.

Néhány órával később, amikor telefonon beszéltek, a Dalai Láma kijelentette, hogy mivel az általuk nyújtott információ megegyezett a neki faxon elküldött jövendölő levéllel, valamint mivel minden rinpocse és láma teljes hittel egyetért, ezért elismeri a 17. Karmapa inkarnációját. Másnap a Dalai Láma dharamszalai irodája kiadott egy dokumentumot, amely hitelesítette álláspontját.[9]

A két régens visszasietett Rumtekbe. Érkezésük után azonnal összehívtak egy gyűlést, hogy minden tanítványnak megmutassák a Dalai Láma levelét. Szitu rinpocse kiemelte azt a tényt, hogy ők ketten már közel egy napja nem aludtak. Ezután éppen egy dokumentumot készült kiteríteni, amelyet eddig az ölében tartott, amikor a kolostor udvarára vezető bejáratnál nyugtalanságra lettek figyelmesek. Samarpa felemelt fejjel, fürgén lépett be a térre. Egy szerzetes

előtte szaladva utat tört a sűrű tömegben. Hirtelen egy katonákkal teli dzsip robogott át az udvar kapuján, és csikorogva fékezett pont egy csapat látogató előtt. Hat felfegyverzett ember ugrott ki a dzsipből, és anélkül, hogy különösebb figyelmet fordítottak volna a közönség hangos nemtetszésére, követték Samarpát a tömegbe.

Amikor Szitu és Gyalcab észrevette a vezető régenst és a hat katonát, akik engedelmesen meneteltek mögötte, elsápadtak, leugrottak trónjukról, és minden teketóriázás nélkül a kolostor felé szaladtak. A nyilvánvalóan megrémült tiszteletreméltó régensek látványa, ahogyan szerzetesi ruhájukat felemelve elszaladnak vezető régensük és egy csapat indiai katona elől igazán szórakoztató volt, de mégsem volt kedve senkinek nevetni. Az emberek felfogták, hogy amit látnak, nem a lámák mindennapos kocogása, hanem annál sokkal drámaibb. Az érthetetlen sietség egy pillanat alatt harci kedvet ébresztett a kampákban. Mintha csak erre az alkalomra vártak volna, a néhány órával azelőtt Rumtekbe érkezett csoport elkezdett Samarpára üvölteni.

A kolostor védelmét elérve a Rinpocsék meglehetősen megdöbbentő sebességgel száguldottak el összezavarodott kísérőik mellett, és anélkül, hogy egy szó magyarázatot adtak volna, szobájuk felé vették az irányt. Ajtajukat elreteszelték, bezárkóztak. Samarpa épp úgy megdöbbent, amennyire a két régens megijedt. Sokkal kimértebb tempóban ment utánuk az épületbe, és ajtajukhoz érve hangosan szólította őket. A szobák továbbra is zárva maradtak, és egy árva hang sem hallatszott ki belőlük, szinte a légy zümmögését is hallani lehetett. Ekkorra a szolgák már előkerültek, és elzárták a Rinpocsékhoz vezető épületszárnyat. Samarpa arra a következtetésre jutott, hogy a gyors futás bizonyára kimerítette kollégáit, ezért nem tudnak vele beszélgetni, és mivel egyre ellenségesebb arcok töltötték meg a folyosót, bölcsen a távozás mellett döntött. A katonák lojálisan mögötte lépkedtek.

Mindeközben a téren a hangulat egyre jobban elvadult. Az utóbbi napok feszültsége kirobbant. Az emberek össze-vissza rohangáltak és ordítoztak. Szitupa szerzetesei és a rumteki szerzetesek között

verekedés tört ki. A tibetiek egy lázadó csoportja, amelyik szemmel láthatóan csak ezért buszozott Rumtekbe, nagy hangon azt kiáltozta, hogy öljék meg a Karmapa minden ellenségét. A nyugatiak, akik közül néhányan láthatóan sokkos állapotban voltak, arra kérték a tibetieket, hogy térjenek észhez. Cültrim Namgyal, a 16. Karmapa hűséges szolgája a szentély lépcsőjén ült, a feje vérzett. Végül a katonák nekiláttak, hogy rendet teremtsenek. A fegyelmezetlenebb kampákat kikísérték az udvaron kívül álló buszaikhoz, és egyértelműen tudomásukra hozták, hogy ha nem nyugszanak meg, akkor nem fogják buszaik kényelmét élvezni aznap éjszaka. Egy idő után baljóslatú csend lett. Az emberek közömbösen bámulták egymást, képtelenek voltak megérteni, mi is történt valójában. Ebben a pillanatban visszatért az élet a telefonokba.

Egy kicsivel később, az éjszaka leple alatt a nagy Tasi, Cültrim Namgyal testvére társaságában Hannah hozzáférhetett a kolostor telefonjához. Amíg Tasi őrködött a szoba előtt, Hannah felhívta a férjét Spanyolországban, és türelmesen elmesélte a legutóbbi drámai eseményeket. Amikor befejezte, érezte, hogy Ole nem marad már sokáig passzív. Láma Ole letette a kagylót, kisétált a házából, és nagy eltökéltséggel nézte a Karma Gönt körülvevő kopár hegyeket. A Hannah által elmondottak azonnali cselekvést követeltek. Nyilvánvaló volt, hogy fontos döntést mérlegel. Tudta, hogy a Rumtekben kibontakozó feszültségek véglegesen megváltoztatják a buddhizmus arculatát. Ekkor Láma Ole kulcsszereplőként lépett a színpadra.

Tizedik fejezet

A visszavonulás

AZ, HOGY SAMAR RINPOCSE MEGPRÓBÁLT CSATLAKOZNI a gyűléshez, és beszélni a régensekkel, szent felháborodást keltett Szikkimben. Szitupa támogatói folytatták a támadást. Történeteik már arról szóltak, hogy az őrült Samarpa egy század indiai katonával brutális támadást intézett a kolostor ellen. Tanúk állították, hogy vadul a két régensre támadt, és parancsot adott katonáinak a kolostor lerombolására. Csak Tai Szitu és Gyalcabpa nyugodt viselkedése mentette meg a helyzetet. A tibetiek szájtátva hallgatták, és tovább is adták ezeket a képtelen történeteket, míg végül mindannyian elhitték, hogy a zsarnok rangidős régens mindenkit el akar üldözni Rumtekből.

A valóság kevésbé volt regényes. Június 11-én éjjel, mielőtt Szitupa és Gyalcabpa megérkezett volna, Samar rinpocse kapott egy telefonhívást az indiai hadseregtől, mely szerint részeg tibetiek egy csoportja Kathmanduból egy autóbuszban átlépte az indiai határt, és vélhetően Rumtekbe tart. Az ezredes felajánlotta a katonai védelmet arra az esetre, ha a kampák erőszakos cselekedetre szánnák magukat. Samarpa úgy gondolta, el kell fogadnia a segítséget, hiszen jól ismerte az említett fajtát, és el tudta képzelni a kathmandui helyzetet. A bátor kampák a megfelelő mennyiségű sörrel megerősítve lelküket hangoskodva felszállnak egy buszra, és csatakiáltásokat hallatva elindulnak a határ felé, hogy meghódítsák a világot. Általában kevés valósult meg a nagy nekibuzdulásokból, a sosem volt hősök többnyire csak egy jót aludtak, de akár bajt is okozhattak.

A katonák még aznap éjjel megérkeztek Rumtekbe. Csak egy maroknyian voltak, kopott egyenruhát viseltek, a fegyverek is csak azért voltak az övükön, hogy el ne hagyják őket: igazán távol állt tőlük mindenfajta fenyegetés. Az viszont örök titok marad, hogy miért az indiai hadsereg, és nem a szikkimi rendőrség embereit küldték Rumtekbe. Ezt a tényt az ellenfelei később felhasználták Samarpa ellen. Mivel Rumtek Indián belül autonóm terület, Gangtok, és nem Delhi politikai és katonai hatáskörébe tartozik, ezért szikkimi alakulatokat kellett volna bevetni.

Amikor a két régens június 12-én visszatért Dharamszalából, Rumtekben feszültséget tapasztalt. Samarpa visszatért Amerikából, így nehezen kivívott sikerük veszélybe került. Azonnal vissza kellett vágniuk. Legfőbb fegyverük a Dalai Láma jóváhagyó levele volt. Azt hitték, ha ez az értékes dokumentum a kezükben van, semmi baj sem történhet.

A kolostortól fél mérföldre lévő házában Samarpa hallotta a dudálást, a buszokat és a zajt. Nemsokára Rumtek tisztviselői jöttek el hozzá könyörögni. Szitupa a szentély udvarán beszélt a tömeghez. Bejelentette, hogy a Dalai Láma elfogadta az általa kiválasztott Karmapát. „Rinpocse, azonnal jönnöd kell!" – sürgették. A rangidős régens el akarta kerülni a nyilvános konfrontációt. Előző napi beszédében és bejelentésében még nyitva hagyta a kiskaput. Most is reménykedett a békés megoldásban. Hiszen nem hagyhatják teljesen figyelmen kívül a szavait. Azonban úgy látszott, a két régens éppen ezt akarja tenni. Vonakodva szállt be a Land Roverbe, és indult útnak. A katonák saját dzsipjükön követték. Határozott parancsuk volt arra, hogy ne hagyják Samarpát egyedül. Azt pedig már tudjuk, mi történt ezután.

★

A következő napokban Rumtekben patthelyzet alakult ki. Az indiai katonákat kivonták, szikkimi rendőrök foglalták el a helyüket. A kolostor szerzetesei folytatták a szertartásokat Dzsamgon Kongtrulért. Szitupa szerzetesei továbbra is úgy viselkedtek, mintha

Rumtek nyugat-himalájai kolostoruk, Serab Ling része lenne. A tisztségviselők, valamint Cültrim Namgyal és családja szilárdan álltak Samarpa mögött, de érezték, hogy lábuk alatt ég a talaj. Mivel Topgala életét megfenyegették, el kellett hagynia Szikkimet. Bhandari miniszterelnök kijelentette, hogy nem szavatolhatja biztonságát. Pönlop és Szangye Nyenpa, két magas rangú rumteki láma ellenséges közömbösséggel kezelte a rangidős régenst. Gangtok városa és a falu zengett a pletykáktól, mindenki Samar rinpocséról beszélt.

Az abszurd hírek legyezték a szikkimi büszkeséget. A gyűlésen nem szikkimi, hanem indiai katonák voltak jelen. Ezt a tényt kihasználva Bhandari kormánya általános sztrájkot hirdetett, amely az elzárt himalájai területen a normális életet lehetetlenné tette. „A magas rangú rumteki vezető és az indiai hadsereg elfoglalta a kolostort" – hirdették a lapok főcímei. A miniszterelnök sem maradt tétlen. Megdöbbenését fejezte ki, és a vallásszabadság ilyen mérvű megsértésének azonnali kivizsgálására szólított fel. „Helyreállítjuk a rendet és a fegyelmet" – hangoztatta. A miniszterelnök aktív segítségével Szitupa támadása riválisa ellen nemzetközi nyilvánosságot kapott.

A Samarpával és katonáival való összecsapás után mindkét régens ágynak dőlt. Csak találgatni lehet, miért futamodtak meg Künzig Samarpa és az indiai csapat látványára. Különös volt ez a viselkedés; úgy tüntette fel őket, mintha valamiért lelkiismeretfurdalásuk lett volna. A katonák jelenléte a hivatalos eseményeken Indiában általában eléggé megszokott. Azt is nehéz elképzelni, hogy az általában kaotikus, nem túl harcias indiai katonák veszélyeztették volna bárki személyes biztonságát egy formális ünnepségen, különösen az ünnep vezetőinek biztonságát nem. Az egyenruha látványa mégis szokatlanul idegessé tette a Rinpocséket. A gyűlésen viselt magabiztos álarc könnyen semmivé foszlott.

*

Láma Ole nem vesztegette az időt Spanyolországban. Miután Hannah telefonált, azonnal átgondolta lehetőségeit. A helyzet veszélyes volt.

Nem volt kétsége afelől, hogy Szitu rinpocse a saját jelöltjét akarja Karmapa helyére kinevezni. Biztosította a maga számára a Dalai Láma támogatását, és úgy tűnik, elég sok Rinpocse is követi. A szíve mélyén Ole tudta, hogy csalás az egész. A tények Szitupa választása ellen szóltak. A tiszteletreméltó lámák azonban nem a tényeket vették figyelembe, hanem a címeket és a rangokat. Ole különösképpen nehezen emésztette meg a kommunista Kína részvételét a jóváhagyásban. Szitupa és Gyalcabpa nem átallott országuk megszállójával összefogni. A többi láma pedig beleegyezően bólintott. Ole csodálkozva fogta a fejét. „Nem kell sokáig várnunk, hogy meglássuk ennek a rettenetes politikának az eredményét." Politikai ösztöne megsúgta az igazat: Szitupát kihasználták; ha már nem lesz rá szükség, menesztik, és a követőire is ugyanez a sors vár. Csodálta, hogy senki sem látja a nyilvánvalót. „Nem engedhetjük, hogy hatalomra segítsenek egy hamis jelöltet" – gondolta magában Ole. „De mit tegyünk?" Támadjon a két vonaltartó ellen? „Forradalom lesz!"

Még azon az éjjelen, sok gyötrődés után Láma Ole végső döntésre jutott. „Az igazi Karmapát akarjuk, és meg is fogjuk kapni." A rangidős régens mellé állítja erőit. Nem volt más választása. Ezzel tartozott a tanítójának és a tanítványainak is. Ezután nyílt levelet intézett a tiszteletreméltó vonaltartókhoz. [10] Ez történelmi fordulópont volt. Kijelentette, hogy a 17. Karmapával kapcsolatos minden döntést hivatalosan el kell fogadnia Samar rinpocsének, Topgalának, és a Karmapa Charitable Trustnak. Ilyen jóváhagyás nélkül ő és a centrumai nem fogadnak el semmilyen döntést. Szembeszállt a két régenssel, nem volt visszaút.

A phova kurzus végén tartott beszédében feltárta gondolatait tanítványai előtt. Emlékeztetett arra a 1986-os tervére, hogyan menekítsék ki Karmapát Tibetből, és arra, miként egyezett bele Samarpa, Gyalcabpa és Dzsamgon Kongtrul, hogy az első dolguk a gyermek szabad helyre való eljuttatása lesz. Most Szitupa úgy döntött, hogy a szabadságnak helye a megszállt Tibet . A kommunisták szövetségesévé vált, és ezüst tálcán ajánlja fel nekik jelöltjét. Ole biz-

tosított mindenkit arról, hogy nemsokára Szitu rinpocse feje lesz azon a tálcán. A kommunisták majd tesznek róla. Felzaklatta a régensek cselszövése, hatéves terve részleteit feltárta a tanítványoknak. Mestermunka volt. Abban az időben senki sem gondolta, hogy azt valóban fel is fogják használni. Később bárhogyan törte is a fejét a jelenlévő háromszáz ember, Ole egyetlen szavát sem tudták felidézni: mintha sűrű fátyol takarta volna el szavait. Biztosíthatok róla minden olvasót, hogy ez a fátyol még mindig a helyén van.

Nagyon fontos volt, hogy eljuttassuk a híreket az összes emberünknek a világon. Bár ágyban pihentek, Szitu és Gyalcab rinpocse nem maradt passzív, és az a hír, hogy megtalálták a 17. Karmapát, már messzire eljutott. A Dzsamgon Kongtrulért tartott szertartás a végéhez közeledett, és arra számítottunk, hogy sok kagyü láma vesz majd részt a végső rituálén. A Dalai Láma levelével felfegyverkezve a régensek biztosan megpróbálnak nyomást gyakorolni rájuk. Cselekednünk kell, mielőtt Ole Oroszországba utazik. A körút pár nap múlva volt esedékes, és nem voltak illúzióink az ottani faxokkal és telefonokkal kapcsolatban. Mivel Spanyolország sem a magas szintű kommunikáció világa, Ole a levelét Koppenhágába címezte, ahol barátaink türelmesen dolgoztak a faxgépeken. A félreesőbb helyeknek a telefonüzenettel kellett beérniük. A hírek derült égből jött villámcsapásként hatottak centrumainkra. Néhányuk számára sokkolóak voltak. Ellenszegültünk két vonaltartónak és a Dalai Láma szavának. Eljött az a nap, amikor Ole tanítványainak be kellett bizonyítaniuk, hogy nem aludtak a tanítások alatt, és hogy a hosszú évek buddhista gyakorlata nem volt hiábavaló. El kellett dönteniük, hogy vakon követik a feljebbvalókat, vagy használják a józan eszüket.

Másnap, június 14-én Ole és Caty elhagyta Karma Gönt. Berlinbe hajtottak, ahol Olénak ismét fel kellett szállnia a szentpétervári vonatra. Úgy alakult, hogy ez alkalommal mégsem szállt fel. Egy Olaszországba tartó vonaton ülve Caty észrevette, hogy Ole útlevele a táskájában van. Olénak elég nehéz lett volna meggyőznie az orosz határőröket, hogy a jogosítványa is elég. Caty tehát leszállt a követ-

kező állomáson, és futárral elküldte az útlevelet Berlinbe. Mire az útlevél megérkezett, csoportunk már elutazott, és a kétnapos vonatút helyett Olénak repülnie kellett.

Egy rövid varsói kitérő elég volt ahhoz, hogy Ole levelét átadjuk Chrisnek, a lengyel kagyü szövetség vezetőjének. Negyven lengyel barátunk előtt Ole nevében megkértem Christ, hogy a rumteki információkat ismertesse az ország összes központjával. Hannah és Ole arra is megkérték a tanítványokat, hogy küldjenek hivatalos tiltakozást Bhandari miniszterelnök úrnak. Karmapa tanítványaiként követeljék, hogy a fő tanítójukra vonatkozó jövendölő levelet törvényszéki vizsgálatnak vessék alá. „Gyorsan kell cselekednünk" – magyaráztam. „Ole Szentpétervárra repül, Hannah pedig Rumtekben van. Mögéjük és Samarpa mögé kell állnunk." Amint a vonat elhagyta az állomást, gyorsan Chris kezébe nyomtam maradék papírjaimat. „Itt az összes bizonyíték" – kiáltottam. Chris szélesen elmosolyodott, és biztosított, hogy még aznap postára ad mindent. Egy kis idő múlva rájöttünk, hogy mosolya nem sokat jelentett. Míg a két lengyel politikusnak, a kommunista Jaruzelskinek, és a kommunistaellenes Walesának dolgozott, néhány jó szokásukat is átvette. Két hónappal később, amikor Ole lengyelországi körúton volt, a papírok még mindig csendben pihentek Chris fiókjában.

A csoport Szentpétervároon találkozott Oléval. Most ötven nyugatit hoztunk magunkkal. Ole meghívott ugyanennyi oroszt, és fizette az útjukat, így csoportunk létszáma száz körül volt. Feladtuk a próbálkozást, hogy utunk minden állomásán száz jegyet szerezzünk, inkább kibéreltünk egy egész vonatot. Ole azt tartotta a legfontosabbnak, hogy kapcsolatban maradjon európai és más tanítványaival. Tudatnia kellett az emberekkel, hogy valójában mi történt, és bármikor számíthattunk Szitupa propagandakampányára is. Szitupának óriási pénzösszegek álltak rendelkezésére. Nekünk csak a barátaink voltak, és a józan eszünk. A német centrumok egymás után álltak Samarpa és Ole mögé, de a helyzet nem volt teljesen egyértelmű. Abban is reménykedtünk, hogy kapcsolatban maradunk a rumteki

eseményekkel, és el tudjuk érni Hannah-t Indiában. Az utolsó hírünk az volt, hogy a lámák már érkeznek a Dzsamgon Kongtrullal kapcsolatos utolsó szertartásra.

Amint belevesztünk Szibéria végtelenjébe, kommunikációnk a külső világgal hirtelen megszakadt. Az orosz telefonvonalak távol állnak az ideálistól. Megkezdődött hosszú szenvedésem a helyi telefonokkal és faxokkal. Azokban az időkben kereken negyvennyolc órába telt egy egyszerű hívás Szentpétervárról Németországba. Mondanom sem kell, hogy egy indiai hívás a lehetetlennel volt határos. Hannah még mindig Rumtekben segítette Samarpát. Addig marad Karmapa székhelyén, míg az események és a vízuma engedik. Csak ennyit tudtunk.

Június 21-én vonatunk befutott a hatalmas moszkvai Leningrád pályaudvarra, és helyi barátaink azonnal kiáltozták a híreket. Hannah néhány órán belül érkezik Delhiből. Kamerák keresztüzében mentettük ki Láma Olét az előadóterembe. Én az oroszokkal a repülőtérre hajtottam. Az előadás után az egyik moszkvai metrómegállóban volt a találkozó.

Amikor Hannah a Seremetyevo reptér érkezési oldalán megjelent, sápadt volt, de valószínűleg boldog, hogy Indiát maga mögött tudhatja. Keveset szólt, mert először Oléval akart tárgyalni. Néhány óra múlva Lenin éber tekintete alatt köszönthette férjét az egyik nagy belvárosi metróállomáson. A moszkvai metróban álló szobor valahogyan átvészelte a kapitalizmus első évét Oroszországban. Most az eseménydús tibeti történelem egyik epizódjának tanúja lett. Ezen az estén Hannah a vonaton ülve kezdte el mesélni az eseményeket. Hírei nem voltak biztatóak. Amint a mozdony elindult, és a vonat lassan elhagyta az állomást, Rumtek jelent meg a szemünk előtt.

Június 14-én, két nappal az erőszakos rumteki összeütközés után az indiai hadsereg autonóm területen való jelenléte miatti általános sztrájkot Szikkimben lefújták. Az utakat megnyitották, visszaállították a szolgáltatásokat, és a szikkimi határon várakozó lámák folytathatták útjukat. Mindannyian az elhunyt Dzsamgon Kongtrulért

folyó szertartás befejezésére jöttek. A legelőkelőbb kagyü lámák gyűltek össze Karmapa székhelyén: Beru Tyence, Bokar, Trangul és mások. A további zavargások elkerülése érdekében Samarpa előrelátóan a házában maradt. Őt okolták minden szerencsétlenségért, amely a kis közösséget 1961-ben történt alapítása óta érte. Az emberek nem akarták észrevenni, hogy valójában ő az áldozat. Cültrim Namgyal otthon ápolta fejsebét. Egyik bátyja nem tanúsított Samarpához hasonló visszafogottságot, és kórházba juttatta mindkét támadót. Még aznap éjjel börtönbe került. A rumteki szerzetesek megpróbáltak semlegesek maradni, de Szitupa és emberei nagy pszichológiai, és nemsokára fizikai nyomást gyakoroltak rájuk, hogy az általa választott Karmapát fogadják el.

Június 15-én Dzsamgon Kongtrul mumifikált testét (kudung) a kolostorból az egyetem legnagyobb termébe szállították, és tibeti szokás szerint látványos külsőségek közepette megkezdődött a végső szertartás. A következő napon Szitupa és Gyalcabpa ismét támadásba lendült.

Június 16-án, a pudzsa szertartások alatt, miközben a rinpocsék hosszú sorokban ülve mondták imáikat, két levelet küldtek végig a termen. Az első, amelyet minden lámának és a vonal követőinek címeztek, a jövendölő levél feltétel nélküli elfogadását szorgalmazta.[11] Azt tartalmazta, hogy a 17. Karmapát a titkos végrendelet utasítása szerint felismerték, a Dalai Láma megerősítette, Curpuba fogják hozni, és nemsokára Rumtekben trónra emelik. A levél utalt a Dalai Láma szent vízióira is, amelyek szintén a hiteles választás mellett szóltak. A második levél mély köszönetet fejezett ki a legmagasabb tibeti vezetőnek a Karmapa elismeréséért.[12] Miután Szitupa és Gyalcabpa aláírta a leveleket, továbbadta a többi rinpocsének. Elvárták, hogy a tisztelt lámák szemrebbenés nélkül mind aláírják.

Egyetlen tibeti sem merne szembeszállni a legmagasabb politikai vezetővel. A két régens nagyon jól tudta ezt, és miután megszerezték a Dalai Láma beleegyezését, minden könnyen ment. Amikor a fő pudzsa alatt aláírásokat gyűjtöttek, valójában együttes nyomást gyakoroltak a rinpocsékra. Nehéz volt elképzelni, hogy a szent cere-

mónia közepén valaki feláll, és visszautasítja az aláírást, még ha voltak is kételyei Szitupa választásával kapcsolatban. Biztosan nem fognak háborogni, főleg, ha azt látják, hogy a szomszédjuk engedelmesen ráteszi kézjegyét a levélre. Ha gondoltak is ellenállásra, az, hogy a Dalai Láma áldását adta az egész ügyre, biztosan megnyugtatta a kedélyeket. A magas rangú lámák nem voltak a fegyverek emberei, a hatalom és a címek sokkal inkább hatottak rájuk, semhogy holmi bizonytalan elvekért kiálljanak.

Mégis bizonytalan újítás volt aláírásokat gyűjteni a Karmapa hitelességének megállapítására. A két vonaltartó akárhány híres aláírást összegyűjthetett, ez nem tette a jelöltjüket hitelesebbé. Eddig még a felismerési eljárás sosem járt aláírásgyűjtéssel, hogy megerősítsék a választás helyességét. A régensek kétségkívül bizonytalannak érezték lábuk alatt a talajt, ha a hosszú címektől várták állításuk megerősítését.

Nem lehetett tudni, mit gondoltak magukban a lámák. Ha nem láttak át a cselszövésen, akkor lehet, hogy becsületesek voltak, mégis meglehetősen gyengeelméjűnek és döntésképtelennek mutatkoztak. Másrészt, ha szavazatukat adták annak ellenére, hogy sejtettek vagy tudtak valamit, akkor megalkuvók és gyengék voltak, és nem mertek kiállni az igazságért. Hannah beszámolóját hallgatva roppant elégedetlenek lettünk ettől a zavarbaejtő és gyenge teljesítménytől.

Amint a díszes aláírások a levelekre kerültek, Szitupa segédje zsebre tette az iratokat, és azonnal távozott a szentélyből. A kiemelkedő kagyü tanítók kézjegyei mind ott sorakoztak a levelek végén: Szitu rinpocse, Gyalcab rinpocse, Beru Tyence rinpocse, Bokar tulku, Trangu rinpocse, Pönlop rinpocse, Szangye Nyenpa rinpocse, Csökji Nyima rinpocse és sokan mások. Érdekes módon hiányzott két olyan aláírás, amelynek minden rumteki hivatalos iraton az elsők között lett volna a helye: Samarpáé és Topgaláé. Ole biztos volt benne, hogy semmilyen nyomásra sem vettek volna részt egy ilyen színjátékban.

Egy apró részlet azonban elkerülhette Szitupa figyelmét, hiszen nem tett róla említést az egybegyűlteknek. A Dalai Láma lelkesen előadott jóváhagyása nem volt más, csak a Brazíliából telefonon elhangzott

szavainak nem hivatalos átirata, amelyet a láma titkára késő éjjel vetett papírra Dharamszalában. Messze esett ez a hivatalos elismeréstől, amely június 29-ig nem történt meg. Az ide vonatkozó dokumentumot a Tibeti Kormány Külügyi Hivatala adta ki július 3-án.[13] A rinpocsék tudták vagy sem, egy haszontalan papírdarab előtt hajtottak fejet.

Még ezen az estén Szitupa és Gyalcab bejelentette, hogy Urgyen Trinli, a 17. Karmapa az előző nap megérkezett Curpuba, Őszentsége legnagyobb tibeti székhelyére. A rumteki szerzeteseknek és ceremóniamestereknek kiadták, hogy fújják meg a kürtöket, és készüljenek fel a másnapi hivatalos ceremóniára. Mindenki mást megkértek, hogy hajnalban ajánljon fel egy fehér sálat a Karmapa trónjánál.

A fiatal szerzetesek józanabbnak bizonyultak a Rinpocséknál. A két régens által szétkürtölt hírek valahogyan nélkülözték a csillogást. Az embereket megfélemlítették, petíciók aláírására kényszerítették, néhányukat megverték. Ily módon jönne el Őszentsége? Amikor Samarpától kértek tanácsot, azt mondta, a szívükre hallgassanak. Késő éjjel a kolostor rangidős vezetői elhagyták Rumteket. Nem akartak részt venni a vitában, így Gangtokban kerestek menedéket. Szitupának az ő kürtjeik és dobjaik nélkül kellett boldogulnia, mert nem követték vakon a parancsait.

Hannah leírta a megdöbbent arcokat, amikor észrevették, hogy a szertartásmesterek egyszerűen eltűntek. Nagy zűrzavar után a szertartások elkezdődtek. Elég döcögős kezdet volt ez, nem a legjobb jel Urgyen Trinli számára.

A vonat csak száguldott kelet felé, akkor hagyta el a Moszkva környéki történelmi városokat, amikor Hannah történetének legkritikusabb részéhez ért.

A pudzsák előtti napon Urgyen tulku és Lopön Csecsu Kathmanduba érkezett, hogy közvetítsen a régensek közötti vitában. Mindkettőjüket nagyra értékelték, igen közel álltak a 16. Karmapához. Urgyen tulku a négy régens tanítója is volt. A Rumtekben ülő magas rangú lámák mindenáron el szerették volna simítani az ellentéteket, de határozott állásfoglalás nélkül nem sokat tehettek.

Urgyen tulku először a két vonaltartóval tanácskozott. Sok idő telt el, amíg elhagyta szobájukat, és azonnal Samarpa házához sietett. Megadásra szólította fel a régenst. „A Rinpocsének el kell fogadnia a levelet, és vissza kell vonnia a törvényszéki vizsgálat iránti kérelmét" – könyörgött. Az idős láma a véráztatta Tibet és Kathmandu szomorú vízióját festette le, ha a régens ragaszkodik álláspontjához. Ezenkívül Őszentsége, a Dalai Láma már beleegyezését adta. Nem szállhatnak szembe vele. Végül, amikor a kiemelkedő Rinpocse könnyes szemmel leborult előtte, így kérve, hogy térjen észre, Samarpa nem bírta ki ezt a látványt. Hiszen Urgyen tulku idősebb volt nála, és a tanítója volt.

A következő napon a tisztelendő láma újabb hírrel tért vissza. Szitu rinpocse a szobájában sír. Amint Samarpa később Franciaországban bevallotta, a szobájában magányosan síró társának képe minden tibeti háború képénél jobban hatott rá, hogy feladja álláspontját. Attól is félt, hogy ha a levél törvényszéki vizsgálatra kerül, Szitupát elítélik csalásért. Végül beleegyezett Urgyen tulku kérésébe.

Künzig Samarpának hamarosan rá kellett jönnie, mennyire voltak őszinték Szitupa könnyei. Urgyen tulku szervezett egy találkozót kettőjük között a kolostor első emeletén, Karmapa személyes szállásán. Samarpa azt kérte, hogy Gyalcab rinpocse ne legyen jelen. A rangidős régens rossz érzéssel idézte fel azokat az ízléstelen jelzőket, amelyeket Gyalcab zúdított a Dalai Lámára, amikor a tibeti vezető és a 16. Karmapa között szakadás jött létre. A fiatal Gyalcabpa volt azokban a napokban a Dalai Láma legnagyobb kritikusa, de sértő modora nem sok jót hozott Rumtek számára. Mindenki azt kívánta, bárcsak Gyalcab rinpocse befogná a száját. Most hirtelen pálfordulattal ugyanez a Gyalcabpa kényelmesen megbújt a Dalai Láma szent háta mögött. Samarpa ösztönösen irtózott az ilyen becstelenségtől.

Amikor megmászta a szentély lépcsőjét, Samar rinpocse kampák és Serab Ling-i szerzetesek hatalmas csoportját látta a folyosón. Agresszivitásuk és kellemetlen megjegyzéseik már megszokottá váltak Rumtekben. Keresztülverekedte magát az ellenséges csoporton, és sértetlenül érkezett Karmapa szobájába. Tai Szitu már a helyén

volt. A két vonaltartó bezárkózott, de az ablakot nyitva hagyták. Tisztán hallották a zajos gyülekezetet. Samar rinpocse mindent kitálalt: 11 év pletykáit és rágalmait, a gyűlöletkeltő kampányt Topgala és jómaga ellen, a meghiúsult próbálkozást, hogy bíróság elé állítsák, és a mostani törvénytelenségeket. Meglepetésére Szitupa egyetérteni látszott beszámolójával.

Végül, miután Samarpa ismertette sérelmeit, az aláírásra került a sor. Urgyen tulkut hívták tanúnak. Ám amikor a rangidős láma írásban készült elfogadni Urgyen Trinlit, egy volt dharamszalai miniszter rontott be a szobába. Régen, amikor a 16. Karmapa még élt, a kérdéses úriember híres volt Őszentségével szembeni ellenállásáról. Most új szerepben jött el, Samarpát akarta megleckéztetni mestere iránti nem kielégítő odaadásáról, és botor cselekedeteinek következményeiről. Bármit is akart a miniszter elérni, szavai épp az ellenkező hatást érték el. Samarpa letette a tollat, és széttépni készült a dokumentumot, amikor pillantása találkozott Urgyen tulkuéval. Az idős láma megállásra kérte. Szitupa kezeit imára kulcsolva, alázatosan könyörgött: „Kérem, Rinpocse, ne tegye." A rangidős láma letette a papírt, és mintha véget akart volna vetni ennek a szégyenletes dolognak, egyetlen tollvonással elismerte 17. Karmapának Urgyen Trinlit, összhangban a Dalai Láma döntésével. Ezután visszavonta a levél törvényszéki vizsgálatára vonatkozó kérését.

Amikor Hannah befejezte a beszámolóját, Ole csodálkozva nézett rá. „Hát megtette." Samar rinpocse aláírta beleegyezését. Ole szemében ez teljes kapituláció volt. „Hogyan tehetett ilyet!"

Nem sokat számított, hogy Hannah ezt egy kicsit másképpen látta, csak taktikai manővernek, időleges visszavonulásnak gondolta a dolgot. „Nem volt más választása" – próbált érvelni Hannah. „Semmi sem változott. Továbbra is az igazi Karmapát fogja keresni." Ez Olét nem győzte meg. Lassan kifárasztották a vonaltartók, a sok rinpocse, a politikájuk és a játékaik. Tibet szent előkelőségei egyenként hullottak a porba. Még sokat kell fejlődniük, ha vonzóak szeretnének lenni a mai Nyugat számára.

Ole a vonat ablakából kibámult a sötét orosz éjszakába, és úgy érezte, egyedül hagyták. Mindenki a tömeget követte, még Samarpa is aláírását adta. Persze, ott volt még Topgala, aki Indián kívül ismeretlen. Nem írt alá semmit, de most lelépett a színről, bhutáni otthona biztonságából figyelte az eseményeket. Volt még néhány fiatal láma, de ez csak csepp a tengerben. Valójában az egész világ ellene volt: kormányok, címek, nagy nevek és hatalmas vagyonok. Viszont volt valamije, ami másoknak nem: ezernyi jóbarátja. Ole elhatározta, hogy nem adja fel. Hannah-val továbbra is követni fogják az igazi Karmapát, míg meg nem találják.

A fülke rossz világításával küszködve Ole még ezen az éjjelen levelet írt a vonaltartóknak és a Karmapa Charitable Trustnak. A dokumentum részletesen leírja, mit éreztünk akkor, és bizonyítja Ole politikai ösztönét is.[14]

Annak érdekében, hogy visszanyerje a nyugati tanítványok bizalmát, Ole felkérte a régenseket, írjanak részletes és kritikus elemzést arról, mi vezetett a jelenlegi szakadáshoz. Mások is sejthették, de csak ők tudták bizonyosan. Az emberek sok reményt és szeretetet fektettek a kagyü régensekbe, és azok nem hagyhatják cserben őket. Ole tanácsa valószínűleg süket fülekre talált a régenseknél, mert egy csepp önkritika sem származott tőlük soha. Épp ellenkezőleg, Szitupa tábora tovább folytatta a sárdobálást, amely ezután már Hannah és Ole ellen is irányult. Samarpa úriember módjára nem vett részt a civakodásban, inkább menteni próbálta régenstársait.

Levelében Ole utalt annak politikai következményeire, hogy a Karmapa a megszállt Tibetben van. Egyértelmű volt, hogy a fiú hamarosan a kínaiak túszává válik. Mivel elhamarkodottan megbíztak a kínaiakban, a két régens el fogja veszíteni ellenőrzését a jelölt felett. Sajnos, nem kellett sokáig várnunk arra, hogy Ole szavai fájdalmas valósággá váljanak.

Végül Láma Ole azt is tudni akarta, mi történik, ha a hivatalosan megválasztott Karmapa saját jószántából, vagy a kínaiak nyomására kérni fogja a Fekete Korona és más relikviák Tibetbe szállítását.

Hogyan hátráltathatunk vagy tagadhatunk meg egy ilyen kérést. Nem meglepő, hogy ezekre az életbevágó kérdésekre sem kapott választ.

A következő napon vonatunk megérkezett a történelmi Nyizsnyij Novgorodba. A város a szovjet napokban Gorkijként volt ismert, és Andrej Szaharov, a híres író otthona volt. Kézzel másoltam le Ole előző éjszakai fogalmazványát (sajnos, akkoriban a komputerkorszak még nem ért el bennünket), majd postára is adtam. Sys lesz az ablakunk a világra, és minden kommunikáció Schwarzenbergen, fő délnémetországi centrumunkon keresztül zajlik. Abban az időben faxot küldeni Oroszországból egy szent türelmét igényelte. Szerencsére pétervári vezetőnk, Szása Kojbagarov megtanított bennünket arra, hogyan váljunk immunissá az állandó „nyet"-re, amelyet a helyi postától kaptunk, és miként viseljük el a várakozás hosszú óráit. Két nappal később, amikor a vonat készen állt, hogy tovább induljon a Volga-vidék felé, megszületett az első orosz földről küldött faxunk. A dokumentum június 21-i dátummal érkezett Németországba, és Sys továbbküldte Rumtekbe.

A velünk utazó nyugati barátaink naponta kaptak hírt a fejleményekről. Ole amennyire tudta, távol tartotta az oroszokat az összetűzéstől. A lámák közti veszekedés, egy fontos dokumentum meghamisítása, egy hamis újraszületés, a tanítványok megfélemlítése nem azok a témák, amelyekről az ember élete első buddhista előadásán hallani akar.

Rumtekben, miután Samarpa aláírta az bejelentést, bizonytalan érzés uralkodott el. A felszínt jól tükrözték Urgyen tulku június 18-i beszédének szavai: „A régensek kompromisszumra jutottak, az akadályok elhárultak." Valójában a kompromisszumot úgy csikarták ki Samarpából; Szitu és Gyalcab rinpocse egy fikarcnyit sem engedett. A levelet nem vizsgálták meg, ott maradt elzárva a kolostor első emeletén, a szikkimi rendőrség őrizete alatt. A Karmapa ajtaja előtt álló katonák látványa mégis idegesítette a két régenst. Ha volt valami takargatni- vagy félnivalójuk, a katonák naponta emlékeztették őket arra, hogy bár megnyerték az első csatát, a háború még nem ért véget.

Urgyen tulku békéltető beszédének másnapján Hannah összepakolt, és Delhin keresztül Moszkvába jött. Szikkimi vízuma lejárt, és a helyi vezetők nem nézték jó szemmel, hogy egy nyugati tartózkodik hirtelen híressé vált területükön. Nem hosszabbították meg a vízumokat. Így Samarpa egyedül maradt.

Hannah két dokumentumot hozott magával Oroszországba, amely azt bizonyította, hogy a rágalomhadjárat még nem ért véget. Lea Terhune, Szitupa titkárnője, aki már 1983-ban nevet szerzett magának, amikor Samarpát bíróság elé akarták állítani, levelet írt minden kagyü centrumnak.[15] „Az előző Karmapa családjából származó frakció lépett színre", így nevezte Samarpát és Topgalát. Kijelentette, hogy a fenti két híresség évekig akadályozta a 17. Karmapa felismerését, és arra is utalt, hogy kettőjüknek köze van Dzsamgon Kongtrul halálához. Ismét ugyanaz az állítás Kongtrul balesetével kapcsolatban, de most egy nyugatitól. A halálos balesettel kapcsolatban még egy érdekes információ került elő. Dzsamgon Kongtrul maga vezette a BMW-t, a sofőrje csak mellette ült. Alig tudott vezetni, jogosítványa sem volt, ismeretlen volt számára az erős autó, csak nyomta a gázt, és nemsokára 110 mérföld/órával száguldottak. Mindez egy keskeny, kátyús indiai úton történt. Ami ezután következett, nehezen volt kivédhető a gyakorlatlan sofőr számára. A tibetiek azonban tartották a szájukat, hiszen nem lett volna illendő elmondani, hogy a Rinpocse vezetett. Szemlátomást jobb volt a lehetetlen pletykákat ismételgetni. Egyáltalán nem értettük, miért ne vezethetne autót egy rinpocse, ha tudja, hogyan kell.

A másik dokumentum egy szemelvény volt az 5. Karmapa jövendöléséből. A vers a jövőbeli nehéz időkről és egy Natha nevű személyről szólt, aki zavart kelt a vonalon belül. Azt állítva, hogy „na-tha" tibeti nyelven unokaöccsöt jelent, Michelle Martin, Szitupa tibeti tolmácsa arra a következtetésre jutott, hogy Na-tha nem más, mint Topgala, aki rokonságban volt a 16. Karmapával. Azt is hozzáfűzte, hogy akár Künzig Samarpa is lehet, aki ugyanahhoz a családhoz tartozik. Valójában a tibetiben a „na-tha" szó nem létezik. Azt,

hogy unokatestvért jelent, csak a tolmács találta ki, hogy rossz színben tüntesse fel Szitupa politikai ellenfeleit. Ezenkívül a jóslat a 15. Karmapa idejére vonatkozik, és Kelet-Tibetre; Martin kihagyta a szöveg egyes részeit, úgy tüntetve fel, mintha a mai Rumtekről lenne szó. A ujjal mutogatás újra megkezdődött, újabb rágalmazó levelek születtek: egyenesen a vonal vezetőjét vették célba.

Amint kelet felé utaztunk, Ole úgy dönött, hogy a történtek ellenére Samarpával kell tartanunk, és meg kell őt védenünk. A rangidős régensnek nem volt olyan szervezete, amilyet a többiek létrehoztak. Valójában csak Hannah-ra és néhány gazdag kínai tanítványra számíthatott, akik szétszóródtak a világban. Itt volt az ideje, hogy Ole részletes levelet küldjön tanítványainak, és megmagyarázza a történteket. A Spanyolországból küldött dokumentum csak a jelölt rövid elutasítása volt. Volgográdhoz közeledve Ole újra írt, a barátainak szóló üzenete hamarosan faxolásra készen állt.[16]

„Amikor Hannah és én tibeti előkelőségeket hoztunk az életetekbe, azt hittük, ebből csak jó származhat" – vallotta be Láma Ole. „Azt gondoltuk, hogy a mindennapi dolgokban is megbízhatóak. Olyan elvárásokat építettünk fel bennetek, amelyek most összeomlottak. Ezért szeretnénk elnézéseteket kérni. Mi sem láttunk tisztán." Ole nem bújt nagy szavak mögé. Őszinte vallomás volt. A rinpocséktól ugyan sohasem érkezett bocsánatkérés, de a tanítványoknak tudniuk kellett az igazat.

„Ezután a sok szégyenletes politizálás és hazugság után ki ér fel a nyugati idealizmus mércéjéhez?" – kérdezte Láma Ole. Maga adta meg a választ: Künzig Samar rinpocse, a rangidős vonaltartó, és Topgala, a kormányzó, akinek volt bátorsága ahhoz, hogy ne fogadja el vakon Urgyen Trinlit. Részben mentesültek a vád alól azok a lámák, akik nem terjesztették a pletykákat, csak aláírták az elfogadást. A tibeti hagyomány miatt nem fordultak szembe a Dalai Láma szavával. Ez nem teszi őket hősökké, nyilvánvalóan hiányzik belőlük a demokratikus érettség, de még így is tengernyi jót köszönhetünk nekik.

„Künzig Samarpa nem a tömegek szószólója, győzedelmes hadvezér vagy körmönfont politikus" – folytatta Ole, „de bodhiszattva

erényei jobban meghatottak engem és Hannah-t, mint valaha. Szenthez méltó kiegyensúlyozottságot és türelmet mutatott." Míg egy mindenki számára elfogadható Karmapa meg nem jelenik, Ole minden centrumát Künzig Samarpa vezetése alá helyezte.

Ez világos beszéd volt, megszabta a határokat. Egyedül Láma Ole és Hannah volt az, aki Topgalával együtt a levél vizsgálatát szorgalmazta. A következő másfél évre Ole centrumai Samar rinpocse szellemi vezetése alá kerültek. Szitupa jelöltjét hivatalosan is elutasították.

Megláttuk a Volgográd mellett emelt hatalmas második világháborús emlékművet. Egymillió orosz és százezer német katona halt meg itt. Levelekkel és faxokkal a kezünkben érkeztünk a városba. Az esti előadás ezer embert vonzott, hétszázan vettek menedéket, máig sem dőlt meg ez a rekord.

Késő éjjel tudtunk néhány szót váltani Sysszel. Hírek kezdtek kiszivárogni Tibetből. Néhány barátunk Curpuban volt, amikor Urgyen Trinlit hivatalosan beiktatták. Claude Diolosa, Ole francia tanítványa, aki Németországban élt, Ina Ausztriából, és Bruno Schwarzenbergből is részt vett az eseményen. Másnap megérkezett Bruno kétoldalas beszámolója Volgográdba.

Amikor ők hárman május 29-én Curpuba érkeztek, a kolostorban zajlott az élet. A munkások akkor fejezték be a szentély falait, sátrakat emeltek, trónusokat építettek. A kolostor vezetője, Drubpön Decsen rinpocse tájékoztatása szerint a 17. Karmapa érkezése húsz napon belül volt esedékes. Ez nagy meglepetés volt. Az eddig eltelt években mindig azt hallották, hogy az első nyilvános szereplés előtt Karmapát először kimenekítik Tibetből. A régi tervek szemmel láthatóan megváltoztak.

A következő héten mindhárman visszatértek Lhászába, hogy tartózkodási engedélyüket meghosszabbítsák. A külföldiek a legtöbb tibeti helyre nem utazhattak speciális engedélyek nélkül, és bár a politikai változások után, a nyolcvanas évek közepén a kommunisták megengedtek bizonyos turistaforgalmat a megszállt Tibetben, az egyéni turisták életét eléggé megnehezítették. Lhászában találkoz-

tak Ole régi barátjával, Jongduval, aki a Curpu-kolostor helyreállítására létrejött „Curpu Foundation" (Curpu Alapítvány) vezetője. Ez ugyanaz a Jongdu volt, akivel Rumtekben találkoztunk néhány hónapja, és akinek Ole segített elindítani ezt a fontos tevékenységet. Lhásza tele volt pletykákkal. Karmapa érkezése köztudott volt. Egyértelművé vált, hogy az a kommunista Kína beleegyezésével történik. A helyzet elég zavarosnak látszott.

Barátaink június 15-én tanúi voltak az állítólagos 17. Karmapa curpui bevonulásának. A hét kocsiból álló konvojban érkező gyermek zavarodottnak tűnt. Útközben baleset érte őket, és két ember meghalt. A kínai hivatalnokok irányították az eseményeket. A jelenlévő külföldiekre gyanakodva tekintettek. Körülbelül kétezer tibeti vonult fel a tulku előtt, hogy áldását kérje. Brunónak vegyes érzései voltak az egész ceremóniával kapcsolatban, és határozottan nem tetszett neki a kínaiak hangsúlyozott jelenléte. Úgy tűnt, Claude-ot és Jongdut nem érdekli.

Két nappal később a fiú nyilvános programjait hirtelen lemondták. Az emberek csak egy üveglapon keresztül kaphattak áldást. Jongdu megtudta, hogy Akong és Serab megérkezett Lhászából, és beszélni akarnak a nyugatiakkal. A csoport június 19-én találkozott a két tibetivel. Akong tájékoztatta őket a rumteki eseményekről, és a vonaltartók közötti ellentétekről. Megmutatta nekik a jövendölő levél másolatát. Azt is elmondta, hogy Samar rinpocse egy másik fiút akar Karmapa trónjára ültetni, és hogy indiai katonák élén vonult be a kolostorba. Elmondta, hogy parancsot kapott Karmapa őrzésére. Tudja, hogy Olénak sok komoly és jó tanítványa van, de azt is, hogy vannak köztük drogosok is. Ezért fel kellett készülniük az olyan zavarodott emberekre, akik esetleg bántani akarják a Karmapát.

Ezután Akong közölte, hogy sok kétség merült fel Dzsamgon Kongtrul halálával kapcsolatban. Tanúk látták a féknyomokat, a motor az úton feküdt, a vadonatúj kocsi a fának ütközött. Különös telefonhívásokat kaptak a baleset reggelén, túl korán indultak el, még mielőtt a szerelő átvizsgálhatta volna a kocsit. Akong határozottan

szabotázsra gyanakodott. Egyszerűen megrongálhatták az autót, ha cukrot vagy sót tesznek a motorba. A motor befagy, és nagy sebességnél kirepül az autóból.

Ha Brunónak fenntartásai voltak az elmúlt hetekben látottakkal kapcsolatban, akkor azok a Szitupa helytartójával folytatott beszélgetés után bizonyossággá váltak: valami nem volt rendben Curpuban. Főleg Akong azon törekvései voltak gyanúsak, hogy Ole szavahihetőségét csökkentse; mintha a tibeti maga járna rossz úton, és most félne a dán lámától. Emellett úgy tűnt, Samar rinpocse nem ismerte el Urgyen Trinlit mint a 17. Karmapát. Ez megmagyarázta volna, hogy rumteki küldöttek miért nem voltak jelen a szertartáson. A Kongtrul kocsijával kapcsolatos feltevése is túlzás volt, a kocsiból katapultáló motor története pedig teljes képtelenség: ez Bruno számára világos volt. Claude és Jongdu viszont beleegyezően bólogatott, és nem zavarta őket, hogy Akong Olét támadja. Nyilvánvalóan elfogadták az állításait. Bruno ezt mind nagyon különösnek találta, és amikor Bruno két nap múlva felszállt a Németországba induló gépre, tudta, hogy nem bízhat többé bennük. Jongdu Curpuban maradt, Szitu rinpocse és a tibeti lámák nyugati bizalmasa lett. Továbbra is adományokat gyűjtött, nemcsak a kolostor, hanem Urgyen Trinli számára is. Claude-ra nagy hatással voltak a látottak és a hallottak, és elhatározta, hogy tudatja az európaiakkal a jó híreket Karmapáról. Pekingbe ment, hogy németországi praxisa számára gyógyfüveket vásároljon, és egy hét múlva tért haza.

Nagy figyelemmel olvastuk a beszámolót. Ole szeretett volna öt percre négyszemközt maradni Akonggal. Szerintünk Claude reakciója Akong szavaira szokatlan volt. Megértettük, hogy a szertartás és a pompa megtévesztette Curpuban, hiszen nem ismerte a legújabb fejleményeket. Mivel szicíliai katolikus családból származott, a nagyszabású szertartás hatással lehetett rá. De az, hogy udvariasan hallgatta az Ole tanítványai elleni vádakat, egészen más volt, mint az Európában mutatott odaadás. Hirtelen elfelejtette a lámát? Úgy látszik, nem jutott eszébe, hogy kiálljon a társaiért.

Ole évekkel ezelőtt találkozott Claude-dal egy franciaországi látogatás alkalmával. Azonnal összebarátkoztak. Egy napon egy benzinkútnál Claude Olénak adta a japán kardját. Claude cserébe egy ezüst purbát kapott, egy tibeti szertartási tőrt, amelyet Ole olasz barátai készítettek. Mikor meghívták Németországba. Claude Witten mellett telepedett le, és egy üvegfúvó gyárban dolgozott. Érdekelte a kínai gyógyítás, és egy kétéves kurzus után kezelni kezdte a barátait. Ole és Hannah segítségével a híre egyre nőtt, Ole tanítványai a páciensei lettek.

Volt azonban egy probléma. Annak érdekében, hogy Kínában tanulhasson, Claude-nak legalább részben el kellett fogadnia a hivatalos kínai álláspontot. Világos volt, hogy Ole mit gondol a kommunistákról, főleg gyilkos tibeti tevékenységükről. Ez hozta létre az első szakadást kettőjük között. Beszélgetéseikben kerülték ezt a témát.

Később Claude belefáradt, hogy tűket szurkáljon a betegeibe, és inkább buddhizmust akart tanítani. Ole nem akarta, hogy amíg ő Oroszországban van, a boldog Claude terjessze a jó hírt a centrumokban. Azt hittük, miután a francia megismeri a valódi eseményeket, visszafogja Urgyen Trinli iránti lelkesedését. Hiszen a tények magukért beszéltek. El kellett érnünk őt, amint visszaér Németországba.

A fiatal tulku megtalálásának újabb és újabb részletei értek el hozzánk Oroszországba. Sys biztosította, hogy az új információk faxon eljussanak az utunkba eső postákra. A legújabb darab egy váratlan nyilatkozat volt Drubpön Decsen rinpocsétől. Ő Curpu fő lámája volt, Urgyen Trinli elismerésének egyik kulcsszereplője. Évekkel ezelőtt Drubpön Decsen megkörnyékezte a 16. Karmapát, mert titokban Tibetbe szeretett volna utazni, hogy segítsen újjáépíteni a régi kolostort. A láma buzgalma ellenére ez az elképzelés nem volt Őszentsége ínyére. Anélkül, hogy ellenezte volna a tervet, Karmapa bevallotta, hogy nem lát sok jövőt Curpu számára. Végül Karmapa

halála után Drubpön Decsen Szitupa parancsára elutazott Tibetbe. Később azt állította, hogy a 16. Karmapa küldte Curpuba.

A Curpu Foundation vezetőjeként adott nyilatkozatában Drubpön Decsen ismertette, hogy segítője, Láma Dolmo vezetésével a 17. Karmapát kereső csoport, melynek birtokában volt a jövendölő levél egy példánya, már április 8-án elhagyta Curput. A csoport annak ellenére indult útnak, hogy a négy régens megállapodott abban, hogy nem indul el a keresés, míg Dzsamgon Kongtrul fel nem veszi az első kapcsolatot. A négy régens úgy határozott, hogy ne Láma Dolmo, hanem Kongtrul rinpocse tegye meg az első lépéseket. Tisztázatlan maradt, miként szerezte meg a helyi láma a titkos dokumentum egy példányát, és miért foglalta el Dzsamgon Kongtrul helyét két héttel annak halála előtt. Drubpön Decsen elmondta, hogy Akong és Serab személyesen adta át neki a levél másolatát. Ekkor még a két hírvivőnek semmi keresnivalója sem volt Curpuban, nem kellett volna a távoli ország útjait járniuk, a jövendölő levél példányaival a zsebükben pedig különösen nem.

Ugyanebben az interjúban Drubpön Decsen leírta azokat a különleges eseményeket, amelyek a gyermek születését kísérték: többek között két órán át zene hallatszott a völgyben, és négy nap jelent meg az égen. Június 12-i, tibetieknek szóló beszédében Szitu rinpocse csak hármat említett. Percekkel később a nyugatiakhoz szólva teljesen elfeledkezett a napokról.

Érdekes volt hallgatni, amit Drubpön rinpocse mondott a fiú felfedezéséről. Elmondta, hogy 1991-ben Szitupa meglátogatta azt a kolostort, ahol Urgyen Trinli szerzetes volt. Nehéz elképzelni, hogy Szitupa, aki csak 1991-ben százhatvan tulkut ismert fel Kelet-Tibetben, ne hallott volna arról a fiúról, akinek a születését ilyen jelek kísérték. Négy nap az égen még Tibetben sem mindennapos esemény. Ugyanebben az évben a fiú egy másfél hónapos beavatáson is részt vett, amelyet Tai Szitu adott Palpungban. Úgy tűnt, Szitupa már jóval azelőtt szemmel tartotta a fiút, mielőtt régenstársaival leült megfejteni a gyermek hollétére vonatkozó utasításokat.

Április 24-én a fiút lefényképezték, és megalakult egy csoport, hogy Curpuba szállítsa a tulkut. Mindez még Dzsamgon Kongtrul halála előtt történt. A két régens május 17-én jelentette be Rumtekben, hogy Samar rinpocse távollétében át kell venniük az irányítást, és a keresésre Akongot és Serabot Tibetbe küldik. A két küldött május második felében érkezett Curpuba, és egy tizenhat fős küldöttség azonnal elindult Khámba. Bejelentették, hogy Urgyen Trinli, a 17. Karmapa június 20-án érkezik Curpuba. Június 15-én meg is érkezett.

Ha a tizenhat fős csoport tényleg az első kereső küldöttség volt, akkor húsz napot kaptak, hogy megjárják az utat Közép-Tibetből Kelet-Tibetbe, megtalálják a fiút Khám nomád területén, és megegyezzenek a szülőkkel a gyermek Curpuba szállításáról. A közlekedés a keskeny, kiismerhetetlen tibeti földutakon zajlott. Egy ilyen vállalkozás technikailag kivitelezhetetlen. Bár a jövendölő levél világos volt a család nevét illetően, és a keleti országrész egy bizonyos területe is adott volt, nem volt pontos cím. Lennie kellett egy előző expedíciónak, erről beszélt Drubpön Decsen az interjúban. Mindezek mellett Láma Dolmo csoportja, amely április 8-án indult el, olyasvalakit keresett, akit Szitu rinpocse már jól ismert, hiszen 1991-ben találkozott a fiúval. Az a küldöttség, amely május végén indult el, a fogadóbizottság volt. Pontosan tudták, hová menjenek a fiúért.

A fejünk zúgott ezektől az ellentmondásoktól. Szitupának sikerült véghezvinnie a puccsot. Elfelejtette azonban, hogy ez a huszadik század: az információk még a távoli Khámból is gyorsan terjednek, és a nyugatiak képesek az önálló gondolkodásra. Még egy dolog világossá vált: Szitupa, Gyalcab, Akong és a többiek együttműködtek a kommunista Kínával. Titkos tervük, hogy Samarpa tudta nélkül beiktassanak egy jelöltet Curpuban, nem volt ismeretlen a pekingi kormány előtt. Nem tudtak volna végrehajtani egy ilyen küldetést a kínaiak tudta és aktív segítsége nélkül. A két régens sokat köszönhetett a Politbürónak.

★

Július elsején elhagytuk Volgográdot. Orosz szervezőink kibéreltek egy repülőgépet a csoportnak, így Szibériába repülhettünk. Amikor az Aeroflot irodájában a bérlést próbálták megszervezni, felajánlották nekik, hogy inkább vásárolják meg a gépet. Köszönték, de csak egyheti bérletet kértek. Az üzemanyagot azonban nekünk kellett megszereznünk.

Németországban megjelenésre várt a Kagyu Life, a Német Karma Kagyü Szervezet lapjának különszáma. Fontos volt, hogy megjelenjen egy állásfoglalás. Újabb postahivatal teremtette meg kapcsolatunkat a külvilággal, és pár óra várakozás után Ole hangja el is érte a kiadókat Münchenben.

Beszámolójában Ole kijelentette, hogy Hannah-val együtt még mindig várják a levél hivatalos vizsgálatát, és azt, hogy a jelölt egyértelműen bizonyítsa valódiságát. „Egy érdekes hírt tudtunk meg" – tette hozzá. Tai Szitu a múltban már meglátogatta a gyermeket, és nevet is adott neki. Láma Ole abban reménykedett, hogy a fiú és családja nem a kommunista Kína foglya, ahol a megszállt Tibetben „oszd meg és uralkodj" politikájukhoz szükség van egy új lámára, miután a Pancsen Lámát már nem használhatták erre a célra. Ole és Hannah nagyon bízott benne, hogy tanítványaik nem túlságosan zavarodtak össze attól, ahogyan a tibetiek az egész ügyhöz viszonyultak.

A tanítványok tényleg elég jól kezelték a botrányt. Kamalasilán, egy komor kastélyban székelő közép-németországi tradicionális tibeti centrumon, és egy brémai helyen kívül az ország többi centruma Ole mögé állt. Ugyanez történt Ausztriában, és Svájc németajkú területein. Barátaink tiltakozó leveleket írtak a szikkimi kormánynak és maguknak a vonaltartóknak is. Egy kis ízelítő az egyik levélből: „Bár a tibeti kultúrából hiányzik az objektív analízis és a kritika, mi, nyugatiak, követeljük, hogy a dolgok kifogástalanok legyenek. Ahhoz, hogy megfeleljenek a magas nyugati elvárásoknak és a jó szándéknak, vezetőinknek a jelenlegi nyilvános szégyent kerülniük kell."

A lengyel helyzet nem volt egyértelmű, mert nem tudtuk felvenni a kapcsolatot Chrisszel. Azt hittük, ismertette azt az anyagot, amelyet a varsói állomáson adtam át neki. Csak kevesen beszéltek angolul az országban, ezért az ő tolmácsolására kellett hagyatkoznunk. Oroszország után Dániába készültünk, hogy lássuk, két fő ottani, koppenhágai és rödbyi centrumunk hogyan viseli az eseményeket. Ole felkészült a Láma Tasival való összecsapásra. Ő állandó tanító volt Rödbyben. Biztosan tudtuk, hogy szembehelyezkedik Ole minden állításával, már csak elvből is.

A különböző országokban lévő buddhista szervezeteink olyan vallási közösségek voltak, amelyeket a tagokat képviselő tanács irányított. Általában Láma Ole volt az elnök vagy alelnök, akit a 16. Karmapa jelölt ki az irányításra. Láma Dzsigmela, Karmapa európai képviselője is tagja volt a végrehajtó testületeknek. Centrumaink, elvonuló helyeink, és minden birtokunk egy-egy szervezethez tartozott, és nem szerettük volna, hogy a kommunista Kína által ellenőrzött klikk átvegye a forrásainkat. Máris tudomásunkra jutott, hogy néhány úriember a kínai követségről meglátogatta stockholmi centrumunkat. Szerencsére a határozott helyi tibeti láma elküldte őket. Hivatalos biztosítékra volt szükségünk, hogy hasonló eset többet ne forduljon elő. Ki kellett jelentenünk, hogy egy mindenki által elfogadott 17. Karmapa hiányában Samar rinpocse a szellemi vezetőnk. Ez első dolgunk lesz, amint visszatérünk Nyugatra.

Oroszországban fontosabb volt, mint bárhol másutt, hogy elhatároljuk magunkat minden olyan csoporttól, amelynek pekingi kapcsolatai vannak. A Mao és Hruscsov között az ötvenes évek végén bekövetkezett konfliktus óta a két ország kapcsolata ellenséges volt, és a gyűlölködés évtizedei után Moszkva bizalmatlanul figyelte hatalmas déli szomszédját. Láma Ole időről időre kijelentette, hogy szervezetünk szembenáll a Kínából irányított csoporttal.

Százak jöttek, hogy részt vegyenek az első phován, amelyet az Urál hegységtől keletre, Közép-Szibériában, a Bajkál-tó partján tartottunk. Irkutszk jó választás volt. Ezek még oroszországi munkánk

úttörő napjai voltak, és a szervezés korántsem ment olyan simán, mint manapság. A kurzus első három napján az étel nem érkezett meg a táborba. Az oroszokat szemlátomást nem zavarták az ilyen apró részletek, inkább a gyakorlásra koncentráltak.

Ez a phova sokat emlegetett eseménnyé vált. A közeli Ulan Udéból a burjátok buddhista vezetője, Hambo Láma nagy figyelemmel kísérte az eseményeket. A burját nép egy mongol törzs, amely évszázadokkal ezelőtt telepedett le Oroszországban. Sztálin sötét korszaka alatt a buddhizmust sikeresen elnyomták a Szovjetunióban. A szerzeteseket és a lámákat kivégezték, kolostoraikat lerombolták. Nemrégen még a Hambo Láma címe automatikusan a helyi titkosszolgálat vezetőjét illette meg. Csak az elmúlt években következett be némi változás. Azonban ez az újjáéledés teljesen tradicionális volt, és csupán a területen lakó ázsiai törzsekre terjedt ki. A külső formaságok nélkülözhetetlenek voltak. Történelmileg a burjátok a tibeti gelugpa iskolát követték, és most lassan kiépítették kapcsolatukat Dharamszalával, a Dalai Láma új indiai székhelyével. De a buddhizmus nagy, modern hulláma Láma Oléval jött el az oroszokhoz, aki a Karmapát képviselte. Így az új Hambo Láma nagy kíváncsisággal, és egy kis irigységgel szemlélte Ole sikereit.

Július 9-én újra felszálltunk egy ősrégi Tupoljev gépre, és Ukrajnába repültünk. Ekkor Ukrajna már független ország volt, de amikor leszálltunk, úgy tűnt, Kijevben a hivatalnokok még nem értesültek erről a történelmi tényről. Csoportunk kiszállt a repülőgépből, átsétált a betonon, és egy rozsdás kapun keresztül egyenesen az utcára jutott.

Hannah végre elérte Christ telefonon. Még több anyagot akartunk küldeni neki, hogy fordítsa le, és továbbítsa a lengyel centrumokba. Feltételeztük, hogy az első információk már mindenkihez eljutottak. Chris udvarias volt, de távolról sem lelkes. Azt mondta, hogy a két Rinpocse nem tévedhet, és nem kellene szembeszállnunk bölcseségükkel. Hannah rámutatott, hogy nem is arról van szó, ki a valódi 17. Karmapa, hanem arról, hogy nem engedhetjük át az irányítást

egy olyan csoportnak, amely névleg Őszentségét képviseli, de valójában Peking befolyása alatt áll. Úgy tűnt, Chris egyetért ezzel a vitathatatlan érvvel, és megígérte, hogy szétosztja a papírokat.

Zaporozsjében, ebben a Don folyó melletti ukrán iparvárosban megtudtuk, hogy Claude Németországban van. Ole megérzésének megfelelően centrumról centrumra járt, mutogatta Curpuban készült fényképeit, és tudatta mindenkivel, ki az igazi Karmapa. Az emberek tudták, milyen közel áll Oléhoz, meghallgatták a történeteit, és egy kis zűrzavar támadt. Ole alig várta, hogy beszélhessen vele.

Két nappal később Claude maga hívott fel bennünket Kijevben, és azonnal Urgyen Trinlit kezdte dicsérni. Ott volt Curpuban, amikor a Karmapa megérkezett, és semmi kétség sem férhet valódiságához. Nem hitte, hogy a levél hamisítvány, és nagy illetlenségnek találta a vizsgálatot erőltetni. Ez egy szent dokumentum, közvetlenül Őszentségétől származik, és bármilyen vizsgálatnak alávetni szentségtörés lenne. Egyszerűen nem vette figyelembe a hazugságokat, a megfélemlítéseket, és a csalásokat, és őszintén örült, hogy a kommunista Kína Karmapa szövetségese lett. Meg volt győződve arról, hogy bízhatunk a kínaiakban.

Természetesen mindenki azt hisz, amit akar, és ha Claude nem látja a fától az erdőt, az az ő baja. Ole csak arra kérte határozottan, hogy ne terjessze a híreit a centrumainkban, és tartsa meg a gondolatait magának. Ez kritikus idő a vonal és Künzig Samarpa számára, össze kell tartanunk. Tanítójaként arra kérte, ne népszerűsítse a jelöltet. Még mindig védve igazát, hosszú habozás után Claude végül megadta magát. Nem volt mit mondania. Láma Ole megkönnyebbülve tette le a kagylót.

Orosz és ukrán utunk a végéhez közeledett. Igazi siker volt. Kétezer ember vált buddhistává, négyszázan megkapták a phovát, a tudatos halállal kapcsolatos meditációt. A legtöbb nyugati útitársunk folytatta velünk az utazást Lengyelországba és Ausztriába. Tony Karam és két másik barátunk egészen Mexikó óta utazott velünk. Bár a helyi körülmények próbára tették tűrőképességüket, mély benyo-

mást tett rájuk az oroszok melegszívűsége, és elkötelezettsége a buddhizmus gyakorlására. Még sokáig emlékezni fognak majd a Bajkál-tó melletti Irkutszkban phovát gyakorló százak képére.

Mivel Tony volt a Casa Tibet vezetője Mexikóban, gyakran találkozott a Dalai Lámával; most is egy ilyen találkozóra készült. Ole rábízott egy levelet Tibet legnagyobb politikai vezetője számára. Így megkerülheti a dharamszalai kormányt, és a levél közvetlenül Őszentsége kezébe kerül. Néhány egyszerű mondatban Ole elmondta a Dalai Lámának, hogy Szitu és Gyalcab rinpocse állításával ellentétben nem minden kagyü láma értett egyet a jelölt kiválasztásával, mielőtt Őszentsége nem hivatalos hozzájárulását adta Rio de Janeiróból. A rangidős régens és az elhunyt Dzsamgon Kongtrul kételyeket támasztott a levél eredetiségével kapcsolatban. Világos volt, hogy a kínaiak saját céljaikra használják ki a helyzetet. Ha a Karmapa a hatalmukban van, nemsokára a Dalai Lámával, és más tibeti érdekekkel fogják szembefordítani. Ole arra kérte a Dalai Lámát, hogy vegye figyelembe a fentieket. „A Karmapát nem választják, hanem maga választja ki önmagát, és amíg bizonytalanság uralkodik, sok kár érheti közös célunkat, Tibet és a tibeti kultúra fennmaradását" – fejezte be Ole.

Amikor aláírta ezt a levelet, Ole nem tudta, hogy két héttel korábban, június 29-én a Dalai Láma már hivatalosan elismerte Urgyen Trinlit mint a 17. Karmapát. Kétséges azonban, hogy ha Ole szavai idejekorán érkeztek volna is, vajon megváltoztatták volna-e a tibeti vezető szándékát. A riói konferencia után Őszentsége azonnal Venezuelába utazott. Rövid, egynapos látogatás volt, amelyet az ország különböző kulturális csoportjai hatalmas erőfeszítések árán értek el. A mi kagyü centrumunk is a szervezők között szerepelt. A látogatás előtt sikerült elérnem Irist, caracasi csoportunk vezetőjét. Az ellentmondások ismeretében egy baráti beszélgetés alkalmával feltette a kényes kérdést a Dalai Lámának. Tudja-e, hogy Künzig Samarpa elutasította a jövendölő levelet? Tudatták-e vele, hogy nem született megállapodás? „Őszentségét úgy tájékoztatták, hogy minden láma

támogatja Szitu és Gyalcab rinpocse választását, de nem ez az igazság" – jelentette ki határozottan Iris. A tibeti vezető láthatóan zavarban volt, felbosszankodott, és nem volt hajlandó foglalkozni a kérdéssel. Mégis világos volt, hogy tudta. Pár nappal azután, hogy szóbeli beleegyezését adta Rióban, megtudta, hogy a kagyü tanítók között nincs olyan összhang, mint amilyenről Szitu és Gyalcab rinpocse beszélt. Azonban ha korábban már kinyilvánította a véleményét, még ha nem hivatalosan tette is, Őszentsége nem visszakozhatott. Nem vallhatta be, hogy a titkára hibázott, vagy ami még rosszabb, ő maga követett el hibát. A Dalai Láma tévedhetetlen! Így mindenki beleegyezett, mert a Dalai Láma is azt tette, ő pedig azért tette, mert azt mondták neki, hogy mindenki beleegyezett – igazi logikai bukfenc.

Nehéz szívvel hagytuk el Oroszországot. Csak hét hónap múlva térünk majd vissza. Ole már Nyugat felé pillantott. Tanítványainak többsége mögötte állt. Mély benyomást tett rá az emberek érettsége. Az ellentmondások mindenkit gondolkodásra késztettek, és a barátai igen jó eredménnyel vették az akadályokat. Voltak azonban kétségek is: mi történik valójában Lengyelországban és Dániában? Claude is szabadon jár-kel Németországban, mennyire bízhat meg benne Ole? Reméltük, hamarosan megtudjuk.

A keleti kép kevésbé volt rózsás. A legtöbb láma gondolkodás nélkül Szitupa szekerét tolta. Még nem tudtuk, Tenga rinpocse miként reagál. Júniusban bölcsen távol maradt Rumtektől, de a Kathmanduból érkező hírek ellentmondásosak voltak. Mindenki azt állította, hogy Tenga őt támogatja.

Hannah és Ole első tanítóinak egyike, Tenga rinpocse nagyon népszerű volt Nyugaton. A rumteki ceremóniamester 1974-ben, Karmapa első világkörüli útja során vált ismertté. Amikor egészsége megromlott, Hannah, Ole és dán barátaik gondozták Koppenhágában. Az egyéves skandináviai tartózkodás és a nyugati orvoslás igen eredményes volt, nemcsak a láma fizikai állapota szempontjából, hanem a buddhizmus általános helyzetére nézve is. Úgy tűnt, az Európában élő lámák helyzete nagyon megtetszett a Rinpo-

csének, mert felgyógyulása után is vonakodott visszatérni Tibetbe. Figyelmen kívül hagyta a Karmapa felszólításait, hogy lássa el fontos feladatát Rumtekben. Amikor mégis hazatért, inkább Kathmanduban telepedett le.

A Karmapa halála utáni években a két dán sok európai körutat szervezett Tenga rinpocsének, és a legtöbb előadásán Hannah fordított. A láma sok különböző terület szakértője volt a tibeti orvoslástól a lámatáncig, a tankafestéstől a meditációig: maga volt a tudás tárháza. Két segítője azonban, Tenpa és Serab állandó kellemetlenségek forrását jelentette. Tenpa, a furcsa üzletember centrumainkban a Rinpocse jó híre mögé bújva kétes üzletekbe vonta be barátainkat. Állítólag a hetvenes években heroint árult Dániában. Serab, aki szerzetes volt, arról lett híres, hogy Ausztriában teherbe ejtett egy lányt, és utána megpróbálta rábeszélni az abortuszra. Ole nem várt semmi pozitívat a Rinpocse háza tájáról, míg ez a kettő irányítja a dolgokat. Ekkor megtudtuk, hogy a Rinpocse zárt elvonulásba kezdett.

A lengyel határon a vagonok kerekeit lecserélték. Még egy utolsó közömbös pillantást vetettünk az orosz határőrökre, és a vonatunk nagy zajjal továbbdöcögött. Európa a tanítványok ezreivel és a centrumok százaival alig várta Láma Ole visszatértét.

Tizenegyedik fejezet

A zűrzavar

BÉCS MELEG NYÁRI IDŐVEL ÉS ZAVAROS HÍREKKEL fogadott bennünket. Kenpo Csödrak, Cültrim Namgyal bátyja és a rumteki Nalanda Egyetem fő tanítója előadókörúton volt Európában, és most ő volt otthon a tibeti összekötőnk. Mondanivalója egyáltalán nem lepte meg Olét. A kontinensen élő lámák kevés kivétellel egyenként Szitupa mögé álltak.

Angliában a tibeti lámák engedelmesen követték Akongot. Skóciai centruma, Szamje Ling az összeesküvés középpontjában állt. Semmilyen, a szégyenletes rumteki eseményekkel szembeni ellenállás híre nem szivárgott ki a szigetországból. Franciaországban Láma Dzsigmela, Samarpa testvére és Karmapa európai képviselője természetesen velünk tartott, de a fő centrum, a Dordogne melletti Dagpo Kagyü Ling már nehezebb ügy volt. A helyet vezető francia szerzetesek nem szívesen szegültek szembe Tai Szituval. Tanítójuk, Gendün rinpocse várakozó álláspontra helyezkedett, és a későbbi nyilatkozatok ellenére semmilyen támogatást sem nyújtott Ole törekvéseihez. Biztosítottak arról, hogy a Rinpocse is elvonulásban van, és nem beszél senkivel. A Montchardone melletti centrumból való Láma Tönzang volt a tisztes kivétel. Szenvedélyes vádakat hangoztatott Szitupa és társai ellen, de azért állítólag körültekintően az oltárra helyezte Urgyen Trinli képét. Kalu rinpocse centrumai mind Szitupa mögé álltak, valószínűleg azért, mert az nemrég felismerte tanítójuk inkarnációját. Az, hogy Szitupa választása mennyire volt

helyes, nem témája ennek a könyvnek. Az olvasó azért talán megengedi, hogy elmondjam, hogy amikor az idős Kalu rinpocse elhunyt, az új inkarnáció anyja már pár hónapos terhes volt.

Svájcban Láma Mönlam, aki ugyanehhez a szervezethez tartozott, váratlanul bejelentette, hogy Samarpa pártján áll. Sajnos, évekkel később hírnevét nagyon megtépázta egy szexbotrány. Ő is Kalu rinpocse egyik elbukott szerzetese volt. Kétszínű viselkedésük ott normálisnak tűnt. Monlam fel akarta adni szerzetesi ruháját, hogy világi tanítóként folytassa munkáját, de a botrány után az emberek nehezen tudták volna komolyan venni buddhista előadásait.

Keveset hallottunk a távoli Norvégiáról és Svédországról. Az itt élő lámák nem foglaltak el egyértelmű álláspontot, bár a stockholmi láma elkergette a kínai nagykövetségről érkezett embereket, amikor azok megjelentek a centrumban.

Tina, egy jó hírű tibeti tolmács ismertette Hannah-val és Oléval a Dalai Láma hivatalos jóváhagyásának részleteit. A július 3-án a dharamszalai Külügyi Hivatal által kiadott dokumentum úgy hangzott, mintha a három régens, Szitu, Gyalcab és Samar rinpocse együtt lett volna meghallgatáson június 29-én a Dalai Lámánál, hogy tájékoztassák a tibeti vezetőt az inkarnációra vonatkozó fejleményekről. Őszentsége ezután adta ki a hivatalos jóváhagyó levelet. Minden szavát lejegyezték. A dokumentumot Tasi Vangdi miniszter írta alá. Valójában Szitu és Gyalcab rinpocse délelőtt járt Őszentségénél, Samarpa pedig délután, és valószínűleg a mondanivalójuk is más volt. Samarpa elmondta, hogy más forrásai is vannak a 17. Karmapa megtalálására, és kérte Őszentségét, hogy mérlegelje ezeket a forrásokat, ha eljön az ideje. A rangidős régens The Tibetan Review-nak augusztusban azt nyilatkozta, hogy a Dalai Láma beleegyezett a kérésébe.

Samarpa megjegyzéseit és a történelmi dokumentumokat felidézve Hannah elmagyarázta, hogy a Karmapa felismerése sohasem volt a tibeti kormány vagy a Dalai Láma kezében. A múltban, amikor a lhászai felső hatalom jóváhagyta a Karmapa újraszületését, az csak politikai, és semmiképpen sem spirituális döntés volt, az csak hitelesítette a vonalon

belüli döntést, de nem döntött a jelölt valódiságáról. A Karmapát nem elfogadták vagy kiválasztották, hanem kiválasztotta és igazolta önmagát, néha az elődje tanúvallomásával, a saját tetteivel azonban minden esetben. Valójában a Karmapa inkarnációi a XII. századig nyúltak vissza, míg a Dalai Lámáé csak háromszáz évvel később kezdődtek. „Hogyan hagyhatta akkor jóvá az első négy Karmapát?" – kérdezte Hannah.

A hivatalos jóváhagyó dokumentummal együtt egy rövid tanács is érkezett a Dalai Lámától Tai Szitu és Gyalcab rinpocse számára.[17] Nem volt egyértelmű, ki adta ezt ki. A papíron nem volt pecsét vagy aláírás, de állítólag Őszentsége szavainak átirata volt. A rövid üzenetben a tibeti vezető körültekintően kijelentette, hogy főképp Szitu és Gyalcab rinpocse, és a velük szoros kapcsolatban állók felelőssége Gyalva Karmapa újraszületésének megtalálása. Örök titok marad, miként jutott a Dalai Láma erre a következtetésre.

A hagyományok szerint a Karmapa felismerése soha nem volt egy bizonyos lámára vagy egy csoportra bízva, mint ahogyan az a Dalai Láma állította, az pedig egészen biztos, hogy Szitu és Gyalcab rinpocse soha nem kapott ilyen megbízást. Ha visszatekintünk a történelemben, és megvizsgáljuk azokat a megbízható írásos feljegyzéseket, amelyeket a 8. Tai Szitu Csökji Dzsungne hagyott hátra, azt láthatjuk, hogy a 13. Karmapa idejéig a legfontosabb személy, aki az utódot kereste, Samar rinpocse volt. Tanítójának öt újraszületését ismerte fel. Szitu rinpocse nevéhez három felismerés fűződik, beleértve a 16. Karmapa felismerésében való részvételét is. Érdekes, hogy mindhárom felismerése Samarpa hivatalos száműzetésének idejére esett. Gyalcab rinpocse ismertségét csak az adta, hogy a rossz jelöltet támogatta a 13. Karmapa keresésének idején. Eszerint a Dalai Láma vagy nem volt elég jólinformált, vagy valaki elferdítette a szavait.

A következő dolog, amelyet arra használtak fel, hogy egyértelműen bizonyítsa a felismerés helyességét, a Dalai Láma Karmapa újraszületésével kapcsolatos látomása volt. A tibeti vezető állítólag megosztotta a történteket Szitu rinpocséval, aki június 12-i beszédében továbbadta a nyugatiaknak. Látomásában Őszentsége egy hegyekkel körülvett,

kopár, gyönyörű helyet látott. Mindkét oldalon patak folyt, és nem voltak ott sem állatok, sem emberek. A „Karmapa" szót hallotta, és nagyon boldog volt, amikor felébredt. Senki sem vonja kétségbe azt az örömteli tényt, hogy a Dalai Láma látta a víziót, de a leírása csak arra bizonyíték, hogy amit látott, az nagy valószínűséggel Tibetben van. Az ország 90 %-a jól beleillik ebbe a képbe. Ez nem erősíti meg, hogy Urgyen Trinli volna a 17. Karmapa. A legtöbb tibeti gyermek hasonló tájon születik, és Urgyen Trinli sem volt kivétel.

Attól a pillanattól fogva, hogy bejelentette a gyermek megtalálását, Szitu rinpocse azt ígérte követőinek, hogy a Karmapát nemsokára hivatalosan is beiktatják Rumtekben. Indiai útja már csak napok vagy hetek kérdése. Az idő múlásával azonban Urgyen Trinlinek nyoma sem volt Tibeten kívül, és a hetek hónapokká, majd évekké váltak. Ma már nem tudják letagadni a nyilvánvalót. Szitu rinpocsénak követőivel együtt be kell vallania, hogy Urgyen Trinli még elég hosszú ideig Kína vendége marad.

Ole biztosan tudta, hogy ez az ígérgetés csak vágyálom. Most, hogy ekkora értéket tartanak a kezükben, a kínaiaknak eszük ágában sincs a fiút elengedni. Nagyon jó lehetőség volt ez arra, hogy meggyengítsék a Dalai Lámát, és megosszák a tibetieket akkor, amikor a Pancsen Láma nem tudta betölteni történelmi feladatát. Szitu rinpocsénak csalódnia kellett, ha azt hitte, hogy a kínaiak a rumteki szabadságba engedik a gyermeket, ahol gyakorolhatná vallási feladatait. Megdöbbentő, hogy nem látta: jelöltje az aranykalitka foglya marad. Természetesen ez csak akkor igaz, ha burkolt szándéka nem az volt, hogy a Karmapát a megszállt Tibetbe zárja. Bármi is az igazság, a várakozás magasra hágott Szitupa embereinek körében. A woodstocki kolostor máris adományokat gyűjtött Őszentsége amerikai útjára, amelyet küszöbönállónak kiáltottak ki. A gyermeknek valószínűleg nem sok fogalma volt arról, mi történik. Még ha engedték volna is beszélni, véleménye nem sokat számított, hiszen csak játékszer volt mások játszmájában.

★

Hannah a franciaországi Dordogne-ba ment, hogy egy találkozót készítsen elő a Samarpát támogató kagyü csoportok számára. Úgy tűnt, Ole tanítványai francia földön találkoznak. Samar rinpocsét is oda várták, ha a körülményei lehetővé teszik. Ole folytatta európai körútját. Két nap múlva, július 24-én Rödbybe, dán elvonuló helyünkre vártak bennünket ngöndro (alapgyakorlatok) meditációs kurzusra. A helyet vezető holland szerzetes, Láma Tasi ellenezte a levél hivatalos vizsgálatát, valószínűleg csak azért, hogy ellentmondjon Olének. Régi féltékenység hajtotta, és szokatlan leleményességgel akadályozta Ole munkáját a centrumban. Egy alkalommal Ole nem kapott szállást az odalátogató tanítóknak fenntartott szobában, és ételt sem adtak. Azonban ennél fontosabb volt, hogy a Dán Karma Kagyü Szervezet vezetői hogyan foglalnak állást az ügyben. A gyűlést októberre hívták össze, és mivel Tasi is tagja volt a tanácsnak, másokat is megpróbál majd Urgyen Trinli pártjára állítani. Néhány elégedetlen emberre számíthatott is.

Augusztus elsején Ole és Caty Görögországba, a Korintosz melletti hegyekben tartott kurzusra utazott. Ole öt tanítványával együtt résztulajdonosa volt egy hegyoldalnak ezen a fantasztikus helyen. Ausztriai és német barátaink segítségével lassan komoly elvonuló hellyé változtattuk ezt a földdarabot. Sajnos, a drákói görög törvények miatt nem jegyeztethettük be a csoportot buddhista szervezetként. A görög orthodox valláson kívül minden szigorúan tilos ebben az országban. A fenyők védelmére létrejött környezetvédelmi társaságnak álcáztuk magunkat.

A Karmapával kapcsolatos ellentmondás ügye még nem érett meg Görögországban. Itt minden a maga sajátos, lassú ritmusában történt, és részben a francia Láma Gendün hatására barátaink vártak a döntéssel. Georgia és Magnus, a centrum vezetői, akiket Ole évekig segített, nem tanúsítottak különösebb érdeklődést a rumteki ellentétek iránt. Kathmandun tartották a szemüket, és várták, hogy Tenga rinpocse nyilatkozzon. De mivel a Rinpocse elvonulásba kezdett anélkül, hogy egy szót is szólt volna, ők sem tudtak sokat mondani.

Végül, amikor Láma Ole előállt a tényekkel, az összes többi tanítványa Samarpát követte, és a következő években Athénból nem sok zavarról értesültünk.

A következő úticél Lengyelország volt. Kihasználva az egynapos koppenhágai kitérőt, Ole levelet írt a tibeti kormánynak Dharamszalába.[18] Válasz volt ez arra a nemrég megjelent állásfoglalásra az ottani Vallási és Kulturális Ügyosztály részéről, melyben megnyugtatnak minden érdekeltet, hogy a Dalai Láma megfelelően járt el a 17. Karmapa hivatalos elismerésének ügyében.

Láma Ole több mint száz nyugati kagyü centrum nevében ismét rámutatott arra az ellentmondásra, miszerint Szitu és Gyalcab rinpocse a kagyü lámák teljes beleegyezéséről beszélt, miközben Samar és Dzsamgon rinpocse elutasította a levelet. Őszentsége abban a téves meggyőződésben adta nem hivatalos beleegyezését, hogy a kagyü lámák egyetértenek. Ezt a nyilatkozatot felhasználva kényszerítették a lámákat írásos beleegyezésre. Künzig Samarpa csak akkor vonta vissza a levél hivatalos vizsgálatának kérelmét, amikor az a láma befolyásolta, akitől fontos beavatásokat kapott, és aki kijelentette, hogy „tiszteletben kell tartanod Tai Szitut, és Őszentségét, a Dalai Lámát". A kijelentését teljes elfogadásként értelmezték, pedig soha nem volt az. „Az egész fájdalmas eseményt így látják a tanult és gyakorló nyugatiak ezrei" – fejezte be Láma Ole.

Kétséges, hogy levelének bármilyen hatása lett volna Dharamszalában. A tibeti vezető is tisztában volt az ellentmondással. Pár nappal Rio után Iris kérdőre vonta őt Caracasban, és június 29-én Dharamszalában meghallgatta Samarpa mondanivalóját is, mégsem cselekedett. Azonban a levelet meg kellett írni. Így a jövőben az emberek láthatják, ki állta meg a helyét ezekben a nehéz időkben.

Mielőtt megérkeztünk Lengyelországba, egy még fontosabb dokumentum jutott el Oléhoz. Topga rinpocse, a Karmapa Charitable Trust igazgatója végre nyilatkozott.

Annak érdekében, hogy a karma kagyü iskola legális státuszt kapjon Indiában, a 16. Karmapa 1961-ben létrehozta a Karmapa Charitable

Trustot. Az alapítvány célja az volt, hogy segítséget és vezetést nyújtson a kagyü vonalnak. Az alapító okirat meghatározta, hogy a 16. Karmapa halála után a 17. Karmapa válik az első kurátorrá. Amíg a 17. Karmapa eléri a 21 éves kort, hét személy lesz az alapítvány igazgatója az okiratban foglalt összes joggal. Őszentsége személyesen választotta ki ezt a hét embert. Minden kurátor öröklési vonala meg volt határozva halál, vagy a tevékenység visszautasításának esetére is.

A 16. Karmapa életében, és a halálát közvetlenül követő években az alapítvány inaktív volt, és feledésbe merült. Csak a régi kormányzó halála után kereste meg a vezetés a megfelelő dokumentumot, amikor Rumtekben gazdasági problémák jelentkeztek. Ekkor az alapítvány héttagú vezetése újra munkához látott. Amikor két kurátor meghalt, és egy visszalépett, akkor foglalta el a helyét a tanácsban Samar, Szitu és Dzsamgon Kongtrul az öröklési vonalnak megfelelően.

Topga rinpocse kormányzóként írta meg levelét. A helyzet sürgető volt. A március 19-i találkozó óta Szitu és Gyalcab rinpocse figyelmen kívül hagyta az alapítványt. Tai Szitupa, aki maga is kurátor volt, nem tájékoztatta a társait és a kormányzót arról a történelmi lépésről, amelyet tenni készült, és úgy cselekedett, mintha az irányító testület nem is létezne. Legálisan semmi sem történhetett a vonal ügyeiben az alapítvány hivatalos jóváhagyása nélkül.

Topgala levele a tisztelt kurátoroknak szólt, de a tartalmát később másoknak is feltárták.[19] A kormányzó azzal kezdte, hogy az alapítvány mindig abban a hiszemben volt, hogy a 16. Karmapa jövendölő levelét 1986-ban találták meg ereklyetartó dobozában, ahogyan azt a négy régens ki is hirdette. Ez a levél most érvénytelenné vált, mert Tai Szitu rinpocse egy másikat mutatott be. Az alapítvány azonban hivatalosan nem tudott erről a későbbi levélről. Gyalva Karmapa nemzetközi követőinek kielégítésére ezt a levelet hivatalos vizsgálatnak kell alávetni. Mivel ez nem történt meg, az alapítványnak más módot kell találnia a 17. Karmapa hitelességének igazolására.

Topga rinpocse hangsúlyozta, hogy az alapítványnak biztonsági intézkedéseket kell tennie azon értékes tárgyak megőrzésére,

melyeket a 16. Karmapa sok nehézség árán Tibetből kimentett. Meg kell őket védeniük attól, hogy rossz kezekbe kerüljenek. „Gyalva Karmapa kurátoraiként biztosítanunk kell, hogy a valódi Karmapát koronázzák meg" – zárta sorait a kormányzó. Kijelentette még, hogy ezen a fordulóponton nem tanácsos megváltoztatniuk sem a politikájukat, sem a tanács összetételét.

Topgala álláspontja világos volt. A többi kurátor viselkedéséről majd még szó esik. Bizonyára csodálkoztak, hogy társuk, Szitupa miért szakította meg velük a hivatalos kapcsolatot.

Ezen fejlemények ismeretében szálltunk fel augusztus 8-án a koppenhágai kompra. Irány Lengyelország. Amikor Sczeczinben kikötöttünk, világossá vált, hogy Chris nem osztotta szét az anyagokat. Az emberek tájékozatlanok voltak, és sokan azt hitték, hogy a 17. Karmapát mind a négy vonaltartó elfogadta. Ráadásul a reménybeli olvasókra Urgyen Trinli színes képe nézett a Diamentowa Droga című buddhista újságunk címlapjáról. A képaláírás így szólt: Őszentsége, a 17. Karmapa. Ole nem rejtette véka alá rosszallását, és kijelentette, hogy lengyelországi buddhista csoportunk elnöke mindenkit félrevezetett.

Két nap múlva a megbántott Chris megérkezett Varsóba, hogy Oléval beszéljen. Igaz, nem küldte el a leveleket, de mivel kételkedett a tartalmukban, nem lett volna hű önmagához, ha megteszi. A tiltakozó levelekkel kapcsolatban, amelyeket a lengyel szövetség küldhetett volna a delhi és gangtoki erőknek, nem tudott nyilatkozni a tagok nevében, mert nem ismerte a véleményüket. Nyilvánvalóan nem is alakíthattak ki véleményt, ha nem világosította fel őket a problémával kapcsolatban. És így tovább, ad infinitum és ad abstractum. Világos volt, hogy Chris nem hallgat Oléra.

Az elnök más igazgatósági tagok kíséretében érkezett a találkozóra. Mind arra az érdekes következtetésre jutottak, hogy a „régens" szó egyben mindentudót is jelent. Azzal érveltek, hogy Tai Szitu és Gyalcab rinpocse nem tévedhet. A tények nem számítottak, a vonaltartók a tényeken felül álltak, nem vitatkozhatunk a régensekkel, és

kész. Ezért a logikáért kétségtelenül katolikus hátterük volt a felelős. Ole megértette, hogy nem működhetünk tovább együtt ezekkel az emberekkel. Ha az idők szavát követjük, és meg akarunk szabadulni a „szent" mentalitástól, akkor a szervezetnek új vezetőkre van szüksége.

Ole lengyelországi programjának fénypontja a drobini meditációs kurzus volt. Drobin a fő centrumunk az országban. Ole még 1985-ben vette a helyet potom 400 dollárért. A hatalmas fák, melyek a romos udvarházat körülvették, egyenként többezer dollárt értek. Udvariasan fogadtuk a fákra szóló vételi ajánlatot, de a meditációt nélkülük is lehetségesnek véltük.

A kurzus második napján Németországból megérkezett Claude. A kínai orvoslásról tartott előadásokat Lengyelországban, és kihasználta az alkalmat, hogy csatlakozzon Oléhoz Drobinban. Minden előadás után Ole mellé ült az emelvényre, és az áldásra érkezőknek ő is átadta áldását. Nem törődött azzal a zavarral, amelyet okozott. Az egyik szobrát az emberek fejére tette, és megáldotta őket ezzel a relikviával. Az arcán látszott az erőfeszítés, tényleg komolyan próbálkozott. Pár perc után elégedettnek tűnt, mintha maga is kapott volna az áldásból. Azt, hogy mennyi áldás jutott el így az emberekhez, nehéz megmondani, az egész dolog erőltetettnek és természetellenesnek hatott. És cseppet sem volt mulatságos. Claude sajátos helyzetet foglalt el, így amíg nem a Curpuból hozott képekkel osztott áldást, tűrnünk kellett módszereit. Az is világos volt, hogy élvezi a felhajtást maga körül.

Claude megpróbálta nem terjeszteni Urgyen Trinlivel kapcsolatos nézeteit. A francia azt is bevallotta, hogy ez nem könnyű, de ő szerencsés: másoknak sok tanítójuk van, míg neki csak egy: Láma Ole. Mellékesen elmondta, hogy buddhizmust kezdett tanítani, és menedéket ad az újaknak. Ez váratlan bejelentés volt. Ole meg volt döbbenve. Nem emlékezett rá, hogy erre megkérte volna. „Mit mondhatnék? Szükségünk van jó tanítókra" – mondta Ole. A kínai orvoslással kapcsolatos előadásai révén Claude gyakorlott szónokká vált. Hosszú szünet után Ole döntésre jutott. Claude csak azt adhat-

ja tovább, amiben biztos. Nem azt kell elmondania az embereknek, amit hallani akarnak, hanem az igazságot. Azokon a helyeken, ahová sokáig nem jön láma, buddhista menedéket is adhat.

Caty, Ole és én nem tudtuk Claude-ot kiverni a fejünkből. Az egész határozottan üzleti alkunak tűnt. A francia lojális marad, amíg taníthat, és menedéket adhat centrumainkban. Ole hamar elvetette ezt a gondolatot. Végül is olyan jó barátok voltak, annyi mindent megosztottak. Catyt és engem nem volt olyan könnyű meggyőzni. Látni akartuk, meddig tart, amíg Claude megmutatja igazi arcát.

Rendkívül fontos volt, hogy Lengyelországban biztosítsuk a szervezetet egy olyan csoport hatalomátvételével szemben, akik a politikai Karmapát képviselik. Egy ilyen esemény nem is volt olyan elképzelhetetlen. Bármilyen bátrak és elkötelezettek is voltak itt az emberek, az országban sokan hajlottak rá, hogy a formalitásokat és a szertartásosságot kövessék. A kitűnő nevek, melyek a rumteki dokumentumokat fémjelezték, megtették hatásukat. Samar rinpocse is elismerte Urgyen Trinlit, mit akar hát Ole bizonyítani? – érveltek. Amikor szembesültek a kényszerítés tényével, néhányan kényelemből a nagy nevek mögé bújtak. Annak érdekében, hogy véget vessünk a parttalan vitának, novemberre szövetségi konferenciát hívtunk össze. Abban reménykedtünk, hogy a delegációk Samarpa és Láma Ole pártjára állnak. Alig vártuk, hogy lássuk a lengyel karma kagyü közösség új vezetőjének arcát. Chris határozottan a múlt embere volt. Távozásunk előtt azért megszámoltuk a lehetséges novemberi szavazatokat. Nem kétséges, hogy barátainknak ebben az országban nehéz őszük lesz.

★

Eközben augusztus 27-én egy nem hivatalos gyűlés kezdődött az európai kagyü centrumok számára Dordogne-ban, Karmapa európai főhadiszállásán. Ole a svájci és a francia Alpok szűk hágóin Catyvel a motor hátsó ülésén száguldott a találkozóra. Samar rinpocse is

megérkezett Indiából, és mindannyian támogatásunkat akartuk kifejezni megtámadott tanítónknak. Hannah is a helyén volt, elvégezte az utolsó simításokat.

A találkozó, amely már a második volt a maga nemében, két napig tartott. A program fő részében a különböző országok képviselői ismertették a centrumaikban folyó munkát, terveiket a jövőre, és végül álláspontjukat a legújabb vitában. Mondanunk sem kell, hogy akik eljöttek, teljes mértékben Samarpát és Láma Olét támogatták. Ole szinte alig engedte el a mikrofont, egymás után mutatta be az emelvényre lépő barátait. Samar rinpocse biztosított mindenkit, hogy siettetni fogja az igazi Karmapa megtalálását. Megköszönte Láma Olénak a támogatást, és kérte, hogy továbbra is követeljék a levél vizsgálatát. Láma Dzsigmela elnökölt a gyűlésen, akit a francia szerzetesek igen dicsértek dordogne-i munkájáért. Ole azt kívánta, bárcsak a szavaik mihamarabb cselekedetekben nyilvánulnának meg.

A napi program vége után minden este néhány órát Samarpa házában töltöttünk. A fő témát a kritikus júniusi rumteki események jelentették. Amikor a beszélgetés a késő éjszakába nyúlt, Samar rinpocse kijött a szobájából, és felidézte azokat a drámai pillanatokat, amelyek Urgyen Trinli elfogadásához vezették. Samarpa elmondása szerint Szitupa sírása lágyította meg a szívét. Szangye Nyenpa azt mondta neki, hogy Szitupa szolgája zsebkendőt tartott lámája szeméhez, és türelmesen szárogatta a könnyeket, melyek a láma arcán patakzottak. A szolga képe, amint a guru arcát szárogatja, számunkra inkább mulatságos volt, mint szomorú, és a Rinpocse is velünk nevetett. De a szívére mutatva nemsokára azt mondta, hogy ez a fájdalom késztette az aláírásra. Tudtuk, hogy őszintén beszél.

Az utolsó napon, amikor Samar rinpocse egy beavatást adott, váratlanul megjelent Clemens Kuby, egy német filmrendező. Kuby 1991-ben szerzett nevet a buddhista körökben egy dokumentumfilmmel, amely a Tibetben történt kínai atrocitásokról szólt. Hatásos bemutató volt: a kínai katonákról készült képek, amint szerzeteseket kergetnek és ütlegelnek Lhásza fő szentélye, a Dzsokang udvarán,

megrázóak voltak. Kellemetlen meglepetés volt ez a kommunistáknak, akik beengedték az országba Kubyt, hogy lefilmezze a Dzsokangot. Arra nem gondoltak, hogy beszámol az ott történt brutális eseményekről. Nemsokára feketelistára került, és egy alkalommal az én útlevelemet kérte el, hogy észrevétlenül juthasson be az országba.

Az új hírnévben fürödve rajta tartotta a szemét a 17. Karmapán. 1991-ben az a hír járta, hogy a bejelentés küszöbön áll, és Kuby tudta, hogy a misztikus téma Nyugaton jól eladható. Így most ismét jelentkezett, és ismertette új, Rumtekről szóló filmjének tervét.

Nem kellett volna annyira törnie magát. Samarpa jól ismerte Kubyt. 1990 februárjában nagy stábbal érkezett Delhibe, hogy filmre vegye a KIBI Intézet hivatalos felavatását. Tolakodása mindenkit idegesített. A rendező úgy viselkedett, mintha a megnyitási szertartást csak azért szervezték volna, hogy ő lefilmezhesse. Samarpa jóindulatot tanúsított, de közömbös maradt azzal az elképzeléssel szemben, hogy Kuby a kamerája mögül figyelje a Karmapa beiktatásának részleteit, és a rendező nem sokra jutott lobbizásával.

Kuby abban az időben Oléval is felvette a kapcsolatot. 1991 tavaszán, amikor Ole megérkezett világkörüli útjáról, a rendező megjelent a frankfurti repülőtéren, és felajánlotta, hogy elviszi a lámát a következő előadására, Wuppertalba, úgy kétszáz kilométerre onnan. Fontos elképzeléseket kell megbeszélnie vele. Az út kisebb katasztrófává vált. Kuby kocsijából folyt a benzin, végül Ole és ő az autópálya szélén kötött ki az éjszaka közepén. Sok száz embernek kellett órákig várni, míg lámájukat kimentették.

Az előzmények által nem zavartatva magát a rendező előadta nagyszabású tervét. Kétmillió márkát kapott a német televíziótól a következő tibeti vállalkozására, és szerette volna, ha Ole szól néhány jó szót a rangidős régensnél a film érdekében. A következő hónapokban rábeszélte Olét egy hosszú motoros forgatásra, amelyről azt állította, hogy a film fontos része lesz. Még azon is gondolkodott, hogy elkísér minket stábjával az 1992. januári orosz utunkra.

De vagy a hideg orosz tél gondolata, vagy Samarpa elutasítása hűtötte le Kuby lelkesedését, mert a következő hónapokban nem sokat hallottunk róla.

Ezután Rumtekben jelent meg hirtelen a kritikus 1992. júniusi napokban egy nagy stábbal. Ezúttal kiterjesztette szerepét, rendezőből Szitupa jelöltjének lelkes támogatójává vált. Miközben négyszemközt teljes odaadásáról biztosította Samarpát, Hannah emlékei szerint kíváncsiskodásával tovább szította a tüzet, és még több megmozdulást akart. Ez számára még több szenzációs filmanyagot jelentett. Természetesen boldog volt Samarpa katonai bevonulásakor, és tágra nyílt szemekkel mesélte mindenkinek, milyen jó képeket készített. Hannah nem igazán értette, mi volt olyan csodálatos az egész dologban, és kiábrándult az erkölcstelenség e megnyilvánulásától. Úgy gondolta, minél távolabb van tőlünk Kuby, annál jobb.

Most, mintha Rumtekben semmi sem történt volna, nyugodtan kopogtatott Dordogne ajtaján, interjút kért Samarpától és Olétól. Filmet forgatott Urgyen Trinliről, a 17. Karmapáról, és mindkettőjük véleményére kíváncsi volt. Azonnal meg kellett volna kérniük, hogy távozzon. Később a szövegkörnyezetből kiszakítva arra használta fel szavaikat, hogy azt bizonyítsa: mindketten számító emberek, akik a kagyü vonal irányítására törnek. Amikor az interjú alatt Ole bizalmasan elmondta neki, hogy Akong a fő bűnös a vonal szétszakításában, azonnal rohant Samarpához, hogy Ole ellen fordítsa. Ole megdöbbent ezen az elvtelen viselkedésen, és kijelentette, hogy nem akarja Kuby képét még egyszer látni.

Érdekes, hogy Clemens Kubyt visszaengedték Kínába, és még hivatalos segítséget is ajánlottak neki a filmezéshez. A filmrendező Peking díszvendége volt. A kínaiak igen rövid memóriáról, vagy megható megbocsátásról tettek tanúbizonyságot.

Tizenkettedik fejezet

A visszautasítás

SZEPTEMBER 27-ÉN URGYEN TRINLIT hivatalosan beiktatták Curpuban, mint a 17. Karmapát. A rumteki kolostor tagjai, a Karmapa Charitable Trust vezetői, és Láma Ole nyugati kagyü centrumainak képviselői elutasították az eseményt. Künzig Samarpa, aki a hagyományok szerint Karmapa után a második helyen áll a kagyü vonalban, nem vett részt a szertartáson.

A pekingi kormány két hónappal korábban, június 29-én elismerte a Karmapát, és az „Élő Buddha" címet adományozta neki.[20] A kínai elismerés egybeesett a Dalai Láma hivatalos jóváhagyásával, amely szintén ezen a napon történt meg Dharamszalában. A cím a kommunisták szemében az együttműködő láma szinonímája volt. Akong tulku is csatlakozott az Élő Buddhákhoz, amint ezt közölte a The Tibetan Review, amelyet a kínai propaganda időnként ingyen osztogatott világszerte a követségeken. Ugyanez a magazin tájékoztatta az olvasókat arról is, hogy a skóciai Élő Buddhát beválasztották a Tibeti Autonóm Régió, a TAR vezetésébe. A kommunista propaganda-kiadvány azt is megírta, hogy a 17. Karmapa lojális polgára a szocialista anyaországnak.

A beharangozott rumteki beiktatás nem történt meg. Amikor világossá vált, hogy Urgyen Trinli nem hagyhatja el Kínát, a két régensnek Curpuval kellett megelégednie.

A Kína által hivatalosan kiadott videókazettán megnéztük a ceremóniát, és mindannyiunkat meglepett a kínai hivatalnokok előtérbe

kerülése. A trónra emelést az ő beszédeik előzték meg, majd egy olyan pekingi levél bemutatása következett, amelyben a kínai kormány jóváhagyta az inkarnációt és a beiktatást, végül megtörtént a fehér sálak és az ajándékok hagyományos cseréje. A két régens szemmel láthatóan mindent megtett, hogy pekingi vendégei kedvére tegyen. A négy öltönyös kínai úriember egyetlen pillantást sem vetett a gyermekre, akit beiktattak. Túlzás lenne az állítani, hogy érdeklődtek volna az iránt, ami történt. A legfontosabb feladatuk az volt, hogy kormányuk levelét mindenkivel ismertessék. Annyit mutogatták, hogy a kevésbé tájékozott nézők azt hihették, ez a híres jövendölő levél.

A szentély tömve volt az egész világból Tibetbe érkezett látogatókkal. A kínaiak által támogatott lhászai kormánynak dolgozó tibetiek nagy számban jelentek meg. Sok fontos kagyü rinpocse volt jelen Nepálból és Indiából, és eljöttek néhányan Nyugatról is, főleg az Egyesült Államokból.

Maga a gyermek elég zavartnak látszott, mint ahogyan bármelyik hétéves lenne ilyen körülmények között. Egy pillanatig sem tudott nyugton maradni. Nyilvánvalóan nem tudta, mi történik, és azonnal súgtak neki, ha a ceremónia bármilyen kis mértékű részvételét igényelte. Végül szemmel láthatóan idegessé vált. Ez sem furcsa egy ilyen korú nomád fiúnál. A Serab Ling újságjában megjelentek szerint „az ifjú Karmapa előkelően és türelmesen viselkedett": ez enyhe túlzás. Tényleg sok türelem kellett a fiú viselkedéséhez; az előkelőség azonban teljesen hiányzott.

A fiúról más filmekben megjelenő képek még furcsábbak voltak. Aranybrokát ruhájában szemlátomást feszengett a trónon. Úgy tűnt, kényelmetlen számára az egész szertartás, és meglehetősen türelmetlennek mutatkozott. Gyorsan feldühödött, és mindenfélét hajigált az éppen belépőkre. Arcvonásai igazi haragról, nem a csínytevés iránti kisfiús vágyról tanúskodtak. A boldog családi találkozás, amelyet a kolostor tetején vettek filmre, hirtelen végetért, amikor a gyermek egy büszke kézmozdulattal elküldte szüleit és testvéreit.

Ha ez volt a hivatalos kép a Karmapáról, amelyet szétküldtek a világba, akkor egy elég különös vallási csoportnak tűnhettünk, akik egy neveletlen hétéves fiút imádnak, és mindezt a kommunista Kína segítségével teszi.

A következő napon egy Serab Ling-i kiadvány szerint „harminc-ezer ember vonult fel rendezett sorokban, hogy áldást kapjon a 17. Karmapától." A negyedéves kínai folyóirat, a China's Tibet szerint ez a szám elérte a 40 000-t. Miután megnéztük a filmet, úgy gondoljuk, harminc ember megáldása is próbára tette volna a fiú türelmét. Nincs kétségünk, hogy az említett hatalmas tömeg megáldása meghaladta volna egy hétéves fiú képességeit. Az említett folyóiratok kiadói valószínűleg túlzásba estek, és egy pár nullát hozzátettek a jelentésekhez.

*

Érdekes hír érte el centrumainkat azokban a napokban. Tisztázatlan forrásból jött, hiszen az aláíró, Lobszang Geleg rinpocse teljesen ismeretlen volt a számunkra. Ha korábban nem is tett szert nagy hírnévre, a tiszteletreméltó Lobsang Geleg rinpocsénak kétségkívül sok érdekes mondanivalója volt.

Írásos beszámolója szerint a fontos rumteki ceremóniát különleges események előzték meg Rumtekben és Tibetben egyaránt. Amikor Urgyen Trinlit a székéhez vezették, egy arany lobogó esett le a rumteki védelmező szentély faláról. A bevonulását kísérő egyik autó felborult a veszélyes úton, és két utas meghalt. A beiktatási szertartás alatt kint várakozó emberek megsérültek, amikor egy szikla legördült a kolostor melletti hegyoldalról. Szitu rinpocse öccsét, aki összeütközésbe került a rendőrséggel, letartóztatták, és órákig fogva tartották. Végül a rendfenntartó szerzetesek verekedésbe keveredtek más résztvevőkkel, és a légkör meglehetősen kaotikussá vált.

Ezek nem olyan események, amilyeneket Karmapa beiktatásakor és trónra emelésekor elvárnánk. Mielőtt hitelt adnánk szavainak,

tudnunk kellene, ki a tudós Lobszang Geleg. Azonban az eseményeket más szemtanúk is megerősítették, úgyhogy a curpui ceremónia valóban nem lehetett annyira fennkölt, mint ahogyan hivatalosan beállították.

*

Október elején Ole megérkezett Dániába, a dán kagyü igazgatótanács fontos koppenhágai ülésére. Az akkori elnök, Ole Nordstrom, Láma Tasi, és még egy páran elhatározták, hogy hellerupi centrumunkat, és az elvonuló helyet Rödbyben Szitupa jelöltjének ajánlják fel. Ekkora őrültség után már csak egy kis lépés kellett volna ahhoz, hogy a kínaiak nehezen megszerzett dán birtokainkat követeljék. De azon erőfeszítésükben, hogy Olénak ellentmondjanak, Tasi és barátai egy kissé túl messzire mentek. Az elnöknek az a remek ötlete támadt, hogy küldjenek támogató levelet Tai Szitunak. A teljes Dán Karma Kagyü Iskola nevében biztosította a régenst, hogy teljesen és feltételek nélkül támogatjuk Urgyen Trinlit. Ezzel túllépte a hatáskörét, mivel ilyen megállapodás nem létezett. Szerencsére a dolog nem maradt észrevétlen. Pedro megérezte a bajt, és a szerző nagy szégyenére megtalált egy másolatot a levélből. Bizalmatlansági indítványt terjesztett elő, és az összes cselszövő lelepleződött. Lemondtak az igazgatói helyekről, és gyorsan eltűntek a centrumainkból. Tasi, aki maradhatott, megígérte Hannah-nak és Olénak, hogy nem erőlteti a saját nézeteit, hanem meghajol a tanács döntései előtt. Félretette büszkeségét, és szavát adta, de nyilvánvaló volt, hogy másokkal szimpatizál. Két éven belül letette a szerzetesi ruhát, és elhagyta Dániát.

Ebben az időben egy tartalmas kiadvány jelent meg Párizsban. A címe *The Karmapa Papers*, és alapos, csaknem tudományos vizsgálata volt azoknak az eseményeknek, amelyek a jelenlegi krízishez vezettek. A szerzők dokumentumok egész sorát gyűjtötték össze, és fordították le nagy pontossággal tibetiről angolra. Ott voltak a tiszte-

letreméltó régensek beszédei, és interjúkat is idéztek. Történelmi példákat kerestek a mostanihoz hasonló helyzetre, és a Karmapa felismerésére vonatkozó múltbeli eseményeket írtak le. Visszautasították a Samarpa és Topgala megbízhatatlanságát bizonyító jövendöléseket. Többszáz éves jövendölések pontos fordítása és elemzése jelent meg. Nagyhatású és részletes tudományos munka volt, amely bármelyik nyugati egyetemen doktori címet szerzett volna írójának tibetológiából – vagy kriminológiából. Arra csábította az érdeklődő olvasót, hogy mélyedjen el ebben a tudományos munkában. Most még nem mondhatom meg a szerzők nevét, csak annyit mondhatok el, hogy a bizalmas megbízatás hátterében három buddhista hölgy állt, akik fontos szerepet játszanak a vonal életében.

Amikor elolvastuk a *The Karmapa Papers*-t, részleteiben is megerősítve láttuk azt, amit már tudtunk. Egy – a legfelső szinten zajló – összeesküvés tanúi voltunk, amelyben a két régens egy hamis jövendölő levél segítségével egy ál-Karmapát iktatott be Tibetben. Most egy olyan kampány volt kibontakozóban, amely hivatalossá tette volna lépésüket, és besározta volna ellenfeleiket: Samarpát, Topgalát és Láma Olét.

A kampánynak bizonyára sikere volt Keleten, de Nyugaton a legtöbb centrum Ole mögé állt. Lengyelország volt az utolsó bizonytalan hely; ez fel fog tárulni a november 19-i közgyűlésen. Összecsapásra számítottunk Chrisszel és a barátaival.

★

Októberben, amikor Ole éves amerikai körútjára készültünk, egy nagyon különös levél érkezett Tibetből. Ez is azt bizonyította, hogy a tanítónk elleni kampány kezd felgyorsulni. Egyenesen Curpuból érkezett, Olénak és Hannah-nak címezték, és most itt hevert az asztalon.[21] Drubpön Decsen rinpocse, aki Karmapa tibeti székhelyének vezetője volt, elhatározta, hogy a két dánról szóló értékes kommentárral lép az európai buddhisták elé.

Bár rangja szerint buddhista tanító volt, Drubpön Decsen rinpocse írása középkori katolikusra vallott. Valószínűleg jól érezte volna magát a Szent Inkvizícióban, levelének tartalma és szellemisége legalábbis erre vallott.

Először részletesen leírta a különböző speciális utasításokat és tanításokat, amelyeket Ole és Hannah a 16. Karmapától és a legkiemelkedőbb kagyü tanítóktól kapott: ez többek között Szitu, Gyalcab, Dzsamgon rinpocsét és őt magát jelentette. Most ők ketten szembeszegülnek gurujuk 17. inkarnációjával. Ezzel a legalapvetőbb esküt szegik meg, amely tanító és tanítvány között létezik. Ezután a láma felvilágosította a két dánt az ilyen eskü megszegésének következményeiről, és az így összegyűjtött hatalmas mennyiségű rossz karmáról. Felfedte, hogy negatív karmájuk oly hatalmas, hogy ha meglátogatnák Curput, „az megfertőzné ezt a szent helyet, és aki az itt fakadó vízből inna, megfertőződne általa, le egészen az óceánig." Drubpön Decsen azzal zárta sorait, hogy sokkal kevesebbet mondott, mint mondhatott volna.

Sokat gondolkodtunk azon, vajon mi lehet az, amit a tiszteletreméltó láma elmondhatott volna még, de nem tette. Az a kép, amelyet Ole és Hannah esetleges curpui látogatásáról festett, elég katasztrofális volt önmagában is: a Himalája e részén eredő folyók megfertőzése, és mindazok megmérgezése, akik inni merészelnek belőlük – Curpuból nézve ez kétségtelenül kataklizma. Mi múlhatja ezt felül?

Bármit is szeretett volna a láma – és a levél szerkesztésében segédkezők elérni –, épp az ellenkezőjét érte el. Bármelyik nyugati azonnal elutasította ezeket az érveket, mint fanatikus szónoklatot, amely meghathat néhány közép-ázsiai nomádot, de manapság elég nevetségesen hangzik. A levél csak egy lépésre volt a pokol kénköves tüzének emlegetésétől. Drubpön Decsen nem szerzett nagy közönséget állításainak, csak még jobban megerősítette, hogy a tibeti lámák vak követésének ideje a Nyugat számára lejárt.

A levél nem igazán érdemelt választ, de mivel a tanítónak tett eskü megszegése kemény vád volt, és mivel biztosak voltak abban, hogy

a dokumentumot elküldik Nepálba és Indiába is, Hannah és Ole elhatározta, hogy válaszol a curpui lámának.

Először is megköszönték Drubpön Decsennek, hogy aggódik a tanítójuknak tett fogadalmuk miatt, és bevallották, mennyire örülnek a különböző lámáktól kapott beavatásaikat és tanulmányaikat illető részletes ismereteinek. Azokra is kiterjesztették elismerésüket, akik Curpuban segítették a szerzetest levelének megírásában. A megszegett fogadalmakat illetően csodálkoztak, hogyan biztathattak más tanítók buddhista tanítványokat Künzig Samarpának tett fogadalmuk megszegésére. „Ez kivétel volna a karma törvénye alól?" – kérdezték.

Azzal folytatták, hogy a kérdéses téma a 17. Karmapa beiktatása volt. De mióta szavazatok kérdése a felismerés? Hogyan tudnák egyszerű emberek eldönteni, hogy egy gyermek a valódi Karmapa-e vagy sem? Hogyan lehetne még a Rinpocsék többsége is döntő tényező? Nem a Karmapa sajátos adottsága volt-e, hogy utasításokat hagyjon következő újraszületéséről, és hogy azután világosan megmutatkozzon? Tudomásuk szerint a Karmapa megtalálásának felelőssége mind a négy régens kezében van. „Biztosak vagyunk abban, hogy Őszentsége egy nap egyértelműen, és minden kétséget kizáróan megmutatkozik. Áldása mindig jelen van, és pontosan tudja, ki szegi meg a neki tett fogadalmát, és ki nem." Hannah és Ole nem hagyott kétséget afelől, hogy Drubpön Decsen jól teszi, ha saját fogadalmaival foglalkozik.

Mivel Rumtekből nem érkezett küldöttség a trónra emelésre, Drubpön Decsen durva írói stílusát használta fel, hogy megfélemlítse Karmapa indiai székhelyének szerzeteseit, adminisztrátorait és világi munkásait. A tiszteletreméltó láma újra megfenyegetett mindenkit a megszegett fogadalmakkal és a negatív karmával; ekkorra ebben már szakértő volt. A legkeményebb szavakkal a szerzetesekhez fordult. A curpui eseménytől való távolmaradásuk az emberiség elleni bűntett volt. Minden levelét azzal a megjegyzéssel fejezte be, hogy viselkedésük, és a Rumtekben uralkodó hangulat lehetetlenné teszi, hogy Őszentsége indiai látogatását megszervezzék.

A következő hónapok eseményeinek fényében nem valószínű, hogy a rumteki szerzetesek és adminisztrátorok nagyon komolyan vették volna Drubpön Decsen megjegyzéseit. A láma figyelmeztetése, miszerint kizárják Rumteket Őszentsége utazásaiból, csak üres fenyegetés volt. Curpu tiszteletreméltó szerzeteseinek nem sok beleszólása volt Őszentsége utazásaiba, ezek a döntések a kommunista Politbüro kezében voltak. Ha a gyermek valahová elutazik, az valószínűleg Peking lesz. Ráadásul, ha Drubpön Decsennek lehetősége lett volna Rumteket beiktatni Őszentsége programjába, egyáltalán nem biztos, hogy a kolostor elfogadta volna ajánlatát.

*

Október 11-én felszálltunk az United Airlines gépére Hamburgban, és New Yorkba repültünk. Láma Ole amerikai munkája utolsó látogatásunk óta megváltozott. Végre nem kötötték a merev woodstocki vonal szabályai, és valami új, az európai munkájához hasonló dologba kezdhetett. Az új embereket nem nagyon érdekelte, hogy ki Akong vagy Drubpön Decsen. Bíztak Olében, és meditálni akartak. Számítottunk arra, hogy a KTC-hez, vagy a woodstockhoz hű centrumokból jött agitátorok megpróbálják megzavarni Ole előadásait. Szent háborút hirdettek mindenki ellen, aki kétségbe vonta Urgyen Trinlit, a viselkedésük egyre inkább a szcientológiai egyházhoz hasonlított. Persze, Ole boldog volt, hogy ellentmondhat, és alig várta, hogy a helyi nehézfiúkat megleckéztesse.

Beru Tyence rinpocse egy KTC előadássorozaton volt éppen Kaliforniában. Egyike volt azoknak a lámáknak, akik júniusban Rumtekben aláírták a nyilatkozatot. Nem követelte a levél felülvizsgálatát, de párszor találkozott Samarpával, és biztosította támogatásáról. Semmi sem lett az ígéretekből. Beru Tyence gyenge ember volt, aki mindenkinek a kedvére akart tenni, de nem elégített ki senkit. De még az is nagy bűn volt a Los Angeles-i KTC-tagok szemében, hogy beszélt Samarpával, ezért egyszerűen törölték az

előadását, és kitiltották Los Angelesből. Nem olyan ember volt, aki kiáll magáért, így Beru Tyence elfogadta az ítéletet, és pársz az mérföldd el odébbállt, Santa Cruzba.

San Diegóban hallottunk a váratlan fejleményről, és az alkalmat kihasználva Ole előadást tartott a városban. Ole helyi tanítványa, Karin kibérelt egy koreai szentélyt, és Ole október 17-én megérkezett a koreai negyed szentélyébe barátaival együtt. Ekkor történt, hogy Ngodrop, a Kenpo woodstocki tolmácsa két kísérőjével besétált a terembe, és megpróbálta megzavarni az előadást. Ez ugyanaz a Ngodrop volt, aki júniusban Samarpával kiabált Rumtekben.

San Franciscóban fő amerikai tanítónk, Jesper ismertette velünk az 1992 júniusa óta kialakult helyi kagyü politikát. A városi Kalu rinpocse-centrum Láma Lodro vezetésével agresszíven támogatja Szitu rinpocse jelöltjét. A vezető láma Kalu egyik bukott szerzetese, aki részese volt a szexuális botránynak az Atlanti-parton. Ole jól ismerte őt Dániából: a hetvenes évek végén el kellett távolítania koppenhágai centrumunkból. Ma Láma Lodro Fell St.-i székhelyéről terjesztette Drubpön Decsen Hannah-hoz és Oléhoz írott levelét. Számításainknak megfelelően, bár a levél címzettjei a dánok voltak, az azonnal elérte a Samarpával szemben álló centrumokat is. Nem volt érdemes törődni az egésszel, Láma Lodrónak ennél érdekesebb irodalmat kívántunk, amelyet tanítványaival megoszthat.

Hamburgba érkezésünkkor az ezen az őszön rendszeresen felbukkanó szokatlan levelek egyike várt ismét Oléra. Drubpön Decsen levele ehhez képest valóságos irodalmi drágakő volt. Az indiai Dharamszalából érkezett J. P. Smith aláírással, és olyan ízléstelen támadás volt Ole, Hannah és nyugati tanítványaik ellen, hogy valójában nem érdemelt egyetlen percet sem az időnkből. Hogy az olvasó némi fogalmat alkothasson a levélről, csak annyit említenék meg, hogy érvelésének egy pontján J. P. Smith Olét Hitlerhez hasonlította, tanítványait pedig vágóhídra vezetett birkákhoz. A „Smith" egyértelműen fedőnév volt valaki számára, aki a nyugat-himalájai buddhista körökben mozgott, kétségkívül

nyugati volt, és köze volt a száműzetésben lévő tibeti kormányhoz. Volt elképzelésünk arról, ki lehet az illető, de bizonyítékok hiányában nem írhatom le a nevét.

Ole nem óhajtotta megtisztelni J. P. Smith-t válaszával. Nem akartunk idáig lealacsonyodni. Bár egy érdekes terv jutott eszünkbe. Mivel valószínű volt, hogy levelét elküldik a világ összes kagyü centrumába, Ole elhatározta, hogy ír egy kommentárt a mostani krízisről, J. P. Smith aláírással. Ez össze fogja zavarni Smith támogatóit, és egyben megvilágítja a vonalon belüli pillanatnyi zavar okait. És végre nevethetünk is egy jót.

Levelünk rövid volt, de kimerítő. A vonalon belüli vita az ázsiai politika része. Hatalom és pénz húzódik meg a háttérben. A következő évben az Amerikai Kongresszus felülvizsgálja Kínára vonatkozóan a legnagyobb kedvezmény elvét. Peking dollármilliárdokat keres az amerikai kereskedelmen, az amerikai kereskedelmi deficitet a kommunista Kínával szemben csak a Japánnal szembeni deficit múlja felül. Ha a demokraták vannak a Fehér Házban, a törvényjavaslat nem fog olyan könnyen átcsúszni a Kongresszuson, mint Bush idejében. Kína meg kellett, hogy mutassa a világnak, és főleg a Capitolium tagjainak, hogy jól bánik a kisebbségeivel.

A pekingiek megosztották a tibetieket a Dalai és a Pancsen Láma között, és így elnyomták az országot, de 1989-ben, amikor a Pancsen Láma meghalt, a tibetiek fellázadtak. Tüntetések voltak Lhászában és a főváros közelében fekvő kolostorokban. Bekövetkeztek az elkerülhetetlen megtorlások. A nyugati televíziók bemutatták a buddhista szerzeteseket ütlegelő és kínzó kínai katonákat. A pártnak kellett valaki, aki lecsillapítja a lázadó himalájai népet, és tekintetüket ismét a Karmapára vetették. A kínai vezetők helyesen következtettek, hogy az engedetlen tibetieket a tulkuik befolyásolásával tarthatják kézben. Valójában a Politbüro hivatalos bevonását az inkarnációk felismerésébe bizalmasan már néhány éve bevezették. A régi maoisták a híres lámák inkarnációinak megtalálásában szakértőkké váltak. Ole szerette volna tudni, hogyan lettek a kommunisták

a tudat újraszületésének szakértői, ha a tudat létezését sem ismerik el, de erre a kérdésre senki sem tudta a választ.

J. P. Smith aláírással a levelet Koppenhágából a világ legtöbb kagyü centrumába elküldtük. Ez nemcsak üres vicc volt, hiszen a közölt információk fontosak voltak. Kevés reményünk volt arra, hogy sok szemet felnyitunk Keleten; biztosan nem nyitjuk fel J. P. Smith szemét, de talán befogjuk a száját. A cselre válasz érkezett. Egy hónappal később egy másik levél érkezett Smith-től, Dharamszalából. A feldühödött szerző szitokáradatot zúdított Oléra, akit azzal vádolt, hogy rosszindulatúan lejáratta a nevét. Ekkor azonban már sokkal fontosabb dolgokkal kellett foglalkoznunk, mivel az emberek belefáradtak a sok levegőben keringő Smith-be, így levelét méltó helyére tettük: a kukába.

November 18-án Ole és szűk baráti társasága megérkezett a lengyelországi Poznanba. A következő napon a Lengyel Buddhista Szövetség szavazni fog arról, hogy melyik oldalon áll a jelenlegi krízisben. A zsúfolt gyűlés, amely rekordnak számító hat órán át tartott, nem hozott megegyezést. Bár Ole és minden barátunk helyet kapott az új igazgatótanácsban, az Urgyen Trinlit feltétel nélkül támogató Chris lett az elnök. Az eredmény vegyes volt, Lengyelország még mindig tisztázatlan pont maradt centrumaink egységes frontjában.

★

Láma Ole most Künzig Samarpára várt, hogy megtegye a következő lépést. Válaszúthoz érkeztünk. Világossá vált, hogy az ellentmondásos levelet nem fogják megvizsgálni. Kéréseink, tiltakozásaink és követeléseink csak nyílt ellenségességgel és elutasítással találkoztak. Hannah-ra, Oléra és tanítványaikra sarat dobáltak, a legrosszabb szentségtöréssel vádolták őket. Mindezt azért, mert ragaszkodtak ahhoz, hogy a modern világ a tudomány módszereivel jóváhagyhassa a fontos dokumentumot.

Bizonyos szempontból az elutasítás érthető volt. Ha Szitu rinpocse kreálta a levelet, elég meggondolatlan, vagy egyszerűen ostoba lett volna, ha megengedi a levél hivatalos vizsgálatát. A csalás hivatalos bizonyítása teljesen tönkretette volna amúgy is tisztátalan hírnevét, még börtönbe is kerülhetett volna. Ez kétségtelenül megfosztotta volna éjszakai nyugalmuktól tiszteletreméltó támogatóit, köztük a Dalai Lámát. Így, mivel nem talált jobb magyarázatot az elutasításra, Szitupa a felháborodás szent fátyla mögé bújt. Ez idő alatt az emberei tovább folytatták a harcot.

Most eljött az ideje, hogy Samarpa visszalőjön. Hiszen azt állította, hogy döntő bizonyítékról tud. Ideje volt, hogy hivatalosan is tisztázza álláspontját a vitában. Júniusi rövid bejelentését úgy értelmezték, mintha Urgyen Trinlit feltételek nélkül elfogadta, és a vizsgálatra vonatkozó kérelmet visszavonta volna. Szitupa tábora széles körben terjesztette Samarpa szavainak félremagyarázott változatát. Mindössze pár órával azután, hogy aláírta a dokumentumot, máris tudatták a világgal, hogy a régens felajánlotta beleegyező jóváhagyását, és nem ragaszkodik a szent levél vizsgálatához.[22] Ez a dokumentum valódi jelentésének szándékos eltorzítása volt. Valójában a rövid szöveg így szólt: „Így én felfüggesztem arra vonatkozó követelésemet, hogy a kézírásos jövendölő levelet hivatalos vizsgálatnak vessék alá.”[23]

A megváltoztatott idézet lett Szitupa kampányának legújabb érve az Urgyen Trinli 17. Karmapaként való elfogadtatására. „Miért panaszkodik Samarpa?” – kérdezték Szitupa támogatói. „Ő maga is elismerte a Karmapánkat.” Gyors és világos állásfoglalásra volt szükség a régens részéről. A legtöbb száműzetésben élő rinpocse és a tibeti közösség úgy hitte, hogy Künzig Samarpa hivatalosan támogatja a curpui jelöltet. Sajnos, mielőtt Samarpa megtehette volna a következő lépést, és stratégiája kibontakozhatott volna, Rumteket újra támadás érte. Míg Láma Ole folytatta észak-európai előadókörútját, ismét a keleti események kerültek a középpontba.

Tizenharmadik fejezet

Az ellenállás

AZ 1992 JÚNIUSÁBAN TÖRTÉNTEK UTÁN Rumtek megváltozott. Szitupa és Gyalcabpa győztes generálisként viselkedett; készen álltak a vonal feletti hatalom teljes átvételére. Samarpának elege volt társai viselkedéséből, és egy időre Franciaországba utazott, a dordogne-i Európai Kagyü Találkozóra.

A rumteki szerzetesek legfontosabb feladata az volt, hogy végrehajtsák lámájuk, a 16. Karmapa utasításait. Megfogadták, hogy folytatják munkájukat a kolostorban, és nem engedik, hogy ez a hely idegenek kezére jusson. Annak megakadályozására, hogy Karmapa tulajdona eltűnjön, Őszentsége minden értékét elzárták és lepecsételték. A vezetés szakadásával szembesülve úgy döntöttek, nem követnek senkit, és nem is szegülnek szembe egyik régenssel sem. Még mindig bíztak abban, hogy a három régens megegyezésre jut, és egységesen támogatja majd a valódi Karmapát.

Szitupa és Gyalcabpa reményeit nem elégítette ki jelöltjük gyenge támogatottsága. Állításuk szerint Nepálban, Indiában és Tibetben minden kagyü kolostor határozottan támogatja Urgyen Trinlit. Rumtek álláspontját tekintve ez kissé túlzottnak tűnt. Hiszen ez volt Karmapa fő székhelye: az egész kagyü világ figyelme ide irányult, és a tanítványok nagyon érzékenyen reagáltak az innen jövő legkisebb változásra is. A két régens tehát elhatározta, hogy növeli a szerzetesek lelkesedését jelöltje iránt, így a kolostor jogos lakói sértések, fenyegetések, majd tettleges bántalmazás célpontjaivá váltak.

A makacs szerzetesek átformálását Szitupa vendégeinek egy kitartó csoportjára bízta, akiket még Dzsamgon Kongtrul temetésére hozott magával. Hozzávetőleg hatvan ember a nyugat-himalájai Serab Lingből, a Bir-kolostorból, Kelet-Bhutánból és Kathmanduból beköltözött Rumtekbe, és szervezetten zavarta a kolostor vezetését, zaklatta a helyieket.

1992 novemberében, amikor mi egy amerikai körutat fejeztünk be, Künzig Samarpa és a rumteki szerzetesek a vezetés tagjaival és a megbízottak egy csoportjával együtt tanácskozást tartott Karmapa székhelyén. A terem teljesen megtelt. Mindenki úgy érezte, fontos döntések fognak születni. Samar rinpocse júniusi állításaival kezdte. Ismer egy megbízható embert, aki birtokában van a 16. Karmapa 17. inkarnációt illető utasításainak. Eljött az idő, hogy a Rinpocse teljes figyelmét ezekre az instrukciókra fordítsa. Samarpa kijelentette, hogy amíg Őszentségét nem találják meg a megbízható információk segítségével, addig nem tudja ellátni a feladatait Rumtekben. Egy időre feladja megbízatását a kolostorban. Szavait kényelmetlen csend fogadta.

Ez váratlan fordulat volt. Ezzel a rumteki kolostor és a Nalanda Intézet kizárólag a szerzetesek és a Karmapa Charitable Trust kezébe került. Szitu rinpocsénak nem volt tovább keresnivalója a kagyü székhelyen. Az ő székhelye, Serab Ling ezer mérföldre nyugatra innen feküdt. A Karmapa 1981-ben bekövetkezett halála utáni években Szitupa nem nagyon érdeklődött Rumtek ügyei iránt, és egy fillérrel sem járult hozzá a fenntartásához. Mostani igénye a vonal székhelyének vezetésére minden törvényes alapot nélkülözött. Gyalcab rinpocse, aki ugyan Rumtek lakója volt, szintén kevés támogatást nyújtott. Minden idejét saját székhelye, Ralang Ling létrehozására fordította. Karmapa fő székhelyét valójában a kormányzó, Topgala és csoporjta irányította és tartotta fenn. Samar és Dzsamgon rinpocse aktív segítséget nyújtott ehhez a feladathoz. Most, hogy Topga nem tartózkodhatott Szikkimben, hogy ellássa feladatát, mivel a kormány nem tudta biztonságát szavatolni, ha Samarpa távozik, az irányítás

egyedül a szerzetesek vállára nehezedik. Így a Karmapa Charitable Trust megbízottai maradtak a törvényes gondnokok, azonban nem várható el a kiváló úriemberektől, hogy naponta Rumtekbe utazzanak, és segítsenek a szerzeteseknek a mindennapi feladatokban. Ha Szitu és Gyalcab rinpocse megpróbálja erővel vagy más módon átvenni a hely irányítását, senki sem segít majd a szerzeteseknek a magas rangú lámákkal és követőikkel szemben.

Samarpa szavai más jelentést is hordoztak. Kevés kétséget hagyott afelől, hogy aktív lépéseket fog tenni a 16. Karmapa valódi utasításainak végrehajtására. Egyszerűbben szólva, a régens megpróbálja megtalálni a valódi Karmapát. Samar rinpocse arra biztatta a szerzeteseket, hogy ha a kolostort külső erő fenyegetné, kérjenek segítséget Bhandari miniszterelnöktől. Minden jelenlévő jól értette, kit jelent ez a „külső" fenyegetés. Bhandari nem tűnt jó szövetségesnek. Samar rinpocse teljesen tisztában volt a politikus álláspontjával a vitában, és nem bízott abban, hogy ha arra kerülne a sor, a védtelen szerzetesek segítségére sietne. A júniusi összetűzéskor Bhandari nyíltan támogatta Szitupát, de nem volt más, akihez a Rinpocse segítségért fordulhatott volna. Rumtek szikkimi fennhatóság alatt volt, és Samarpát még mindig kirázta a hideg, ha az indiai hadsereg feltűnésére gondolt. Hat indiai katona puszta jelenléte Rumtekben megbénította a szikkimi életet. Ilyen politikai körülmények között nem volt más választás, mint Karmapa székhelyét a gangtoki kormányra bízni.

November 17-én a Rinpocse hivatalos nyilatkozatot adott ki.[24] Kijelentette, hogy nem ellenkezik a kínai kormány azon döntésével, amely Urgyen Trinlit fogadja el 17. Karmapának. Nincs fennhatósága Kínában, és nem állíthatja meg cselekedeteiket. Elmondta, hogy a Dalai Láma döntésébe csak az Őszentsége iránti tiszteletből egyezett bele. Megígérte, hogy ragaszkodni fog a Gyalva Karmapa hagyományaihoz, és csak az ő eredeti utasításait fogja követni.

Európában Láma Ole figyelemmel kísérte az eseményeket. Samarpa levele azt bizonyította, hogy a régens valamire készül. Szavai mégis azt a benyomást keltették, hogy bár a Rinpocse egy

lépést tett előre, de azonnal vissza is táncolt. Júniusi beleegyezését csak részben vonta vissza, a dokumentum még mindig nem Szitupa jelöltjének teljes elutasítása volt. Az óvatosan fogalmazott mondatok utaltak a kapcsolódó érdekekre, és arra, hogy akár tetszik, akár nem, a Vörös Kína játssza a főszerepet a vitában. A Politbüro sötét árnyékot vetett a vonalra a távoli Pekingből. Samarpának nyilván meg kellett hajolnia a helyi politikai viszonyok előtt. Láma Ole örült, hogy szabad a keze, és nem kell ázsiai szabályokhoz alkalmazkodnia.

Időközben Rumtekben egyre nőtt a feszültség. A Kathmanduból érkező emberek azt állították, hogy Szitu és Gyalcab rinpocse támadást készít elő a kolostor ellen. Támogatókat hívtak össze a szikkimi határon. November 27-re Gyalcab rinpocse gyűlést hirdetett meg minden indiai és nepáli kagyü kolostor számára. Keresztülutazott a Himaláján, és embereket gyűjtött Rumtekbe. Csak a jelre vártak, hogy átlépjék a határt, és elfoglalják Karmapa székhelyét.

November 20-án Samar rinpocse rendkívüli ülést tartott a szerzeteseknek. Rájöttek, hogy nincs erejük megakadályozni, hogy a tömeg átlépje a szikkimi határt, és megjelenjen Rumtekben. Néhány fiatalabb szerzetes türelmetlenné vált, de végül elvetették az erőszakos fellépés gondolatát. A résztvevők úgy döntöttek, hogy Bhandari segítségét kérik. Aznap délután a miniszter hivatalában ülve Kenpo Csödrak, a főapát, Nendo tulku, a ceremóniamester, és még néhányan aggodalmukat fejezték ki a készülő konferenciával kapcsolatban. Kifejtették álláspontjukat, és kérték a politikust, hogy tegyen lépéseket a kolostor törvénytelen elfoglalásának megakadályozására. Távozásuk előtt írásos kérelmet adtak át az elnöknek.[25]

A levél a rumteki közösség szerzeteseinek nevében íródott. A szerzők egyhangúlag kijelentették, hogy a mindenki által elfogadott Karmapa színre lépéséig a szerzetesek a Karmapa Charitable Trust megbízottaival együtt vállalják a teljes felelősséget a kolostor irányításáért. Követelték, hogy a Tai Szitu által bemutatott levelet hivatalosan vizsgálják meg, és kijelentették, hogy azonnal reagálni fognak minden olyan próbálkozásra, amely a feladataikba való beavatkozásra

irányul. A Karmapa Charitable Truston kívül semmilyen szellemi vagy politikai irányítást nem tűrnek meg Rumtekben. A szerzetesek petíciót nyújtottak be a miniszterelnöknek, hogy adjon útmutatást és védelmet ezekben a kritikus időkben. Az elnök úr biztosított mindenkit meg nem szűnő igyekezetéről, hogy fenntartsa a békét Rumtekben, és biztatóan mosolyogva kísérte vendégeit az ajtóhoz.

A következő napon Rumtek gondnokai döntésre jutottak. Lezárják a kolostort, hogy megakadályozzák a törvénytelen gyűlést. Ha a nemkívánatos látogatók átlépik a szikkimi határt, és megérkeznek a kolostor kapujához, zárva találják. A szerzetesek többsége Nepálba utazik, hogy egy újabb szertartáson vegyen részt Dzsamgon Kongtrulért. Samar rinpocse már úton volt. A Nalanda Intézet hallgatói is téli vakációra utaztak. A kolostorban leállt az élet. Csak néhány hivatalnok és szerzetes maradt.

November 25-én a szikkimi rendőrség megérkezett Rumtekbe, és biztosításként elfoglalta helyét a kolostor körül, hogy ne legyen összecsapás, ha a másik csoport megérkezik a tervezett gyűlésre.

Wuppertali központunkban, Németországban a levelek és faxok özönében nagy aggodalommal figyeltük a szerzetesek erőfeszítéseit. Hannah minden nap telefonált Indiából, így Olénak nem volt kétsége afelől, mi történik, ha Szitupa követői úgy döntenek, erőszakkal elfoglalják a kolostort. A mi szerzeteseink csak bátor reménykedők voltak a két régens erős gépezetével szemben. Ráadásul senki sem hitte, hogy a gangtoki kormány a segítségükre siet. Láma Ole megállt egy pillanatra. „Mi lenne, ha megjelennénk Rumtekben néhány német sráccal?" Hirtelen megjelenése biztosan lehűtené a forrófejű tibetieket. Még a két régensnek is hasznára válhat. Hannah már a puszta gondolattól is megmerevedett. Máris látta a gangtoki lapok főcímeit: „Dán verőlegények özönlötték el a szentélyt." „Ne, csak azt ne!" Ole ne is gondoljon rá. November 26-án Cecsökling rinpocse, egy gangtoki kormányhivatalnok jelent meg a kihalt Rumtekben. Követelte, hogy a kolostor ajtajait azonnal nyissák meg. Az elnök parancsát hozza, hogy tegye a helyet hozzáférhetővé a ter-

vezett konferencia számára. „Igyekezz!” – förmedt rá a magányos szerzetesre, aki fogadta őt. A dokumentumokat lobogtató szikkimi előkelőség láttán szegény ember nem tehetett mást, mint hogy előhúzza a kulcsot, és kinyissa a kaput. Csak eddig tartott: egy hivatalnok büszkén belépést követelt. Mivel Rumteket csupán néhány szerzetes őrzésére bízták, Szitupa csoportjának nem jelentett nehézséget, hogy elfoglalja a kolostort, és megkezdje a gyűlést. Könnyebben ment, mint gondolták.

Bár negyven kampát feltartóztattak a határon, a többiek könnyen átjutottak, és nagy erőkkel érkeztek Rumtekbe. Szitu rinpocse minden lehetséges helyről gyűjtött támogatókat. Sok látogató a dharamszalai kormányban dolgozó tibeti volt. Ott voltak a Tibeti Fiatalok Kongresszusának tagjai, a Tibeti Nők Szövetségének képviselői, a Tibet Függetlenségéért Egyesület emberei – ezek kétségkívül „fontos” szervezetek, amelyek töretlenül szolgálják közösségüket. Azonban azt, hogy ezeknek az illusztris aktivistáknak mi közük van Karmapa felismeréséhez, senki sem kérdezte meg. A két régensnek sűrű, lehetőleg hangos tömegre volt szüksége. Szitupa támogatóinak többsége egyedül jött. A következő napokban megérkeztek India és Nepál kiemelkedő kagyü kolostorainak képviselői, és az egyesült államokbeli tibetiek. A woodstocki elválaszthatatlan páros, Bardo tulku és Tenzin Csönyi sem hagyhatta ki az eseményt.

A vendégek úgy viselkedtek, mintha Rumteket politikai gyűlések céljára tervezték volna. A következő három napban kapkodó előkészületek folytak a tervezett konferenciára, a kolostor jogos lakóin átnéztek. A megmaradt maroknyi tisztviselő naponta Gangtokba utazott, petíciókat nyújtott be a miniszterelnöknek, és intézkedéseket sürgetett az illegális behatolás ellen. Tudatták velük, hogy Bhandari Delhiben van, így hivatalának nincs módjában intézkedni. Mivel nem tudták megállítani az agressziót, a Nalanda Intézet szerzetesei és apácái a rumteki tisztségviselőkkel együtt a végső lehetséges eszközhöz nyúltak. November 29-én képviselőjük újabb írásos bejelentést tett közzé.

A szerzetesek, az apácák és a tisztségviselők kijelentették, hogy nem utasítják vissza Szitu és Gyalcab rinpocse állítását, miszerint az eredeti utasítások alapján találták meg a Karmapát. Elfogadják Samar rinpocse kijelentését is, amelyben azt állítja, hogy valódi utasítások léteznek az igazi Karmapára vonatkozóan, de ők csak a Karmapa Charitable Trust döntéseit követhetik, semmilyen körülmények között sem fogadhatnak el döntéseket lámáktól, azok adminisztrátoraitól és más politikai csoportoktól. Karmapa fő székhelyének lakói ennél többet nem tehettek.

November 30-án a tiltakozások ellenére a „Nemzetközi Kagyü Konferencia" büszke nevet viselő gyűlés megkezdődött. A név Karmapának a világ minden részéről érkező tanítványaira utalt. Ez elég félrevezető. Aligha volt ez globális találkozó, hiszen a konferencián csak egyetlen nép vett részt; hacsak nem tekintjük úgy, hogy a küldöttek hivatalosan képviselték a majd negyven országban száműzetésben lévő, az Indiában és Nepálban, valamint az Egyesült Államokban élő tibetieket és az összes kagyü centrumot. A centrumok közül Woodstock kivételével egy sem képviseltette magát. Az Amerikából érkező szerzetesek, akik állítólag a kagyü világot képviselték, nem is szólhattak volna Karmapa ügyében, hiszen egy teljesen különálló szervezethez, Kalu rinpocse csoportjaihoz tartoztak. Mondanunk sem kell, hogy hivatalosan egyetlen Láma Ole által alapított centrum sem értesült, vagy kapott meghívást az eseményre. Ezek az ellentmondások nem zavarták Szitu és Gyalcab rinpocsét: tovább folytatták tevékenységüket.

A Karmapa Charitable Trust fájdalmasan zilált volt a régenseket illetően. Bár maga is megbízott volt, Szitu rinpocse egyszemélyes kisebbség maradt a tanácson belül. A jólismert és széles körben tisztelt szikkimi családból származó megbízottak, akik a múltban a gangtoki hatalmat is a kezükben tartották, hozzászoktak, hogy csak bizonyos idő után döntsenek. Nem voltak hozzászokva a sürgetéshez, a parancsok elfogadásához pedig különösképpen nem. Ebben az ügyben sem fogják Karmapa érdekeit és saját jóhírüket

kockáztatni egy gyors, Tai Szitu jelöltjét támogató döntéssel. Az egész kép elég ködös volt, és a két régensnek várnia kellett volna terveik hivatalos szentesítésére.

Ez nem éppen az a hír volt, amelyre Szitu rinpocse várt. Eddig kifogástalan terve zátonyra futott. Tovább bonyolította az ügyeket, hogy a Karmapa Charitable Trust igazgatója, Topgala nem osztotta megbízott társai visszafogottságát: teljes gőzzel támadta a két régenst. Szitupa attól félt, hogy Topgala harcias hozzáállása befolyásolja a tanács többi tagját is, és azok az agresszívebb cselekvés mellett döntenek. Azonnal foglalkoznia kellett a veszélyes helyzettel.

Nyitóbeszédében Szitu rinpocse azt javasolta, hogy menesszék a tanács tagjait, és új tagokat állítsanak a Karmapa Charitable Trust élére. A Karmapa Charitable Trust Topgala nemkívánatos befolyása alá került, így rossz hatással van Rumtekre, és a világ kagyü centrumaira. Le kell váltani a tanácsot. A kolostor és Karmapa vagyona nincs biztonságban, amíg nincs egy új, egészséges alapítvány. A lámák, a politikusok és az aktivisták színes gyülekezete, akiket Szitupa és Gyalcabpa erre az alkalomra körültekintően válogatott össze, teljesen egyetértett az okfejtéssel.

A teremben váratlanul ellenvélemények hangzottak fel. Néhányan azzal érveltek, hogy a tanács tagjait személyesen a 16. Karmapa választotta ki, és elbocsátásuk ellenkezne Őszentsége akaratával. Ez a tény nem zavarta a gyűlést vezető nagytiszteletű régenseket. Tai Szitu hanyagul csak annyit jegyzett meg, hogy de igen, megtehetik, meneszthetik a bajkeverőket, és új tagokat nevezhetnek ki a helyükre. Létrehozhatnak egy új Karmapa Charitable Trustot is. Ez már túl sok volt néhány gangtoki küldött számára, és mivel úgy érezték, vékony jégre tévedtek, gyorsan felálltak, és elhagyták a termet. Meglepő, hogy egyikük Cecsökling rinpocse volt.

Az ülés folytatódott, és az illusztris társaság maradéka, nem törődve tevékenységük törvénytelenségével, sem azzal, hogy szembeszállnak a 16. Karmapa akaratával, megszavazta a döntést. A Karmapa Charitable Trust tanácsát menesztették, és hét új

embert jelöltek ki megbízottnak. Topgalát azonnali hatállyal felmentették igazgatói funkciójából, és egyhangúlag Tenzin Namgyalt nevezték ki a helyére.

A „Nemzetközi Kagyü Konferencia" grandiózus nevéhez illő történelmi dekrétumot hozott. Vajon a küldöttek tisztában voltak-e azzal, hogy határozatuk minimális mértékben sem törvényes? A Karmapa Charitable Trust egyértelműen indiai törvények szerint működött, és csak maguk a megbízottak, vagy 21. életévének elérése után maga a Karmapa változtathatja meg a tanács összetételét. Az, aki azt képzelte, hogy véletlenszerűen összegyűlt emberek egy csoportja szabadon elbocsáthatja és kinevezheti az igazgatót és a tanács tagjait, vagy teljesen tudatlan volt a modern társadalom működését illetően, vagy szélhámos.

Megdöbbentő volt azt hallani, hogy Szitupa néhány lelkes támogatója biztosította a régenst arról, hogy kifogás esetén sikeresen megvédhetik ügyüket a bíróság előtt. Tényleg azt hitték a régensek, hogy ezt megúszhatják? Meg akarták ismételni májusi és júniusi sikereiket. De ezúttal ez nem lesz olyan könnyű. Egy ország törvényeit megváltoztatni nem olyan egyszerű, mint történelmi tradíciókat módosítani, és egy vallási dokumentumot meghamisítani.

A törvényesség mellett az is megkérdőjelezhető, milyen értéke volt a döntésnek a vonal szempontjából. A Rumtekben összegyűlt tömeg aligha képviselte a karma kagyü iskolát. Számos kulcsszereplő hiányzott, míg mások, akiknek semmi keresnivalójuk sem volt ott, megjelentek. A dharamszalai aktivistáknak, a gangtoki hivatalnokoknak, és Kalu rinpocse szerzeteseinek nincs helye egy kagyü találkozón. Ennyi erővel meghívhatták volna a gangtoki futballcsapatot is, az ő szavazatuk éppoly értékes lett volna. Érdekes újdonság volt a véletlenszerűen kiválasztott lámák összehívása, hogy aztán az ő döntésükkel hassanak az egész vonalra. Az egyetlen törvényes testület, amely a teljes iskolát képviselhette, a Karmapa Charitable Trust volt. Minden más gyűlés csak a jelenlévőkhöz szólhat, és semmilyen körülmények között sem bírhat rá minden kagyüt, hogy akaratának engedelmeskedjen.

Topgala eltávolítása a Karmapa Charitable Trust-beli pozíciójából nem elégítette ki a szervezők vágyát ellenfelük eltemetésére. Így felkérték a gyűlést, hogy leplezze le a volt igazgatót. Felsorolták gonosz tetteit, majd a résztvevők egyhangúlag kijelentették, hogy Topga Julgyal „rombolást vitt végbe a dharmában, ezért a Konferencia elítéli cselekedeteit."[26] A hosszú határozatban megvádolták Topga rinpocsét, hogy Kelet-Bhutánban eladta Őszentsége, a 16. Karmapa tulajdonát, szakadást okozott a dharmatanítók és a tanítványok között a Karmapa fő intézményeiben, és hogy fegyveres katonákat vezetett Karmapa székhelyére. A Konferencia azzal folytatódott, hogy elbocsátották őt a karma kagyü intézetek kincstárnoki és kormányzói posztjáról, ami ebben az esetben Rumteket jelentette.

December 3-án, a konferencia utolsó napján kiadtak egy záróközleményt. Így szólt a Rumtek hivatalos papírján szépen szerkesztett szöveg: „Mi, a kagyü vonal követői tisztelettel és egyetértő hittel megfogadjuk, hogy szembeszegülünk mindenkivel, aki negatív és romboló cselekedetet tervez ebben a vitathatatlan ügyben. Megfogadjuk, hogy soha nem ismerünk el senki más személyt e cím jogos birtokosául."[27] A szikkimi elnöknek szóló levelükben a küldöttek még egy lépéssel tovább mentek, és drámaian kijelentették: „Megesküszünk, hogy soha nem fogadunk el senki mást, és szembeszállunk minden más Karmapa-jelölttel."

Egy héttel később Stuttgartban megcsodáltuk a fent említett dokumentumot. Nagyon tanulságosak voltak az egyes lapok alján található aláírások. Láma Ole tudni szerette volna, ki esküdött meg, hogy „szembeszáll minden más Karmapa-jelölttel".

Bár sok érdektelen név zsúfolódott össze a kis lapon, mégis könnyű volt felfedezni a kiemelkedő kagyü rinpocsék aláírását. Tai Szitu és Gyalcab rinpocse után Pönlop és Bokar rinpocse következett, majd Bardo tulku, sokan Kalu rinpocse lámái közül, többek között Dordzse Santa Cruzból, és Norlha New Yorkból. Ott volt Tenga rinpocse küldötte is, közvetlenül Kunga Trinlinek, a Dalai

Láma megbízottjának aláírása alatt. Ole meglepetten vette észre Tralek rinpocse nevét. A magas rangú kagyü tanító, aki most Melbourne-ben székelt, büszke volt rá, hogy modern ember, sőt, tudós. Miért írt alá ilyen esküt és ilyen kijelentéseket? A következő februárban ausztráliai utunkon Láma Olének előadást kellett tartania Tralek centrumában. Elhatározta, hogy komolyan beszél a nagytiszteletű tudóssal, mielőtt meglátogatja Melbourne-ben.

Kiábrándultan észleltük, hogy Beru Tyence is a tömeggel tartott. Hannah azt mondta nekünk, ő azért vesz részt a konferencián, hogy megvédje a Karmapa Charitable Trustot és Rumtek szerzeteseit. Úgy látszik, nem tudott komoly védelmet felállítani. A szerzetesek meglettek volna az igazság ilyen bajnokai nélkül is. Hannah később beszámolt a láma behódolása melletti érveiről. Egyedül maradt az egész gyűléssel szemben; kevés támogatója sietve távozott, amikor rájöttek, mi történik. Ráadásul a dokumentum aláírása sem volt olyan nagyszerű esemény. Júniusban a Rinpocséket pszichológiai nyomással kényszerítették Urgyen Trinli elfogadására, most pedig szinte fizikai kényszert alkalmaztak azokkal szemben, akik nem tűntek elég lelkes támogatóknak.

Beru Tyence eleven képekben írta le Hannah-nak a jelenetet. Két szerzetes haladt lassan egyik rinpocsétől a másikig, és a kezébe adta a papírt. Mások a láma háta mögött helyezkedtek el, és árgus szemekkel figyelték. Átható pillantásuk nem hagyott kétséget afelől, mi történne, ha a kérdéses láma ellenállásra gondolna, és nem a megfelelő buzgalommal írná alá a dokumentumot. Ilyen barátságtalan körülmények között Beru Tyence rinpocsének nem volt más választása, mint az aláírás. Olének más elképzelései voltak a lehetőségeket illetően, de eszébe jutott a láma szereplése az előző időszakban Kaliforniában, és nem erőltette tovább a témát. Ennek a Rinpocsének akadtak más jó tulajdonságai – az elvekért való kiállás nem tartozott közéjük. Beru Tyence tapintatosan nem tett említést arról, miért nem csatlakozott a termet elhagyó csoporthoz, és miért nem távozott Rumtekből az aláírás előtt.

Később ugyanez a rinpocse egy hirtelen fordulattal, minden kényszer és fenyegetés nélkül kijelentette, hogy a curpui fiú tényleg a valódi Karmapa. Az a tény, hogy túlélte trónra emelésének hosszú óráit és a hatalmas energiákat, már önmagában megkérdőjelezhetetlen bizonyítékká vált a Rinpocse szemében. Váratlan kijelentése újabb fordulat volt. Természetesen lehetetlen megmondani, hogy a nagytiszteletű láma mit is gondolt valójában, de szemlátomást nem viselkedett egyenesen.

Egy másik határozat is megjelent a találkozó utolsó napján. Miután a küldöttek elítélték Topga rinpocsét, elhatározták, hogy elítélik a vonal más ellenségeit is, de mivel kevés bukott személy állt rendelkezésre, a The Karmapa Papers-t szemelték ki. A kiadványról kijelentették, hogy „koholmányok, félrevezetések és hazugságok halmaza, egy mondatnyi igazság sem található ebben a hamis és korrupt publikációban."

Az az állítás, hogy minden mondata hazugság, még a Konferencia színvonalához mérten is enyhe túlzás volt. Ha kinyitjuk a könyvet a 42. oldalon, ott találjuk a Dalai Láma hivatalos levelét Urgyen Trinli elismeréséről. A tisztelt képviselők mégsem állíthatták, hogy ez koholmány, mi több, hazugság. Kíváncsiak lettünk volna, hogy a résztvevők közül hányan olvasták végig azt a szöveget, amelyet ilyen egyöntetűen elutasítottak. Mindez a kommunista cenzorokra emlékeztetett, akik betiltanak egy munkát, amelyet a Politbüro nem ítél megfelelőnek a szocialista tudat számára. Úgy szórnak átkokat, hogy egy pillantást sem vetnek arra, ami fölött ítélkeznek.

Valószínűleg tudatában voltak annak, hogy a Karmapa Charitable Trust feloszlatása jogi akadályokba ütközik, így az „új megbízottak" más módszerekkel is nyomást próbáltak gyakorolni az elbocsátott vezetőkre. Mivel kevés törvényes eszközük volt, a nyílt támadást választották.

Tenzin Csönyi, Woodstock menedzsere, az egyik újonnan megválasztott megbízott megjelent két törvényes tanácstag, Denszapa és Serab Gyalcen gangtoki szállásán. Tenzin agresszív és

hangoskodó modorban azt követelte, hogy a két igazgató írásban fogadja el a Konferencia döntését. Úgy tűnt, Woodstockban az emelt hang volt a bevett társalgási szokás. Gangtokban biztosan nem volt az, főképp a két volt szikkimi miniszterrel szemben nem. Az úriemberek közölték a feldúlt Tenzinnel, hogy őket öt társukkal együtt a 16. Karmapa bízta meg, hogy biztosítsák a vonal irányítását az ő halálától mindaddig, míg a 17. inkarnáció 21 éves nem lesz. Semmiképpen sem adják fel a megbízatásukat, és nem fogják a felelősséget senki másnak átadni, mint magának a 17. Karmapának. Különösen elutasítják azokat a törvénytelen és tiszteletlen módszereket, amelyekkel mostanában a dolgokat intézik.

Látva, hogy az ordítozással semmire sem megy, Tenzin Csönyi a határozottabb nyomás mellett döntött. Figyelmeztette a két megbízottat, hogy ha nem adják beleegyezésüket, rá fogják kényszeríteni őket arra, hogy visszavonuljanak a bizottságból. Ez azonban csak üres fenyegetés volt. Senkinek sem állt hatalmában, hogy lemondásra bírja a két megbízottat, csak a többi tagnak, és a Karmapának, ha nagykorú lesz. Hacsak nem fontolgattak kevésbé tapintatos módszereket, Tenzin Csönyinek és segítőinek nem állt módjukban, hogy felmondást csikarjanak ki Karmapa tanácsának egyetlen igazgatójából sem. Azonban, ha ők maguk írnák alá beleegyezésüket a „Nemzetközi Kagyü Konferencia" határozatába, automatikusan beadnák a felmondásukat, és kivonnák magukat az események színteréről. A gyűlés legfontosabb határozata az igazgatók elbocsátása, és az új igazgatótanács kinevezése volt. Mint várható volt, a két politikus nem szerepelt az új Karmapa Charitable Trust tagjai között. Serab Gyalcen és Denszapa visszafogott modorban megkérte vendégét, hogy távozzon.

Szitu és Gyalcab rinpocse azon fáradozása, hogy elbocsássák Karmapa megbízottait, és a saját elnökségüket ültessék a helyükre, kudarcot vallott. A sok tiltakozó levél hatására a Földművelésügyi Minisztérium Gangtokban bejelentette, hogy bizonyos csoportok valóban kérték a fennálló bizottság megváltoztatását. A bejelentés

szerint ugyanezek a csoportok később visszavonták kérésüket. „Tekintettel a visszavonásra, a kormány nem jegyzett be új Karmapa Charitable Trustot, és nem hajtott végre semmilyen változtatást a Karmapa Charitable Trust eredeti tanácsában.”[28]

A rumteki helyzet összetettebb volt. Mivel az új bizottságnak nem volt törvényes hatalma, az általuk kiadott határozatok, maga a gyűlés és a Topgalát eltávolító döntés érvénytelen volt. Szitupa és Gyalcabpa mégis azt gondolta, hogy a bíróságok és a jog nem sokat számítanak, nekik itt Rumtekben nem kell ilyen apróságokkal foglalkozniuk. Nem törődve azzal, hogy megszegik az ország törvényeit, folytatták az új tisztségviselők beiktatását. A gangtoki kormány, bár tisztában volt a történésekkel, nem válaszolt törvényeinek ilyetén megszegésére, és a szerzetesek jogainak megsértésére.

A gyűlés határozatainak következtében a kolostorban Szitupa csoportja eltávolította a régi vezetőket, akik 1982. óta irányították Rumteket. Az új vezetés olyan emberekből állt, akiket korábban vagy Topga rinpocse, vagy maga a Karmapa távolított el székhelyéről. Az új titkárt, Tenzin Namgyalt 1988-ban mentették fel vezetői tisztségéből. Az újonnan kijelölt segédtitkárt 1971-ben maga Őszentsége kérte meg arra, hogy hagyja el Rumteket. Ezután a dharamszalai kormányban vállalt munkát, és nem titkolta gyűlöletét előző jótevői iránt.

Az 1993 januárjában Rumtekben kiadott újság, a The Nectar of Dharma első számában részletesen beszámolt a nemzetközi konferenciáról. Két történetet is közölt a fent említett köztisztviselőknek, „Rumtek új kormányzóinak” életművéből. Tapintatosan elhallgatta korábbi eltávolításukat erről a helyről. A kiadvány címe azonos volt a Karmapa székhelyéről 1981. óta kiadott körlevélével. Az új vezetés lassan kezdte átvenni Rumtek tiszta nevét és forrásait.

A rumteki szerzetesek azonban határozottak voltak, és nem fogadták el Topgala menesztését. Mivel a döntéseket nem szentesítette a Karmapa Charitable Trust, nem adták át a kolostor hivatalának kulcsait. Ennek eredményeképpen Rumtekben két

vezetés működött. A törvényes vezetés, Topgala csoportja folytatta a napi munkát, a hely fenntartásának feladatát. Hiányzott ugyan a vezetője, mivel a kormány a rumteki kormányzónak továbbra sem engedélyezte, hogy Szikkimbe lépjen. Később visszafordították a szikkimi határról, és visszaküldték Bhutánba. Az új csoport, amely a kijelölt titkárból és két segítőjéből állt, akik tanácskozással és beadványok szerkesztésével foglalta el magát, és legjobb tudása szerint gátolta a törvényes lakók munkáját.

Urgyen Trinli Rumtekbe hozásának tervét szemlátomást nem adták fel. A két régens azt állította, hogy Tibetben az előkészületek teljes lendülettel folynak, és az ügyben érdemben tárgyalnak a kínai kormánnyal. A „Bizottság Őszentsége, a 17. Karmapa Megkoronázására" nevű csoport költözött be a faluba egy asszony házába. Rövid időn belül ez a hely a kolostorellenes jogtalan szervezkedés fészkévé vált. Mivel nem férhettek hozzá Rumtek hivatalaihoz, az új kormányzó és két segítője a Bizottság területén állította fel irodáját. Valahogyan hozzájutottak Karmapa hivatalos levélpapírjához, és leveleket küldtek szét a világ összes kagyü centrumába, azt a látszatot keltve, hogy Rumtek végül elfogadta a curpui gyermeket. Karmapa szerzetesei igen találóan „Kínai Követség"-nek nevezték el ezt a helyet.

Amint a szikkimi események hírei elérték Európát, Ole és tanítványai keresték a lehető legjobb módot, amivel megsegíthetnék az ostromlott szerzeteseket. A mentőexpedíció ötlete egy időre lekerült a napirendről. Hannah nagyon világosan kifejtette a véleményét egy ilyen vállalkozásról. A legjobb lehetőségnek az látszott, ha tiltakozó leveleket küldenek a szikkimi kormánynak, és vizsgálatot kérnek az eredeti Karmapa Charitable Trust feloszlatására tett kísérlet ügyében. Az elkövetkező hetekben tehát Gangtokot újra elárasztották a nyugati barátainktól érkező panaszok, bejelentések és kérelmek. A 16. Karmapa aggódó európai tanítványainak megnyugtatására a Földművelésügyi Minisztérium küldött egy közleményt a németországi Karma Kagyü Alapítvány elnökének. A szikkimi hivatal kijelentette, hogy a kormány nem regisztrált új Karmapa Charitable

Trustot, és nem jegyzett be változtatást a régiben. Örömmel állapítottuk meg, hogy erőfeszítéseink sikerrel jártak.

Egy hónappal később, 1993. március 21-én a „második vezetés" ügyének tisztázására Künzig Samarpa egy hivatalos állásfoglalást bocsátott ki.[29] A kagyü centrumokba küldött levelében a régens hangsúlyozta, hogy Rumtek úgy működik, mint azelőtt. A Karmapa Charitable Trust a vonal hivatalos képviselője, és a szerzetesek közössége csak e testület döntéseit fogadja el. A Karmapa Charitable Trust feloszlatására, valamint a Karmapa vagyonának átvételére tett jogtalan erőfeszítések kudarcba fulladtak. A Rinpocse arra kérte a tanítványokat, hogy vegyék tudomásul a fentieket, és a Rumtekbe írt leveleiket a jövőben is a Karmapa Charitable Trustnak címezzék. Ez a krízis éveiben Samarpa által írt nyílt levelek egyike volt, és mi örömmel üdvözöltük egyre bátrabb szavait.

Ole számára a következő égető kérdés a Fekete Korona és más relikviák sorsa volt, amelyeket a 16. Karmapa mentett ki Tibetből. Ha Tai Szitu és Gyalcab rinpocse akarata érvényesülne, ők valószínűleg visszavinnék az értékeket Curpuba. Ez az egyedülálló ritkaságok elvesztését jelentené. A kommunisták még egyszer nem engednék ki őket a kezükből. Biztosítanunk kellett, hogy a vonal tulajdona Rumtekben maradjon. Most a szerzetesek elzárva tartották őket, de ez az elrendezés távolról sem volt biztonságos. Mivel Szitu rinpocse mostani próbálkozása Rumtek és Karmapa vagyonának átvételére megbukott, Ole úgy gondolta, erősebb nyomás hatására Szitupa akár erőszakos eszközökhöz is folyamodna.

1992 végén Ole számára jó lehetőség adódott, hogy dharmamunkáját kiszélesítse Németországban. Meghívást kapott az egyik sikeres televíziós műsorba. A Boulevard Bio közel hárommillió nézőre számíthatott. Politikusok, művészek és híres emberek voltak Alfred Biolek, a népszerű műsorvezető vendégei.

December 8-án Láma Ole belépett a német 1-es csatorna kölni épületébe, és nem sokkal ezután németek milliói figyelték a dán láma mondanivalóját a meditációról. A program nagy sikert hozott. A következő néhány hónapban schwarzenbergi centrumunk telefonjai szünet nélkül csörögtek. Az emberek főleg Láma Ole nyári „tudatos halál" kurzusáról akartak hallani. Több, mint ezer ember megjelenésére számítottunk augusztus elején a németországi Kassel mellett.

Ez az esemény mérföldkő volt Ole húszéves erőfeszítéseiben, hogy a buddhizmust Nyugatra hozza. Míg az ázsiai helyzet egyre kevésbé látszott stabilnak, és az utolsó botrányokban a tibeti lámák sokat veszítettek hitelességükből, európai munkánk szilárd talajon állt. Egyre több intelligens és érett ember részesült a rendszer bölcsességéből. 1992 decembere után alig volt olyan előadásunk Közép-Európában, ahová ne többszázan jöttek volna el Olét meghallgatni. A hirtelen hírnév a százharminc centrum biztos bázisán nyugodott, amelyet Ole 1972. óta alapított. Féltucat könyve is súlyt adott munkájának. Bíztunk benne, hogy ez nem csak egy rövid fellendülés.

Ole tévés szereplése kellemes felüdülés volt az általában nem túl kellemes ázsiai hírek áradatában. Ole épp hogy elhagyta a stúdiót, amikor egy másik levél érkezett centrumainkba, ezúttal Malajziából. A gazdag távol-keleti kínaiak általában Szitupát támogatták, és vakon adakoztak elképzeléseinek. Most már leveleket is írtak. A mi embereink azonban már teljesen immunissá váltak arra a sok képtelenségre, amelyet Samarpa, Hannah és Láma Ole ellen összehordtak. Nem vesztegették az idejüket azokra az abszurditásokra, amelyeket egyesek Dharamszalában, Woodstockban vagy éppen Malajziában kitaláltak tanítóikról. A leveleket már el sem olvasták.

Ez nem azt jelentette, hogy barátaink az érvelést a következtetések levonása nélkül nyelték volna le, hogy a következményeket meg ne emésztették volna. Kevés vita volt afelől, ki is az agresszor. A tények magukért beszéltek, és kevesen kételkedtek abban, hogy Szitu és Gyalcab rinpocse néhány közvetlen támogatójával

törvénytelen vállalkozásba kezdett, hogy egy általuk kiválasztott fiút ültessen a 17. Karmapa helyére. Ráadásul a mélyen tisztelt lámák a megszállt Tibetben elzárva tartották választott Karmapájukat. Ugyanakkor nem volt kérdéses, hogy az összeesküvés szálai Pekingig érnek, és fájdalmasan összekötik Szitupát és Gyalcabpát a nagyhatalmú Politbüróval.

Az sem volt kétséges, hogy Szitupa vagy egy megbízottja hamisította a jövendölő levelet. A Rinpocse viselkedése, és azoknak a tanúvallomásai, akik jól ismerték Őszentsége kézírását, egyéni stílusát, és megvizsgálták a levél másolatát, erre a szomorú tényre engedtek következtetni. Láma Ole tanítványai modern emberek lévén egyetértettek ezzel a következtetéssel. Nem hagyhatták figyelmen kívül azokat a vonalat érintő eseményeket, amelyek 1992 júniusának drámai történéseit követték Rumtekben.

Milyen következményekkel járt, hogy a tanítványok majdnem megvilágosult tanítóikat hatalomvágyó, hazug emberekként látták viselkedni? A magas rangú lámák a zavaró érzelmektől való megszabadulás módszereit tanították, miközben maguk is e zavaró érzelmek foglyai voltak. A tanítványok nem hibáztatták a rendszert, de már nem követték vakon lámáikat. A tanítónak bizonyítania kellett. Egy rinpocse címe és neve, legyen bármilyen előkelő és szent, nem volt elég ahhoz, hogy megnyissa a centrumok kapuit. Ez pozitív változás volt, és összecsengett a buddhista nézetekkel.

A keleti eseményeket látva kezdtük igazán értékelni nyugati hátterünket. A változás szükséges volt. Annak kellett hitelt adni, ami azt megérdemelte. Képessé váltunk arra, hogy mindkét kultúrából a legjobbat vonjuk ki. Az emberek felnőttek, és hat hónap távlatából nézve a jelen krízis máris egészséges gyümölcsöt érlelt.

Még mindig maradtak azonban kétségek. Miként viselkedhetnek magasrendű megvalósítással rendelkező emberek ennyire alantas módon? Hiszen a vonaltartókról azt mondják, hogy már majdnem célba értek. Valami nem stimmelt. Ők négyen biztosan alkalmasak voltak, hiszen maga a Karmapa választotta ki őket. Az emberek ezt nem von-

ták kétségbe. Mi történt megvilágosodott tudatukkal? Elvileg egy bizonyos szint után már nem lehet újra visszaesni. Szitupa elveszítette megértését? Ha nem, mit keresett egy hamisítvány a kezében? Ez volt az a magas szint, amelyet mind el szerettünk volna érni?

Ezek konkrét kérdések voltak, és a centrumokhoz tartozó emberek konkrét válaszokra vártak. Az év végére a centrumok politikai álláspontja letisztult. A nagy többség Oléval tartott, és Samarpát támogatta. Azonban még mindig felmerültek azzal kapcsolatos kétségek, hogy állítólag megszabadult tanítók hogyan követhettek el ilyen alapvető hibákat. Néhány előadásnál és nyílt levélnél többre volt szükség ahhoz, hogy teljesen eloszlassák őket.

Ole az év utolsó napját Hamburgban töltötte. Ötszáz tanítványával ünnepelte az 1993-as Újévet. Amikor tizenkettőt ütött az óra, még a pezsgős dugók durranása előtt ötszáz ember tette le a bodhiszattvaígéretet. Az elmúlt hat hónap drámáinak ellenére munkánk sikeresebbnek tűnt, mint valaha. Láma Ole magabiztosan hagyta el Európát. Néhány órán belül New Yorkba repültünk – kezdetét vette a szokásos éves földkörüli út.

Tizennegyedik fejezet

A kiábrándulás

DÉL-AMERIKÁBAN AZ ELŐZŐ ÉVI LÁTOGATÁSUNK ÓTA nem sokat változott a helyzet, attól eltekintve, hogy az országok általában veszélyesebbé váltak, és a gazdaság rosszabb helyzetben volt. Hannah San Franciscóba utazott, hogy Samarpát kísérje a nyugati parton, Caty Európában maradt.

Öröm volt újra látni a latin kontinensen lévő centrumaink tagjait. A csoportok a jelenlegi vitán kívül maradtak. Kevesen ismerték a Himalája színes szereplőgárdáját, és Woodstockkal sem volt kapcsolatuk. Az emberek bíztak Láma Oléban, és nem nagyon érdekelte őket, hogy Akong és más tibetiek, akiket sohasem láttak, és nem is valószínű, hogy látni fognak, állítólag mit mondtak, vagy mit tettek. Mindenki engedelmesen elküldte a tiltakozó levelét Delhibe vagy Gangtokba, anélkül, hogy sokat gondolkodott volna, és folytatta munkáját.

A híres Medellinben a szervezők egy ötcsillagos helyet béreltek ki a phova számára. Szokatlan luxusban, Vivaldi *Négy Évszak*-jának hangjai mellett fogyasztottuk el háromfogásos ebédünket. Ez szokatlan háttér volt ahhoz, hogy a tudatos halálról meditáljunk. A hírhedt drogbáró, Pablo Escobar a környéken rejtőzködött. Éjszakánként lövéseket hallottunk, dehát Kolumbiában mindenütt lehet lövéseket hallani éjszakánként.

Az egyik ülés alatt Olének támadt egy ötlete *Minden határon túl* című könyvének folytatásához. „1981-ben, halála évében

a 16. Karmapa teljesen belefáradt az őt körülvevő hatalmi klikkek összejátszásába. Most úgy védi meg új születését, hogy ezeket az embereket megtáncoltatja. Amíg azon tanakodnak, mi történt, a neveltetése modern keretek között folyhat. Nyitott és szabad emberekkel körülvéve erőteljesebb áldás lehet a világ számára." Ole megosztotta gondolatait barátaival. Néhány tényt is hozzáfűzött Tibet néha zavaros történelméből, és a vonal múltjából. Ez talán segít az embereknek megbirkózni a kételyeikkel. Ami ma történik, nem is olyan szokatlan. A himalájai királyság már látott ehhez hasonlókat. Buddhistának lenni nem azt jelenti, hogy máris buddhák vagyunk; a módszerek azonban hibátlanok. Tudnunk kell különbséget tenni.

Előző decemberben, néhány héttel dél-amerikai utazásunk előtt Jongdu, a Curpu Charitable Trust igazgatója kifejezte azt az óhaját, hogy ellátogasson néhány kagyü centrumba; ezt európai videókörútnak nevezte. Jongdu Ole régi barátja volt, aki most Szitupának dolgozott, és egy filmet akart bemutatni Urgyen Trinli tibeti trónra emeléséről. A „17. Karmapa visszatérése a curpui kolostorba" című alkotás állítólag egyedülálló összefoglalása volt a történelmi eseménynek. Nemcsak a lhászai Dzsokang szentélyben történt hajvágási szertartást mutatja be, hanem a Karmapa fehér lovon történő királyi bevonulását is a kolostorba. A centrumokban tett látogatásán segítője, Katja kísérné el. A Karmapa Charitable Trust európai igazgatója, Pia, egy másik régi dán barát szervezte az utazást.

Az utazás előtt Olénak sikerült megnéznie a sokat ígérő dokumentumfilmet. A fehér ló valahogyan kimaradt, de feltűnt a fiú különös viselkedése. Bár a film csiszoltabb alkotás volt, mint a kínaiak által készített mű a curpui trónra emelésről, a mostani változat is gyatra képet festett a jelöltről. A hajvágási szertartás alatt a két régens szégyenére a fiú alig tudott bemutatni egy teljes leborulást. Ehhez az

állandóan körülötte várakozó sok segítő egyikének aktív támogatására volt szüksége. A két Rinpocsével való kapcsolata elég távolinak és ridegnek tűnt. Ez kellemetlen grimaszokban és éles sikolyokban fejeződött ki. Akkor kerültek a legközelebb egymáshoz, amikor a fiú haragjában játékokat kezdett dobálni a régensekre. Amikor pedig a 16. Karmapa képét mutatták meg neki, a gyermek félelmében elhúzódott. A film tele volt ilyen jelenetekkel, és azon tűnődtünk, mit is akar bizonyítani a Curpu Alapítvány. A film inkább annak további bizonyítékául szolgált, hogy Urgyen Trinli egy elveszett lélek, akit rossz trónra ültettek. Sajnáltuk szegény fiút.

Jongdu decemberben indult el bemutatóútjára, és megérkezett Németországba is. Kicsit túlzó volt ez a bejelentés, miszerint különböző centrumokat látogat meg; egyszerűen csak termeket bérelt ki különböző városokban, és mindenkinek levetítette a filmet, aki arra tévedt. Egyik csoportunk sem mutatott nagy érdeklődést aziránt, hogy vendégül lássa az attrakciót. Talán több szerencséje volt Angliában vagy Franciaországban, ahová végül elutazott. Persze, nem nehezteltünk rá. Jongdu becsületes ember volt, hitt a küldetésében. Sajnos, nem gyakorolt kritikát, nem látott át a csaláson, és akaratlanul is kétes oldalra állította övéit és dédelgetett Curpu Alapítványát.

Január 22-én Ole csatlakozott Hannah-hoz San Franciscóban. Sürgős üzenet várta őket Catytől. A filmmel együtt Jongdu egy rövid faxot is bemutatott Tenga rinpocsétől. A rövid dokumentumban a következő állt: „Az érző lények mind másképp látják a dolgokat. Én a magam részéről úgy hiszem, hogy ő a 17. Karmapa, és boldog vagyok, hogy trónra emelték." Tenga rinpocse tehát végül nyilatkozott.[30]

Ole azonnal megértette a trükköt. Természetesen a videó nem volt elég, hogy meggyőzze az embereket. Az európaiak eléggé szkeptikusak maradtak az ügyben, hogy a filmben szereplő idegesítő kölyköt 17. Karmapaként fogadják el. A körút szervezői komolyabb bizonyítékot akartak. Nagy szükségük volt valakire, aki nem járatta le magát a múlt júniusi botrányos eseményekben, és Tenga rinpocsét

környékezték meg a támogatás reményében.

Rinpocse nagyon kedvelt személy volt Európában, és az elmúlt hónapokban az emberek sokszor találgatták, melyik oldalon foglal állást. Hannah akkor kezdett gyanakodni, amikor hirtelen nem tudta telefonon elérni. Bármikor hívta Kathmandut, amint beleszólt, a telefon mindig sükettté vált. Úgy tűnt, a Rinpocse telefonvonalai allergiásak lettek a hangjára. Ole ázsiai hívás nélkül is tudta, mi történik. Tenga segítői, Tenpa és Serab elzárták a Rinpocse füléhez vezető utat. Orosz utunk során Hannah hangszalagra vett egy üzenetet a Rinpocse számára, amelyet a mexikói Tonyra bízott, aki úton volt Nepálba. Az utasítás tömör volt. „Kérlek, csak személyesen a Rinpocsénak add át." A válasz teli volt szép szavakkal, de az állásfoglalástól távol állt. Rinpocse nem beszélt világosan.

Most végre Tenga leadta a szavazatát. Rövid üzenete nagyobb súlyú volt, mint az egyórás film. Fontos volt, hogy döntésének hátterét megismertessük az európai emberekkel. Sokan kaptak tőle beavatásokat, mások menedéket is, így barátainknak nehéz volt figyelmen kívül hagyni szavait. Más magas rangú lámák, akik inkább Dél-Kelet-Ázsia gazdag kínai közösségeire koncentráltak, csak egzotikus nevek maradtak az európai többség számára. De Tenga évekig szorgalmasan látogatta centrumainkat. Ő volt Hannah és Ole egyik legközelebbi tanítója, akinek többszáz saját tanítványa volt, és teljesen elkötelezettnek látszott európai helyeink fejlődése mellett.

Tibeti kolostora iránt mégis elkötelezettebb volt. A legtöbb láma, ha lehetőséget kap, hazájába rohan, és megpróbálja a romokból újjáépíteni azt, amit a kommunisták leromboltak. Tenga rinpocse sem volt kivétel, és sok anyagi segítséget gyűjtött, hogy khámi kolostorának eredeti fényét visszaállítsa. De Peking nem engedte vissza az országba. Vízumkérelmét sorozatosan elutasították.

A kommunista kormány minden tibeti menekültet továbbra is kínai állampolgárnak tekint, ahogyan Tibetet is az anyaország részének tartja. Ha a Vörös Kína nyomást akar gyakorolni egy bizonyos tibetire, egyszerűen nem fogadja el külföldi útlevelét. Csak

kínai útlevéllel látogathatja meg Tibetet, amelyet a kormány örömmel biztosít számára. Érthető okokból a legtöbbjük udvariasan elutasította ezt a nagylelkű ajánlatot. Ezt egyszer Tenga Rinpocsének is felajánlották, de nem fogadta el. Azonban mivel erős nyomás nehezedett rá kolostorának újjáépítésével kapcsolatban, és mivel máshogy nem juthatott az országba, végül valamilyen megegyezésre juthatott a kommunista kormánnyal. Szabadon utazhat Tibetben, de aktívan támogatnia kell a hivatalos vonalat.

Így a Rinpocse faxa nem volt teljesen váratlan, mégis kiábrándulást hozott. Reménykedtünk abban, hogy a láma lerázza magáról a politikai kötöttségeket, és ha nem is Szitupa teljes elutasításáról küld üzenetet, de legalább egy kicsit támogatja Samar rinpocsét és Láma Olét. Azonban ez csak illúzió maradt. Tenga tibeti érdekeltsége elsőbbséget élvezett, ezért a láma megírta a történelmi jelentőségű faxot. (Hacsak közben nem jutott arra az őszinte meggyőződésre, hogy tényleg Urgyen Trinli a valódi 17. Karmapa.)

Mielőtt Ole válaszolhatott volna, Caty egy másik üzenete vonta el figyelmét. Jongdu Hamburgba érkezett, ahol műsora az érdeklődés középpontjába került. Samarpa korábbi tanítványai, Rosi és Rudiger Findeisen, centrumunk épületének gondnokai nagy hírverést csaptak a curpui filmnek. Ole jól ismerte a házaspárt. Néhány évvel ezelőtt határozottan le kellett hűtenie Rosinak azt a tervét, hogy tibeti lámát hívjon meg hamburgi centrumunk vezetésére. Egy keleti vezető egy nyugati centrumban nagyon rossz ötlet volt, nem működött más helyeken sem, és nem volt valószínű, hogy Észak-Németországban hirtelen működni fog. Az importált láma ómódi szokásaival és gyenge angol tudásával azonnal elűzi a modern hallgatóságot. Szorosan körülveszi magát közvetlen tanítványokkal, a buddhizmust régi szabályok és zavaró szertartások elegyévé változtatja, a centrum pedig megállíthatatlanul az ismeretlenségbe süllyed.

Úgy tűnik, Rosi sohasem bocsátotta meg Olénak, hogy elutasította azt a dédelgetett tervét, hogy Hamburgot egy eredeti tibeti tanítóval áldja meg. Azóta legjobb tudása szerint próbálta zavarni Ole

munkáját. Ole nem igazán törődött vele. Rosi katolikus hátterű román asszony, nem sok fogalma van arról, hogyan kell vezetni egy buddhista centrumot. Megkönnyebbülés volt számunkra, hogy másokhoz pártolt. Ő is egyike volt Samar rinpocse egykori tanítványainak, akik az elmúlt júniusban Szitupa mögé álltak. Férje pénzével most erőteljesen támogatta Urgyen Trinli ügyét Észak-Németországban. Jongdu és a filmje tárt karokra talált.

Mialatt Jongdut Findeisenék látták vendégül, Tenga rinpocse faxa megérkezett német és osztrák centrumainkba. Érdekes módon a névtelen példányokon Claude telefonszáma állt. A francia túl buzgón küldözgette a leveleket ahhoz, hogy a nyomokat eltüntesse. Az emberek nem értették, mi történik. Itt van Ole közvetlen tanítványa, aki már maga is önálló tanító, aki Ole nevében oszt menedéket, és most a curpui fiút reklámozza. Ez valami titkos stratégia?

Jongdu hamburgi bemutatkozásának estéjén Claude is megjelent Tenga rinpocse levelének példányaival. Biztosan arra a következtetésre jutott, hogy mivel ő az egyik első nyugati, aki látta a 17. Karmapát, ez őt fontos történelmi személyiséggé avatja. Még Ole sem dicsekedhet ezzel. Most, hogy Tenga rinpocse is támogatta, Claude biztos talajon érezhette magát.

Ole nem vesztegetett sok időt San Franciscóban. Az utolsó hírek csak megerősítették mindazt, amit hónapok óta érzett. Természetesen nem fog megtiltani Claude-nak semmit. Ole nagy súlyt fektetett az érett kapcsolatra tanítványaival, mindig szabadon dönthettek. Claude cselekedetei azonban teljesen szemben álltak centrumaink irányvonalával, Künzig Samarpával, Hannah-val és magával Oléval is. Így felhívta a franciát Hamburgban.

Claude nem volt meglepve, hogy lámája hangját hallja. A beszélgetés rövid volt. Ole megkérte, hogy folytassa orvosi tanulmányait, és megígérte, hogy ezen a vonalon mindig támogatni fogja. De ezentúl Claude nem adhat menedéket, és nem taníthat többé centrumainkban. Mindenki csak tanítójával szoros kapcsolatban adhatja át a tanításokat. Míg a vonal problémái meg nem oldódnak, Claude

csak orvosként taníthat csoportjainkban. A francia nem is próbált magyarázkodni. Persze, nem is volt semmi magyaráznivaló. Minden, ami történt, a saját döntése volt. Egy percnyi hallgatás után arra kérte Olét, hogy adja írásba döntését. Ole beleegyezett.

Amikor Claude ügyével végzett, Olénak Tenga rinpocse álláspontját kellett tisztáznia az európai tanítványok előtt. Ezúttal Samar rinpocse vállalta magára, hogy megmagyarázza tibeti lámatársa zavaros viselkedését a nyugati hallgatóság előtt. Barátaink érdeklődve figyeltek. Amikor Hannah és Ole valahol a Csendes-óceán felett átlépte az időzónát, Samarpa levele megérkezett közép-európai csoportjainkhoz.[31]

A Rinpocse egy hasonlattal közelítette meg a helyzetet. Az oroszlán és elefánt tibeti meséjét idézte, amely jól illusztrálta a 17. Karmapa megválasztását.

Az oroszlán és az elefánt egyaránt az állatok királya szeretett volna lenni. Az oroszlán kijelentette, hogy az elefánt szeme túl kicsi egy ilyen feladathoz. Ordított, és hatalmas fogait mutogatta. Csak ő tudja megvédeni az állatokat. Természetesen tanúkra volt szükségük, hogy eldöntsék a vitát. Meghívták a tigrist, aki rögtön egyetértett, hogy az oroszlán a legmegfelelőbb a feladatra. De kellett valaki, aki a tigrisnek tanúskodik. Így a bölényt hívták a tigris tanújaként, a disznót a bölény tanújaként, és így tovább, egészen a bolháig. A végső döntést, hogy az oroszlán legyen az állatok királya, a bolha hozta meg.

Hasonló módon: „Szitu rinpocse nekilátott, hogy igazát bizonyítsa. Tetteit Gyalcab rinpocse támogatta. Szitu és Gyalcab rinpocsét Bokar rinpocse és más lámák támogatták. Az ő szavuknak tanítványaik adtak hitelességet és támogatást. Így valójában a Gyalva Karmapát most az egyszerű követők ismerik fel."

Samarpa azzal érvelt, hogy az ügy nem azon múlik, hány rinpocse vallja eredetinek a levelet. A levél nem válik valódibbá attól, hogy Dzsamgon rinpocse jóváhagyta, ahogyan azt Tai Szitu állítja. Ez az érvelés tévútra viszi az egész ügyet. A probléma lényege az, hogy az aláírás valódi-e vagy sem.

Samarpa megköszönte, hogy a nyugati tanítványok tájékoztatták Tenga rinpocse háromsoros kijelentésével kapcsolatos kételyeikről. Mivel ő maga is tibeti, a rangidős régens jól ismeri a lámák helyzetét. Megérti, hogy a terület politikai helyzetének megfelelően kell cselekedniük. Mivel tibeti kolostoraik vannak, felelősek a megszállt területeken élő embereikért. Ha meg akarják látogatni a régi helyeket, és fenn akarják tartani pozíciójukat, nem tehetnek mást, mint hogy a kínai vonalat támogatják. Samarpa belátta, hogy ezeket az érveket nehéz elfogadni a szabad országokban élőknek, de a lámákat a hagyományos ázsiai szabályok, és a mostani politikai helyzet irányítja.

Karmapa jelenlegi inkarnációjára vonatkozóan Samar rinpocse kijelentette, hogy ő csak Őszentsége eredeti útmutatásaira fog támaszkodni. Fontos, hogy türelmesen megvárjuk ezeknek az utasításoknak a fekbukkanását. Más lámák jóváhagyása, bármennyien legyenek is, semmit sem bizonyít. Ha a rinpocse nyomás alatt hozza meg döntését (mely szerint Urgyen Trinli a valódi Karmapa), az szintén nem old meg semmit.

A régens kijelentése közel állt Szitupa jelöltjének elutasításához. Samarpa ekkor állt a legközelebb ahhoz, hogy visszavonja azt a kijelentését, melyben múlt júniusban elfogadta Urgyen Trinlit. Samar rinpocse nem hagyott kétséget afelől, hogy csak a Karmapa valódi utasításait fogja követni, és hogy a Tai Szitu által bemutatott levelet nem sorolja ebbe a kategóriába.

A centrumokban megkönnyebbüléssel fogadták szavait. Az emberek megértették, hogy amikor döntésre került a sor, Tenga rinpocse a hazáját választotta a nyugati tanítványokkal szemben, még ha ez bizonyos elvek feladását követelte is meg. Így amikor a láma 1994-ben újra megjelent Európában, követőinek száma drámaian csökkent. A tanítványokhoz való viszonyban az európaiak nem fogadták el a kettős értékrendet, még akkor sem, ha a politikai realitások követelték meg a döntést.

Február 6-án a forró ausztráliai nyárban csoportunk leszállt Sydneyben. Ole úgy döntött, hogy lemondja megjelenését Tralek

rinpocse Melbourne-i centrumában. A láma decemberi viselkedése Rumtekben elég szégyenletes volt. Ő is Karmapa szerzeteseinek állítólagos védelmezői közé tartozott, és egyetlen szó tiltakozás nélkül aláírta az összes határozatot. Hannah felhívta, mivel kíváncsi volt rá, van-e mondanivalója.

Rinpocse meglepődött, és kissé zavarban volt. Remegő hangon azonnal mélységes bocsánatkérését ajánlotta fel. Természetesen tudatában volt annak, hogy mit tesz, de nem volt más választása. Lelkileg kényszerítették. Rumtek tele volt idegenekkel. Nem sokat beszéltek, de fenyegető pillantások között adták át aláírásra a papírokat. Mit tehetett volna? Tralek úgy beszélt, mint egy rossz gyerek, aki a szüleinek magyarázkodik. Ole csendesen mosolygott. „A magas rangú láma, az ismert tudós. Mi történt a bátor tibetiekkel?" – súgta oda Hannah-nak. A kifogások után az ígéretek következtek. Tralek teljesen Künzig Samarpával van. Megbízhatnak benne. Láma Olének a jövő évben el kell jönnie tanítani Melbourne-be. Fel fogja hívni őket, ha nyáron Európába látogat.

Hannah és Ole nem látta Traleket sem Európában a nyár folyamán, sem a következő szezonban Ausztráliában, ami végeredményben nem is volt olyan nagy veszteség. Mivel biztosan Samarpa is megkapta a fogadkozások ráeső részét, Tralek gondjaira bízta a németországi Kamalasila-centrumot. Ez a hely a legtoleránsabbaknak sem volt éppen vonzó. Egy sötét és hideg kastélyban található, melynek falairól elfajzott nemesek képei bámulnak le. Az egész hely megszegett esküktől bűzlik. Megpróbáltunk a lehető legtávolabb maradni tőle. Samarpának azonban hosszú távú tervei lehettek Kamalasilával, hiszen már az 1980-as évek közepén európai aktivitásának egyik központjává tette. Sajnos, a júniusi események után, talán a francia szerzetesek példájának köszönhetően, a vezetői kezdtek elpártolni. Annak érdekében, hogy megakadályozzon egy olyan üresedést, amelyet Szitupa csoportja hamar betöltene, a régens Tralekre bízta a helyet. Olyan megállapodás született, mely szerint a Melbourne-i láma megpróbálja Samarpa munkáját támogatni.

Amilyen határozatlan volt előző ősszel Rumtekben, nem sok okunk volt hinni benne, hogy a következő tavasszal Tralek rinpocse összeszedi magát, és keresztes hadjáratot vezet az igazságért Európában. Amint elfoglalta Kamalasila vezetői székét, a centrum Samarpa és Láma Ole munkájának ellenlábasává vált, és végül Tai Szitu támogatójának vallotta magát. Bár Kamalasila még Szitupa kezében is ellátta feladatát. Szükségünk volt egy olyan centrumra, ahová azokat az embereket küldhettük, akik nem igazán illeszkedtek a mi stílusunkba. Volt mit megköszönnünk Tralek rinpocsénak.

Amíg Ausztrália keleti partja mentén utaztunk, Jongdu folytatta németországi műsorát. Azonban bármennyit próbálkozott is, az embereket nem tudta Karmapájával meghatni. A film zavarba ejtő képsorai önmagukért beszéltek, nem kellett kommentárt fűznünk hozzájuk. Samarpa szavai átértékelték Tenga rinpocse kijelentését. Az emberek kezdték megszokni, hogy magas rangú tanítóik néha nem túl megvilágosultan állnak hozzá a mindennapi valóság eseményeihez.

Ideje volt állást foglalni Claude centrumainkban betöltött szerepéről. Sydneytől hatvan mérföldre délre, Wollongong ipari városában Ole összeállított egy számadást barátságuk hosszú éveiről, megismerkedésüktől egészen odáig, amikor Ole megbízta a franciát, hogy menedéket adjon a nevében. Ole így fejezte be az üzenetet: „Ma azonban elfogadhatatlan számunkra Claude álláspontja a jelenlegi vitában. Tanításai pletykákhoz és szakadáshoz vezetnek." Mostantól fogva Claude csak kínai orvoslást taníthat centrumainkban, és Ole nevében nem adhat menedéket sem.

Ez világos és őszinte beszéd volt. Reméltük, hogy a francia hasznos lesz embereink számára jól fizetett orvosi tudásával, bár a kínai gyógyászatban egyre csökkent a reputációja. Valószínűleg alapvető hibákat követett el. Sok betegét felháborította, hogy nem cserélte ki a tűket a különböző akupunktúrás kezelések között.

Néhány nappal azután, hogy Ole faxa megérkezett Németországba, Claude is nyilatkozott. Utazni fog, és a Gyógyító Buddha-meditációt tanítja; barátainknak meg kell szervezniük előadókörút-

jait. A francia nyilvánvalóan azt hitte, hogy maga és Urgyen Trinli mögé tudja állítani németországi kagyü csoportjainkat. Úgy esett, hogy senkit sem tudott beszervezni. Minden centrumunk elutasította ajánlatát. Ez nyílt dacolás lett volna Láma Ole döntésével, és senki sem akart vele tartani.

Így, miután 1993-ban befejezte a kínai orvoslásról szóló tanfolyamait, Claude végleg eltűnt zajló életünkből. 1995-ben, mint egy szellem a múltból, még egyszer váratlanul felbukkant. A francia egy valószínűleg Rosi Findeisen által támogatott televíziós dokumentumfilmben szerepelt Ole romlottságának tanújaként. Volt barátunk megtört, elcsukló hangon adta tudtára a nézőknek: „Láma Ole a péniszével áldja meg a nőket." Nyilvánvaló, hogy Claude 1993-as indulatai nem csillapodtak. Jót derültünk groteszk kijelentésén, és azt kívántuk, hogy ennél jobb történetekkel szórakoztassa betegeit.

*

Ausztrália után Láma Ole előadókörútja Japánban és Oroszországban folytatódott. Épp arra készültünk, hogy átrepüljük a Japán-tengert, és megérkezzünk Habarovszkba az orosz Távol-Keleten, amikor egy, a két oldal harcáról készült beszámoló került figyelmünk középpontjába. A legtöbb tiltakozó levél, amely addig centrumainkba érkezett, ízléstelen támadás volt „Samarpa és bandája" ellen, ahogyan a régenst és támogatóit jelölték, vagy „az önjelölt láma, Mr. Ole Nydahl és felesége, Hannah" ellen, hogy egy másik kiadványból idézzek. Ez az új beszámoló azonban szokatlan ellentétben állt a Tai Szitu táborából áradó szidalmakkal. Írója, Szamdup Cering új szereplő volt a színen. Neve és kaotikus stílusa tibetire vallott, bár a levelet fehér papírra nyomtatták, és Európából küldték szét.

A bátor Szamdup már decemberben jelentkezett egy összefoglalóval, amely a rumteki „Nemzetközi Kagyü Konferencia" eseményeiről szólt. Szavai rendre utasították Szitu és Gyalcab rinpocsét a rumteki szerzetesekkel és a Karmapa Charitable Trusttal szembeni

törvénytelen tetteikért. Most Cering kihegyezte a tollát, és újabb beszámolóval jelentkezett Ázsiából. Cikke érdekes olvasmány volt, melynek állításait Hannah is megerősítette.

Szitu rinpocse még mindig azzal áltatta magát és másokat, hogy Urgyen Trinli Rumtekbe érkezése csak hetek kérdése. Azt, hogy a láma még mindig hitt-e saját állításaiban, Cering nem tudta megmondani, de nagy biztonsággal kijelenthette, hogy a Rinpocse Délkelet-Ázsiában utazgatva számottevő támogatást gyűjtött a cél érdekében. A segítője állítólag a pénz tetemes részét elveszítette Delhiben egy feketepiaci üzlet során (itt egy hat számjegyű dollárösszeget említett). Egy másik pletyka szerint a Rinpocse még többet veszített egy delhi telekspekuláción. Ráadásul nepáli támogatói tigriscsonttal és antilopszőrrel kereskedtek: mindkét fajt a kihalás fenyegeti.

Cering ezután a rumteki helyzet leírásával folytatta. A szerzetesek visszaszerezték a kolostor irányítását, és meggátolták a két régenst abban, hogy bármilyen szertartást mutassanak be a szentélyben. Azt kívánták, hogy Samar rinpocse elnököljön a lámatáncon a loszár, a tibeti újév alkalmából. Röviddel az esemény előtt Szitu rinpocse feltűnt Rumtekben. Ez fontos jel volt. Amikor a Rinpocse megjelent Szikkimben, az bajt jelentett. Most az emberei azt követelték, hogy Tai Szitu vezesse a szertartást. Karmapa székhelyének fenntartói, akik a kolostor újabb inváziójától tartottak, nem kértek belőle. Világossá tették, hogy nem adnak otthont a láma felajánlásainak. A Rinpocsénak nem maradt más választása, mint a szobájában tartózkodni rumteki látogatása alatt.

Kiderült azonban, hogy Karmapa székhelye nem sokáig élvezheti a békét. Mielőtt megkezdődött volna a lámatánc, egy pletyka röppent fel, mely szerint a tibetiek egy csoportja érkezik Gangtokból, hogy részt vegyen a szertartáson, és megzavarja azt. Mivel mindenáron el akarták kerülni a zavargásokat, a szerzetesek úgy döntöttek, elhalasztják az eseményt. Kijelentették, hogy az elhunyt Dzsamgon Kongtrul tiszteletére ebben az évben elmarad a lámatánc. Samar rinpocse csak Mahakala-szertartást fog bemutatni.

Cering a következő eseményeket igen szemléletesen írta le: nyolc, tibetiekkel megrakott autó érkezett Rumtekbe. Utasai vasrudakkal és láncokkal voltak felfegyverkezve. Csak az alkalmat keresték a verekedésre. Nemsokára meg is találták első áldozataikat, Samarpa két segítőjét. Váratlanul rendőrök lepték el a színt, letartóztatták a meggyötört szerzeteseket, és a gangtoki börtönbe vitték őket. Az agresszorok azonban maradtak. Ezt később úgy magyarázták, hogy a szerzetesek letartóztatása a saját védelmükben történt. Mindennek eredményeként hatvan szikkimi katonát helyeztek Rumtekbe. Újra a katonaság tartotta fenn a rendet. Zárszavában Szamdup Cering vádlón mutatott Tai Szitura. Az ő támogatói szervezték és fizették az embereket. Újra az ő tettei hoztak viszályt Karmapa székhelyére.

Ceringnek, bárki is volt ő, hálásak voltunk újságírói tehetségéért. A rumteki híreknek el kellett érni az európai emberekhez. Szitupa viselkedése azonban egyre jobban zavart bennünket. Ha csak a felét hittük is el Cering szavainak, úgy tűnt, Szitu rinpocse törvénytelen és sötét üzletekbe keveredett, ami nem a legjobb elfoglaltság egy buddhista szerzetes, különösen nem egy vonaltartó számára. Azon tűnődtünk, meddig tart, míg vállalkozásaira fény derül, és azok felkeltik az indiai hatóságok figyelmét.

Amint a lengyel határhoz közeledtünk, a múlt novemberi poznani gyűlés pergett le a szemünk előtt. A végeredmény távolról sem volt meggyőző, és távozásunk óta Chris és mások nem vesztegették az idejüket. Nyilvánosan kijelentették, hogy Ole elvágta a karma kagyü vonalhoz fűződő kötelékeit, és valójában megalapította saját „modern buddhizmusát", mely mozgalomnak ő a legfelső szellemi vezetője. Chris ezért felkért minden tagot, hogy döntse el, egy kétezerötszáz éves hagyományt követ-e, vagy az új divat mögé áll? Persze, ez Ole szavainak eltorzítása volt. Ole soha nem utasította el a buddhista gyökereket, csak azt mondta, hogy alkalmazkodnunk kell a nyugati világhoz. A klasszikus példa a buddhista tanítást a gyémánthoz hasonlítja, amely vörös háttér előtt vörösen ragyog.

Gdanskba érkeztünk, a phova kurzusra. A város és „Lenin kikötője” volt a Szolidaritás szakszervezet bölcsője. A statárium idején a dán láma csempészte ki a szövetség nyilatkozatait az országból. Most nyolcszáz tanítványa várta a zsúfolt teremben. Ez munkájának erőteljes támogatottságát mutatta, és reméltük, hogy csoportjaink nemsokára ismét egységben lesznek.

Nyugaton Ole helyzete megszilárdult. Bár még mindig vizsgálták az eseményeket, és mérlegelték kételyeiket, az emberek szilárdan tanítójuk mögött álltak. Lengyelország kivételével centrumaink a Rajnától Vlagyivosztokig egységes frontot alkottak. Láma Ole több mint százharminc centrumot egyesített Künzig Samarpa mögött. Most a labda a régens térfelén volt.

Tizenötödik fejezet

A támogatás

LOPÖN CSECSU RINPOCSE volt Hannah és Ole első tanítója. 1968-ban Kathmanduban ismerkedtek meg vele, egy évvel azelőtt, hogy Karmapával találkoztak volna. A Rinpocse Karmapa egyik legközelebbi bizalmasa, ezenkívül a nepáli és a bhutáni király tanácsadója volt. Erős és jótékony hatást gyakorolt az egész környezetére. A kathmandui uralkodónak adott tanácsa tette lehetővé, hogy a buddhizmus fennmaradhasson és fejlődhessen Nepálban.

Az évek folyamán Hannah és Ole szoros kapcsolatot tartott fenn első tanítójával. Soha nem mulasztották el, hogy meglátogassák a nepáli fővárosban tett látogatásaik alkalmával az orosz nagykövetség melletti otthonában. De míg más Rinpocsék hírnevet szereztek Nyugaton és a kínai Távol-Keleten, Lopön Csecsu, aki himalájai munkáját végezte, nagyjából ismeretlen maradt centrumainkban. Az emberek misztikus, áttetsző lámaként emlékeztek rá Ole *Belépés a gyémánt útra* című könyvének első oldalairól. Kathmanduban Tenga rinpocse volt a választott guru. Az 1980-as évek végén változott a helyzet. 1988-ban Hannah megszervezte Lopön Csecsu első európai körútját. Azonnali siker volt. Most, mivel a kor és az új nepáli helyzet részben felmentette őt politikai teendői alól, Rinpocsének több ideje maradt a tanításra.

Lopön Csecsu egyike volt annak a kevés lámának, akik odaadóan támogatták Samarpát a jelenlegi ellentmondásos helyzetben. Sokan hallgattak a szavára; diszkréten, de nagyon hatásosan használta

befolyását. Barátaink újra és újra hallották Ole érveit az ügyünk mellett, de nagyra értékeltek volna egy hasonló véleményt egy magas rangú tibeti lámától is.

Ole meghívására Csecsu rinpocse beleegyezett, hogy 1993 tavaszán Európába látogat, így Hannah megszervezett számára egy kéthónapos körutat. Programjának fénypontja a Kalacsakra-beavatás volt, amelyet a fő lengyel centrumban, Drobinban adott meg, Varsótól másfél órányira. Nagy hasznunkra volt a Rinpocse támogatása ebben az országban. Chris és barátai egyre agresszívebb hangot használtak. Az elnök petíciót nyújtott be a szervezetnek, hogy függesszék fel a tanácsot, azaz Olét és tanítványait. Így a szervezet újabb gyűlését hívták össze június 12-re. Nagyhangú ellenfeleink biztosra vehették, hogy ezúttal Ole nem lesz jelen, mert az adott napon a svájci Baselban tanít.

Lopön Csecsu segítőjével, Láma Kalcanggal együtt május végén érkezett Drobinba. Mielőtt megtartotta volna a hosszú szertartást, egy hét elvonulásba ment. Május 29-én és 30-án több mint ezer ember ülte végig a hosszadalmas rituálét Európa minden részéből. Az utolsó napon a Rinpocse félórás beszédben méltatta Hannah-t és Olét. Hangsúlyozta, hogy nem történhet semmilyen előrehaladás a buddhista gyakorlásban, ha valaki szembefordul menedéket adó tanítójával. Láma Ole adta a menedéket a sátorban jelenlévők és a lengyel buddhisták többségének. Nem volt kétséges, kire gondolt az idős Rinpocse, amikor azt ajánlotta a lengyeleknek, hogy ne forduljanak lámájuk ellen.

Úgy alakult, hogy a Dalai Láma éppen akkor érkezett hivatalos látogatásra Lengyelországba, amikor a Rinpocse befejezte a bonyolult szertartást. Adam, Ole régi tanítványa, most hangos ellenfele azzal az ajánlattal jött Drobinba, hogy Rinpocse látogassa meg Őszentségét (Adam tagja volt a Dalai Lámát fogadó bizottságnak). Ez természetesen nagylelkű ajánlat volt, és mindannyian meglepődtünk Adam hirtelen színeváltozásán. Nemrégiben még nyilvánosan kijelentette, hogy Lopön Csecsu nem elég képzett a Kalacsakra-átadásra.

„Bízzatok rám nyugodtan mindent” – mondta most. Azonban a következő huszonnégy óra során Adam egyre különösebb kifogásokkal hívott fel Varsóból. Az interjút előkészítő erőfeszítései kevés sikerrel jártak. „Sajnos, nincs idő személyes találkozásokra” – közölte. Végül Lopön Csecsunak rá kellett jönnie, hogy ha Adam szavára vár, akkor csak a TV-ben láthatja a Dalai Lámát – a televízió átfogóan mutatta be Őszentsége találkozását a lengyel politikai vezetőkkel. Így hát a Rinpocse saját összeköttetéseihez folyamodott, és az utolsó napon, amikor már minden reményt feladtak, üzenet érkezett, hogy a meghallgatás délben esedékes. A Rinpocse az órájára nézett: délelőtt fél tizenkettő volt.

Csecsu rinpocse bizonyosan élete legemlékezetesebb útját élte át egy tízéves, leharcolt kis Polski első ülésén. Drobin kb. 60 km-re fekszik a fővárostól; ezt a távot megtenni a buckás helyi utakon negyvenöt perc alatt történelmi esemény. Félóra minden idők rekordja volt.

A találkozás csak negyedóráig tartott. Rinpocse tájékoztatta a tibeti vezetőt a beavatásról, amelyet épp most adott. A Dalai Láma megköszönte neki, és megáldotta. Karmapa problémáját nem vitatták meg.

Rövid lengyel tartózkodása alatt a Dalai Láma újabb nyilatkozatot bocsátott ki, amelyben bejelentette, hogy elfogadta a 17. Karmapát, és legjobb tudomása szerint a téma le van zárva. Szavait megkérdőjelezhetetlen bizonyítékként jegyezték: Urgyen Trinli a helyes választás. Ahogyan az olvasók mostanra már jól tudják, a tibeti kormány vagy a Dalai Láma beleegyező pecsétje nem hitelesíti a Karmapákat. Ez csak egy egyszerű bürokratikus és politikai formalitás, amellyel elfogadják, hogy a Fekete Korona birtokosának címe olyasvalakire szállt, akit a vonal a valódi inkarnációnak tart. A Karmapa mindig saját tetteivel igazolja és hitelesíti magát. Ehhez nincs szüksége a Dalai Láma jóváhagyására.

Kevesen hallgattak az ilyen érvekre. Általánosan elfogadott vélemény volt, hogy Őszentsége a tibetiek szellemi és politikai vezetője, ennek megfelelően népe számára a szava törvény. Ez biztosan így volt a régi királyságban a politikai kérdéseket illetően, de

szellemi kérdésekben bizonyosan nem. A nyugati gyakorlók számára a Dalai Láma szava csak egy elismert és kiemelkedő tanító tanácsa volt, semmiképpen sem egy magasabb hatalom parancsa.

*

A pekingi kormány nem várt tovább, hogy tudassa a tibetiekkel, és a világ többi részével, milyen nagyszabású tervei vannak az „Élő Buddhával" kapcsolatban. Az Egyesült Nemzetek emberi jogokkal foglalkozó konferenciáján, Bécsben a kínai delegátus bejelentette: „A Karmapa, a Dalai Láma jövőbeli örököse Tibetben készül feladatára." A rövidlátás ilyen példája mellbevágó volt, hiszen eszerint a Dalai Láma olyasvalakit ismert el, akit ellenfelei az ő trónjára szántak. Előző év júniusban a Karmapa-krízis kapcsán Ole már figyelmeztette a Dalai Lámát és tiszteletreméltó rinpocséinket Peking valódi szándékaira. Egy év sem telt el, és szavai fájdalmas valósággá váltak.

Lopön Csecsu állásfoglalása a Kalacsakra alkalmával nem maradt észrevétlen. Chris, Adam és mások mégis azt gondolták, hogy a Dalai Láma bejelentése után Ole egyedül marad Lengyelországban. Hogy megfűszerezze a tibeti vezető legújabb bejelentését, Adam azzal állt elő, hogy Ole le akarja rombolni a tibeti tradíciót, és ezért most Samarpa ellen támad. Csak fogtuk a fejünket, és azt kérdeztük, ki akar ilyen zagyvaságokat hallgatni.

Gyorsan közeledett a lengyel kagyü közgyűlés napja. Ennek kimenetele fogja meghatározni munkánk jövőjét Lengyelországban. A kagyü buddhisták egyetlen itteni birtoka, Drobin forgott kockán. Mivel Ole nem lehetett jelen, ellenfeleink arra számítottak, hogy könnyen leszavazhatnak bennünket a szövetségben. Ole folytatta nyugat-európai körútját. Wojtek és Karol, két bizalmas barátunk és a tanács tagja válaszolt Adam számos, tanítójuk elleni vádjára.

Június 12-én egymás után érkeztek a delegációk a különböző centrumokból Drobinba. A találkozó délután négykor kezdődött. Chris idegesen várt Wojtekre és Karolra. Telefonáltak, hogy késve

érkeznek. Tíz perccel négy után egy zöld VW Passat fordult be a főútról, és gyorsan közeledett a házhoz. Adam látta Wojteket a volánnál. A kocsi közvetlenül a főépület bejárata előtt állt meg nagy zajjal. Adam elégedetten jegyezte meg: „Új fékekre van szükségük". Hirtelen egy erőteljes lökéssel a kocsi első ajtaja kivágódott, és Láma Ole ugrott ki az első ülésről.

A legtöbben tanítójukhoz futottak, mosolyogtak és ölelgették. Néhányan elsápadtak, és úgy néztek Olére, mintha szellemet látnának. Mindannyian beléptünk, és helyet foglaltunk. „Nem tájékoztattál" – támadt rám Chris. „Persze, hogy nem" – mosolyodtam el.

Ole megnyitotta a gyűlést. Kijelentette, hogy örül, hogy újra Lengyelországban lehet. Fontos dolgokat kell ma eldöntenünk, a szervezetünk jövőjét. Azonban őszinte és érett emberek lévén nem ülhetünk egy asztalnál olyasvalakivel, aki visszaélt mindenki bizalmával, olcsó hazugságokkal támadt Künzig Samarpára, a vonal jelenlegi vezetőjére, Hannah-ra, Oléra és a barátaink többségére. Láma Ole ezért azt kérte a résztvevőktől, hogy szavazzák meg Adam távozását a gyűlésről. Chris egy monológba kezdett az ilyen intézkedések törvényességéről, amikor Ole félbeszakította. „A dolgok már túl messzire mentek. Ülj le, vagy te leszel a következő, aki távozik." Amint a kezek szinte egyszerre a levegőbe emelkedtek, világossá vált, hogy mindenki más is belefáradt a kettejük által osztogatott támadó levelekbe. Adamot kiszavazták, és ő egyetlen megjegyzés nélkül hagyta el a termet.

Most Karol állt fel; jogászelméjét, és acélos, monoton hangját Chris ellen fordította. Elmondta, hogy az elnök, aki olyan odaadóan törődött a döntések törvényességével, úgy tűnik, elfelejtette azt a jogalapot, amelyen a szövetség áll. Karolnak bizonyítékai vannak arra (itt barátunk drámaian megrázott néhány papírt a résztvevők felé), hogy Chris veszélybe sodorta az egész buddhista szervezet létét. Hanyagsága miatt bármikor felfüggeszthet vagy feloszlathat minket a hatóság. Nem lenne meglepve, ha mondanivalójának meghallgatása után a küldöttek törvényes eljárást kezdeményeznének a – reményei szerint nemsokára volt – elnökünk ellen.

Karol itt egy kis szünetet tartott, hogy még nagyobb hangsúlyt adjon így is meglehetősen vészjósló szavainak. Chris szemlátomást kezdte magát rosszul érezni a székében, és a „törvényes eljárás" említésére elsápadt. Karol zavartalanul folytatta bejelentését. Megtudta, hogy az elnök a szövetség Alapító Okiratából, amelyet beadott a Vallásügyi Minisztériumba, kihagyta a tanács több tagjának nevét. Köztük volt Láma Ole és a Karmapa képviselője, Dzsigmela is. Persze, a sajátját és társaiét nem felejtette ki. „Vajon tudatosan tette-e ezt?" – zárta szavait ünnepélyesen Karol.

Chris felállt, és bejelentette, hogy ilyen ellenséges hangulatban nem tud részt venni a gyűlésen. Úgy érzi, nem kell magyarázkodnia egy ilyen gyülekezetnek. Beadja azonnali lemondását az elnöki pozícióról, és kilép az egész lengyel kagyü szervezetből. Minden további kommentár nélkül az ajtóhoz indult.

Ekkor nyertünk Lengyelországban. Nem tartott tovább tíz percnél. Egy kivételével minden centrum Oléval tartott. Az országban lévő szervezetünk Künzig Samarpa szellemi vezetése alá került. Pontosan egy évvel a rumteki dráma után Láma Ole egyesítette csoportjainak maradékát is. Csak korrigálnunk kellett a minisztériumban lévő dokumentumot, amelyet Chris hanyagul, vagy szándékaihoz igazítva kezelt.

Később Ole elmondta barátainak, miként tudott meglepni mindenkit, és észrevétlenül megjelenni Drobinban. Világos volt, hogy a győzelmet váratlan megjelenése tette lehetségessé. Néhány héttel ezelőtt, az Egyesült Államokban utazva Ole rájött, hogy jelenléte elengedhetetlen a kritikus lengyel gyűlésen. Aznap a svájci Baselben kellett volna tanítania, amely meglehetősen nagy távolságra van Drobintól. Amikor jobban átnézte a tervet, észrevette, hogy Lopön Csecsu ugyanaznap érkezik Baselba. Csecsu rinpocse átvette az előadást, Hannah fordított. A többi könnyű volt. Június 12-én Ole és én felszálltunk a varsói gépre. A Delta légitársaságnak voltak kelet-európai járatai, a retúrjegy Zürichből 200 dollárba került. Wojtek és Karol, akiket beavattunk a tervbe, türelmesen várt

a varsói repülőtéren. Érkezés után azonnal indultunk Drobinba. Pontosan tíz perccel négy után Ole kiszállt a kocsiból, és belépett a terembe. Öt perc múlva Adamot távozásra kérte fel. Chris is nemsokára követte.

Másnap visszarepültünk Baselba. Örültünk, hogy végre találkozhatunk Lopön Csecsuval. Ole elmondta az idős lámának, hogy most már egész Lengyelország velünk van. A Rinpocse behívta Olét, Catyt és engem a szobájába. Valami fontosat akart mondani. A láma megköszörülte a torkát, és megkérte Kalcangot, hogy csukja be az ajtót. Karmapa hamvasztási szertartása alatt, amikor a szív kirepült a sztúpából, az nem Tai Szitu tenyerébe esett. Sok ember volt ott, néhányan még emlékeznek. Lopön Csecsu felé gurult. Két kampa szerzetes állt az oldalán. Így történt. Ole elmondhatja a történetet a tanítványainak. Kimentünk, majd egy perc múlva a Rinpocse újra behívott bennünket. A két szerzetes neve Ngodrup és Dordzse.

Ole visszaemlékezett az 1981-es napokra. Ő és Hannah egyaránt meglepődtek Szitupa bejelentésén, hogy a szív a tenyerébe hullott. „Nem így volt" – mondták magukban. De azonnal elhessegették ezeket a gondolatokat. „Nagyon erős zavaró érzelmeink lehetnek, ha azt hisszük, hogy Szitupa hazudhat. Ő a vonaltartó. Nyilvánvalóan jobban tudja." Évekkel később *Minden határon túl* című könyvében Láma Ole nem említette gyanújukat, sőt, alátámasztotta Szitupa meséjét. Most fontos volt elmondani, mi is történt valójában, és a bölcs Lopön Csecsu jól tudta ezt.

Ole számára 1993 nyarának legfontosabb programja a németországi Kassel melletti phova kurzus volt. Künzig Samarpa is előadókörúton volt a nyáron. Az események hatására a szokásos európai helyeken kívül ellátogatott a német, a dán, a lengyel és az osztrák centrumokba is, ahol az emberek támogatásukról biztosították. Július végén jött volna Kasselba, a kurzus utolsó négy napjára.

Kassel előtt azonban Ole Görögországba repült, szokásos évi tanítására Bercsen Lingbe, Korintosz melletti elvonuló helyünkre. Georgiával és Magnusszal, a centrum legvállalkozóbb szellemű tagjaival a helyzet tisztázatlan irányba fejlődött. Az évek során Ole sok mindenben segítséget nyújtott a házaspárnak, a magánügyektől az üzleti tanácsokig. Mivel nagyon fontosak voltak számukra a szertartások, lojalitásuk Tenga rinpocse felé fordult. Ez Láma Ole minden, a Karmapa-ügy keleti típusú manipulációjával szembeni érvét haszontalanná tette. Már másoknál is észrevettük ezt a tendenciát. Amikor a magas rangú lámák tekintélyére hivatkoztak, a tények nem számítottak; még egy régi jó buddhista is kellemetlenül szektássá tudott válni, és nem tudta élvezni a gondolkodás szabadságát, amelyet Buddha tanításai nyújtanak.

Ha konfliktus jelentkezik Görögországban, a vita fő tárgya a Korintosz melletti birtokunk lesz. A biztos gyakorlók száma alig érte el az egy tucatot ebben az országban, és húsz év rendszeres látogatásai, és más tanítók meghívása ellenére Ole nem reménykedett benne, hogy szélesebb tömegeket nyer meg a buddhizmus számára. Míg máshol a fő feladat az volt, hogy informáljuk embereinket a sokasodó eseményekről, Görögországban hiányzott az a tömeg, amelyet informálni kellett volna. Az embereknek csak halvány elképzelésük volt arról, hogy ki a Dalai Láma, pláne a Karmapa; nyilvánvalóan nem törődtek vele, hogy Urgyen Trinli jogosan lépett-e a trónra, vagy nem.

Bercsen Ling Ole és öt tanítványa közös tulajdona volt: Georgia és Magnus kettő volt ezek közül. A maradék három teljes mértékben támogatta tanítóját, és ebben a pillanatban a centrum nem fogadta el Tai Szitu jelöltjét. A pár Kathmanduba akart utazni, hogy meghívja Görögországba Georgia új kedvencét, Szangye Nyenpa rinpocsét. Biztos, hogy pletykákkal, Samarpa és Ole elleni utánpótlással térnek vissza Keletről. Tenga rinpocse segítői készséggel ellátják őket minden ilyen információval. Amikor elhagyta az országot, Ole biztos volt benne, hogy nem utoljára hallott a házaspárról, érezte, hogy nepáli útjuk után ők ketten elszakadnak tőle.

Közel kilencszáz ember érkezett a közép-németországi Kasselbe a nagy phova kurzusra. Az eseményt tíz napra tervezték, és Künzig Samarpát is oda várták a program zárására. A nagy érdeklődés Láma Ole húszéves nyugati munkájának eredménye volt. Az ázsiai összetűzések ellenére otthon határozottan növekvő szervezet voltunk. Amikor az első előadásra a hatalmas sátorba lépett, először gondolt arra Ole, hogy szemüveget használjon: az utolsó sorokban ülők alig látszottak.

Néhány nappal a kurzus megkezdése után váratlan látogatónk érkezett. Korán reggel, amikor a papírhegyeket raktam el az asztalunkról, hallottam, hogy valaki lábujjhegyen a hátam mögé lép. Dokumentumhalmokkal a hónom alatt megfordultam, és szemben találtam magam Clemens Kubyval, a filmrendezővel. Nem volt időm rájönni, hogyan került Kuby a hatalmas tábor közepére, és hogyan jelent meg hajnalban a házunkban. „Mit csinálsz itt?" – hallottam Hannah hangját, amint Olével kiléptek a szobájukból. Kuby vigyorogva motyogott valamit az újságírásról, és hogy neki joga van informálódni, és hogy minden eszköz megengedett. Mivel még emlékezett a rendező előző évi rumteki módszereire, Hannah úgy döntött, hogy a beszélgetés a rendezővel nemkívánatos. Ole máris egy gyorsabb megoldáson gondolkodott, amellyel Kuby az ajtón kívülre kerülne, de aztán arra gondolt, hogy ez az ember nem éri meg a fáradságot.

Eközben Kuby előadta látogatásának okait. Befejezte a 17. Karmapa felismeréséről szóló dokumentumfilmet, és még egy interjút akart Olével, esetleg felvenné az előadását is. Hiszen riporterként Kubynak objektívnek kell lennie, csak az igazságot akarja. Bármit is akart Kuby, Olétól nem kapta meg. Még élénken élt benne Kuby előző évi ravasz viselkedése a francia Dordogne-ban, ahol szóról szóra ugyanezt az ígéretet adta elő. Nem voltunk kíváncsiak több érvelésre. Hannah és Ole szó nélkül felállt, és elhagyta a házat. Kuby utánuk ügetett. A sátorba lépve Ole jól hallhatóan megjegyezte: „Az utánunk futó úriember dupla belépőt fizet." Ez elég is volt ebben a pillanatban. Kubyról a következő nyolc hónapban nem hallottunk.

Július 29-én Samar rinpocse megérkezett Kasselbe. Egy nagyszabású, egyhónapos európai körútra indult. Ez volt az első ilyen, amióta a krízis kipattant, és az emberek érdeklődve várták, hogy meghallgassák mondanivalóját. Ezenkívül sokan először fogják látni a rangidős vonalvezetőt: nagy volt a várakozás.

Kassel gyönyörű napos idővel köszöntötte a Rinpocsét. A sátor zsúfolásig megtelt. Tárgyilagos, modern és gyakorlatias stílusát azonnal jól fogadták. Nem olyan ember volt, aki hallgatóságát hosszú órákig feltartja, beszédei és beavatásai határozottak és rövidek voltak. Oléhoz hasonlóan ő is arra biztatta az embereket, hogy alkalmazzák a tanításokat, és vessenek el minden etnikai sallangot. Az a fajta tibeti láma volt, akiből a Nyugatnak a legtöbb haszna lehet.

Samarpa vegyes híreket hozott Rumtekből. Míg a szerzetesek határozottan állták a sarat, úgy tűnt, Szitupa újabb titkos akcióra készül. Rinpocse aggódott. A szikkimi helyzet erősen foglalkoztatta.

Augusztus elsején félelmei beigazolódtak. Samarpa megtudta, hogy nem sokkal elutazását követően Szitupa újra megjelent Karmapa székhelyén. Ez veszélyes jel volt. A következő huszonnégy órát Hannah a telefon mellett töltötte, folyamatosan értekezett a kolostor hűséges szerzeteseivel Rinpocse rumteki házának közvetlen vonalát használva. Augusztus 2-án kora délután berohant Samarpa kasseli szobájába. A kurzus végetért, az emberek hazaindultak. Senki sem gondolta, hogy hamarosan Samarpa is ezt teszi. Csak néhány percig beszélt a Rinpocsével, ezután Hannah Ole keresésére indult. Samar rinpocse megszakítja körútját, és azonnal visszarepül Indiába. Rumtekben harcok vannak!

Tizenhatodik fejezet

A fordulópont

1993 ELSŐ HAT HÓNAPJÁBAN Rumtekben újra nőtt a feszültség. Szitu és Gyalcab rinpocse valahogyan megszerezte a helyi szikkimi politikusok támogatását, és a kormány parancsot adott ki, amely megtiltotta, hogy a még mindig kormányzó Topgala belépjen Szikkim keleti területére. A két régens támogatói napról napra vakmerőbbek és agresszívabbak lettek. Többé nem volt kétséges, hogy bűnözőket hoztak Rumtekbe, és behálózták a Nalanda Intézetet. Az erőszakos cselekmények általánossá váltak. Májusban megrongálták a kolostor járművét, júniusban megkéseltek egy tanítót az Intézetben. A helyzet fenyegetővé vált.

A nyilvánvaló veszély tudatában a szerzetesek jelentették az eseteket a rendőrségnek. A hatalom azonban semmit sem tett, hogy eltávolítsa a behatolókat, és elfogja a tetteseket. A hivatalnokok és köztisztviselők Gangtokban nemcsak a szokásos érdektelenséget mutatták az áldozatok kéréseivel szemben: nem titkolták azt sem, kivel szimpatizálnak.

Mivel nem kaptak hivatalos segítséget, a szerzetesek elhatározták, hogy szoros ellenőrzést gyakorolnak a kolostor felett, így gátolják meg a külső hatalomátvételt. Ekkor szakadás jött létre az Intézetben tanulók és a kolostor szerzetesei között. Az új diákok (legtöbbjük Bhutánból Szikkimbe hozott sötétbőrű fajta) Tai Szitu odaadó támogatói voltak, és úgy érezték, egyre harciasabban kell hallatniuk hangjukat döntésük mellett.

Közeledett a hagyományos járné, vagyis az esős évszak hathetes elvonulása. Ez a szokás egészen Buddháig nyúlik vissza, aki a monszun alatt minden nyáron bizonyos időt meditációban töltött tanítványaival. Az éves szertartást Rumtek alapítása óta mindig megtartották, a szerzetesek és a hallgatók általában együtt végezték a hosszú tanulásra és meditációra való felkészülést. Most világossá vált, hogy ha a két csoport együtt akarja megtartani a járnét, vagy az előkészítő pudzsát, összetűzések várhatók. A helyzet lecsendesítésére Samar rinpocse mint az Intézet vezetője, és Kenpo Csödrak, a főapát szünetet rendelt el. A Nalanda Intézetet bezárták, és a legtöbb hallgató hazautazott. Akik maradtak, teljesen szembehelyezkedtek a rumteki szerzetesi közösséggel, és demonstrációra készültek.

Július 26-án Samarpa Európába utazott, hogy megkezdje dharmakörútját. Néhány nap múlva a szokásos módon Szitu rinpocse megérkezett Rumtekbe, és csatlakozott Gyalcabpához, aki már a helyén volt. Kijelentette, hogy a négy régens előző év márciusában tartott tanácskozásának határozata szerint átveszi a Nalanda Intézet igazgatását. Július 31-én levelet küldött Samarpa rezidenciájára, amelyben bejelentette, hogy átveszi a hatalmat az iskolában, és követeli Rumtek minden iratát és könyvelését.

Az iskolai kisebbség azt követelte, hogy részt vehessen az augusztus 2-ára tervezett pudzsán. Az összeütközéstől tartva a szerzetesek úgy döntöttek, bojkottálják a ceremóniát, és tájékoztatták Szitupát mind a növekvő feszültségről, mind arról a szándékukról, hogy távol maradjanak szertartástól. A Rinpocse hajthatatlan maradt. Együtt kell megtartaniuk a szertartást az iskola tanulóival. Senki sem maradhat ki. Ez parancs. Nem fordulhattak máshoz tanácsért, így augusztus 1-jén késő éjjel a kolostor lakói lezárták a fő szentély ajtajait. Rumtek törvényes gondnokaiként felelősséget éreztek a kolostorért. Nem engedik meg a kívülállóknak, hogy zavart keltsenek. Ilyen fenyegető körülmények között nem nyitják meg a kolostort. Másnap reggel megjött az intézeti csoport Szitu és Gyalcab rinpocse vezetésével, hogy részt vegyen a pudzsán. Mivel zárva találták a szentély ajtaját,

úgy döntöttek, kint ülnek le. Ebben a pillanatban egymás után érkeztek az autók az udvarra, nagy tömeg gyűlt össze. A régensek a zárt kapukra bámultak, és elkezdtek mantrákat mondani. Az emberek kíváncsian nézték, ahogyan a két magas rangú láma a zárt ajtók előtt ül. Amint a kolostor szerzetesei később megtudták, Tai Szitu üzenetet küldött Gangtokba, hogy különleges nyilvános beavatást fog adni. Az volt a terv, hogy résztvevőket hívjanak, és úgy tüntessék fel, hogy a szerzetesek nem engedik be a tiszteletreméltó Rinpocsékat a szentélybe, így akadályozva meg az ígért beavatás átadását. Az újonnan érkezők nem tudták, hogy a nyári elvonulás alatt semmilyen beavatást vagy nyilvános gyűlést nem szoktak rendezni. A szokásokhoz híven a nyitószertartás, és maga a járné is kizárólag szerzetesi gyakorlat.

Látva, hogy a régensek alázatosan ülnek a földön, és nem ismerve a zárt szentély okát, az emberek összezavarodtak. Arra következtettek, hogy az érzéketlen szerzetesek megalázzák szent Rinpocséiket. Amíg a szentély zárva marad, nyilvánvalóan nem lehet szó semmilyen beavatásról. Haragos kiáltásokkal követelték a kulcsokat a szerzetesektől. A hangulat egyre erőszakosabbá vált. Az is világosan látszott, hogy a vendégek többsége nem átlagos látogató, aki egy vallási ceremónián akar részt venni. Úgy tűnt, mintha a tömeg nagy részét azért hozták volna Rumtekbe, hogy zűrzavart keltsenek. A gangtoki piaci banda tagjai és a gengszterek váltak hangadókká az egyre sűrűsödő tömegben.

Emellett véletlenül a szikkimi miniszterelnök nagy rendőri gárdát vezényelt a kolostorhoz. Magas kormányhivatalnokok érkeztek. A belügyi titkár, a területi rendőrfőnök és miniszterek hívatták a szerzetesek képviselőjét, és hangos, fenyegető hangon követelték a szentély megnyitását a nagyközönség előtt. A szertartásokat minden további késlekedés nélkül el kell kezdeni. Serab Tarcsin, Gyalcabpa titkára további fenyegetésekkel kapcsolódott be. A hivatalnokok nem akarták megérteni, hogy a kolostor a járné elvonulás alatt nem fogad látogatókat. A növekvő nyomás alatt Umze Ngedon, a szertartások énekmestere elmondta, hogy a kulcsok az ebédlőben összegyűlt szerzeteseknél vannak. A méltóságok megparancsolták neki, hogy

azonnal hozza elő a kulcsokat. Mivel Umzét az ideiglenes hivatalba rendelték, a főépületen kívül az egész tömegen át kellett volna utat törnie, hogy visszajusson az ebédlőbe. Mostanra a kinti emberek nyíltan ellenségessé váltak, és veréssel fenyegették. Ingerült hangokat hallott, amelyek az engedetlen szerzetesek megbüntetését követelték. Umze hátrahőkölt, de két rendőr védelmet ajánlott neki. Erősködtek, hogy mennie kell, és kitaszigálták.

Amint Umze kikerült a szobából, többen – főleg nők – taszigálni és ütlegelni kezdték. Sárga, ünnepi köpenyét a nyaka köré kötötték, és átvonszolták az udvaron a kolostor felé. A rendőrök nyugodtan figyelték, amint zaklatják és ütik. Amikor elérték az épület sarkát, négy szerzetes rohant ki az ebédlőből, és sikerült kiszabadítaniuk Umzét a csőcselék kezéből. A sérült férfit minden további késlekedés nélkül bevitték a terembe, és a bent lévő szerzetesekkel együtt elbarikádozták magukat. A tömeg köveket és téglákat dobálva megtámadta szállásukat. A bandatagok késeiket villogtatták, ablakokat törtek be, és a kolostorból még öten súlyosan megsérültek. A szerzetesek legjobb tudásuk szerint visszadobálták a köveket. A két régens, Szitu és Gyalcab az összecsapás alatt passzív meditációban maradt.

Végül a katonák vetettek véget a harcnak. A belügyi titkár, és más magas rangú hivatalnokok öt percet adtak az áldozatoknak a kulcsok átadására. Börtönbüntetéssel fenyegették meg a kolostor lakóit, ha nem működnek együtt. A szerzetesek nem tehettek semmit. A szentélyt megnyitották, és Szitupa szabadon elvégezhette a beavatást. A rendőrség vállalkozott rá, hogy kórházba szállítja a sérülteket. Beültették őket egy rendőrségi autóba, de egy börtönben kötöttek ki.

A fenyegetések és az erőszak hatására néhány szerzetes az éjszaka folyamán az erdőbe menekült. Más választásuk nem volt, mint elhagyni a kolostort. Úgy érezték, az életükért futnak. A helyzet igen veszélyes volt.

A következő napon, amikor az ottmaradt szerzetesek éppen ebédeltek, Tai Szitu és Gyalcabpa rendőri kísérettel robbant be a terembe, és Urgyen Trinli képét egy magas polcra helyezte. A szerzete-

seket pisztollyal kényszerítették, hogy boruljanak le a kép előtt, és esküdjenek meg, hogy a fiú a valódi Karmapa. Azt mondták nekik, hogy bárki, aki kétségbe vonja ezt a tényt, törvényes következmények elé néz. Ezután a rendőrök konyhai késeket és favágó eszközöket halmoztak az asztalra, és a szerzeteseket mellé állították. Egy hivatalnok fényképeket készített a jelenetről. Az így összegyűjtött bizonyítékokat később felhasználták a kolostor és jogos gondnokai ellen erőszakosságuk bizonyítására.

Az augusztus 2-i események után a kolostor lakóit kiűzték szállásukról, holmijukat ellopták, a szobáikat lezárták, vagy azokat idegenek foglalták el. Ezentúl nem léphettek be a szentélybe. Nem volt máshova menniük, így Künzig Samarpa otthonában kerestek menedéket. Több, mint százhetven szerzetes, majdnem a rumteki kolostor teljes lakossága menekült a Rinpocse házába, egy mérföldnyire a kolostortól. Ekkor Samarpa még nem tudott helyzetükről. A körülmények nehezek voltak. A helyet nyilvánvalóan nem arra tervezték, hogy ekkora tömeget befogadjon. Nélkülözték az alapvető szükségletek kielégítésének lehetőségét is, és nem sok remény volt tanulmányaik és szerzetesi munkájuk folytatására. Saját kolostorukból kizárva menekülésük megkezdődött.

Szitupa és Gyalcab újabb puccsot hajtott végre. Miközben az egész szikkimi politikai vezetés szemet hunyt fellette, a két régens brutálisan és illegálisan átvette a Karmapa tulajdona fölötti ellenőrzést. A Martang család, akik még mindig nem tudták elfelejteni kétséges tulku fiuk, Gyaton kizárását Rumtekből, amely 1983-ban történt, és akik még mindig tápláltak reményeket, hogy sarjuk egyszer Rumtek magas trónjára kerül, készségesen segítettek Tai Szitunak. Nem sok kétség volt afelől, hogy Gangtok legmagasabb rangú politikusai is részt vesznek a dologban. Bhandari miniszterelnök, aki 14 éve vaskézzel irányította a himalájai területet, hatalmas anyagi forrásait a két Rinpocse rendelkezésére bocsátotta. A helyi rendőrség az áldozatok védelme helyett zaklatta, és egyes esetekben fizikailag is bántalmazta a védtelen szerzeteseket. Néhányan joggal hihették,

hogy a két régens a rendőrség új vezetője, mert a hivatalnokok csak nekik engedelmeskedtek. Nyílt titok volt Szikkimben, hogy Bhandari és társai csinos összeget kapnak szolgálataikért.

A következő napokban Tai Szitu és csoportja teljeskörű kampányt indított annak bizonyítására, hogy ők a szerzetesek agressziójának áldozatai, és Karmapa örökségének védelmezői.

Samarpát, mint az erőszak fő szítóját mutatták be. A rangidős régensnek címzett levél, amelyet a szikkimi közélet minden területéről aláírtak, azzal a váddal illette őt, hogy mindenre szégyent hozott, a buddhista köpenytől a szent buddhista szobrokig. A levélben azért is kárhoztatták a régenst, hogy ilyen levél megírására kényszerültek őket.

A gangtoki sajtó, amelyet Bhandari irányított, a támadókat pártolta. „Rendőrök csillapítják le a támadó papokat" – jelentette ki a szikkimi The Courier főcíme. Értelemszerűen a támadó papok a rumteki szerzetesek voltak. A téglákról, kövekről és más eszközökről készült felvételeket ezek a kiadványok szabadon használták fel. A delhi újságok, amelyek bizonyos mértékig foglalkoztak az eseményekkel, elég élethű képet festettek. „Kínai puccs a gangtoki kolostorban," hangzott egy cikk címe a The Hindustan Times-ban. Mivel Szikkim a kínaiak által megszállt Tibettel határos volt, India számára igen érzékeny területnek számított. Bármilyen hír a kínaiak térnyeréséről az elzárt területen azonnali riadalmat váltott ki az indiai fővárosban. Akár tudatában volt Szitu rinpocse, akár nem, nagyon vékony jégre merészkedett, és várható volt, hogy pekingi flörtje nemsokára visszaüt.

A két régens számos gangtoki szervezet segítségét igénybe vette, hogy törvényesítsék Rumtek elfoglalását. Augusztus 13-án kiadott nyilatkozatukban a szikkimi Ifjak Törzsi Szövetsége, a szikkimi Nők Törzsi Szövetsége, és más ehhez hasonló szervezetek erősen elítélték azt, amit „a vallási feladatok szabotázsának" neveztek, és amelyet „egy maroknyi" szerzetes követett el. A dokumentum szerint, amelyet összesen nyolc szervezet írt alá, a szerzetesek egy kis csoportja nagyszámú hívőt gátolt meg abban, hogy augusztus 2-án áldásban részesüljön. Azt is megtudhattuk, hogy később a hatóságok halálos

fegyverek gyűjteményét fedezték fel náluk, amelyekkel ugyanez a szerzetescsoport bántalmazni akarta a híveket. A felháborodott aktivisták természetesen mélységesen elítélték az ilyen cselekedeteket, amelyek „kártékonyak, jogtalanok, és hátsó szándéktól vezéreltek." Azt is állították, hogy a fenti cselekedeteket „külföldi erők" anyagi érdekből ösztönözték. Így felkérték a kormányt, hogy az érintett külföldiek minden vagyonát kobozza el. Ez Topga rinpocsére vonatkozott, akinek bhutáni útlevele volt. A dokumentum szerzői úgy tűnik, nem tudták, hogy Szitu és Gyalcab is ezen ország diplomáciai papírjaival utazik. Végül a képviselők kijelentették, hogy ellenállnak minden külföldi manipulációnak, és ennek érdekében akcióbizottságot hoznak létre.

Az akcióbizottság egy hangoskodó csoporttá vált, amelyik a legízléstelenebb módon gyakorolt nyomást mindenkire, aki kétségbe merte vonni Szitupa levelét és jelöltjét. Megalakulása után nem sokkal a bizottság tagjai hangos tiltakozással éltek a gangtoki Legfelsőbb Bíróságnál egy másik beadvánnyal szemben, amelyet köztiszteletben álló szikkimi polgárok, a 16. Karmapa tanítványai adtak be, és amelyben kérték a vitás levél tudományos vizsgálatát. Amint az indulatok egyre magasabbra csaptak, a tömeg irányíthatatlanná vált, és a Karmapa Charitable Trust egyik tagja, Serab Gyalcen házához vonult. Az ezt követő demonstrációban ablakok törtek be, és a családot zaklatták. Rumtekbe vezető útjukon a lelkes tiltakozók a fenti beadvány egyik aláírójánál is látogatást tettek. Még több kiabálás és kőhajigálás következett.

Európában Samar rinpocse nem vesztegette az időt. Miután a Német Kagyü Szövetségnek adott interjújában rövid tájékoztatást adott az események jelenlegi állásáról, augusztus 5-én visszarepült Indiába. De ebben a pillanatban csak Delhibe juthatott. A Szitupa vezette Rumtek és Gangtok légköre finoman szólva nem felelt meg egy vitához. Amíg Bhandari és kormányzó pártja hatalmon volt, az esélyek Samarpa ellen szóltak. India fővárosából kellett törvényes nyomást gyakorolnia a két régensre és a miniszterelnökre, csak így

reménykedhetett a szikkimi politikában bekövetkező változásban. Mást Samar rinpocse nem tehetett. Felkészült, hogy végignézze, amint Rumtek a behatolók kezében olyan hellyé válik, ahol meghurcolják azokat, akik nem fogadják el Urgyen Trinlit.

A közvetlen feladat a rangidős régens házában összegyűlt szerzeteseknek való segítségnyújtás volt. A kolostor törvényes lakói tiltakozást nyújtottak be Gangtokba a belügyi titkárhoz, melyben felemelték szavukat jogtalan letartóztatásuk, fogságban való zaklatásuk és a rendőrség általi rágalmazásuk miatt, de Samarpa kevés választ várt a kormánytól. A rangidős szerzetesek elhatározták, hogy ha a hatóságok passzívak maradnak, bírósághoz fordulnak.

Kassel után Láma Ole folytatta kelet-európai programját. A Rumtek törvénytelen elfoglalása elleni legmegfelelőbb akción gondolkodott. A mentőakció sem volt kizárt. Újra hajlott rá, hogy néhány tanítványával megjelenjen Szikkimben, és rendet tegyen. Személyesen osztana ki egy-egy kiadós verést mindkét régensnek. A bhutáni és gangtoki bűnözők és csavargók, akik Karmapa székhelyén erejüket fitogtatták, megbánnák, hogy valaha a kolostor területére léptek. Sajnos, hosszú távon egy ilyen vakmerő húzás az ellenfeleink kezére játszana. Nem oszthat igazságot Szikkimben sajátkezűleg. Ez nemzetközi felháborodást keltene. Samarpának és a Karmapa Charitable Trustnak törvényes módszerekhez kell folyamodnia Indiában. Most Rumteknek és a szerzeteseknek újra a tiltakozó levelek maradtak. Ole kétségbe vonta, hogy a tanítványok által az egész világon lemásolt és elküldött leveleknek bármi hatása lenne a Keletre, de újra meg kellett próbálniuk. Még fontosabb volt felhívni a bhutáni kormány figyelmét arra, hogy miközben mindkét régens az országuk útlevelével utazik, törvénytelenségeket követnek el. Kétes tevékenységük szégyent hoz a himalájai királyságra. Ole erősen fontolgatta, hogy hivatalosan is panaszt tesz a bhutáni főváros, Timpu hatalmasainál.

Hannah arra kérte Topga rinpocsét, hogy jöjjön Európába Samarpa helyettesítésére. A tanítókörút biztosan jó kikapcsolódást jelent a nehéz helyzetből, amellyel Keleten szembe kellett néznie. Kormányzói munkája mellett Topgala az egyik legtehetségesebb láma és tudós volt. Dordzse Lopönné, meditációs mesterré képezték, ő avatta be Tenga rinpocsét a curpui szertartásokba. Miután megtagadták tőle a Rumtekbe való belépést, Delhiben, a Karmapa Nemzetközi Buddhista Intézetben (KIBI) tibeti nyelvet és buddhista filozófiát tanított. A KIBI Rumtek elvesztésével fennállásának harmadik évében nemsokára keleti tevékenységünk központjává vált. Hannah minden ősszel három hónapot töltött a KIBI-ben, tanított, szervezett, és Samarpa ügyeit intézte.

Némi kezdeti habozás után Topgala beleegyezett az európai látogatásba, és augusztus 4-én Varsóban üdvözölhettük őt. A Rinpocse tudós módjára fogott az előadáshoz, és a lengyel szervezők nagy bánatára nem foglalta el a méretes trónt, amelyet erre az alkalomra építettek. Az intellektuális beállítottságúak sokat hasznosíthattak tudásából; Hannah és Ole igazán boldog volt, hogy beutazza centrumainkat. Topgala azon kevesek egyike volt Keleten, aki nem volt hajlandó kompromisszumokra, és feddhetetlen maradt. A halálos fenyegetések és az általános rágalmazó és gyűlöletkeltő kampány ellenére is állta a sarat.

Ugyanebben az évben oroszországi látogatásunk alkalmával egy fontos fejlemény következett be. Szeptember 10-én Alustában, a Krími-félszigeten, harminc mérföldre Jaltától hivatalosan is megalakult az Orosz Kagyü Buddhista Szövetség. Amikor az Ole által alapított több mint harminc centrum képviselői aláírták a hivatalos dokumentumot, ebben az országban is létrejött munkánk törvényes kerete. Künzig Samarpát választották a legmagasabb szellemi vezetővé, Láma Ole igazgatja a centrumokat. A jelenlegi vita fényében, a kommunisták Szitupára és Karmapa-jelöltjükre gyakorolt növekvő befolyása miatt ez a kikötés elengedhetetlen volt.

Delhiben ezalatt, más választása nemigen lévén, Samar rinpocse nyílt levelet írt Szitupának, a levél másolatait pedig elküldte Gyalcabpának és másoknak.[32] A szeptember 12-i keltezésű doku-

mentumban a rangidős régens felsorolta Tai Szitu, a Karmapa Charitable Trust megbízottja mindazon cselekedeteit, melyeket a Karmapa Charitable Trust nem hagyott jóvá, sőt, sokszor annak érdekeivel ellentétesek voltak. Szitu rinpocse jóváhagyta és segítette egy törvénytelen Karmapa Charitable Trust felállítását azzal a céllal, hogy átvegye a hatalmat Karmapa vagyona felett. Feltárta, hogy Szitupa erőszakkal elfoglalta Rumteket, elűzte az itt lakó szerzeteseket, ami bebörtönzésükhöz vezetett. Azzal vádolta, hogy vendéglátójuknak, az indiai kormánynak nagy nehézségeket okozott. Samarpa úgy gondolta, hogy régenstársának tettei egy nemzetközi cselszövés közepébe helyezték a kagyü vonalat, amelyben Tibet, Kína, India és más nemzetek is érintettek. Emiatt a rangidős régens azt kérte, hogy a Karmapa Charitable Trust tagjai csatlakozzanak hozzá, hogy „a törvény eszközeivel módosítsák a legutóbbi változtatásokat, amelyeket Tai Szitu okozott Rumtek kolostorának békéjében és helyzetében." Soha nem fogadja el az erőszak alkalmazását a szerzetesekkel szemben, hogy átvegyék a kolostor irányítását, ráadásul a vallás nevében.

Künzig Samarpa hivatalosan megvádolta Szitut a rumteki törvénytelenségekkel, és azzal, hogy az iskolát a régió hatalmi politikájába bevonta. Azt írta, hogy bírósághoz fordul Karmapa székhelyének visszaszerzése érdekében. Tai Szitunak a kommunista Kínához fűződő titkos viszonya nem volt többé ismeretlen Indiában. A régens pekingi kapcsolatait és azon erőszakos törekvését, hogy Urgyen Trinlit Szikkimbe hozza, aggodalommal figyelték Delhi legmagasabb kormányzati köreiben. Valószínűleg Szitupa kérésére maga Bhandari hozta szóba a curpui fiú ügyét az indiai miniszteretnek, de határozottan elutasították még egy rövid szikkimi látogatással kapcsolatos kérését is. Kína volt az egyetlen állam, amely nem fogadta el India fennhatóságát Szikkim felett, és annak a puszta gondolatára is, hogy a Kína által jóváhagyott Karmapa, egy kínai állampolgár éljen Rumtekben, vagy utazgasson Curpu és Gangtok között, az indiai politikusokat kirázta a hideg. Ekkor

nagyon közel kerülnének ahhoz, hogy a kínai jelölt szikkimi birtokait kínai tulajdonként követelhesse. Szitupa amatőr próbálkozásai Pekingben, és kontárkodása az érzékeny szikkimi politikában többször is rosszalló tekintetekbe ütközött az indiai fővárosban. Delhi most már igazán belefáradt nyughatatlan vendégébe.

Szitupa problémáit növelte, hogy Peking hallani sem akart arról, hogy kiengedjék a Karmapájukat az országból. Miután megszerezték a megfelelő eszközt a tibetiek megosztására, a kommunisták elvesztették érdeklődésüket Szitu rinpocse iránt. Hamarosan rájött, hogy az egykor barátságos ajtók a kínai fővárosban bezárultak. A politikai realitásokra vakon a régens nem adta fel. Ígéreteit követően lelkes küldöttek érkeztek az amerikai Woodstockból a skóciai Szamje Lingbe és a szikkimi Gangtokba, hogy híveket toborozzanak a Karmapa közelgő Kínán kívüli megkoronázásának előkészítéséhez. Tenzin Csönyi levelében tudatta a „kedves dharmabarátokkal", hogy mindannyian örvendenek a felismerésnek, és valószínűleg 1994 elején Őszentsége jelenlétével tiszteli meg Woodstockot. Kétszázezer dollár szükséges a látogatás előkészítéséhez. Tenzin azt kérte, e célra mindenki adakozzon – csekély ezer dollárt fejenként.

*

A hatalomátvétel után Rumtek a felismerhetetlenségig megváltozott. A Samarpa házában rejtőző szerzeteseket kitiltották a kolostor területéről. Számos szerzetesnek öltözött furcsa alak érkezett a helyükre. A szertartások, recitálások és tanítások mestereit is elküldték, de a helyetteseknek láthatóan problémáik voltak tehetségük kibontakoztatásában. Senki sem merte vagy akarta megkérdezni a faluban, hogy az újonnan érkezettek közül hány volt valóban szerzetes. Az embereket hűségeskük, tiltakozások és határozatok aláírására kényszerítették. Az a kisebbség, amely egyszerűen semleges próbált maradni, azonnal feketelistára került, és a rendőrség zaklatni kezdte őket. A közeli Ranipoolban állomásozó tisztek szent köte-

lességüknek tartották, hogy átneveljék Urgyen Trinli nem elég lelkes híveit. A Namgyaloknak és annak a maroknyi családnak, amely nyíltan hű maradt Künzig Samarpához, üldöztetésben volt részük.

Augusztus vége felé egy német filmes csoport jelent meg a faluban. A kolostorhoz vezető poros, szűk úton egy hatalmas teherautó vánszorgott végig egy nagy generátorral és tonnányi felszereléssel. Hosszú manőverezés után, egy olyan úton, amely még nem látott ekkora járművet, a sofőr megkönnyebbülve állította meg járgányát a kolostor kapuja előtt. Két barátunk, Ulli és Sabine, aki ekkor Rumtekben tartózkodott, tanúja volt a szokatlan eseménynek. Férfiak egy csoportja kezdte lepakolni a kábeltömegeket, a számos kamerát, a világítást, és más elektromos készülékeket. A helyszínt nagyszabású forgatásra készítették elő. A beszédes filmesek elmondták, hogy hivatalos engedélyre várnak ahhoz, hogy egy lezárt szobában filmezhessenek, ahol állítólag misztikus dolgok vannak. Barátaink rögtön tudták, hogy ez az a hely lehet, ahol a vonal relikviáit, a Fekete Koronát és a vitatott levelet is őrzik. Az 1992. júniusi drámai események óta a szobát lezárták és lepecsételték, az ajtót szikkimi katonák őrizték a nap huszonnégy órájában.

A következő napon a forgatás vezetőjét melegen üdvözölte a két régens. Régi ismerősnek tűnt, és otthonosan mozgott a kolostorban. Utasította az operatőröket, hogy mit vegyenek fel, milyen szögből, és milyen hatást keltsenek. Világos volt, hogy Clemens Kuby nagyon örül, hogy visszatért Rumtekbe. A 17. Karmapa megtalálásáról forgatott dokumentumfilmje fontos stádiumba került. Ekkor barátaink még nem tudták, hogy Kuby Samarpának és Olénak is régi ismerőse.

A két régens kérelmet küldött Bhandari miniszterelnökhöz, hogy nyittassa ki a lezárt szobát. A Rinpocsék itt is át akarták venni a hatalmat. A Fekete Korona és a relikviák, valamint a vitás levél természetesen fontos volt mindkettejük számára. Szitu rinpocsét biztosan idegesítette, hogy egyre jobban kétségbe vont állításának fő bizonyítéka a lezárt ajtók mögött van, és néhány helyi katona vigyáz

rá. Ha csak Bhandarin múlt volna, ő szívesen odaadta volna a régenseknek a levelet, a relikviákat, és ráadásnak egész Rumteket. De Delhi nem volt ilyen nagylelkű. A vita nemzetközi nyilvánosságot kapott, és az indiai kormány nem engedhette meg, hogy a vonal legfontosabb tárgyai eltűnjenek Kínában, és később a Rumtek iránti követelésekhez használják fel őket. A kérvényt elutasították, és Bhandarinak határozottan meghagyták, hogy tartsa a helyet zárva.

Kuby nem filmezhetett a szoba belsejében, és a levélre sem vethetett egy pillantást sem. Úgy tűnt, ez nem zavarja az igazságkereső filmest. Megrendezték a jelenetet. Szitupa felolvasott a dokumentum másolatából, és Gyalcabpa megmagyarázta a tartalmát. Néhány nap múlva a rendező és stábja elvonult Tibetbe, hogy legalább másfél évvel a gyermek megtalálása után filmre vegyék a fiú megtalálásának történelmi pillanatait. Barátaink találgatták, hogy fog ez neki sikerülni. Kuby úttörő volt ezen a területen. Egy új műfajt hozott létre, ahol az élő eseményeket megtörténtük után vették fel.

*

Európában az ősz szenzációja a Stern vezércikke volt, melyben Németország legkedveltebb magazinja Urgyen Trinlivel, a 17. Karmapával foglalkozott. Ole már egy hónappal korábban megtudta, hogy a magazin le akarja hozni a sztorit. Természetesen semmi rossz nincs abban, ha a média tibeti vagy buddhista témákkal foglalkozik. Sok esetben ez segít eloszlatni a keleti vallásokkal kapcsolatos tévhiteket. Segíti a tibetiek ügyét is, és nemzetközi nyomást gyakorol a Vörös Kínára. Ebben az esetben azonban úgy tűnt, a cikk szerzői Kuby és támogatói elfogult véleményére hallgattak, és csak Künzig Samarpára és Láma Oléra akartak nyomást gyakorolni. A magazinnak egy egyszerű és egzotikus történetre volt szüksége, gazemberekkel és hősökkel, és nem akarták figyelembe venni a centrumaink által a kiadónak küldött bizonyítékokat arról, hogy ez kommunista manipuláció.

Október 21-én a németek a Stern címlapján szemben találták magukat egy Urgyen Trinliről készült színes képpel. „Az istengyermek" – hirdették a vastag betűk. „Nomádból lett új Buddha" – közölte egy másik szlogen. Aznap Ole asztalán több példány is hevert a folyóiratból. Azonnal beletemetkeztünk a magazin fénylő oldalaiba.

Egy elég jó bevezető után, amely a vonal történetéről szólt, a cikk írója azzal folytatta, milyen csodás körülmények között találta meg Szitu rinpocse a jövendölő levelet, majd a Karmapa épp ilyen misztikus felismerése jött soron. A cikkíró elmondta, hogy Clemens Kuby segítségének köszönhetően a Stern stábja több mint három percet tölthetett az „istengyermekkel". Viselkedésében azonban az új Buddha még egy nomád fiúra hasonlított, és az állandóan körülötte lévő lámák szemlátomást nehezteltek rá modora miatt. Különösen zavaró volt az istengyermeknek az a szokása, hogy a padlóra köpködött. A riporter úgy látta, hogy a gyermek eszes, csak nagyon magányos, mivel nem engedik meg neki, hogy a szabadba kimenjen, vagy más gyerekekkel játsszon. Nagyon kevesen érinthették meg, nehogy az átlagemberek negatív energiái beszennyezzék. Az odaadó szolgák állandóan mosdatták és fésülték, még a WC-re is elkísérte valaki. A Stern riportere azt is közölte, hogy az istengyermek beszélget a madarakkal, és kezének lenyomatát a falon hagyta.

A cikkből megtudhattuk, hogy egy meglepő fordulattal a kínai kormány elismerte az istengyermeket mint a 17. Karmapát, és az „Élő Buddha" címet adományozta neki. A Dalai Láma, az istenkirály úgy gondolja, hogy a gyermek hivatalos elfogadásával a kínaiak közelebb kerültek a megállapodáshoz. Azonban nem minden buddhista elégedett a harmonikus megoldással, folytatta a szerző. A legfőbb ellenző a volt Karmapa egy rokona, a nyughatatlan Samar, aki nyilvánvalóan veszít befolyásából az új helyzetben. Európai fő agitátora egy dán láma, Ole Nydahl.

A jólértesült tudósító az augusztusi rumteki eseményekkel folytatta. Forrásai szerint hatvan elégedetlen szerzetes, akik elutasították az istengyermek elfogadását, késekkel és fejszékkel felfegyverkezve

elbarikádozta magát a kolostor konyhájában, és savbombákat akarták dobni a hívőkre, akik imára jöttek Szitu Rinpocséhez. Még egy meglepő kijelentés következett, ezúttal a Karmapa közeli jövőjéről. Az író úgy tudta, hogy novemberben a Dalai Láma Rumtekben megkoronázza az istengyermeket. Curpuban senki sem kételkedett, hogy ő a valódi Karmapa. Szitu rinpocse pontosan írta le álmát a völgyről és a két folyóról, ahol a keresők megtalálták a nomád fiút. A szerzetesek nagyon meg voltak elégedve a parancsoló stílussal, ahogyan a fiatal buddha a szolgáknak kiadta utasításait. A három perc lejárta után a Stern csoportját kitessékelték, hogy az istengyermek folytathassa tanulmányait.

Mindannyian elolvastuk a történetet és megnéztük az egészoldalas, csillogó képeket. A cikk jó példája volt az olcsó újságírásnak. Nemcsak félreinformáló volt: meg sem említette a bizonyítékokat, amelyeket felajánlottunk, és az egész tibeti buddhizmust leegyszerűsített etnikai megvilágításba helyezte. Még Urgyen Trinli megingathatatlan követőinek is el kellett ismerniük, hogy a fiú és az egész curpui helyzet etnikai különlegességként volt beállítva, a buddhizmus bölcsessége teljesen kimaradt. Kezdettől fogva egy ilyen egyszerű kép volt a kiadók szándéka: egy furcsa, fekete-fehér történet a nagy tömegek számára. A riportereket egy cseppet sem érdekelte az igazság.

A magazinnak írott levelében Láma Ole negyven centrumunk nevében kijelentette, hogy a kínaiak által elismert Karmapa támogatásával a Stern Tibet elnyomóit támogatja. Cikkük, mely kihagyta azokat az alapvető tényeket, amelyeket embereink rendelkezésre bocsátottak, a kommunisták kezére játszik. Barátaink személyesen és a központok nevében is megírták véleményüket a kiadónak, de tiltakozásuk süket fülekre talált. Egyetlen levelünk sem került nyomtatásba, és nem is válaszoltak rájuk. Viszont meglepő módon a magazin közölte a Szitu Rinpocséhez csatlakozott német buddhista szervezet gratulációját, amely összesen két centrumot tömörített. A bonni kínai nagykövetség nemcsak büszke, hanem hálás is lehetett.

Megvizsgáltuk összeköttetéseinket a német tömegmédiával, hogy helyreigazítsuk a Stern cikkét, de senki sem mutatott nagy érdeklődést. A Himalája ismeretlen szerzeteseinek vitája, a Stern állítása, mely szerint egy nomád fiú híres láma, és néhány német buddhista állítása, mely szerint mégsem az, és az ehhez hasonló részletek távolról sem tűntek elég érdekfeszítő témának. A három év alatt, amióta a kínaiak szembeszálltak a Dalai Lámával, és saját Pancsen Lámát iktattak be, a világ elfogadta, hogy Kína manipulációval akarja megosztani a tibetieket. Most meg kellett elégednünk a saját rendszeresen megjelenő újságunkban, a Kagyu Life-ban publikált cikkekkel. Nem kellett volna aggódnunk. A közvéleményt nem nagyon rázta meg az egész téma. A Stern olvasói úgy fogadták a hírt, mint egy újabb egzotikumot egy távoli országról, és annyit törődtek vele, mint mondjuk, egy új amazóniai törzs felfedezésével.

Vészesebb volt az a hír, hogy Kuby dokumentumfilmjét jövő tavasszal vetítenek a német mozikban. Meglovagolná azt a tibeti hullámot, amelyet Bertolucci *Kis Buddhá*-ja indított el. A harmincötmillió dolláros olasz-amerikai produkció a jövő év elején kerülne Európába, és a hatalmas reklámkampány már meg is indult. Kuby nagyon megfontoltan Az Élő Buddhának keresztelte alkotását. Ez nemcsak nagyon hasonlított a Bertolucci-film címére, de hitelt is adott a kommunista Kínának, és a vele szövetséges lámáknak.

*

1993 októberének második felében Hannah Delhibe utazott. A KIBI-ben akart maradni az év végéig, hogy tanítson az Intézetben, és segítse Samarpát a Rumtek visszaszerzésére irányuló törvényes kísérletekben. Azonban indiai tartózkodásának más oka is volt. Másfél évvel a krízis kezdete után úgy tűnt, Samarpa készen áll egy történelmi tettre.

Eddig csak reagált a torlódó eseményekre, a kezdeményezés teljesen Szitupa kezében volt. Samarpa tehetetlenül nézte a pozíciója elleni támadások sikerét. Tisztességes viselkedésének ellenére

befolyása és hírneve fokozatosan csökkent a száműzött tibetiek között. Ennek Ázsián kívül nem volt nagy jelentősége. Az a tény, hogy a tibeti vallási vezetők többsége a kommunisták által támogatott Karmapa mellett szavazott, már nem befolyásolta az európai buddhistákat. A valaha nagyra tartott tanítók az európaiak szemében lejáratták magukat, és a dán vagy német gyakorlók cseppet sem törődtek vele, hogy egyik-másik nevesebb rinpocse Kathmanduban a rangidős régenst pártolja-e vagy sem.

Érthető módon Künzig Samarpa otthon nem engedhetett meg magának ekkora luxust. Státusza a vonal második vezetőjeként nagymértékben tibeti honfitársai támogatásától függött. De a honfitársaitól érkező támogató szavak fájdalmasan ritkák voltak. Samarpa most már nyílt elutasítása a curpui jelölttel szemben tüzet szított Ázsia minden érintett pontján, és néhány gyűlölködő angol, francia és amerikai csoportban is. Ideje volt bizonyítani állításait, és végrehajtani Karmapa valódi utasításait, amelyek szavai szerint egy megbízható embernél voltak. Tai Szitu jelöltjének elutasítása önmagában kevés volt. A végrendelet hivatalos vizsgálata szemlátomást nem fog megtörténni, bár ez legerősebb fegyverünk lehetne a csalás ellen. Rumtek Szitupa karmai között volt, a levél elérhetetlenné vált Samarpa számára, és a megsemmisülés fenyegette. Életbevágó, hogy Künzig Samarpa bemutassa saját jelöltjét a 17. Karmapa trónjára. Ez nagyon veszélyes vállalkozás, a legkisebb tévedésnek is végzetes következményei lehetnek. A Vörös Kína biztosan nem nézi ölbe tett kézzel, hogy Karmapájának riválisát az orra előtt megszerezzék, és indiai székhelyén beiktassák. A kommunisták, ha lehetőséget kapnak, végérvényesen eltüntetnek a színről mindenkit, aki csak egy csepp veszélyt is jelenthet tulkujuk trónjára.

Nagy valószínűséggel feltételezhettük, hogy Samarpa jelöltje valahol a megszállt Tibetben tartózkodik: egy gyermek, aki ebben a pillanatban a tibetiek és a kínaiak számára is ismeretlenül boldog családi életet él. Ahogyan a múltban már többször kijelentette, a rangidős régens ismer valakit, aki ezt a veszélyes titkot őrzi.

Amint az 1993-as év a végéhez közeledett, az európai emberek érezték, hogy valami készül. Egy szó sem hangzott el, de a feszültség valahogyan érezhetővé vált, és barátaink a kontinensen Láma Oléra függesztették várakozó tekintetüket. Mindenki egy szóra várt, amely megerősíti, hogy a hiteles Karmapa megjelent.

Ekkor Ole figyelmét az ázsiai eseményekről a görög helyzet vonta el. Amint azt már júliusban megjósolta, Georgia és Magnus meglehetősen harcias hangulatban tért vissza Kathmanduból. Minden jómodorukat elveszítették, és azonnal megkezdték a hitük szerint régóta esedékes támadásukat Urgyen Trinli ellenfeleivel szemben. Tudatták Oléval, és a görög tanács többi tagjával, hogy a tagok sürgetésére Tenga rinpocse átvette Bercsen Ling, vagy a Fekete Hegy, ahogyan Korintosz melletti elvonuló helyünket nevezték, szellemi vezetését. Vezetésének első cselekedeteként a Rinpocse megváltoztatta a centrum nevét Karma Kamcangra, és Georgiát és Magnust jelölte ki e hely vezetőivé.[33] A házaspár azt is bejelentette, hogy sajnos, nem áll módjukban megszervezni Láma Ole nyári programját Karma Kamcangban a következő évben, mivel Tenga rinpocse abban az időben fogja a nagy Kalacsakra-beavatást adni. Természetesen kapcsolatba fognak lépni Oléval, ha a jövőben szükségük lesz rá, mint lámára.

Ha Georgia és Magnus abban az illúzióban ringatta magát, hogy Tenga rinpocse bevonásával meglephetik volt tanítójukat, akkor Ole válasza gyorsan lehűtötte őket. Gondolva a várható bonyodalmakra, még 1992-ben, röviddel a drámai rumteki események után Láma Ole felkérte Künzig Samarpát a százharminc centrum szellemi vezetésére, melyeket Karmapának alapított. A Rinpocse bölcsen elfogadta az ajánlatot, és 1992 augusztusában a Fekete Hegy, mint minden más hely, Karmapa rangidős régensének szellemi vezetése alá került. Mondanom sem kell, ez mennyi fejfájástól kímélt meg bennünket az elkövetkező zavaros másfél évben. A legmagasabb láma pozíciója Bercsen Lingben tehát foglalt volt, és nem is fog mostanában megüresedni. Ole nagyon jól tudta, hogy Tenga nem foglalhatja el azt a széket, amelyet már a fő vonaltartónak adtak, aki

messze Tenga felett állt az árgus szemmel figyelt szigorú tibeti ranglétrán. Ole udvariasan közölte ezeket a tényeket Georgiával és Magnusszal, és reményét fejezte ki, hogy nem próbálják a tisztelendő Tenga rinpocsét olyan feladatra kényszeríteni, amelyet a rangidős régens, Samarpa tökéletesen ellát. Ezután felmentette őket Bercsen Lingben vállalt feladatuk alól, és sok sikert kívánt nekik a görögországi buddhizmus egy másik területén.

Künzig Samarpa neve és befolyása bőven elegendő volt ahhoz, hogy Tenga rinpocse lelkesedése lelohadjon valami hegyoldalért a távoli Görögországban. Sajnos, ez nem volt elég, hogy elnyomja Georgia és Magnus vágyát a centrum átvételére. Eltántoríthatatlanok maradtak, és nem lévén más lehetőségük, hatalmas erőfeszítéssel bekerítették a centrumhoz tartozó földet, hogy ne léphessünk be. Ha figyelembe vesszük a terület méreteit, és egyes részeinek hozzáférhetetlenségét, ez kétségtelenül nagy teljesítmény volt. A fényes szögesdrótkerítés meredek lejtőkön vezetett keresztül, sziklákon vágott át, és a birtok minden centiméterét körülvette. Hatalmas erőfeszítésük teljesen értelmetlen volt, és csak a kerítést készítő ember húzott hasznot belőle. A csoport tagjai is cselekedtek. Kevéssé értékelték Georgia és Magnus fáradságos munkáját, hogy szögesdróttal díszítsék a környéket. Ole tanítványai beperelték a makacs házaspárt. A furcsa ügy felkeltette a területi ügyész érdeklődését, aki személyesen járt el az ügyben, mert megdöbbentette a tulajdonosi jogok ilyen egyértelmű megsértése. Ellenfeleink hirtelen nagy bírsággal néztek szembe, még a börtönbüntetés is szóba került. Végül a bizánci jellegű görög jogrendszerben hosszú jogi huzavona után a két bűnöst 1994 nyarán kötelezték, hogy bontsák le a kerítést, és engedjenek nekünk szabad bejárást a centrumba. Mivel a görög tanács minden tagja Láma Olét támogatta, a Fekete Hegy a mi kezünkben maradt; Georgia és Magnus más célra kellett, hogy összpontosítsa ambícióit.

*

1994 gyorsan közeledett. Ole rájött, hogy az elkövetkező hónapok életbevágóak lesznek a Szitu rinpocse csoportja elleni harcunkban. Az a törekvés, hogy a vonalat a kommunisták által ellenőrzött Karmapával áldják meg, hamarosan örökre meghiúsulhat, bár a küzdelem még elég kemény lesz. Igaz, Nyugaton majdnem minden centrum a miénk volt. Erőt és magabiztosságot gyűjtöttünk, a kompromittált lámákat nem engedtük tanítóinkként visszatérni. Nem volt rá okunk, hogy örömmel fogadjuk azokat, akik országuk ellenségeihez pártoltak, és ilyen kevés politikai éberséget és bátorságot mutattak. Bármilyen szilárd talajon álltunk is, hiányzott egy fontos láncszem. A világnak látnia kell, hogy Samarpa ígérete megvalósul. Mindenki türelmetlenül várta, hogy a valódi 17. Karmapát megtalálják, és ő egyértelműen megnyilvánuljon. Ha figyelembe vesszük a politikai helyzetet, és azt, hogy a Vörös Kína vasmarokkal fogta Tibetet, nehézségekre és veszélyekre számíthattunk.

December utolsó napjaiban, amikor éves világkörüli utunkra készültünk, Ole levitt Catyt és engem a koppenhágai centrum pinceszobájába. „Ha minden jól megy, három héten belül fogadhatjuk Karmapát Delhiben” – hallottam Ole erős hangját.

Tizenhetedik fejezet

Karmapa

1994. JANUÁR 4-ÉN újra a sivár berlini vasútállomáson találtuk magunkat, készen arra, hogy felszálljunk egy orosz vonatra, amely Oroszország távol-keleti végébe, Vlagyivosztokba visz bennünket. Pontosan két év telt el azóta, hogy keletre indultunk innen, de most ez egy egész örökkévalóságnak tűnt. Akkor az a száz ember, aki kijött a lámát elbúcsúztatni, nem kételkedett abban, hogy a Karmapa felismerése csak hetek kérdése. Várakozó arcuk sokat elárult. Nem volt ugyan tűzijáték, de a hangulat fesztiváli volt. Ma egy kicsit visszafogottabb volt a hangulat, és az elvárások sem voltak olyan magasak. Az elmúlt tizennyolc hónap hideg zuhanyként érte Tibet elfogult csodálóit. Igaz, nagyon kellett ez a zuhany. Felnőttünk, és el tudtuk választani a buddhizmus időtlen értékeit a kulturális sallangoktól. Az emberek már nem dőltek be egy egyszerű vallási műsornak, még akkor sem, ha nagyszabású szertartásokkal járt is, és nagy nevek elnököltek. Bár kritikusak voltunk, vigyáztunk, hogy ne váljunk túl szkeptikussá vagy cinikussá.

Az állomáson megjelentek közül sokan gondolhatták, hogy ideje Samarpa ígéretét beváltani, de kevesen gondoltak ünneplésre. Valójában jó oka lett volna az ünneplésnek. Az ellenségek és barátok előtt is titkoltan megkezdődött a visszaszámlálás Karmapa indiai útjához. Amint elfoglaltuk a helyünket a vonaton, Ázsiában is elindult a titkos küldetés.

Az Oroszországon keresztüli utazás önmagában is elég anyagot adna egy könyvhöz. Napokra beszorultunk a kényelmes, teljesen

túlfűtött kupékba, kívül az éles téli szél harsogott, a hideg megpróbált keresztülharapni a koszos ablakokon. Keletre utazva mindig úttörőknek éreztük magunkat, akik szűz földeket fedeznek fel. A vagonokért felelős, robusztus, bábuskaszerű provodnyica haragos viselkedése, az állandóan bezárt WC-ből jövő rettenetes szag, az abszurd szabály a 9 órai lámpaoltásról, és az ehhez hasonló dolgok nem tudták eloszlatni azt az izgatottságot, amelyet éreztünk. Hozzájárult mindehhez, hogy ebben az évben az izgalmakat tetézte az ázsiai eseményekkel járó veszély is. Érthető módon bárhogyan is élvezte a havas északi tájat, Ole gondolatait a dél vonzotta, Tibet, ahol a kagyü dráma utolsó fejezete játszódott.

Szerettünk volna napi kapcsolatban maradni Hannah-val. Ezt könnyű volt elhatározni, de szinte lehetetlen volt megvalósítani. Két évvel a kommunizmus bilincseinek lerázása után az orosz gazdaság, és az ország behemót állami vállalatai káoszba süllyedtek, és az összeomlás határán álltak. Az oroszokhoz még nem jutottak el a kapitalizmus áldásai. A telefonszolgáltatás sem volt kivétel az általános zűrzavarból. A telefonok a régi Szovjetunióban teljesen megbízhatatlanok, és gyakorlatilag működésképtelenek voltak Ma ráadásul még érthetetlenül drágává is váltak.

Így aztán másfél év elmúltával ismét az utunkba eső telefonok és távirdák foglyává váltam, nappalaim és néha éjjeleim is monoton ritmusban teltek. Amíg az este nagyobb részében ott üldögéltem, tüzetesen szemügyre vettem az örömtelen postahivatal minden egyes négyzetcentiméterét. Hirtelen felráztak apátiámból: Delhi van a vonalban. Egy fémes hang egy kis fülkébe vezényelt, amelyből több is állt a hivatalban. Berohanva a sötét dobozba, amelyből teljesen hiányzott az oxigén, rögtön rájöttem arra, hogy ezeket eredetileg a gyanútlan ügyfelek megfojtására tervezték. Az ajtót becsukva megpróbáltam megfejteni Hannah szavait, melyek a kagylóból áradtak. Ahhoz, hogy valamit válaszoljak, teli tüdőből kellett ordítanom, és csak remélhettem, hogy ezen a postán még senki sem mestere a dán nyelvnek. Az eltelt órákhoz képest kellemes változatosságot jelentett

a fagyos időben visszarohanni az előadóterembe, hogy megosszam Olével az utolsó beszámolót. Az indiai hírek nehéz körülmények között, kaotikus formában érkeztek.

Január 12-én a vonatunk az Urál hegységen haladt keresztül. Fegyveres őrök kutatták át a vagonokat. Néhány veszélyes fegyenc tűnt el a közeli börtönből, és most azzal foglalatoskodtak, hogy kirabolják az arra járó vonatokat. Természetesen nem volt miért aggódnunk, biztosítottak róla, hogy ez csak rutinellenőrzés. A rutinellenőrzés tíz teljes órán keresztül tartott, és a katonák mindaddig velünk maradtak, amíg el nem értük Novoszibirszket, az első szibériai várost.

Ebben az évben, ahogyan máskor is, oroszok és nyugatiak nagy csoportja utazott velünk. Úgy tűnt, hogy a jelenlegi -15°C nem elégíti ki az európaiak álmait Szibéria téli meghódításáról. Mindenki dühöngő viharokra és sarkköri viszonyokra vágyott, és a túl enyhe időben Oléhoz fordultak segítségért. Nem tehetne valamit a meglehetősen meleg időjárással? A barátaink egyértelműen kiábrándultnak látszottak. Nos, nem sokáig kellett várniuk. Ahogyan kelet felé haladtunk, Szibéria megmutatta az igazi arcát. Krasznojarszk előtt a hőmérséklet -40°C-ra esett, és az európaiak kocsijában a fűtőrendszer azonnal elromlott. Az emberek arra az érdekes körülményre ébredtek, hogy a fülkéjük padlója korcsolyapályává változott. A kenyér egy tömbbé fagyott. Ez megtette a hatását. Nem hallottunk több panaszt a meleg orosz télre.

Ezalatt Delhiben és Tibetben egyre melegebb lett a helyzet. Január 16-án megérkeztünk Irkutszkba, a Bajkál-tó partjára. A következő napon elértük Hannah-t telefonon. Az üzenet egyértelmű volt: a nagy újság a küszöbön áll! Mindenképp telefonáljunk újra a következő 48 órában. Égnek állt a hajunk. A térképre pillantva láttuk, hogy valójában nem is vagyunk messze az eseményektől. Irkutszk kb. 150 mérföldre fekszik a mongol határtól. Ha tovább haladnánk dél felé, valahol Tibet keleti részén kötnénk ki, ahol lehet, hogy éppen most készítik elő Karmapa utazását.

A következő két napot nehéz volt kibírni. Kétségkívül ezek voltak a legfontosabb pillanatok a vonal jövője szempontjából azóta, hogy 1981-ben a 16. Karmapa meghalt. A csoport csodálkozott, hogy mi tart bennünket állandóan a delhi telefonnál. „Egy nagy program a KIBI-ben" – jelentette ki Láma Ole közömbösen. Érdeklődőbb barátaink belátták, hogy a programnak gigantikusnak kell lennie, ha Ole napi több órát beszél róla Hannah-val.

A sokáig emlékezetes január 19-én elértük Ulan Udét, a Burját Köztársaság fővárosát, amely Oroszországon belül hagyományosan buddhista terület. Hambo Láma, a burjátok szellemi vezetője meghívta Olét egy teára és beszélgetésre a városon kívül fekvő székhelyére. Népe a gelugpákkal tartott évszázadok óta, és most, a szovjet elnyomás évtizedei után újraéledt a kapcsolat a „sárga sapkás" iskolával. Amint Hambo Láma jéghideg szobájában a langyos teát kortyolgatta, és a szerzetes beszámolóját hallgatta dharamszalai tartózkodásáról, Ole figyelme teljesen Tibet felé fordult. Hambo Láma nem tudott arról, hogy mialatt beszél, innen néhányezer mérföldnyire délre a történelem helyreáll. Az én figyelmem egy kissé közelebbre irányult, a helyi távirdára. Ma kellett jelentkeznünk Hannah-nál, és alig vártam, hogy megkaparintsam a telefont. Egy hosszú óra után kiszabadultunk Hambo Láma fagyos lakosztályából, és rohantunk vissza Ulan Udéba.

Este, amíg Ole előadást tartott a meglepően nagyszámú burját hallgatóságnak, én elfoglaltam a helyemet Ulan Ude egyetlen telefonhivatalában. Ez még a szokásos orosz színvonalhoz képest is különösen kellemetlen hely volt. Már kezdetben tudatták velem, hogy delhi hívásom valószínűleg csak egy-két nap múlva érkezik meg. Kevés választásunk volt, hiszen egy helyi állomásról az indiai hívás igénybe vehetett akár egy hetet is. Úgy tűnt, e hely felett még mindig a kommunizmus szelleme lebeg.

Az előadás után Ole beszélni akart Láma Cevanggal, Lopön Csecsu egyetlen tanítványával ezen a vidéken. A burjátoknál, csakúgy, mint Mongóliában, ahol az újjászülető buddhizmust az etnikai megújulás

keretei közé zárták, a láma cím legtöbbször azt jelentette, hogy tulajdonosa buddhistának tartja magát. Semmiképpen nem jelentette azt, hogy képzett a buddhista filozófiában vagy a szertartásokban. Cevang, aki névleg ugyan láma, tipikus példája ennek a helyzetnek. Ő volt a hatalmas sztúpavállalkozás megbízottja, amelynek építését a burjátok Csecsu rinpocse segítségével Gorbacsov idejének utolsó évében kezdték el. Most azon fáradozott, hogy a befejezéshez szükséges dollárokat előteremtse. Amikor a kommunizmus összeomlott, valószínűleg azért, hogy a nemzetközi közvéleménynek kedvezzen, Gorbacsov jelentős támogatásokat adott az oroszországi etnikai kisebbségeknek. A burját vállalkozás is jól járt. Most, amikor az ország a csőd szélén állt, Jelcin nem volt ilyen nagyvonalú: az oktatásra, és főleg a különleges vallási célokra fordítható támogatások elapadtak. A vállalkozás megfeneklett, ezért legalábbis meg kellett hallgatni Cevang panaszait. A telefonkapcsolat létrejöttével azonnal a szállodába kellett rohannom, ahol Ole és Caty éjszakába nyúlóan tárgyaltak Cevanggal.

A várakozás órái fájdalmasan hosszúra nyúltak. Éjfél után virrasztásomat egy csoport férfi szakította meg, akik bejutottak a posta várótermébe. Kevéssé érdekelték őket a távolsági hívások, a zilált külsejű látogatók elfeküdtek a piszkos padlón, és azonnal zajos vitába merültek. A hely pillanatok alatt tele volt üvegekkel, papírdarabokkal, és más szeméttel. Egy gyanús külsejű, sárgás folyadékot tartalmazó flaska járt körbe. Csodálkozva néztem, amikor a társaság leghangosabb tagja megitta az egészet, és még többet követelt. Fémes szag ért el az orromig. Ebben a pillanatban a telefon csengése hasított az állott levegőbe. Felugrottam a székemből, és az árva kabinhoz futottam, amelyet óriási stratégiai érzékkel a szoba közepére helyeztek. A kagylót megragadva meghallottam az orosz operátor rég várt szavait: Új-Delhi.

A nagy Tasi hangja gyenge és távoli volt, de jól érthető. Nem, Hannah nem tud, és nem, ő nem tudja, hogy hol van, igen, nagyon jó hírek. „Kérlek, csak Láma Ole füleibe" – suttogta Tasi bizalmasan. Azután nyugodtan hozzátette, „Karmapa Delhiben van." Hirtelen

minden hangot hallottam, amely az elrozsdált, ősrégi telefonvonalakon Indiából Ulan Udéba ért. A szokásos hangzavar, amely minden fővonali hívást kísért a világnak ezen a részén, tudatomban csodálatos szimfóniává vált. Kivágódtam a fülkéből, kifizettem a díjat, szélesen rámosolyogtam postai kínzóimra, pillanatokon belül kint voltam a fagyban, és a szállodánkba siettem.

Késő éjjel, amikor Catyvel és Oléval a sötét szállodai hallban ültünk, Láma Ole úgy érezte, nagy lépést tettünk előre. Majdnem kétéves harca meghozta a rég várt eredményt. Néhány órával ezelőtt Karmapa Delhibe érkezett. Örömében és megkönnyebbülésében Ole meg akarta osztani barátainkkal a jó hírt. Sajnos, még az egész vállalkozás veszélyben forgott, és beszélnünk kellett Hannah-val, mielőtt bármit lépünk. Ebben a pillanatban a jövő elég fényesnek látszott: az 1992-es események óta először éreztük a kezünkben a győzelmet.

Évek múlva, 1996-ban egy nemzetközi Karma Kagyü Konferencián, amelyet a KIBI-ben tartottak, Új-Delhiben Samar rinpocse elmesélte azokat az eseményeket, amelyek a 17. Karmapa megtalálásához és felismeréséhez vezettek. A kérdés ott volt mindenki nyelve hegyén. Hogyan lehet, hogy a megszállt Tibetben ismeretlenül élő ifjú Karmapa magára vonta rangidős tanítványának figyelmét? Samarpa többezer mérföldre onnan, Indiában tartózkodott, nem sok befolyása volt Tibetben, és Szitu rinpocsével ellentétben nem volt a kínaiak kegyeltje, akik Lhásza igazi urai. Karmapa eredeti instrukciói újraszületésével kapcsolatban, ha ezek egyáltalán léteztek, szintén nem álltak a rangidős régens rendelkezésére.

Samarpa válasza visszavitt bennünket a 16. Karmapa halálát követő zavaros évekbe. Amint az olvasó észrevette, bizalmatlanság és gyűlölködés lett úrrá a kagyü iskola jövőjével megbízott Rinpocsékon. A bizonytalan időszakban a következő Karmapa megtalálásának tisztán szellemi feladata világi hatalomvágynak esett

áldozatul. Számos láma vetette magát a pénz és a hatalom után. Mivel világi gondolkodású környezetben kellett cselekednie, és szilárdan meg volt győződve arról, hogy fő ellenfele, Szitupa a Karmapa érdekeit sértő tervet erőltet, Samar rinpocse úgy döntött, egyedül cselekszik. A konferencián elmondott története feltárta, milyen mérvű volt a szakadás a vonal vezetésében még jóval az 1992-es események előtt. Abba is bepillanthattunk, milyen kifinomult módon jelent meg a 17. inkarnáció.

1986-ban, Delhiben való tartózkodása alatt, amikor a KIBI építését felügyelte, Samarpát váratlan látogató lepte meg. Csobgye Tri rinpocse volt az, egy magasan képzett szakja láma, akit a 16. Karmapa igen nagyra tartott, és sürgős üzenetet hozott a rangidős kagyü régensnek.

„Röviddel a megboldogult Karmapa halála előtt egy álmot láttam" – kezdte Csobgye Tri titokzatosan. „Őszentsége egy sztúpa körül sétált szokásos dharmaruhájában. Szomorúnak látszott. Álmomban én is szomorú voltam, és sírtam. Az álmom után nemsokára Karmapa meghalt. Ezután, néhány nappal idejövetelem előtt, újra álmot láttam. Most Őszentsége sárga ruhában volt, és ismét a sztúpa körült sétált. Díszes sárga ruhája világított, és jókedve volt. Ugyanaznap délben egy lhászai rokonom látogatott meg. Egy kisfiú fényképét hozta, akit jól ismertek azon a környéken, ahonnan a rokonom származik. Az ottani emberek úgy tudták, a gyermek többször említette, hogy ő Karmapa."

Amikor ezt meghallotta, Csobgye Tri úgy érezte, el kell mondania a hírt Samarpának. Megrövidítve kolostorában tett látogatását, késedelem nélkül Delhibe jött. „Nem alapozhatod a döntésedet arra, amit én mondtam el neked" – fejezte be Csobgye Tri ünnepélyesen. „Döntésednek az elhunyt Karmapa utasításain, és a vonal mestereinek látomásain és tapasztalatain kell alapulnia."

A fényképen látható gyermek nagyon kicsi volt. Samarpa háromévesnek gondolta. A hallottak hatására a régens úgy döntött, hogy megtartja az információt, és három társának nem tesz róla említést. Úgy vélte, az eset további vizsgálatot igényel. Jó alkalom kínálkozott, amikor Lopön Csecsu rinpocse 1987-ben a Nepáli

Buddhista Szövetség képviseletében Lhászába látogatott. Samarpa megkérte, hogy diszkréten közelítse meg a gyermeket, ne tudja meg senki küldetése igazi célját. A gyermek családja ebben az időben Lhásza Bakhor kerületében élt. Apja a híres nyingma mester, Mipam rinpocse volt.

Lopön Csecsu rinpocse sok információval tért vissza Nepálba. Megtudta a szülők nevét, történetüket, és két fiuk születési helyét és idejét. Csecsu rinpocse azt is megtudta, hogy az apa sok vallási tárgy és levél birtokában van, amelyek az előző Mipam tulajdonát képezték. Az egyik levél felkeltette Lopön Csecsu figyelmét. A dokumentum kijelentette, hogy következő inkarnációjában Mipam egy Rigpe Jese Dordzse nevű fiút fog nemzeni. Samarpa bizonyára azonnal észrevette, hogy a név „Rigpe Dordzse" része hasonlít az elhunyt Karmapa nevéhez: Rangdzsung Rigpe Dordzse. Ez biztató jel volt.

Egy nap a gyermek apja barátjával a lhászai Dzsokang szentélybe ment. Amint az épület körül sétáltak, a bejáratnál nagy tömegre lettek figyelmesek. Követték a csoportot, és látták, hogy egy tagbaszakadt láma arany festéket tesz a Buddha-szobor arcára. Amikor a fiú meglátta a lámát, hozzáfutott, és azt kérdezte, „Megismersz engem?" A láma azt válaszolta, hogy nem. Később az apa barátja elmondta a történetet a szülőknek. Kíváncsiságból úgy döntöttek, hogy beszélnek a lámával. Tudakozódásukra kiderült, hogy a láma Gyalcab rinpocse volt. Amikor azonban arra készültek, hogy találkozzanak az előkelő lámával, fiuk megállította őket. „Nem akarom látni, mert nem ismert fel engem" – kiáltotta, és nem volt hajlandó találkozni a lámával.

A Kagyü Konferencián elhangzott beszámolója alapján körülbelül ebben az időben egy ismert ember, aki a 16. Karmapa odaadó híve volt, kolosszális hírrel kereste fel a rangidős régenst. A férfi azt állította, hogy birtokában vannak a Karmapa utasításai, amelyek Őszentsége következő inkarnációjára vonatkoznak. Azt állította, hogy közvetlenül a Karmapától kapta az információkat, de guruja parancsára még nem tárhatja fel őket.

Minél több jelet kapott Samarpa a Karmapa következő inkarnációját illetően, annál kevésbé akarta ezeket megosztani a három Rinpocsével. Elment arra a néhány eredménytelen találkozóra, amelyet a négyek Delhiben tartottak, de semmit sem mondott a Rinpocséknek. Társaiba vetett bizalma azokban a napokban megingott. Még a Dalai Láma sem jutott semmire érdeklődésével, és be kellett érnie azzal az általánossággal, hogy valaki jelentkezett az elhunyt Karmapa állítólagos utasításaival. Samarpa teljesen elzárkózott ennek a személynek a felfedésétől. A kagyü régens még csak nem is utalt rá, hogy biztató jelek vannak Tibetben is.

Titokban folytatva vizsgálódását Samar rinpocse egy harmadik futárt küldött Lhászába. A gyermek apja ismert láma volt, így sajátos helyzet állt elő. Sokan kérték meg, hogy szellemi és világi kérdésekben tanácsaival segítse az embereket. A család nyitva tartotta háza kapuit, így bárki kérhetett áldást vagy tanácsot a lámától. Samarpa utasította követét, hogy üzleti ügyben menjen el tanácsot kérni a családhoz, azután naponta titokban látogassa meg őket, hogy a gyermeket megfigyelhesse. A titkos terv azonban nem a várakozások szerint alakult. Amint Samarpa embere belépett a házba, rögtön jobbnak látta gyorsan visszavonulni. Egy kisfiú köszöntötte, majd nyugodtan kijelentette: „Értem jöttél." Ez elég volt. A férfi még pár napig Lhászában maradt, azután gyorsan visszatért Nepálba. De története további bizonyíték volt e gyermek kivételes tulajdonságaira. A kutatás felgyorsult.

A gyermek kilétének eldöntésére Samarpa a meditációs elvonulást választotta. Ez a hagyományos módszer arra, hogy a lámák megerősítsék az újraszületéssel kapcsolatos választásukat. Valódi utasítások hiányában csak meditációval lehetett megbízható jelet kapni. Az elvonulás hetedik napján Samarpának különleges álma volt. A 16. Karmapa halotti szertartást tartott valakiért. Amikor befejezte imáját, kijelentette: „Most megjelenek ott, ahol jónak látod." A következő napon újabb álom következett. Samarpa egy hatalmas arany Buddha-szobrot látott. Amint rizsszemeket kezdett szórni a Buddha

felé, azok esőcseppekké váltak, amelyek a szoborra hulltak. Egy óriási, nektárral teli vajmécsesből fény áradt minden irányba.

E kedvező látomások után a kagyü régens arra a következtetésre jutott, hogy a lhászai fiú a valódi inkarnáció. Izgatottan készült, hogy Tibetbe utazzon, és titokban meglátogassa a gyermeket. Tervei szerint üzletember gyanánt megy a tibeti fővárosba, az apával való tárgyalás ürügyén felkeresi a családot, és találkozik a fiúval. A terv elég egyszerű volt, és Samarpa abban bizakodva készült titkos küldetésére, hogy hamarosan megláthatja az ifjú Karmapát.

Azonban kizárólag tibeti kereskedőket látott, akik Kathmanduból jöttek Lhászába üzleti ügyben. A kényes terv balul ütött ki. Mivel még soha nem volt Lhászában, Samarpa úgy hitte, hogy Bakhor, ahol a család élt, nagyobb terület, ahol az ember észrevétlenül elvegyülhet a tömegben. Valójában Bakhor szűkös kis helynek bizonyult: csak néhány keskeny utca, amely a Dzsokang szentélyhez vezet. Olyan volt, mint egy kisebb kolostor. A régens tévedett, ha azt hitte, el tud vegyülni az emberek között. Ráadásul az utcák tele voltak tibeti kereskedőkkel Nepálból, köztük voltak kathmandui szomszédai is, akik különösnek vagy egyenesen bizarrnak találhatták, hogy a rangidős kagyü régens öltönyben szaladgál Lhásza utcáin. Nagy volt a valószínűsége, hogy ha a család közelébe megy, azonnal felismerik.

Bizonyára a kínai hivatalnokok sem voltak bolondok, és már kiszimatolták, hogy Samar rinpocse Tibetbe érkezett, és most turistát alakít a fővárosban. Hotelszobájába visszatérve Samarpa rájött, hogy megfigyelés alatt áll. Ilyen ellenséges körülmények között a család házának megközelítése komoly következményekkel járhatott volna. Nem volt más választása, mint feladni küldetését. A kínai rendőrség megtévesztésére a régens jelentkezett egy namcói kirándulásra, amely turistalátványosság az ország északi részén. Amint visszatért Lhászába, a következő géppel Kathmanduba repült.

Kathmanduba érve Samar rinpocse az utolsó lehetőséghez fordult, hogy sejtését megerősítse. Tibetben, ha valaki jelet keresett az újraszületéssel kapcsolatban, a hagyomány szerint leírta a különböző

lehetőségeket egy papírra, a papírdarabokat összegyűrte, és egy edénybe dobta. Ekkor elutazott egy szent helyre, és meditált, hogy az edény felfordításakor a helyes nevet tartalmazó papír essen ki. Bár ekkor már szinte teljesen bizonyos volt, mindenáron tudni akarta, hogy valóban jó úton jár-e, ezért a régens elküldte rangidős tanácsadóját, Láma Cültrim Davát néhány szent helyre Kathmanduban és környékén, hogy végezze el a szokásos szertartást. Az egyik ilyen hely, Parphing közkedvelt volt a zarándokok körében, és mivel ezekben a napokban Nepál tele volt spekulációkkal a 17. Karmapa kilétét illetően, Samar rinpocse maga helyett tanult lámáját küldte. A kagyü régens látványa, amint egy jövendölő szertartást végez, újabb ellenőrizhetetlen pletykák születéséhez vezethetett volna.

Két papírdarab került a kosárba: az egyik szerint Mipam rinpocse fia a 16. Karmapa újraszületése, a másik szerint nem az. Láma Cültrim Dava négy különböző helyen ismételte meg a szertartást, és mindannyiszor az a papír esett ki, amely megerősítette, hogy a fiú a 17. Karmapa. A régens szemében ez elsöprő bizonyíték volt. A bizonyítékokat összegyűjtve Samar rinpocse kapcsolatba lépett azzal a személlyel, aki azt vallotta, hogy az elhunyt Karmapa utasításainak birtokában van. Ő meghallgatta Samarpa beszámolóját a különleges gyermekről, a bizonyító erejű lhászai utazásokról, és megerősítette, hogy nincs ellenvetése Samar tulku cselekedeteivel szemben. De hangsúlyozta, hogy még nem fedheti fel információit. Ennek még nem jött el az ideje.

Bár számos jelet kapott, Samarpa csendben maradt. Még csak távolról sem célzott a három Rinpocsének arra, hogy meggyőződése szerint megtalálta a valódi inkarnációt. Hallgatásának indítéka az a kellemetlen meggyőződés lehetett, hogy társai szándékosan vagy sem, de akadályoznák a Karmapa cselekedeteit, ha körülvehetnék. Samarpa azt is feltételezte, hogy ha Szitu rinpocsének lehetősége lenne rá, boldogan ott tartaná Őszentségét a megszállt Tibetben. Szitupa kapcsolata a kommunista Kínával akkoriban már nyílt titok volt.

Mint egy rossz forgatókönyben, a régensek 1992. márciusi kritikus gyűlésének eseményei Samarpa legborúlátóbb várakozásait igazolták.

Szitu rinpocse „jövendölő levele” Samarpa legjobb tudása szerint nem volt más, mint gyenge hamisítvány. Elutasította, hogy a levelet Karmapa tollából származónak fogadja el, bár eltitkolta a saját felfedezését. Ehelyett a dokumentum hivatalos vizsgálatát követelte. Az összeütközés elkerülhetetlenné vált. A találkozót követő drámai eseményeket már leírtuk e könyv lapjain.

Szitu és Gyalcab rinpocse gyorsan végrehajtotta tervét: a Dalai Láma hivatalos beleegyezésével és a kínaiak segítségével elismertették Karmapa-jelöltjüket, így Samar tulku segítség nélkül maradt. Mivel kevés lehetőség állt rendelkezésére, újra tanácsot kért a 16. Karmapa megbízását őrző személytől. Samarpa tudni akarta, hogy a levél valódi-e, és hogy mit tegyen a legutóbbi szégyenletes események fényében. A férfi habozás nélkül kijelentette, hogy Szitupa „jövendölő levele” hamis, de mivel nincs más lehetőség, azt tanácsolta, hogy a rangidős régens hagyja a többieknek befejezni, amit olyan körmönfontan elkezdtek. Így a következő másfél évben a kagyü régens türelmesen várt a megfelelő pillanatra. Néha nem volt biztos abban, mit tegyen, de állandó kapcsolatban maradt a titokzatos megbízottal, és teljesen meg volt győződve arról, hogy a lhászai fiú az igazi Karmapa.

Végül 1993 végén Samarpa elhatározta, hogy eljött a cselekvés ideje. Láma Ole állandó támogatásának köszönhetően százhatvan nyugati kagyü centrum állt a háta mögött. Ezen kívül minden további várakozás azzal a kockázattal járt, hogy a kínaiak megtudják a régens valódi szándékait, és felkutatják a gyermeket Lhászában. Néhány tibeti biztosan segédkezne egy ilyen vállalkozásban. A cselekvés előtt Samarpa tájékoztatta titkos bizalmasát, hogy Delhibe akarja hívni a fiút és családját. Természetesen senki sem tudta, hogy ez a fiú Samar rinpocse választottja a 17. Karmapa helyére, és a régens örült, hogy a fiú hivatalosan hagyhatja el Kínát. Samarpa azt mondta, hogy miután a fiú megérkezik Indiába, a nyilvánosság elé akar állni, és a gyermeket bemutatja mint a valódi Karmapát. A férfi nem ellenkezett a tervvel. „Te vagy a Samar-inkarnáció, nem látok semmi kivetnivalót a cselekedeteidben” – mondta megfontoltan.

Hozzátette, hogy még mindig nem tárhatja fel Karmapa utasításait. Pontosan úgy kell cselekednie, ahogyan meghagyták neki, és az idő még nem érett meg a rábízott üzenet feltárására.

Tibetben közben ketyegett az óra. A gyermek és családja az utóbbi időben hivatalos zaklatás áldozatává vált. A nehézségeknek nem volt közük ahhoz a titkos tényhez, hogy Samar rinpocse a család legifjabb sarján rajta tartotta a szemét. De a régens nagyon jól tudta, hogy csak hetek vagy hónapok kérdése, amíg a kínaiak összekötik a fiú növekvő hírnevét a kagyü régens álcázott lhászai keresőútjával. Így 1994 januárjában a fiú és családja engedélyt kért, hogy Kathmanduba látogasson, és megkapva útlevelüket, azonnal elindultak a hosszú nepáli útra. A csel törvényes volt. A kommunisták későn vették észre, hogy kiengedték a 17. Karmapát a megszállt Tibetből. A Mipam család törvényesen jutott át az országokat szorosan tartó hálón, és észrevétlenül érkezett meg először Nepálba, majd Delhibe. A hírek olyan örömteliek voltak a számunkra, amilyen lehangolóak Peking számára.

*

Oroszországban vissza kellett fogni örömünket. A fontos esemény bejelentése előtt Olénak beszélnie kellett Hannah-val. Másnap reggel Caty, Ole és én elrohantunk Ulan Ude most már híres postájára, s még egy delhi hívást rendeltünk. A tegnap esti alakok eltűntek, de a szemét, amelyet a nappali váltás örökölt, még mindig ott volt. Most csekély egy óra után bejött Új-Delhi. Ole erősen figyelt Hannah minden szavára. Igen, végül megtörtént, az ifjú Karmapa Delhibe jött. A családi neve Tenzin Tyence. Ezt a tényt ebben a pillanatban csak egy maroknyi ember tudja. A KIBI-ben senki sem sejtette, hogy a vonal vezetője egy titkos helyen tartózkodik az indiai fővárosban. Samar rinpocse néhány hetet akar várni, mielőtt hivatalosan bemutatja őt. A veszély nyilvánvalóan még mindig nagyon nagy volt. Nem láthattuk előre, miként reagál Kína és Szitupa csoportja az eseményre, de

összecsapásra számíthattunk, talán erőszakos támadásra is a KIBI ellen. Ole még ne mondjon semmit. Igen, Hannah látta a Karmapát. Nincs kétsége afelől, hogy ő az igazi. Felismerte Olét egy mostani fényképről, és megjegyezte, hogy tanítványa hajviselete megváltozott az évek folyamán. Fontos, hogy Ole minél előbb Delhibe repüljön. Hannah napokon belül szerette volna az indiai fővárosban üdvözölni a férjét.

Amikor visszatértünk a csoporthoz, a fejünk zsongott a legújabb hírektől. Karmapa velünk volt, a kommunisták szorításán kívül. Ez teljes vereség volt a Vörös Kína számára. Néhány idealista legyőzte a totalitárius nagyhatalmat. Volt okunk a büszkeségre. De ennél is fontosabb volt, hogy a kagyü vezető kiterjesztheti jótékony aktivitását a világra, és megszámlálhatatlan lény javára válhat, mi pedig sok tapasztalattal gazdagodva, végre visszatérhetünk a politikától a buddhizmushoz. Most azonban Oroszországban van dolgunk, és vissza kell fognunk lelkesedésünket, amíg barátainkkal vagyunk. Egy idő előtti utalás arra, hogy a Karmapa Új-Delhiben van, veszélybe sodorhatja a fiút. A veszély valós volt. Így megtanultuk megzabolázni érzelmeinket, és az orosz körút hátralévő részében úgy tettünk, mintha Indiában vagy Tibetben semmi jelentős nem történt volna.

Olét Szibéria közepéből Delhibe juttatni nem volt könnyű feladat. Az egyetlen kivihetőnek tűnő megoldás az volt, hogy visszamegyünk a fővárosba, és megpróbálunk helyet szerezni a rettenetesen túlzsúfolt járatok egyikére, amelyet az Aeroflot és az Air India működtetett Új-Delhibe. Ulan Ude-i tartózkodási helyünkről az út Moszkvába hosszadalmasnak és bizonytalannak látszott, akár a vonatot, akár a repülőt választjuk. Elég valószínű, hogy így csak két hét múlva érünk Indiába. Mivel Ole nem szeretett volna egy hétig úton lenni Moszkvába, azután még egy hétig várólistán lenni Delhi felé, ezért úgy döntött, hogy kihagyja a fővárost, befejezi az orosz körutat, és inkább Ausztráliából repül Indiába. Azt terveztük, hogy február első hetében érkezünk Tokión át Sydneybe. Ole nem akarta lemondani a phova kurzust Japánban, amely az első állomás volt Oroszország után, hiszen lehet, hogy ez az egyetlen esély a japánok számára, hogy megismerjék ezt a gyakorlatot.

Így azt a megtisztelő feladatot kaptam, hogy szerezzek egy olcsó retúrjegyet Sydneyből Delhibe Ulan Ude nagyvárosi körülményei között. Kevesebb, mint öt óra állt rendelkezésemre – a vonat nem váró – és senki sem tudhatott a dologról. Ole útját titokban kellett tartanunk. Mindenki kitalálta volna Láma Ole hirtelen delhi utazásából, hogy a 17. Karmapa valószínűleg ott van. Mivel nem volt más lehetőségem, hogy a külvilágot elérjem, tartózkodásunk hátralévő óráit elvonulásban töltöttem postahivatalomban, miközben hívásokat rendeltem Sydney utazási irodáiba, hogy a megfelelő járatokra helyet foglaljak.

Január 20-án vonatunk kigördült a burját fővárosból, és elindult keletre, Vlagyivosztokba, utolsó orosz állomásunkra. A következő napokban az Új-Delhiből kiszűrődő hírek szokás szerint ritkák, de biztatóak voltak. Karmapa biztonságban volt, és senki sem tudta, hogy a kínaiak által megszállt Tibet helyett az indiai szabadságot és káoszt élvezi. Szitupának és barátainak fogalmuk sem volt arról, hogy curpui jelöltjük komoly riválisát nemsokára hivatalosan is elismerik Delhiben. Ole megtudta Hannah-tól, hogy Karmapa hivatalos bemutatását a KIBI-ben március közepére tervezik.

Oroszországban töltött időnk a végéhez ért. Hosszú hetek utazása után a hófedte és nyírfákkal pettyezett szibériai tájon a csoport megérkezett Vlagyivosztokba. Az orosz csendes-óceáni flotta bázisa, Vlagyivosztok az 1930-as évek óta tiltott város volt mind az oroszok, mind a külföldiek számára. Két évvel ezelőtt, a szovjet uralom utáni első hónapokban nyitották meg. Tíz nappal a megnyitás után Ole és tanítványai lehettek az első nyugatiak ezen a területen. Ma, két év után, egy nagy kagyü csoporttal büszkélkedhettünk ebben a távoli városban.

Január 27-én, amikor a rövid nigatai repülőútra, Japánba készülődtünk, sürgős üzenet érkezett a KIBI-ből. Samar rinpocse bejelentette Új-Delhiben, hogy megtalálták Karmapa 17. inkarnációját. Tömör bejelentése nem hagyott kétségeket: „Bejelentem, hogy a 16. Karmapa, Rangdzsung Rigpe Dordzse valódi inkarnációját megtalálták. Őszentsége, a 17. Karmapa jelenleg Indiában van. Hagyományos beiktatási szertartásával kapcsolatos részleteket a közeljövőben

közlünk."[34] A történelmi tény közismertté vált. Ole tájékoztathatja tanítványait. Egy héttel később, amikor befejezte a phova kurzust Fudzsinóban, egy Tokiótól nyugatra eső művészfaluban, Láma Ole elküldte beszámolóját a barátainak az egész világon. A levél a hiroshimai előadás előtt íródott, azután faxon küldtük el a fő centrumainkba, Európába és máshová. Láma Ole kijelentette, hogy bár csak pár nap múlva látja meg Karmapát, Samar rinpocse öröme, saját erőteljes álma, valamint Hannah és más tanítványok tapasztalata meggyőzte, hogy megtaláltuk a valódi inkarnációt. Azt is közölte tanítványaival, hogy Őszentsége márciusban Delhiben nyilvános szertartásokon vesz részt.[35]

El tudtuk képzelni barátaink örömét e fontos hírek hallatán. Az emberek évek óta vártak ezekre a szavakra. Elértük azt, ami hónapokkal ezelőtt még sok év további munkájának látszott. Azonnal faxok kezdtek özönölni a távoli Japánba. Ole szerette volna tanítványaival együtt ünnepelni Karmapáért végzett húszéves munkája gyümölcsét, de tartanunk kellett magunkat a szoros programhoz, folytattuk utunkat Ausztráliába.

Ole szándéka, hogy a japánokhoz is eljuttassa a phovát, nagyon időszerűnek bizonyult. Egy évvel később egy őrült japán guru, Soko Aszahara megparancsolta agymosott csapatának, hogy juttasson mérgező gázt Tokió metrójába. A tibetiek nagy szégyenére Asahara összeköttetésben állt néhány kiemelkedő tibeti lámával. A tömegmédiában megjelent a félrecsúszott mester és a Dalai Láma baráti kézfogásáról készült fénykép. Részletek szivárogtak ki arról, hogy Kalu rinpocse megadott Aszaharának egy gyakorlatot, amelyet a guru phovának nevezett. Az önjelölt próféta ezután otthonában phova meditációs kurzusokat tartott követőinek. Szervezetének bűncselekményei, és a guru tibeti kapcsolatai miatt Japánban a tibeti buddhizmus iránt nem lett volna túl engedékeny a hangulat, a phova nevű gyakorlat iránt pedig különösen nem. A jövőben Láma Ole tanító körútjába nem iktatjuk be ezt a távol-keleti országot.

★

Közeledett Láma Ole és a 17. Karmapa találkozásának időpontja. Amikor megérkeztünk Sydneybe, megkönnyebbülve vettem át Indiába szóló jegyeinket. Minden körülmény dacára Ulan Ude-i szervezésem működött. Ole és én napokon belül egy másik járaton repülünk Új-Delhi felé. Nem mertük másoknak elmondani, hogy Ole valójában a Karmapával találkozik Delhiben. Őszentsége tartózkodási helyét még mindig bizalmasan kellett kezelni. Samar rinpocse is csak annyit árult el, hogy a fiú Indiában van. Kevesen sejtették, hogy a gyermek egy kényelmes delhi villában lakik. Vártuk Szitupa reakcióját. Az emberei valószínűleg nehezteléssel emésztették, hogy tulkujuknak ellenfele van, ráadásul attól is félhettek, hogy Samarpa jelöltje rátermettebbnek mutatkozik az övéknél.

Nehéz volt elképzelni, hogy maga Kína mit tervezett. A kommunistáknak kevés törvényes lehetőségük maradt az Indiában tartózkodó ifjú Karmapával szemben. Tudtukon kívül törvényesen engedték ki az egész családot országukból. Emellett nem biztos, hogy az indiai kormány reagálna arra a kínai panaszra, hogy Delhi Peking szándékaival ellentétben vendégül látja a Karmapa-jelöltet, aki szerintük kínai állampolgár. A két ország esküdt ellenség volt, és az indiai kormány kétségkívül szívesen látná ellenfelét kellemetlen helyzetben. Persze, nem vontuk kétségbe, hogy szükség esetén Kína a hivatalos panasznál erőteljesebb tettekhez is folyamodna, ezért óvatosak voltunk.

Hannah február 9-én üdvözölt Olét és engem az új-delhi reptéren. A csoportunk többi tagja Sydneyben maradt, várta, hogy a láma visszatérjen, és folytassa ausztrál programját. Csak Caty és két másik barátunk tudta a gyors elutazás igazi okát.

Egy Ambassador taxi rázkódó roncsában hagytuk el a rendetlen terminált, és hallgattuk Hannah legfrissebb híreit. Nyilvánosságra került az első reakció Samarpa bejelentésére. A Dalai Lámának címzett hivatalos levélben különböző indiai és nepáli kolostorok képviselői kijelentették, hogy nem értenek egyet Samarpa törvénytelen döntésével. Hangsúlyozták, hogy csak egy Karmapa van, és emlékeztették a Dalai Lámát, hogy elfogadta Urgyen Trinlit. Ahogyan Hannah

már elmagyarázta, és most újra kiemelte, a Karmapának nincs szüksége senki beleegyezésére ahhoz, hogy megjelenjen a világban. Nincs szüksége a lámák szavazatára, bármilyen híresek is. „Ha nálunk van az igazi" – mondta Hannah – „meg fogja mutatni a Karmapa egyedülálló tulajdonságait, bárki bármit is hisz."

Késő este érkeztünk a KIBI-be. A nyugati tanítványok kicsit csodálkoztak, hogy Ole késő éjjel besétál az intézetbe. Nagy üggyelbajjal azt találtuk ki, hogy Ole azért jött Delhibe, hogy egy hetet Hannah-val töltsön. Nem tudni, milyen meggyőzőek voltak a szavaink, de ezután nem zaklattak minket további kérdésekkel. A KIBI fantasztikus pletykákkal volt tele. Bizalmasan közölték velem, hogy az ifjú Karmapa Bhutánba látogatott, és pontosan 21 nap múlva érkezik Indiába. Elrejtettük mosolyunkat, és odaadással hallgattuk ezeket a teóriákat. Samarpa, Topga rinpocse, a rumteki Kenpo és a nagy Tasi kivételével, akik mind a KIBI-ben tartózkodtak, senki sem tudta, hogy a fiú csupán néhány mérföldre van az intézettől.

Hannah és Ole találkozóját Karmapával másnapra tervezték. Tasi kíséretében, aki a találkozóra vitte őket, észrevétlenül hagyták el a KIBI-t, és a következő néhány órára eltűntek Delhi forgatagában. Türelmetlenül számoltam a perceket, és próbáltam elképzelni a különleges eseményt. Amikor visszatértek, Ole ragyogó arca mindent elmondott. Igen, nem volt semmi kétsége, hogy Ő a valódi inkarnáció. A találkozáskor a Karmapának a kisfiú testébe zárt megvilágosodott lényegisége megtöltötte a szobát. Áldása újra a dán házaspárral volt, épp úgy, mint amikor először találkoztak. Ole félrevont, és átadta a rég várt üzenetet: másnap reggel várakozzak az intézet kapuja előtt.

*

Öten zsúfolódtunk a Land Roverbe, amelyet Tasi vezetett Delhi bedugult utcáin keresztül. Didi barátunk a németországi Hattingenből csendben ült hátul. Váratlanul tűnt fel az új-delhi reptéren, amikor Ole és én megérkeztünk Sydneyből. Valószínűleg kitalált

mindent, és nem akarta elszalasztani Ole első találkozását a Karmapával, így megkockáztatott egy utat Új-Delhibe. Az időzítése pontos volt, és hogy ne kelljen üres kézzel visszatérnie Németországba, Ole úgy döntött, elhozza magával.

A délelőtt nagyobbik részében a zsúfolt városban autóztunk. Tasi nyilvánvalóan biztos akart lenni abban, hogy nem követnek minket. Ma másodszor hajtottunk be az egyik kertvárosba, a forgalom csökkent; a hátsó ablakon kinézve az utca üresnek látszott. Ösztönösen éreztem, hogy közeledünk Karmapa rejtekhelyéhez. Kinyílt egy nagy villa kapuja, Tasi behajtott. Kiléptem a kocsiból, és követtem Hannah-t és Olét a házba. Amint elindultunk fel a lépcsőn, gyermekhang ütötte meg a fülünket.

Észrevettem a fiú körvonalait, egy első emeleti szobában volt. Karmapa egy széken ült, melegítőt és baseballsapkát viselt. Kicsinek és sápadtnak látszott. Amikor beléptünk, azonnal felismerte Hannah-t és Olét, és elmosolyodott. Világos volt, hogy tisztán emlékezett előző napi találkozójukra. Keveset beszéltünk, de teljesen könnyednek éreztem magam. Ole felajánlotta a fiúnak könyvét, a *Minden határon túlt*, amely a 16. Karmapával Európában és Amerikában tett utazásaikról szól. Karmapa átlapozta a könyvet, és sokáig nézett egyes képeket az ott találhatók közül. Vajon a képen látható események emlékeket idéztek fel előző életéből? Fel tudja-e idézni a körülményeket? Abban a pillanatban úgy gondoltam, igen, de később, amikor elhagytuk a házat, már nem voltam biztos benne. Más ajándékok következtek. Tommy, közeli dán barátunk ajándéka, egy modern zseblámpa felkeltette a fiú érdeklődését. Azonnal tudta, hogyan működik a bonyolult szerkezet. A padlón guggoltunk, és az idő megállt. Úgy tűnt, csak percek teltek el, amikor Hannah intett, hogy menjünk áldásra. Amikor a fiú megérintette a fejemet, csillogást láttam a szemében. Tudtam, hogy hamarosan újra találkozunk.

Mind az öten kimentünk a házból, és beszálltunk a kocsiba. Meglepődtem, hogy két órát voltunk bent. Most csak húsz percig tartott az út a KIBI-be. Egyetértően néztünk egymásra. Nem kellet-

tek szavak. A magunk módján mindannyian megbizonyosodtunk arról, hogy a gyermek különleges. „Nemsokára néhány száz barátunknak kell Delhibe jönni, hogy megvédje a fiút” – törte meg Ole határozott hangja a csendet. Amint Tasi behajtott az Intézet szűk kapuján, azon gondolkodtam, mire gondolhat Láma Ole.

Tizennyolcadik fejezet

Szélhámos szerzetesek

1994 FEBRUÁRJÁNAK VÉGÉN Samar rinpocse bejelentette, hogy Trinli Táje Dordzse, az új Karmapa hivatalos beiktatása március 17-én lesz a KIBI-ben, Új-Delhiben. Meghívott mindenkit, hogy jöjjön el, és vegyen részt a szertartáson. Centrumainkban nagy lelkesedéssel fogadták a hírt. Európa különböző fővárosainak indiai nagykövetségeit elárasztották a vízumkérelmek. Németországban azonnal két chartergépet béreltek, hogy Ázsiába hozzák Ole ötszáz tanítványát.

Kevesen tudták, hogy az indiai találkozó barátaink számára éppoly veszélyes lesz, mint amilyen lelkesítő. Mivel nem fordulhatott máshoz, Samar rinpocse Olét és tanítványait kérte meg, hogy védelmezzék az ifjú Karmapát és az Intézetet a márciusi köszöntő szertartás alatt. Hírt kapott arról, hogy Szitupa támogatói erőszakos összecsapásra készülnek. Bármennyire szerette volna, a Rinpocse nem vehette üres fenyegetésnek ezeket az üzeneteket, amelyek terveitől akarják eltéríteni, főleg azért nem, mert a Szitu rinpocse táborából érkező levelek egyre támadóbb hangvételűek voltak. Így Ole kérésére az európai tanítványok vállalták, hogy megvédik Karmapát a KIBI gyűlés alatt. Ha valaki bántani akarja Táje Dordzsét, vagy zavarni akarja az Intézet működését, annak először az Indiába érkező európaiakkal kell szembeszállnia.

Ole és én március 15-én érkeztünk Hawaiira, a Kauai csendes-óceáni szigeten szervezett háromnapos programra. Amikor másodszor léptünk Hawaii földjére, ráébredtünk, hogy a kör bezárult.

Pontosan két évvel ezelőtt ezen a távoli földrészen ért utol bennünket Sys üzenete, mely szerint a tibetiek egy kathmandui csoportja, amely valószínűleg az egyik régenssel áll kapcsolatban, föllázadt a négy régens együttes vezetése ellen. A tibetiek által terjesztett harcias levél volt a kiindulópontja a most már kétéves odüsszeiánknak, amelynek célja az volt, hogy megvédjük a kagyü iskolát a kommunista hatalomátvételtől, és felkészítsük a tibeti buddhizmust arra, hogy kiegyensúlyozottan érhessen a XX. századba.

Ma, amikor a parti házat bámultuk, ahol 1992-ben Ole Sys sürgős hívására válaszolt, tudtuk, hogy küzdelmünk, ha nem is a végéhez, de fontos áttöréshez közeledik. 48 órán belül a 17. Karmapát hivatalosan beiktatják a KIBI-ben. Hannah és Caty Ole néhány száz tanítványával együtt már Új-Delhiben várta Karmapa első hivatalos megjelenését.

Samarpa azt tervezte, hogy március 17-én reggel a gyermeket csendben átszállítják titkos lakóhelyéről az Intézetbe, ahol a beiktatási szertartást megtartják. Samar tulku remélte, hogy a józan ész végül győzedelmeskedik, és ellenfele harcias hangulatának ellenére elkerülhetik az összecsapást. Azonban a KIBI-be zavaros hírek érkeztek. Szitu rinpocse támogatói nagy erőkkel jelentek meg az indiai fővárosban, és biztosan nem Karmapa üdvözlésére készültek. A kiemelkedő kagyü lámák közül Samarpa leghangosabb ellenfelei szintén jelen voltak. Az a hír járta, hogy kérelemmel fordulnak a Dalai Lámához, aki egy emberi jogokkal foglalkozó konferencián vett részt Új-Delhiben, hogy ítélje el Samarpát, vádolja meg Láma Olét, és utasítsa el Táje Dordzsét. Vajon megpróbálják megtámadni az Intézetet, és feloszlatni gyűlésünket? A közel hétszáz vendég, aki a szertartásra érkezett a KIBI-be, a fontos nap lehetséges eseményeit latolgatta. Ahogyan március 17. közeledett, a feszültség mindkét oldalon fokozódott.

Mivel Láma Ole a Csendes-óceán közepén tartott előadást, kikerült az események középpontjából. Miután több jövendölést végzett, és hetekig gondolkodott az ügyön, úgy döntött, hogy távol marad

Delhitől. Világos volt, hogy ha valaki bármi módon veszélyeztetné Karmapa biztonságát, vagy hívatlanul meg merné zavarni az Intézet békéjét, Ole nem maradna passzív, azonnal alkalmazná testi erejét és harci ismereteit az agresszorral szemben. Nagy volt az esély arra, hogy egy ilyen összecsapás veszélyes lenne a meggondolatlan támadóra nézve. Elképzeltük az indiai napilapok szalagcímeit: „Az őrjöngő dán láma ámokfutása." Mivel biztosak voltunk abban, hogy barátaink egyedül is megbirkóznak a feladattal, nem kockáztattunk meg egy indiai botrányt. Ole és én inkább folytattuk a tanítókörutat, és megérkeztünk Kauai szigetére. Állandóan a telefont lestük, ez jelentette az egyetlen közvetlen kapcsolatot az indiai főváros eseményeivel.

Ahogyan ez gyakran megtörténik, a drámai események akkor értek el minket, amikor a legkevésbé vártuk. Mivel állandóan kontinenseket szeltünk át, tudnunk kellett volna, hogy Hawaii és Új-Delhi teljesen más időzónában fekszik. Mégis, ezúttal ez a magától értetődő tény elkerülte a figyelmünket. Nem vettük észre, hogy március 16-nak estéje Hawaii-on éppen egybeesik Karmapa tervezett beiktatásával a KIBI-ben, Új-Delhiben. Házunkban éppen Ole postájára válaszoltunk. Hirtelen egyetlen szó magyarázat nélkül Ole felpattant a székéből, és leült a szoba közepére. Azután így maradt, meditációban összpontosítva. Liliana, egyik kolumbiai barátunk és én kissé megrökönyödve, de egy szó nélkül néztük a jelenetet. Félórának tűnő idő után Ole felállt és megkért, hogy hívjam a KIBI-t. Ekkor értettem meg, hogy a delhi események most bontakoznak ki.

Szerencsénk volt. Pillanatok alatt felvették a telefont az Intézetben. Meglepetésünkre a szokásos érthetetlen szavak, vagy a teljes csend helyett Caty határozott hangját hallottuk. Mondanivalója olyan megrázó volt, hogy az első járattal Indiába akartunk repülni. A szóbeszéd csúfos igazsággá vált. Szitu rinpocse szerzetesi ruhába öltözött közvetlen segítői, kövekkel és botokkal felfegyverkezett dühödt szerzetesekkel együtt, nem kevésbé agresszív támogatók százfőnyi tömegével egyszerre támadt az Intézetre. A támadókat embereink visszaverték. A hely védelmére kirendelt indiai katonák

abban a percben eltűntek, amint az első kő becsapódott. Juliusz, lengyel barátunk fejsérüléssel került kórházba. Karmapa egyelőre biztonságban van. A tízéves kagyü vezető nagy nyugalmat tanúsított, és a szertartás végeztével harmadik emeleti új otthonából figyelte az eseményeket. Barátaink bátran viselkedtek, határozott reakciójuknak köszönhető, hogy a KIBI-t nem érte nagyobb kár, és a komolyabb tragédiát megelőzték. Az Intézet még mindig ostrom alatt van. Hallhattuk a távoli sikolyokat és az üvegcsörömpölést, miközben Caty telefonon beszámolt az eseményekről. Megbeszéltük, hogy Hannah néhány percen belül visszahív bennünket. Amikor Ole letette a kagylót, döbbent csendben néztünk egymásra. Az Ole arcán látható elszántság önmagáért beszélt. Azt kívánta, bárcsak barátai mellett lehetne Delhiben, hogy megvédje az ifjú Karmapát. Csak ennyit mondott: „Szélhámos szerzetesek".

Amikor Hannah egy óra múlva telefonált, a helyzet a KIBI-ben már nyugodtabbra fordult. A rendőrség megérkezett, és körülvette a tüntetőket. A legagresszívebb hangadók közül kilencet letartóztattak, és később lázadással, közvagyon rongálásával, károkozással, és hivatalos személy elleni erőszak vádjával helyezték őket vád alá. A tömeget feloszlatták. Juliusz kórházba került, hét barátunkat orvosi ellátásban részesítették. Karmapa biztonságban volt, és teljesen nyugodt maradt. Bár a rendőrség különleges egysége ellenőrzése alatt tartotta a terepet, a nyugatiak saját kezükbe vették a dolgokat. Őrséget álltak a tetőn, hogy mindenkit riadóztathassanak, ha Szitupa szerzetesei további akciókra vetemednének. Amikor Hannah befejezte beszámolóját, kibontakozott az elmúlt két nap eseményeinek teljes képe.

*

Március 16-án este, egy nappal a tervezett szertartás előtt Samar rinpocse rájött, hogy másnap Szitupa emberei mindenképpen megpróbálnak tüntetést tartani a KIBI előtt. Ilyen körülmények között a Rinpocse terve, miszerint március 17-én délelőtt hozzák Táje Dordzsét az

Intézetbe, veszélyes vállalkozásnak ígérkezett. A fiút ellenséges tömegen kellene átkísérni, mielőtt elérhetné új otthona biztonságát. Ez a lehetőség elég bizonytalannak, sőt életveszélyesnek tűnt. Nem lehetett megjósolni, miként viselkedik egy ellenséges és izgatott tömeg, ha rájön, hogy az „ál"-Karmapa közöttük van. Samarpa nem is akarta megtudni. Az egyetlen értelmes megoldás az volt, hogy a gyermeket az éjszaka leple alatt hozzák el, mielőtt a tüntetők gyülekezni kezdenek az Intézet kapujánál. Hannah azt javasolta, hogy másnap reggel egy üres kocsit küldjenek ki valahová, mintha az hozná Őszentségét a KIBI-be. Nem volt sok vesztegetni való idő. Samar rinpocse végrehajtotta a tervet, és néhány órán belül az ifjú Karmapa biztonságban megérkezett az Intézetbe. Még a KIBI lakói sem tudták, hogy legmagasabb tanítójuk már a róla elnevezett intézet kényelmét élvezi.

Másnap korán reggel nagy tömeg gyűlt össze a KIBI kapuja előtt. Többszázan érkeztek a történelmi szertartásra. Embereink egyesével átvizsgálták őket, mielőtt beléphettek. A nyugatiak nem kockáztattak: néhány esetleges bajkeverőt kedvesen, de határozottan megkértek, hogy távozzon. Szitupa szerzetesei, és számos szemlátomást izgatott ember autóbuszokkal érkezett, és miután a látogatók eltűntek az épületben, kihívóan elfoglalták helyüket az Intézettel párhuzamos, kátyús utcában. Különböző táblákkal érkeztek, melyek nemcsak Samarpát és Topgalát szidalmazták, hanem szembeszálltak kettőjük „báb-Karmapájával" is. Meglepetésre néhány szlogen hangsúlyozta, hogy a társaság a Dalai Láma támogatását élvezi. Mialatt a kinti tömeg egyre nőtt, egy fekete Mercedes óvakodott ki a KIBI kapuján, és elhajtott ismeretlen célja felé. A titokzatos kocsi azonnal felkeltette a tüntetők figyelmét. Célpontjukat az épületről az utcára, és onnan a kocsira helyezték. A csoport vezetői arra következtettek, hogy a limuzin hamarosan visszatér az „ál"-Karmapával. A Rinpocse és Hannah trükkje okosnak és időszerűnek bizonyult. Míg Szitupa emberei erejüket fitogtatták, és elzárták az utcát, hogy meggátolják Táje Dordzse bejutását a KIBI-be, Samar rinpocse jelt adott a szertartás megkezdésére.

Künzig Samarpa után a tradicionális esernyő alatt Trinli Táje Dordzse, a 17. Karmapa belépett a KIBI fő szentélyébe, és lassan a Buddha-szobor felé haladt, amely a büszke termet uralta. Kürtök hangja és cintányérok csilingelése töltötte meg a levegőt. A terem színültig megtelt. Karmapa szerzetesei, néhány száz európai, és néhány dél-kelet-ázsiai kínai látogató a földön ült, arccal az oltár felé. Amint a fiú áthaladt a termen, mindenki felemelkedett, hogy egy pillantást vethessen az új kagyü vezetőre.

Az ifjú Karmapa leborult a Buddha-szobor előtt, és a nyilvánosság előtt először felült a trónjára. Nendo tulku, a rumteki ceremóniamester felajánlotta neki a Fekete Korona szimbolikus másolatát, és a vállára terítette a brokát köpenyt. A kürtök harsogása és a dobok dübörgése felerősödött, Karmapa erősen összpontosítva a fejére helyezte a Fekete Koronát. A hivatalos pudzsa megkezdődött.

Néhány órával később, amint a vallási szertartás a végéhez közeledett, a csengettyűk hangját elnyomta az ablaktáblák csörömpölésének hangja. A teremben lévők vad kiáltásokat hallottak. A KIBI vendégei izgatott, sőt egyre ijedtebb pillantásokat váltottak. A tüntetők, akik elzárták az utat, és hiába várták, hogy meghiúsítsák az „ál"-Karmapa bejutását, végül észrevették, hogy a Karmapa beiktatása órákkal azelőtt megkezdődött, és lassan a végéhez ér. Felháborodva, hogy nem tudták megakadályozni a gyűlöletes eseményt, a szerzetesek egy csoportja az akadémia bejáratára támadt. A védelemre kirendelt indiai katonák egy szó ellenkezés nélkül kinyitották a kaput, és szép rendben elvonultak. A kövekkel és botokkal felszerelkezett támadók előre törtek.

A szentély első ablakainak betörésekor a szertartáson résztvevő emberek kiözönlöttek az épületből. Téglák és üvegek zúdultak rájuk. Szitupa húsz embere túljutott a kapun, és rohant, hogy bejusson a terembe. Kőzápor állította meg őket a KIBI oldaláról, így vissza kellett vonulniuk az utcára, az Intézet területén kívülre. A nyugatiak megpróbálták bezárni a kaput, de fel kellett adniuk, mert a kövek gyorsan és sűrűn záporoztak. Juliusz eszméletlenül

feküdt a földön, a feje vérzett, mások kevésbé súlyos sérüléseket szereztek. De a támadókat visszaszorították.

A terem ostromlott várhoz vált hasonlóvá. Az ablakok többsége eltűnt. Az udvarról jövő hangos kiáltások megtöltötték a levegőt. A falhoz csapódó téglák hangja keveredett a támadók fenyegető ordítozásával. Akik a szentélybe szorultak, okkal félhettek, de senki sem futamodott meg. Egy idős tibeti asszony sírva fakadt, de az ő könnyeit is inkább a fájdalom, mint a félelem szülte. Karmapa teljesen nyugodtnak tűnt, Samar rinpocséval együtt az oltár melletti függöny mögé vonult. Miután a tömeget visszaszorították, a fiút csendben a KIBI harmadik emeletén lévő szállására kísérték, ahonnan biztonságban figyelhette az eseményeket. Hannah kérte a férfiakat, hogy fogják vissza magukat, semmiképpen se folytassák az erőszakot, ne fokozzák a nyugtalanságot. Bár embereink nagy fegyelmet tanúsítottak, az incidens után Szitu rinpocse támogatói nyilvánosan elítélték „Nydahl német csapatait, akik elektromos sokkolóval támadtak a békés tüntetőkre."

Karmapa szerzetesei nem mutattak a nyugatiakhoz hasonló önfegyelmet. Ez az összecsapás nagyon hasonlított 1993 augusztusának eseményeihez, amikor egy hasonló csoport kiűzte őket rumteki szentélyükből. Most a szerzetesek keveset törődtek a visszafogottsággal, és válaszoltak az agresszióra. A kintről érkező lövedékeket gondosan összeszedték, és visszaküldték a kerítésen túlra. Amint az összecsapás elcsitult, a nyugati védőknek kellett lefegyverezni a rumteki szerzetesközösség hevesebb tagjait. A két táborra oszlott szerzetesek látványa, amint a buddhista egyetem kapuja előtt harcolnak, nem tett volna jót a buddhizmus hitelének és a tibetiek ügyének.

Bármilyen erősen próbálkoztak, a csőcselék tagjai nem tudtak újra behatolni a KIBI-be. Embereink rendezték soraikat, és bezárták a kaput. Az őrjöngő hordát megfelelő távolságban tartották a bejárattól. Bár állandóan provokálták őket, a nyugatiak nem szálltak közvetlen harcba a tüntetőkkel. Nem tették kockára a KIBI és Karmapa jó hírét. Még mindig röpködtek a kövek a vendégek feje

fölött, de az agresszorok veszítettek lendületükből. Kevés esélyük maradt az Intézet lerohanására, így szenvedélyük is lanyhult. Amikor az indiai rendőrség végül megjelent, tíz percükbe telt szétoszlatni a tömeget. Amikor a rend helyreállt, az indiai katonák is elfoglalták helyüket, készen arra, hogy elhárítsák a támadást. Bátorságuk diszkrét, ironikus mosolyokat csalt ki az Intézet lakóiból.

Amikor az utolsó tüntető is eltávozott, a KIBI lakói és vendégei nekiálltak takarítani. A főépületet nem érte komoly kár, de az Intézet összes ablaka hiányzott, a szentélyhez vezető utat tönkretették, a kerítés összetört, az indiai őrök bódéja megsemmisült. Az udvar, melyet beborított a lövedékül szolgáló kő és üveg, úgy nézett ki, mint egy csatatér. Miután összeszámolták a költségeket, a KIBI vezetői szívesen elküldték volna a számlát Szitupának. Az érzékenyebb és kevésbé jólinformált látogatók nem értették Serab Ling közösségének brutális módszereit. Láma Ole tanítványai nem csodálkoztak ennyire, hiszen őket tájékoztatták a konfliktusról. Azon sem lepődtek meg, hogy a következő napokban a különböző tibeti nagyságok úgy viselkedtek, mintha a Karmapa lakhelye elleni támadás csak a polgári jogok békés gyakorlása lett volna. A történelem egyszerűen megismételte önmagát.

Táje Dordzse elleni felszólalásukban a tüntetők állítólag a Dalai Láma nevében is beszéltek – vagy inkább kiabáltak. Nem volt világos, milyen mértékben szeretné ilyen kétes tömeggel képviseltetni magát a tibeti vezető. Bár éppen a KIBI elleni támadás időpontjában beszélt az Emberi Jogi Konferencián, nem határolta el magát az agresszoroktól. Ráadásul másnap nem mulasztotta el fogadni Szitu rinpocsét, aki egy Táje Dordzsét elutasító kagyü láma csoport vezetőjeként érkezett az indiai fővárosba. A sors iróniája, hogy mialatt az otthon maradt tibetiek jogait védte, amiért csak tisztelni lehet, az Új-Delhiben lakó tibetieket ért támadásról nem vett tudomást. Az ilyen álláspont érthetetlen és kellemetlen volt, és a KIBI-ben lévő barátaink olyan gyorsan le akarták zárni ezt a szánalmas incidenst, amilyen gyorsan csak lehet.

*

Amikor a KIBI elleni támadás füstje elült, felháborodásunk a siker érzésének adta át a helyét. Végre nekünk kedvezett az áramlat. A kétéves nehéz küzdelem lezárult. A mi szemünkben a valódi 17. Karmapát megtalálták és hivatalába beiktatták, és ami a legfontosabb, a kagyü vezető szabad országban él, nem gátolják politikai akadályok, nem kötik etnikai szabályok, és számtalan lényt érhet el.

Nemsokára eljön az a nap, amikor az emberek belátják, hogy a kagyü konfliktus embert próbáló időszaka buddhista útjuk gyümölcsöző része volt. Buddha bölcsessége sokak számára soha nem ragyogott világosabban, mint akkor, amikor határozott döntésekre kényszerültek. Passzív követőként léptek be a küzdelembe, de a végére független lényekké váltak. És lehet, hogy ez volt Karmapa legnagyobb ajándéka a számunkra.

★

1994 DECEMBERÉBEN választásokat tartottak Szikkimben. Bhandari hatalmon lévő pártja megszégyenítő vereséget szenvedett. Ez a miniszterelnök despotikus uralmának végét jelentette. Ma Bhandarit korrupcióval vádolja a szikkimi Legfelsőbb Bíróság.

★

1995. AUGUSZTUS 8-ÁN Topga rinpocse és Karmapa szerzetesei békésen bevonultak a rumteki kolostorba, hogy megkíséreljék visszaszerezni szentélyüket. Erőszakkal fogadták őket, és megtagadták tőlük a kolostorukba való belépést. A rumteki kolostor folyamatos megszállása elleni tiltakozásként a szerzetesek határozatlan ideig tartó éhségsztrájkba kezdtek a szentély kapuinál. Két hónappal később, anélkül, hogy bármi kilátásuk lett volna a hely visszanyerésére, a sztrájkot beszüntették. Ma Rumtek még mindig kívülállók kezében van, a menekültek életét élő szerzetesek továbbra sem térhetnek haza.

1996 márciusában egy Nemzetközi Karma Kagyü Konferencia került megrendezésre a KIBI-ben, Új-Delhiben. A konferenciát a rumteki szerzetesi közösség kérésére hívták össze. A találkozón néhány, a régióban található kagyü kolostor, valamint a világ különböző pontjain található kagyü központok képviselői vettek részt. Samar rinpocse ismertette a vendégekkel Táje Dordzse, a Karmapa 17. inkarnációjának felismerésének hátterét.

★

1996 DECEMBERÉBEN Táje Dordzse elnökölt a Mönlam Csenmo, a Nagy Kívánságimák fölött Bodhgajában, Buddha megvilágosodásának színhelyén. A történelem során először zajlott Bodhgajában egy Karmapa hajvágási ceremóniája. Ezzel a szertartással hivatalosan is elindította tevékenységét a világon. A himalájai területről több mint

hatezer szerzetes és apáca, továbbá sok láma vett részt az eseményen. Ma Táje Dordzse Kalimpongban, a Kelet-Himalájában székel, csak pár órányi autóútra Rumtektől. Egyre növekvő számban fogad helyi és tengerentúli tanítványokat és barátokat.

★

1997 SZEPTEMBERÉBEN Topga rinpocse meghalt májrákban. Egy hónappal később a hamvasztási szertartásán a bhutáni Timpuban Táje Dordzsét hivatalosan fogadta a bhutáni királyi család mint a 17. Karmapát.

★

A TÖRTÉNET NEM ÉRT VÉGET 1997 októberében Bhutánban, és végleges megoldás sem született a konfliktusban, amikor a *Szélhámos szerzetesek* (Rogues in Robes) 1998-ban elkészült. A buddhista világnak továbbra is együtt kell élnie azzal a rendkívüli ténnyel, hogy két Karmapa van a legmagasabb kagyü trónon. Ugyanakkor az idő bizonyosan el fogja dönteni, hogy a két jelölt közül melyik az igazi inkarnáció, és a Fekete Korona jogos birtokosa. Sokaknak ma ez a kérdés ugyanolyan nyilvánvalónak tűnik, mint 1994-ben, amikor a két jelöltet először lehetett nyilvánosan összehasonlítani. Eközben az élet megy tovább. A vezető kagyü lámák továbbra is támogatják fedezékükből Urgyen Trinlit, és ebből következően a Vörös Kínát. Legtöbbjük képtelen annak elfogadására, hogy a régi Tibet módszereinek már a történelemkönyvekben a helyük. Az emberek, miután megtették kötelességüket, és meghozták döntésüket, tovább folytatják a buddhista életet.

★

Buddha bölcsessége
továbbra is a lények javát szolgálja.

Jegyzetek

Az alábbi jegyzetekben hivatkozott levelek
a következő oldalakon találhatók:

1. A rumteki személyzet levele a szertartások végrehajtásáról (300-301. o.)
2. Szitu rinpocse páva-levele (302-303. o.)
3. Szitu rinpocse levele a március 19-i találkozóról (304-305. o.)
4. A Derge Szövetség levele 1992 márciusából (306-307. o.)
5. Láma Ole levele Dzsamgon Kongtrul rinpocséról (308-309. o.)
6. Szitu rinpocse levele a 17. Karmapa kereséséről (310-311. o.)
7. A Szitu rinpocse által bemutatott jövendölő levél (312-313. o.)
8. Samar rinpocse első levele a válságban (314-315. o.)
9. Urgyen Trinli 17. Karmapaként való ideiglenes elismerése, a Dalai Láma Magánirodája (316-317.)
10. Láma Ole már kezdetben elutasítja Urgyen Trinlit (318-319. o.)
11. A rinpocsék Urgyen Trinli elfogadásáról szóló levele (320-321. o.)
12. A rinpocsék hálalevele a Dalai Lámához (322-323. o.)
13. A Dalai Láma hivatalosan elismeri Urgyen Trinlit (324-325. o.)
14. Láma Ole levele a vonaltartókhoz és a Karmapa Charitable Trusthoz (326-327. o.)
15. Lea Terhune levele (328-329. o.)
16. Láma Ole Samar rinpocsét támogató levele (330-331. o.)
17. A Dalai Láma rövid tanácsa (332-333. o.)
18. Láma Ole levele a dharamszalai Tibeti Kormányhoz (334-337. o.)

19. Topga rinpocse levele a Karmapa Charitable Trusthoz (338-339. o.)
20. A kommunista Kína elismeri Urgyen Trinlit mint a 17. Karmapát (340-341. o.)
21. Drubpön Decsen levele (342-345. o.)
22. Samar rinpocse elfogadja Urgyen Trinlit; Szitu rinpocse munkatársainak fordítása (346-347. o.)
23. Samar rinpocse elfogadja Urgyen Trinlit; Samar rinpocse levelének jóváhagyott fordítása (346-347. o.)
24. Samar rinpocse feladja rumteki kötelezettségeit (348-349. o.)
25. A rumteki közösség levele Bhandari miniszterelnökhöz (350-351. o.)
26. A Nemzetközi Kagyü Konferencia elítéli Topga rinpocsét (352-353. o.)
28. A Nemzetközi Kagyü Konferencia zárónyilatkozata (354-355. o.)
28. A szikkimi Földművelésügyi Minisztérium levele (356-357. o.)
29. Samar rinpocse nyilatkozata a rumteki második vezetésről (358-359. o.)
30. Tenga rinpocse levele (360-361. o.)
31. Samar rinpocse levele és a mese (362-365. o.)
32. Samar rinpocse levele Szitu rinpocséhoz (366-367. o.)
33. Tenga rinpocse levele Bercsen Lingről (368-369. o.)
34. Samar rinpocse Táje Dordzse felismeréséről (370-371. o.)
35. Láma Ole levele a 17. Karmapa felismeréséről (372-373. o.)

Dokumentumok

1. A rumteki személyzet levele szertartásuk végrehajtásáról (angolul)

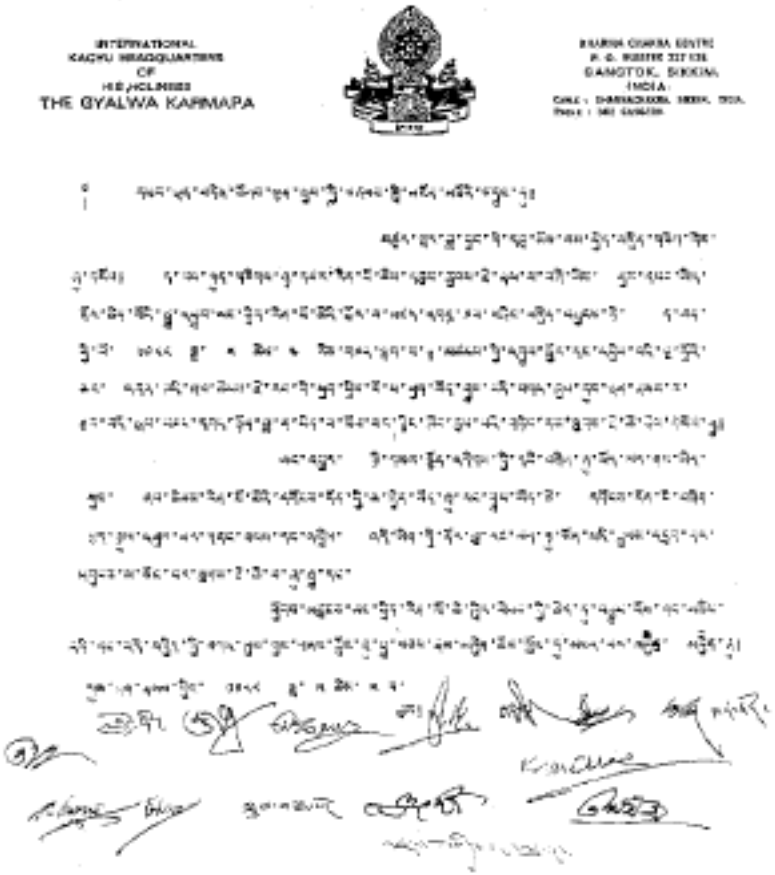
INTERNATIONAL
KAGYU HEADQUARTERS
OF
HIS HOLINESS
THE GYALWA KARMAPA

DHARMA CHAKRA CENTRE
P. O. RUMTEK 737 135
GANGTOK, SIKKIM
INDIA

(magyar fordítás angolból)

A Karmapa Charitable Trust kurátorainak!

Alulírottak, akik a rumteki kolostor igazgatásában dolgozunk, szeretnénk kifejezni hálánkat Samar rinpocsénak, Szitu rinpocsénak, Dzsamgon rinpocsénak és Gyalcab rinpocsénak a 16. Karmapa reinkarnácójának megtalálásával kapcsolatos teendők felelősségének elvállalásáért.

Örvendünk annak a hírnek, hogy előkerült az Őszentsége, a 16. Karmapa reinkarnációjára vonatkozó egyértelmű írásos iránymutatás.

1986-ban ismertették a 16. Karmapa reinkarnációjának megtalálását nehezítő akadályok eltávolítását szolgáló szertartásokat. Ezeket a szertartásokat végrehajtottuk. Ebből kifolyólag kérjük Önöket, hogy tegyenek erőfeszítéseket a reinkarnáció gyors megtalálására. Kérjük, hogy tegyenek meg mindent a vitathatatlan reinkarnáció megtalálására, amilyen hamar csak lehet, és adjanak nekünk tanácsot beiktatási szertartásának előkészítésével kapcsolatban.

Főtitkár:	Topga rinpocse
Szertartásmester:	Trinli Jongdu
PR Menedzser:	Ngodrub Dordzse
Adminisztrátor:	Lodro Serab
Adminisztrátor:	Cültrim Namgyal
Szertartásvezető:	Tubten Zangpo
Szertartásvezető:	Ngedon Tendzin
Szertartásvezető:	Dzsigme Wangcsuk
Titkár:	Tendzin Namgyal
Tanító:	Puncog Namgyal
Titkár:	Koncsog
Titkár:	Tasi Namgyal
Kincstárnok:	Kacso
Kincstárnok:	Geten
Koordinátor:	Zitar Dordzse

2. Szitu rinpocse páva-levele

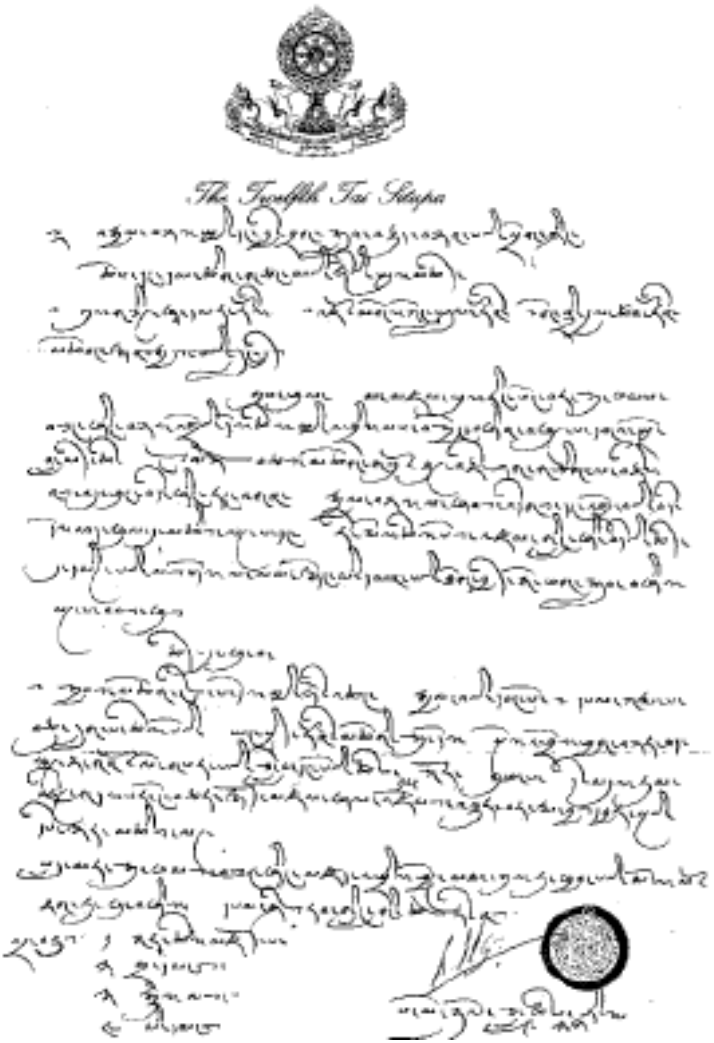

(magyar fordítás angolból)

Künzig Samar rinpocsénak,
Dzsamgon Kongtrul rinpocsénak
és Gosír Gyalcab rinpocsénak!

Régóta nem találkoztunk, de remélem, mindannyian jól vannak, és tevékenységük eredményes. Én jól vagyok a Három Drágakő áldásával, és erőfeszítéseket teszek a buddhista tanítások elterjesztésére. Nagyon remélem, hogy munkám hozzájárul a világbékéhez, és hogy eddigi erőfeszítéseim gyümölcsözőek voltak.

Kiemelten egy probléma miatt írok, nevezetesen az Őszentsége, a 16. Karmapa következő reinkarnációját jelző iránymutatások vonatkozásában. Ennek megbeszélésére a tibeti Vas Ló év (1990) első hónapjának 15. napján utazom Rumtekbe. A páva örömteli rikoltásához hasonlítható jó híreim vannak.

Imádkozom hosszú életükért és sikeres munkájukért.

Serab Ling, a Föld Kígyó éve,
a kilencedik hónak 21. napja (1989)

Tai Szitu

3. Szitu rinpocse levele a március 19-i találkozóról

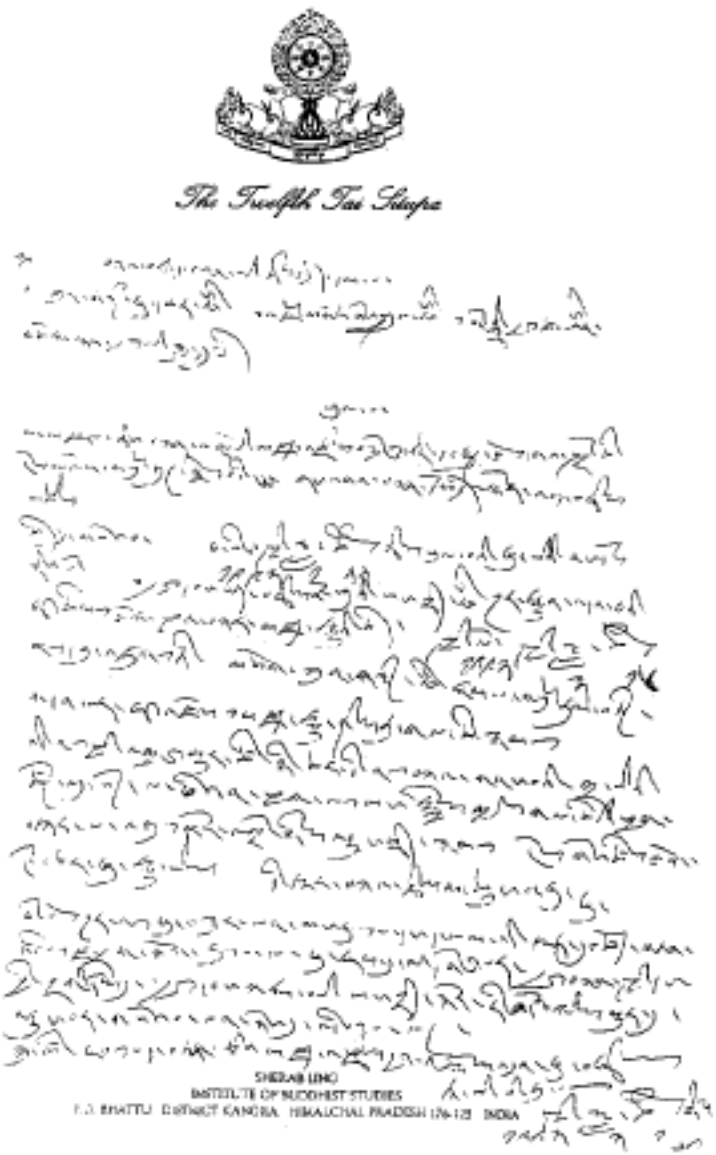

(magyar fordítás angolból)

Feladó: Tai Szitu rinpocse
Serab Ling Buddhista Intézet
P.O. Upper Bhattu, Kangra ker., H. P., India
Címzett: Samar rinpocse, Dzsamgon Kongtrul rinpocse, Gyalcab rinpocse

Tiszteletreméltó Künzig Samar rinpocse,
Dzsamgon Kongtrul rinpocse, Gosír Gyalcab rinpocse!

Egy ideje nem találkoztunk, de tudomásomra jutott, hogy tevékenységük virágzó, és én boldog vagyok. A Buddha, dharma, szanga áldásának köszönhetően jó egészségben vagyok, és megteszek mindent a buddhizmus szolgálatára.

1992. január 22-én küldtem Önöknek, Rinpocséknak egy levelet a Gyalva Karmapa inkarnációjára vonatkozóan. Most azt szeretném kérni a Rinpocséktól, hogy 1992. március 16-án találkozzunk a rumteki kolostorban a Gyalva Karmapa inkarnációjával kapcsolatban, szigorúan követve iránymutatásait. Én ezt nagyon fontosnak tartom. Ha ezt elhalasztjuk, akkor később már közel lesz az alapítványi találkozó, úgyhogy kérem, vegyék figyelembe, hogy ezt a fontos eseményt nem szabad mással megzavarni. Én már korábban Rumtekben leszek. Ez alatt az idő alatt, ahogyan eddig mindig, kijelölöm a találkozó időpontját. Ezt hamar megteszem, és kérem Önöket, hogy ne tekintsék ezt elbizakodottságnak. Minden érző lény és az egész buddhizmus, különösen a mi vonalunk és a Gyalva Karmapa inkarnációjának javára kérem, tegyenek eleget ennek az őszinte kérésnek.

Imádkozom Önökért ezerszer. Állandóan azért imádkozom, hogy hosszú életük legyen, és tevékenységük virágozzon.

Tai Szitupa
1992. február l.

4. A Derge Szövetség levele 1992 márciusa (angolul)

Dege Tibetan Buddhist Cultural Association

Boudha Nath
Post Box 737
Kathmandu, Nepal.

CIRCULAR LETTER

Ref. No. _____

Date March 5, 1992

Dear friends in Holy Dharma,

We, as fellow Vajrayana Buddhist followers, wish to share with you this information regarding His Holiness the 16th Gyalwa Karmapa's Reincarnation.

For the benefit of those who do not read Tibetan and also to avoid any possible confusion, an english translation of each letter is attached so as you will be able to understand and will be aware of what exactly has been happening.

We have great hope that as result of many efforts, out of which few of them you will see in this file, will bring some good news about the long awaited incarnation the 17th Gyalwa Karmapa.

We all know that traditionally it is the responsibility of Tai Situ Rinpoche to interpret the written instruction of previous Karmapa and to make the final recognition of the reincarnation. However, with understanding, we do accept Tai Situpa's agreement with Shamar Rinpoche, Jangon Rinpoche, and Gyaltsap Rinpoche to share the responsibility and to work with them collectivily on this issue. This seems to be cause of delay, but we try to understand and believe that there is genuine reason for all of this confusion and disappointment of long 11 years of waiting.

We are like all of you eagerly waiting for a good newsoon in the future. In the meantime we will keep in touch with you.

Yours faithfully in Buddhadharma,

Dorge Tegorkong

(magyar fordítás)

Derge Tibeti Buddhista Kulturális Egyesület

Boudha Nath
Post Box 737
Kathmandu, Nepál

KÖRLEVÉL

Hivatkozási szám: ... ...

1992. március 5.

Kedves barátaim a szent dharmában!

Mi, mint a vadzsrajána buddhizmus követői, meg kívánjuk osztani veletek ezt az információt Őszentsége, a 16. Gyalva Karmapa reinkarnációjára vonatkozóan.

Segítségül azoknak, akik nem tudnak tibetiül olvasni, valamint a lehetséges félreértések elkerülése végett, csatoljuk minden levél angol fordítását, így meg tudjátok érteni, hogy pontosan mi történt, és tudatában lesztek ennek.

Nagyon reméljük, hogy számos erőfeszítésünk eredményeként, amelyből néhány ebben az anyagban olvasható, jó hírekkel lehetünk a régóta várt inkarnációról, a 17. Gyalva Karmapáról.

Mindannyian tudjuk, hogy a hagyományok szerint Tai Szitu rinpocse feladata az előző Karmapa írott iránymutatásának értelmezése és a reinkarnáció végső felismerése.

Ugyanakkor megértéssel elfogadjuk a Tai Szitupa, valamint Samar rinpocse, Dzsamgon rinpocse és Gyalcab rinpocse közötti egyetértést a felelősség megosztására, valamint az ebben a témában való együttműködésre. Ez tűnik a késlekedés okának, de mi megpróbáljuk megérteni, hogy a zavartságnak, és a tizenegy éves várakozásból származó csalódottságnak valódi oka van.

Hozzátok hasonlóan mi is izgatottan várjuk a mielőbbi jó hírt. Addig is kapcsolatban maradunk veletek.

Üdvözlettel a buddhadharmában,
Szignó

5. Láma Ole levele Dzsamgon Kongtrul rinpocséról (angolul)

27 April, 1992

Dear Friends,

After our painful loss of H.E. Jamgon Kontrul Rimpoche we are probably all asking ourselves the same question.

That we honor Rimpoche, best by working even harder, is clear. Holding on to the past benefits no one. But how could such an enlightened teacher have such an accident?

Hannah and I have turned it over in our minds. We knew H.E. since 1969 in Nepal. Hannah organized his plans and translated for him over the last 15 years and he treated me as an older brother. As he travelled with H.H. the Karmapa in the West, he knew well the direction of our growth.

No high Bodhisattva has an easy time staying in this world, and students breaking their bonds are the biggest hinderance. The radiant Rimpoche we knew from so many initiations, privately assumed too many responsibilities. He kept students anyone else would have fired, arbitrated continually in the politics of the Tibetans and in the power-games of the Chinese. In this regard, our centers gave him little trouble.

The last major initiations he gave were at Rumtek. There, several ~~ove~~ our friends had the good fortune of receiving Kagyu Ngadzo from him. Then he helped in the decisions concerning the next Karmapa.

We shall soon see Rimpoche again, and let us send him all our thanks.

We shall soon meet.

Mexico City, yours Hannah and Ole

(magyar fordítás)

1992. április 27.

Kedves Barátaim!

Őeminenciája Dzsamgon Kongtrul rinpocse fájdalmas elvesztése után talán mindannyian ugyanazt a kérdést tesszük fel magunknak.

Nyilvánvaló, hogy tiszteljük a Rinpocsét, és ezt elsősorban azzal nyilvánítjuk ki, hogy egyre keményebben dolgozunk. A múlthoz való ragaszkodás senkinek nem használ. De hogyan történhet egy ilyen baleset egy ilyen magas szintű tanítóval?

Hannah és én sokat gondolkodtunk rajta. Nepálból ismertük Őeminenciáját 1969. óta. Hannah szervezte a programjait és fordított neki az elmúlt 15 évben, engem pedig bátyjának tekintett. Mivel Őszentségével, a 16. Karmapával utazott a Nyugaton, teljes mértékben tisztában volt fejlődésünk irányával.

Egy magas szintű bodhiszattvának sem könnyű ebben a világban maradnia, és a kötelezettségeiket megszegő tanítványok jelentik a legnagyobb akadályt. Az a sugárzó Rinpocse, akit számos beavatásból ismertünk, a magánéletben túl sok feladatot vállalt magára. Olyan tanítványai voltak, akiket mások eltávolítottak volna, aktívan részt vett a tibeti politikában és a kínaiak hatalmi játékában. E tekintetben a mi centrumaink nem okoztak különösebb problémát.

Az utolsó nagy beavatásokat Rumtekben adta. Ott számos barátunk kerülhetett abba a szerencsés helyzetbe, hogy a Kagyü Ngadzöt megkapja tőle. Ő segített a következő Karmapával kapcsolatos döntésekben is.

Hamarosan újra látni fogjuk a Rinpocsét, és köszönetünket küldjük neki.

Hamarosan találkozunk.

Mexico City, Szeretettel Hannah és Ole

6. Szitu rinpocse levele a 17. Karmapa kereséséről (angolul)

From the office of
The Twelfth Tai Situpa

March 26, 1992

TO FOLLOWERS OF BUDDHISM AND PARTICULARLY THE KAGYU LINEAGE:

I am pleased to let you know at this time that according to the details written by the 16th Gyalwa Karmapa, Ranjung Rigpe Dorje, the organization for the search and recognition of the 17th incarnation is now in place.

At the end of six months, as the result of the activity already underway, and with the prayers and blessings of His Holiness the Dalai Lama and other vajrayana leaders, the final confirmation of the incarnation will be made and announced.

With Pure Supplication and Prayers to the
Buddha, Dharma and Sangha,

THE TWELFTH TAI SITUPA

[illegible] ROAD
ALEXANDRA PARK
[illegible]
TEL: 65 - 278-[illegible]
FAX: 65 - 278-[illegible]

SHERAB LING
INSTITUTE OF BUDDHIST STUDIES
P.O. UPPER BHATTU DIST. KANGRA
HIMACHAL PRADESH [illegible]
INDIA

(magyar fordítás)

1992. március 26.

A buddhizmus és különösen a kagyü vonal követőinek!

Örömmel tudatom veletek, hogy a 17. inkarnáció megkeresésének és felismerésének szervezése megkezdődött a 16. Gyalva Karmapa, Rangdzsung Rigpe Dordzse által leírtak szerint.

Hat hónap múlva, a már folyamatban levő tevékenységek eredményeként Őszentsége, a Dalai Láma, valamint más vadzsrajána vezetők imáival és áldásával hamarosan megtörténik az inkarnáció végső megerősítése és bejelentése.

Tiszta kéréssel és imákkal a Buddhához,
a dharmához és a szangához,

A 12. TAI SZITUPA

7. A Szitu rinpocse által bemutatott jövendölő levél

Ezt a levelet mutatta be Szitu rinpocse 1992-ben, mint Őszentsége, a 16. Karmapa 17. reinkarnációjával kapcsolatos iránymutatását tartalmazó levelét:

Emaho.
Az öntudatosság mindig áldás;

A dharmadhatunak
nincs közepe, sem széle.

Innen északra a hó (országának)
keleti (részén)

Van egy ország,
ahol az isteni mennydörgés
spontán ragyog.

egy gyönyörű nomád helyen, ahol a
tehén jele van,

A módszer Dondrup
és a bölcsesség Lolaga.

A föld számára hasznos évben születve

A fehér csodálatos,
messzeérő hangjával:

Ő az, akit Karmapaként ismerünk.

Őt Amoghasziddi úr
tartja fenn;

Mivel nem kapcsolódik
szektákhoz, minden irányt átjár;

Nem marad közel néhányakhoz
és másoktól távol,
ő minden lény védelmezője:

Buddha dharmájának napja,
amely mások hasznára válik,
és mindig ragyog.

Ez a levél kiigazított verziója, amit a Tibeti Nemzeti Rádió sugárzott 1993-ban: A változtatásokat *-gal jelöltük

* Emaho,
a mi országunk nagyon kellemes hely.

* A dharmadhatu
mentes a mesterséges fénytől.

* Ez a kelet déli része
a havas északon

Van egy ország,
ahol az isteni mennydörgés
spontán ragyog.

* Láttam egy gyönyörű kertet
a nomádok országában.

* A tudat megvalósít mindent
és a bölcsességtudat fehér

* A jó év, amely élvezi a földet

A fehér csodálatos,
messzeérő hangjával:

Ő az, akit Karmapaként ismerünk.

* Az az ember lesz a vezető,
aki jól valósítja meg a dolgokat.

Mivel nem kapcsolódik
szektákhoz, minden irányt átjár;

nem marad közel néhányakhoz
és távol másoktól,
ő minden lény védelmezője:

Buddha dharmájának napja,
amely mások hasznára válik,
és mindig ragyog.

8. Samar rinpocse első levele a válságban (angolul)

KUNZIG SHAMAR RINPOCHE

June 11, 1992

Dear Karma Kagyu Members,

From reliable sources I was informed that Tai Situ Rinpoche and Ooshir Gyaltsab Rinpoche, in my absence, sent representatives such as Kheng Rinpoche and others to recognise and bring the 17'th Gyalwang Karmapa to Theurdu in Tibet.

If this is the case, the recognition must be based on the letter brought by Tai Situ Rinpoche, supposed to be a letter written by His Holiness Karmapa.

Unfortunately the authenticity of this letter is doubtful, and until appropriate tests have been done and confirmed, it is not advisable for anybody to rush into any kind of action.

I have full confidence, however, that at the end all information concerning the 17'th incarnation of His Holiness Karmapa will come out clearly and without any doubts, when time is ripe, in accordance with the original instructions given by H.H. the 16'th Gyalwang Karmapa.

Shamar Rinpoche

HIGH SKY LUMBIA, P.O. RUMTEK 737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE 91-359-2226

(magyar fordítás)

1992. június 11.

Kedves karma kagyüpák!

Megbízható forrásból értesültem arról, hogy távollétemben Tai Szitu rinpocse és Gosír Gyalcab rinpocse képviselőket küldtek, Akong rinpocsét és másokat, hogy felismerjék és a tibeti Curpuba hozzák a 17. Gyalva Karmapát.

Ha ez valóban így van, akkor a felismerés minden bizonnyal a Tai Szitu rinpocse által hozott levélen alapul, amely levelet a feltételezések szerint Őszentsége, a Karmapa írt.

Sajnálatos módon ennek a levélnek a hitelessége kétséges, és amíg nem végzünk el megfelelő vizsgálatokat, és azok nem erősítik ezt meg, addig nem tanácsos senkinek sem bármit is tennie.

Ugyanakkor teljes mértékben hiszem, hogy végül Őszentsége, a Karmapa 17. inkarnációjával kapcsolatos minden információ a napvilágra kerül, amikor az idő megérett rá, és az összhangban lesz a 16. Karmapa eredeti utasításaival.

Samar rinpocse
High Sky Lumbita, Rumtek 737 135, Gangtok, Sikkim, India,
Phone: 91 359 2228

9. Urgyen Trinli 17. Karmapaként való ideiglenes elismerése, a Dalai Láma Magánirodája

OFFICE OF HIS HOLINESS THE DALAI LAMA

(T. C. Tara)
Principal Secretary to
HIS HOLINESS THE DALAI LAMA

Thekchen Choling, McLeod Ganj 176215, Dharamsala, Himachal Pradesh. Tel : 0 4 9 2

(magyar fordítás angolból)

Levél Őszentsége, a Dalai Láma Magánirodájából
Őszentsége, a 16. Gyalva Karmapa reinkarnációjának megerősítése

1992. június 7-én, amikor Szitu rinpocse és Gyalcab rinpocse Dharamszalába érkezett, Őszentsége, a Dalai Láma Dél-Amerikában volt látogatóban. Ugyanaznap este a két Rinpocse felhívta Őszentségét, hogy az alábbiakról tájékoztassák:

Őszentsége, a Gyalvang Karmapa reinkarnációját felfedő szent levelében ez áll: „Tibet keleti részében, a tehén jelét viselő nomád közösségben, a módszer Dondrub és a bölcsesség Lolaga." A nevek egyértelmű leírásával alapos keresésbe fogtak, és a Bakor nevű nomád közösségben, a Latok régióban Kelet-Tibetben, a Fa Ökör évében, az ötödik tibeti hónap 8. napján egy fiú született, akinek apja Karma Dondrub Tasi, az anyja Loga volt. Születését sok csodálatos jel kísérte, például mennyei zene és a próféciáknak megfelelően a kagyló hangja, amely 2 órán keresztül visszhangzott, és minden ottani lakos hallotta.

A Tibetben és azon kívül élő tulkuk, lámák és a szanga, Tibetben és azon kívül is, a dharma Gangtok rumteki helyéről, a Curpu-kolostorból, a Palpung-kolostorból, és Karmapa minden kolostorából kifejezték egyirányba mutató áhítatukat és vágyukat az együttérző tanács iránt, hogy vajon megfelelő lenne-e, vagy sem a Fa Ökör évében született, fentebb leírt fiú 16. Karmapa reinkarnációjaként való elismerése. Ez a kérés további információval érkezett, ez többek között tartalmazta a szent levelet, a keresés és a vizsgálat módszereit, a születési hely rajzát, Guru Rinpocse a Karmapák neveit tartalmazó próféciáját és egy, a gangtoki találkozóval és vitával kapcsolatos levelet.

Ezek mind eljutottak faxon Őszentségéhez, és Ő ezt a választ adta: „A reinkarnáció helye, az apa és az anya neve, stb. egyezik a szent levéllel. Nagyon jó, hogy Tibetben és Tibeten kívül a tulkuk, a lámák és a vonalhoz tartozó kolostorok áhítata és vágya mind egy irányba mutat. A fenti megállapításoknak megfelelően helyes a felismerés és a megerősítés."

A rendelkezés engedélyezve és elfogadva. Kérjük tudomásul vételét.
(Aláírás:) Tendzin Csonyi Tara, Őszentsége, a Dalai Láma Főtitkára,
Dharamszala, 1992. június 9.

10. Láma Ole már kezdetben elutasítja Urgyen Trinlit

KARMA DRUB DJY LING

red GJALVA KARMAPA

- Center for tibetansk Buddhisme -

Karma Gön, Spain, June 10th , 1992

To Our Venerable Lineage-Holders,
c/o H.H. the Sharmapa

With great expectations we learn about the recent private initiative to find H.H. the 17th Karmapa. We look forward very much to that decision by H.H. the Sharmapa and our Rumtek headquarters which make any recognition official.

On behalf of the worldwide Karma Kagyü centers under H.H. Sharmapa, Topga Rinpoche and the Rumtek Trust.

With greatest devotion, yours

Lama Ole Nydahl

Copies sent to main centres in all continents.

Svanemøllevej 56 · DK 2100 Kbh. Ø. · Danmark Tel. 01 29 27 11 · Giro konto nr 9 20 15 64

(magyar fordítás)

Karma Gön, Spanyolország, 1992. június 10.

Tiszteletreméltó vonaltartóinknak,
c/o Őszentsége, Samarpa

Nagy örömmel vettük a híreket az Őszentsége, a 17. Karmapa megtalálására irányuló új magánkezdeményezésekről. Nagyon várjuk Őszentsége, a Samarpa és a rumteki központ döntését, amely hivatalossá teszi a felismeréseket.

A Samarpa, Topga rinpocse és a Rumteki Karmapa Charitable Trust felügyelete alatt álló karma kagyü központok nevében,

a legnagyobb odaadással és szeretettel:

Láma Ole Nydahl

11. A Rinpocsék Urgyen Trinli elfogadásáról szóló levele

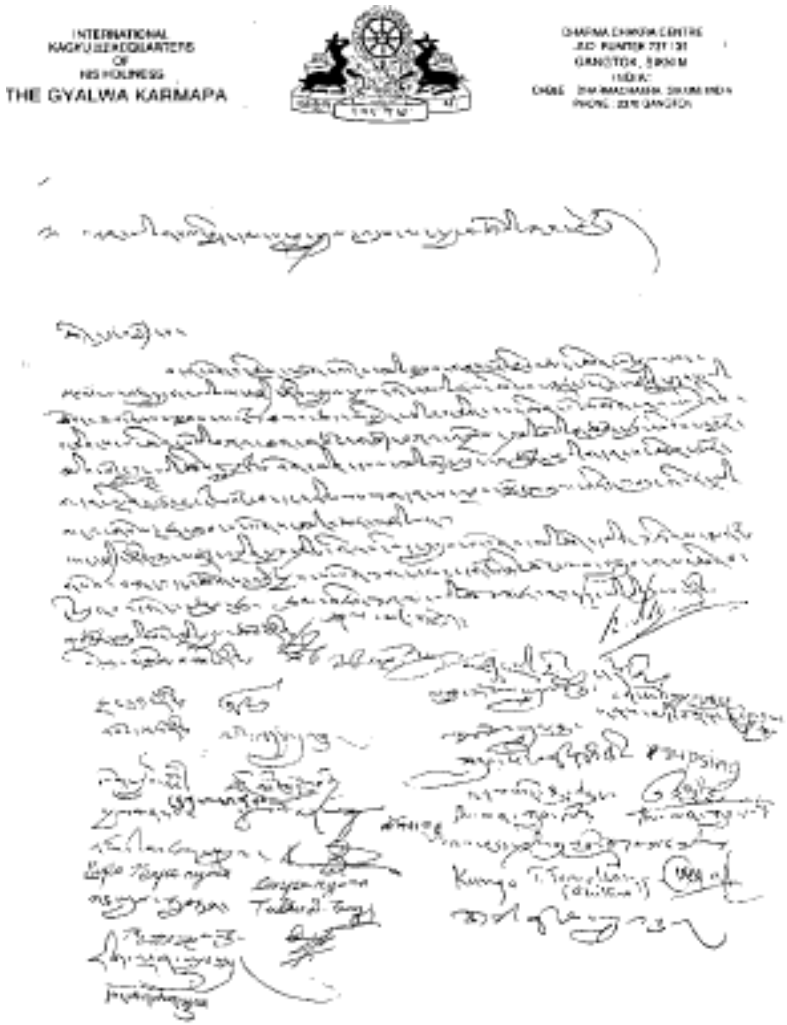

(magyar fordítás angolból)

1992. június 16.
Az inkarnálódott rinpocséknak, lámáknak, szerzeteseknek
és a vonal követőinek:

Őszentsége, a 16. Gyalva Karmapa, aki a menedék számunkra, akik a követői vagyunk, értékes reinkarnációjának felismerésével kapcsolatosan az általa hátrahagyott egyértelmű levél, és Őszentsége, a Dalai Láma, a legfelső menedék és védelmező szent látomása szerint, aki 1992. június 7-én ezt megerősítette, bizonyos, hogy a negyedik tibeti hónap 17. napján Őszentsége, a Gyalva Karmapa új inkarnációja meghívást kap a nagy Akanista Tolung Curpuba, és vannak tervek arra is, hogy később beiktatják Rumtekben, Szikkimben. Őszentsége értékes inkarnációjának egyre jobban kiterjedő tevékenységét figyelembe véve, illetve, hogy ez a tevékenység akadályok nélkül megvalósulhasson, fontos, hogy minden szangatag gyakorolja a Mahakala- és Mahakali-pudzsát, a százezer cog-szertartás hosszú változatát, és más ideillő imákat, amennyit csak lehet. Kérjük, legyenek erre figyelemmel.

Rumtekből, Karmapa dharmaszékhelyéről *(aláírták)*:

Tai Szitu rinpocse
Curpu Gyalcap rinpocse
Urgyen tulku rinpocse
Beru Tyence rinpocse
Trangu rinpocse
Bokar rinpocse
Pönlop rinpocse
Szangye Nyenpa rinpocse
Zurmang Garvang rinpocse
Csökji Nyima rinpocse
Lopön Csecsu
Karmé Kentrul rinpocse
Riga Tenpe Nyima rinpocse
Katrul Drubten rinpocse
Dondrup rinpocse
Rigden tulku rinpocse
Vangcsuk Csoktrul rinpocse
Dzogdzi Dzsetrung rinpocse
Tutob tulku rinpocse
Nendo tulku rinpocse
Drupszeng rinpocse
Nendo Kucsung rinpocse
Diljak Drupon rinpocse

Őszentsége, a Dalai Láma dharamszalai kormányának kagyü képviselői:
Lodro Tarcsin és
Kunga T. Tamocang

12. A Rinpocsék hálalevele a Dalai Lámához

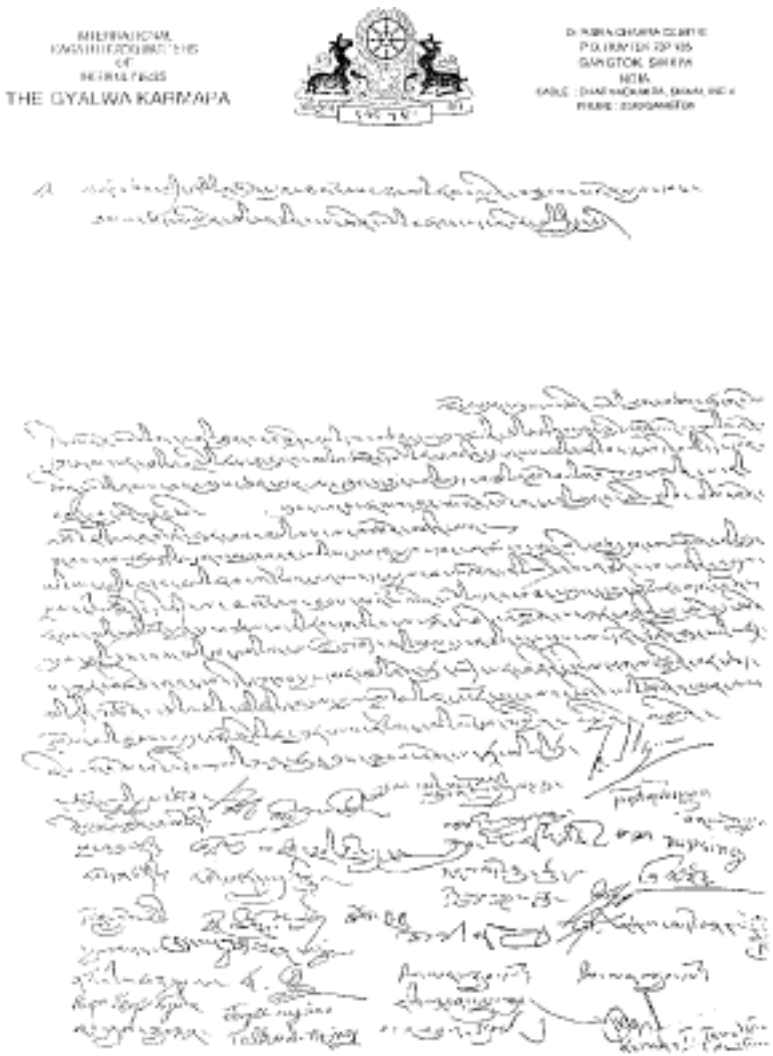

(magyar fordítás angolból)

A szamszára, a nirvána és az istenek világának koronadíszei, akik a legmagasabb szinteket érték el, istenek és emberek vezetői, menedék és védelmező, győzedelmes, hatalmas és mindenható, ti, látással rendelkezők, nektek ajánljuk ezt fel aranytrónotok lábánál.

Három kapunkon keresztül a legnagyobb tisztelettel és meghajlással szólítunk meg téged, Őszentségét. Ma, nagy védelmező, a tökéletes időpontban beértek törekvésed gyümölcsei, és az együttérzés lényegének kis és nagy jelei, ami te vagy, láthatóvá váltak. Felajánljuk köszönetünket neked, az egyetlennek, aki az elveszett lényeket békébe és boldogságba vezeted, akinek beszéde olyan, mint a dharma nektárja, érző lényeket gyógyít és érlel. Mi, tisztelettel teli alárendeltjeid, Szentséged, védelmezőnk együttérzésének frissítő árnyékában élünk és küzdünk, hogy beteljesíthessük minden feladatunkat.

Problémánk lényege, amelyet Őszentségeddel közölni szeretnénk, hogy Őszentsége, a 16. Gyalva Karmapa, a dakpo kagyü vonaltartó reinkarnációja egyértelmű utasításokat adott az általa hátrahagyott félreérthetetlen levélben, amely összhangban van Szentséged legmélyebb bölcsességéből kiemelkedő szent látomásával. Amikor megkaptuk szerény koronánk e nagyon értékes megerősítését, olyan boldogok voltunk, mintha az első bodhiszattvaszintre léptünk volna, és legnagyobb köszönetünket ajánljuk fel Szentségednek.

Mivel a Gyalva Karmapa Tibetben, a Hó Birodalmában születik, amely most a kínai kommunisták hatalmában van, tisztelettel megkérjük Őszentségedet, hogy imádkozzon, amelynek segítségével bármely kedvezőtlen feltétel vagy akadály elhárítható.

Felkérjük továbbá Őszentségedet, hogy adjon nekünk menedéket határtalan együttérzése védelme által.

A legnagyobb tisztelettel *(aláírták)*:

Tai Szitu rinpocse
Urgyen tulku rinpocse
Trangu rinpocse
Ponlop rinpocse
Zurmang Garvang rinpocse
Lopön Csecsu
Ripa Tenpe Nyima rinpocse
Dondrup rinpocse
Vangcsuk Csoktrul rinpocse
Tutob tulku rinpocse
Drupszeng rinpocse
Diljak Drupon rinpocse
Curphu Gyalcap rinpocse
Beru Tyence rinpocse
Bokar rinpocse
Szangye Nyenpa rinpocse
Csökji Nyima rinpocse
Karma Kentrul rinpocse
Katrul Drubten rinpocse
Rigden tulku rinpocse
Dzogdzi Dzsetrung rinpocse
Nendo tulku rinpocse
Nendo Kucsung rinpocse

Őszentsége, a Dalai Láma dharamszalai kormányának kagyü képviselői:
Lodro Tarcsin és
Kunga T. Tamocang

13. A Dalai Láma hivatalosan elismeri Urgyen Trinlit (angolul)

DEPARTMENT OF INFORMATION AND INTERNATIONAL RELATIONS

For Immediate Release:

H.H.THE DALAI LAMA RECOGNISES KARMAPA'S REINCARNATION

The reincarnation of the 16th Gyalwa Karmapa has been recognised by His Holiness the Dalai Lama. The 16th Karmapa, who was the head of the Kagyu lineage of Tibetan Buddhism, had passed away on November 6, 1981.

The reincarnation, Ugen Thinley, has been found in Lhathok in eastern Tibet, born to a nomadic family on June 26, 1985.

The karmapas have the tradition of leaving behind a prediction letter detailing the whereabouts of their reincarnation. Aided by such prediction letters, the Dalai Lamas traditionally made the final confirmation of the reincarnation. In early June 1992, His Holiness the Dalai Lama, who was then on a tour of Brazil, was informed about the prediction letter of the 16th Karmapa. After studying the letter and the information concerning the eight-year old boy in Tibet, His Holiness confirmed the boy as the 17th Karmapa.

Soon after His Holiness the Dalai Lama's return to Dharamsala from South America, the three regents of Rumtek Monastery (the seat of the Karmapa in exile) - Shamar Rinpoche, Tai Situ Rinpoche and Gyaltsab Rinpoche - came to Dharamsala. During an audience with His Holiness on June 29, 1992, the regents personally apprised him of the details concerning the reincarnation. His Holiness then provided the formal confirmation letter. The letter reads, " The boy born to Karma Dhondup and Loga in the Wood-Ox Year (of the Tibetan calendar) identifies with the prediction letter (left by the late Karmapa) and is hereby recognised as the reincarnation of the 16th Karmapa. With prayers for his wellbeing and for the success of his activities. The Dalai Lama."

Tashi Wangdi
Kalon (Minister)

July 3, 1992

Central Tibetan Administration, Dharamsala, H.P. INDIA 176215 Tel: (01892) 2457, 2598; Fax: 01892-2397
Delhi Office Telex No. 31-66148 BOL IN

(magyar fordítás)

INFORMÁCIÓS ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK OSZTÁLYA

Azonnali kihirdetésre:

ŐSZENTSÉGE, A DALAI LÁMA ELISMERTE A KARMAPA REINKARNÁCIÓJÁT

Őszentsége, a Dalai Láma elismerte a 16. Gyalva Karmapa reinkarnációját. A 16. Karmapa, aki a tibeti buddhizmus kagyü vonalának vezetője volt, 1981. november 6-án hunyt el.

Reinkarnációját, Urgyen Trinlit Kelet-Tibetben, Latokban találták meg. 1985. június 26-án született egy nomád családban. A Karmapák a hagyományok szerint egy jövendölő levelet hagynak hátra, amely részletesen leírja reinkarnációjuk körülményeit. Ezeknek a jövendölő leveleknek a segítségével hagyományosan a Dalai Lámák erősítik meg véglegesen a reinkarnációkat. A 16. Karmapa jövendölő leveléről 1992 júniusának elején tájékoztatták Őszentségét, a Dalai Lámát, aki ekkor Brazíliában volt körúton. A levél és a nyolcéves fiúval kapcsolatos információk tanulmányozása után Őszentsége megerősítette, hogy a fiú a 17. Karmapa.

Nem sokkal azután, hogy Őszentsége, a Dalai Láma visszatért Dél-Amerikából Dharamszalába, a rumteki kolostor (a száműzetésben lévő Karmapa székhelye) három régense, Samar rinpocse, Tai Szitu rinpocse és Gyalcab rinpocse Dharamszalába érkezett. Az Őszentségével 1992. június 29-én folytatott meghallgatás során a régensek személyesen értesítették a reinkarnációval kapcsolatos tényekről. Őszentsége ezek után megmutatta nekik a hivatalos jóváhagyó levelet. A levél így szól: „A (tibeti időszámítás) Fa Ökör évében, Karma Dondup és Loga fiaként született gyermek megfelel a (az előző Karmapa által hátrahagyott) jövendölő levélben leírtaknak, és ezennel a 16. Karmapa reinkarnációjaként ismertetik el. Imádkozva jólétéért és tevékenységének sikereiért. A Dalai Láma."

Tasi Vangdi
Kalon (Miniszter)
1992. július 3.
Tibeti Központi Adminisztráció, Dharamszala, H.P. (India) 176215 Tel: (01892) 2457, 2598; Fax: 01892 4357 Delhi Office Telex No. 31-66140 BDLIN

14. Láma Ole levele a vonaltartókhoz és a Karmapa Charitable Trust-hoz

Venerable Lineage-holders and
Karmapa Charitable Trust.
Rumtek.

Now that the phase of damage-control has come, after the less than brilliant performance we have shown to the world, here a few essential thoughts which have come to Hannah and myself in historical Nizny Novgorod in Russia.

We must regain the confidence especially of the western students. To Asians, rights follows might, but not in free countries. This means making a thorough-going self-critical analysis of the points - including personal likes or dislikes and bad advice - which were acted upon and brought about the recent fray and splits. Others can only guess, you know, and you owe it to all future karmapas and to your own work that it be psychologically convincing and true. Westerners are smarter than you probably think. If rumors get a chance to dig in, the devotional approach, our speciality which permits of such rapid transformation, will soon be blocked to our more intelligent people.

This is something only you can do. People have invested masses of hope and love in you and your examples so please don't let them down. Some are already saying that we are like the Catholic Church, after all, and that is no compliment.

(2) Another important point is the outer politics. What shall we do if the Chinese use the newly elected H.H. Karmapa as a pawn or even as a hostage? They will surely try to pit him against H.H. the Dalai Lama or against other Tibetan interests. We informed H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche and Kunzig Shamarpa that we have all things prepared for taking a boy his presumed age out of Tibet. Doing things from Rumtek, as planned, would have left us completely free, but with our Chinese enemies in control, because of all the haste, how much freedom have we now?

A last point is ~~proposed~~ if an officially chosen Karmapa, of own will or prodded by the Chinese, demands that the Black Crown and other relics be returned to Tibet. How will we delay or refuse the request?

So this is all we can think of now, and here also some good news: I give at least 100 people Refuge every day, in new towns across this vast country, and we have so far 18 good centres.

Again, with devotion and best hopes,

Yours:

(magyar fordítás)

Tiszteletreméltó vonaltartók és Karmapa Charitable Trust!

Most, hogy a világ számára kevéssé brilliáns módon mutatkoztunk meg, eljött az idő arra, hogy őrködjünk a vonal tisztasága fölött. Szeretnék Önökkel megosztani néhány gondolatot, amelyek a történelmi Nyizsnyij Novgorodban, Oroszországban támadtak Hannah-ban és bennem.

Különösen a nyugati tanítványok bizalmát szükséges visszanyernünk. Az ázsiaiak számára a jogok az erőviszonyoktól függenek, de a szabad országokban nem ez a helyzet. Ez azt jelenti, hogy szükségessé vált egy alapos önkritikus elemzés megírása, beleértve a személyes rokonszenveket és ellenszenveket is, valamint mindazon rossz tanácsot, amelyek alapján Önök cselekedtek, és amelyek előidézték a jelenlegi helyzetet és a szakadást. Mások csak találgathatnak, Önök azonban mindent TUDNAK, és tartoznak ezzel minden jövendő Karmapának, ahogyan a saját munkájuknak is, ha azt akarják, hogy az lelkileg meggyőző és igaz legyen. Ha a rémhíreknek táptalajt adunk, az az odaadás, amely a vonal sajátossága, és amely lehetővé teszi a gyors átalakulást, hamarosan bezárul intelligensebb tanítványaink számára.

Ezt a lépést csak Önök tehetik meg. Az emberek nagyon sok reménnyel és szeretettel fordulnak Önök és az Önök által nyújtott példa felé, kérem, ne hagyják cserben a tanítványaikat. Néhányan már így is azt mondogatják, hogy olyanok vagyunk, mint a katolikus egyház, és ez nem nagy bók.

A másik fontos kérdés a külpolitika. Mit teszünk, ha az újonnan megválasztott Karmapát a kínaiak tűszként használják fel? Szinte bizonyos, hogy szembe akarják majd állítani a Dalai Lámával és a tibeti érdekekkel.

Hannah és én már jeleztük Dzsamgon Kongtrul rinpocsénak és Künzig Samarpának, hogy mindent előkészítettünk ahhoz, hogy egy ilyen korú fiút kimenekíthessünk Tibetből.

Ha Rumtekből hajthattuk volna végre tervünket, több szabadságunk lett volna, mint most, amikor ellenségeink, a kínaiak a sietség miatt uralják a terepet.

Az utolsó megemlítendő kérdés az, mi történik akkor, ha a hivatalosan megválasztott Karmapa saját kezdeményezésére vagy kínai behatásra azt követeli, hogy a Fekete Koronát és a többi relikviát is vigyék vissza Tibetbe? Hogyan fogjuk késlelteni vagy megtagadni a kérést?

Kérem, gondolkozzanak el a fentieken, és most egy jó hír: legalább 100 ember kap tőlem menedéket minden nap e hatalmas ország különböző városaiban, ahol eddig 18 központunk alakult meg.
Ismét odaadásomat és legjobb reményeimet fejezem ki.

Tisztelettel: Láma Ole

15. Lea Terhune levele

FROM: LEA TERHUNE TO: Bardor Tulku/Khempo Karthar/Staff
FAX: (91-11)463-6629 FAX: (914) 679-4625 USA

Dear Friends,

There is some great news. His Holiness Karmapa has been found in Tibet. He now is Tsurphu, and will probably soon be enthroned there. There are grave problems, however. The faction at Rumtek which has opposed the recognition of the Karmapa for so many years has come out in the open and things have become very difficult. This faction is composed of members of the previous Karmapa's family and is headed by Shamarpa and the General Secretary Topga Tugyal. As soon as Situ Rinpoche and Gyaltsap Rinpoche received word from Tibet they immediately left for Dharamsala to have it confirmed by H.H. Dalai Lama. In their absence Shamarpa, who had left Rumtek for abroad a few days after Jamgon Kongtrul Rinpoche's death without meeting Situ Rinpoche (Shamarpa had announced that he was in retreat for several days, during which period he was seen by several people in Gangtok; he then left without warning) returned to Rumtek. He called a meeting of Tibetans on 9 June, and on 10 June for Westerners which I attended, in which he made accusations against Situ Rinpoche and Gyaltsap Rinpoche, also utilizing the fact that Jamgon Rinpoche is dead and cannot deny anything to say how he has been in full agreement with Shamarpa about holding up the process of finding Karmapa — something that anyone who knew Jamgon Rinpoche well knows to be false. Jamgon Rinpoche spent a great deal of energy in coverups of the behavior of Shamarpa and the General Secretary Topga Tugyal, for the sake of the lineage and His Holiness. In this talk Shamarpa accused the two Rinpoches of lying and trying to put up a fake Karmapa, implying that Situ Rinpoche faked the letter, saying that there is no urgency to recognize the Karmapa. In the course of his talk he made several statements which I personally know to be untrue. When Situ Rinpoche and Gyaltsap Rinpoche returned, they called a meeting to inform people of what was happening and answer questions — as Situ Rinpoche told me the evening before, in Delhi, "since Shamar Rinpoche has started to talk about what we all four agreed to keep secret, according to tradition, then I will go ahead and TELL the whole story." As Situ Rinpoche was finishing the English talk on 12 June Shamarpa, accompanied by some bodyguards, came into the meeting in order to stop it. Some fights broke out among bystanders, the meeting broke up and Shamarpa and his soldiers went down the hill to his house. (Situ Rinpoche and Gyaltsap Rinpoche are fine, by the way, though many people are concerned for their welfare. Many people find the accident which killed Jamgon Rinpoche highly suspicious and there is an investigation going forward.)

Situ Rinpoche told me how the letter came into his hands: in 1981, when His Holiness Karmapa was staying in the Oberoi Grand Hotel, Situ Rinpoche had a long talk with him concerning his own practice. His Holiness gave Situ Rinpoche some advice and, in order to avoid obstacles, also gave him a text to keep with him for Rinpoche's protection. Not long ago Situ Rinpoche happened to look at this text and realized that it contained instructions for finding the 17th Karmapa. He immediately called a meeting, the one in March of this year. When he showed the letter to the other three Rinpoches, Jamgon Kongtrul Rinpoche and Gyaltsap Rinpoche were very happy, and wanted to go ahead immediately. Shamarpa, as always, did not wish to, but the pressure of Buddhist groups, the Sikkim Government, in addition to the consensus of the other three Rinpoches finally won the day.

Please inform people of what is going on and continue to pray for the preservation of the true lineage holders and the safety of H.H. Gyalwa Karmapa. Thank you.

Sincerely in Dharma,

Lea

(magyar fordítás)

FROM: LEA TERHUNE
FAX: 91-11) 462-6699

TO: Bardo Tulku / Khenpokerter / Staff
FAX: (914) 679-4625 USA

Kedves Barátaim!

Fontos híreim vannak. Őszentségét, a Karmapát megtalálták Tibetben, jelenleg Curpuban van, és hamarosan tróra emelik. Azonban a problémák is jelentősek. Az a rumteki frakció, amely évek óta ellenáll a Karmapa elismerésének, nyílt lépésekre szánta el magát, és a helyzet kritikusra fordult. Ez a frakció az előző Karmapa családtagjaiból áll, Samarpa és Topga Julgyal vezetése alatt működik. Amikor Szitu rinpocse és Gyalcab rinpocse híreket kapott Tibetből, azonnal Dharamszalába siettek, hogy a hírt megerősítse a Dalai Láma. Távollétükben Samar rinpocse, aki néhány nappal Dzsamgon Kongtrul halála után Rumtekből külföldre távozott, anélkül, hogy Szitu Rinpocséval beszélt volna (bár Samar rinpocse bejelentette, hogy néhány napos elvonulásba kezd; ez idő alatt többen látták Gangtokban, majd figyelmeztetés nélkül elutazott), visszatért Rumtekbe. Június 9-re gyűlést hívott össze a tibetiek, majd 10-re a nyugatiak számára, amelyen jómagam is részt vettem. A gyűlésen gyanúsítgatásokkal illette Szitu rinpocsét és Gyalcab rinpocsét, kihasználta azt, hogy Dzsamgon Kongtrul rinpocse elhalálozott, és nem tudja cáfolni azon állításait, melyek szerint ő teljesen egyetértett Samarpának a Karmapa felkutatására tett erőfeszítéseivel. Mindenki, aki ismerte Dzsamgon rinpocsét, tudja, hogy ez nem igaz. Dzsamgon rinpocse mindent megtett azért, hogy a vonal és Őszentsége kedvéért ne derüljenek ki Samarpa és Topga Julgyal üzelmei. Beszédében Samarpa hazugsággal gyanúsította a két Rinpocsét, valamint azzal is, hogy hamis Karmapát akarnak a trónra ültetni. Utalt arra is, hogy Szitu rinpocse hamisította a levelet, és azt állította, nincs ok siettetni a Karmapa felismerését. Beszéde során különböző kijelentéseket tett, amelyekről tudom, hogy nem igazak. Amikor Szitu rinpocse és Gyalcab rinpocse visszatért, gyűlést hívtak össze, hogy tájékoztassák az embereket arról, ami történt, és megválaszolják kérdéseiket. Szitu rinpocse előző nap Delhiben azt mondta nekem: „mivel Samar rinpocse már szólt arról, amivel kapcsolatban a hagyományoknak megfelelően hallgatásban állapodtunk meg, én is elmondom a teljes történetet". Amint Szitu rinpocse angol nyelvű beszédének végéhez ért, június 12-én Samarpa néhány testőr kíséretében megjelent a gyűlésen, hogy véget vessen neki. Verekedés tört ki a résztvevők között, a gyűlés feloszlott, Samarpa és katonái elvonultak a régens házába. (Szitu rinpocse és Gyalcab rinpocse jól van, bár sokan aggódnak hogylétük miatt. Sokan tartják Dzsamgon rinpocse halálának körülményeit gyanúsnak, jelenleg is folyik a vizsgálat.)

Szitu rinpocse elmondta nekem, hogyan került hozzá a jövendölő levél 1981-ben, amikor Őszentsége, a Karmapa a Cherul Grand Hotelben szállt meg. Szitu rinpocse hosszas megbeszélést folytatott vele a saját gyakorlásáról. Őszentsége Szitu rinpocsénak tanácsokat adott, és az akadályok elhárítására neki ajándékozott egy szöveget, amely a Rinpocse védelmét szolgálta. Nem sokkal ezelőtt Szitu rinpocse véletlenül megnézte a szöveget és rájött, hogy az tartalmazza a 17. Karmapa megtalálásához szükséges utasításokat. Sürgős gyűlést hívott össze ez év márciusára. Dzsamgon rinpocse és Gyalcab rinpocse nagyon boldog volt, és azonnali cselekvést sürgetett. Samarpa, mint mindig, ezt nem akarta, de a buddhista csoportok és a szikkimi kormány nyomása, és a másik három Rinpocse egyetértése győzelmet hozott.

Kérem, tájékoztassák az embereket az eseményekről és imádkozzanak a valódi vonaltartókért, valamint Őszentsége, a Karmapa biztonságáért. Köszönöm.

A dharma iránti tisztelettel: Lea Terhune

16. Láma Ole Samar rinpocsét támogató levele

My students and friends everywhere.

When Hannah and I brought the dignitaries of Tibet into your lives, we were sure this could only be good. We thought they were trustworthy in daily matters and somehow we did not understand that the state of their country must also be Karma they all share. When embarassing politics, rumors or behavior surfaced - though nothing was ever as bad as these last weeks - we simply pushed it aside as "Non-Kagyu".

In this way, we built up expectations in you which have now been shattered, and for this we wish to apologize. We truly didn't know any better ourselves. The question is now what we have left: When so blatantly egotistical traits surface as during the recent search for the official Karmapa-Candidate. When the examination of the letter is refused which all intelligent beings must insist upon after the massive lying which has taken place. When so many and distasteful rumors are spread . . . Where, then, can we place our trust ? Who is still up to the standards of Western idealism?

I would say: Kunzig Shamar Rinpoche, our senior lineage holder and Jamgon Kontrul Rinpoche who joined him in doubting the letter. He died in the tragic accident. Also the Tobga and Garwang Rinpoches, who had the courage not to sign. Partially free from blame are Lamas who spread no bad rumors but simply signed. As traditional Tibetans, they had no choice. When H.H. the Dalai Lama had been told that our lineage was in agreement and had given his O.K. there was nothing else they could do. I won't claim this makes them look heroic. However great their teachings may be: That they did not insist on an examination of the disputed letter shows a lack of democratic maturity, a failing to understand the Free World. It doesn't make them into bad people, however, and we have oceans of good to thank them for. The Dharma must now grow even more for the benefit of all.

Kunzig Shamarpa is not an orator to the masses, a victorious general nor a sly politician. For ten years he was too well-behaved to address the low rumors which old Tibetan interest were spreading about him, often via the Woodstock monastery, north of New York. His Bodhisattva-qualities, however, have recently come to impress Hannah and me more than ever. He has manifested a balance and endurance which are worthy of a saint. With deep compassion he excuses the very people throwing the worst dirt at him.

We are better off without Tibetan politics. Until we have a Karmapa all can accept, we are placing our centers around the world under Kunzig Sharmarpa's guidance. There is nothing better we can do. Now practise and meditation are in.

Yours,

Hannah and Ole

(magyar fordítás)

Tanítványaim és barátaim mindenütt a világon!

Amikor Hannah és én tibeti méltóságokat hoztunk az életekbe, magunk is biztosak voltunk abban, hogy ez csak jó lehet. Azt gondoltuk akkor, hogy a mindennapok ügyeiben is megbízhatók lesznek, és nem nagyon értettük még magunk sem, hogy országuk jelen állapota olyan karma, amelyben mindnyájan osztoznak. Amikor zavarba ejtő politikai hírek, rémhírek és viselkedési problémák merültek fel, azzal hessegettük el őket magunktól, hogy ezeknek semmi közük sincs a kagyü vonalhoz.

Ilyen módon olyan elvárásokat ébresztettünk bennetek, amelyek most összetörtek, és ezért őszintén bocsánatotokat kérjük. Mi magunk sem láttunk világosabban. A kérdés az, mi maradt most a számunkra. Most, amikor egyértelműen napvilágra kerültek az egoista törekvések a hiteles Karmapa-jelölt felkutatásával kapcsolatos események során. Akkor, amikor minden intelligens embernek ragaszkodnia kellene a vizsgálathoz az irtózatos mennyiségű hazugság után, amelyet hallhattunk. Akkor, amikor annyi ízléstelen hazugságot terjesztettek… Miben bízhatunk most? Ki az, aki most is megfelel a nyugati idealizmus elvárásainak?

Azt hiszem, Künzig Samar rinpocse az, és Dzsamgon Kongtrul rinpocse, aki csatlakozott hozzá a levelet illető kételyeiben. Dzsamgon rinpocse egy tragikus balesetben elhunyt. Ezenkívül Topga és Garvang rinpocse, akikben volt elég bátorság ahhoz, hogy ne írják alá a dokumentumot. Azok a lámák is csak részben hibáztathatók, akik nem terjesztettek rémhíreket, csak aláírták a papírt. A tibeti hagyományok szerint nem volt más választásuk. Amikor Őszentsége, a Dalai Láma azt a hírt kapta, hogy vonalunk egyetért és elfogadta a határozatot, nem tehetett mást, mint amit tett. Nem állítom azt, hogy ez őt hőssé avatja. Bármennyire nagyszerűek is a tanítások, az tény, hogy a vitatott levél vizsgálatát nem szorgalmazták. Ettől a lámák nem válnak elfogadhatatlanná, számtalan jó dolog van, amiért köszönettel tartozunk nekik. A dharma tovább fejlődik, és minden lény javát szolgálja.

Künzig Samarpa nem tömegszónok, győztes generális vagy ügyes politikus. Tíz éven keresztül túlságosan is jó modort tanúsított, és nem szállt szembe azokkal az alantas rágalmakkal, amelyeket a régi Tibet méltóságai róla terjesztettek, gyakran a New Yorktól északra fekvő woodstocki kolostoron keresztül. Bodhiszattva tulajdonságai azonban nemrégiben mély benyomást gyakoroltak Hannah-ra és rám. Olyan kiegyensúlyozottságot és kitartást mutat, amely egy szentre jellemző. Együtt-érzéssel és megbocsátással szemléli azokat az embereket, akik sárt dobálnak rá.

Jobb, ha nem törődünk a tibeti politikával. Mindaddig, míg nem lesz egy olyan Karmapa-jelölt, akit mindenki el tud fogadni, a világ körül található központjainkat Künzig Samarpa fennhatósága alá helyezzük. Ez a legtöbb, amit tehetünk. Mostantól a gyakorlásé és a meditációé a főszerep.

Szeretettel:

Hannah és Ole

17. A Dalai Láma rövid tanácsa

Brief Advice from His Holiness the Dalai Lama
Translated from His Message
To Tai Situ Rinpoche and Goshir Gyaltsap Rinpoche
Taped on June 30th, 10:45am in Dharamsala

It is mainly Situ Rinpoche, along with Tsurphu Gyaltsap Rinpoche and those closely connected, who are responsible for finding the reincarnation of Gyalwang Karmapa Rinpoche and I am very happy about this. The Gyalwang Karmapa is a supreme master of Buddhist teachings in general, a magnificent lama of Tibet, and in particular, of the Kagyu tradition's Karma Kamtsang lineage. To have found his reincarnation, therefore, is a great benefit for Buddhism in general and for the Kagyu lineage in particular, and so I am very happy.

In Tibetan, there is a proverb that says where there is great Dharma, there is immense Mara, and so there has been a little disharmony and some difficult situations, but these do not have great importance. What is important, is the focus on what has real and profound significance. Until now you have worked, keeping in mind what is most important and essential, and you should continue to focus on what is vital, what is crucial.

In the world today, many people have an active interest in Buddhist teachings in general, and especially in eastern philosophy, and particularly, in the teachings of Tibetan Buddhism, which bring together the sutra and tantra traditions. In the future, there will be more people who have this interest. The activities of the previous XVIth Gyalwang Karmapa were most successful; he planted the roots of Dharma and the Buddha's teachings generally flourished. At such a time, we Buddhists, who follow the same teacher, Shakyamuni Buddha, and count ourselves his disciples, should continuously maintain pure vision and serve the teachings well, so that numberless sentient beings may always enjoy the source of happiness. We usually pray that the teachings will help all sentient beings; if this is not immediately possible, then at least we can help those on this earth, and especially human beings. This is very important, and so everyone should do whatever possible not to harm others and to travel the noble path of peace.

I pray that this precious reincarnation will have a long life and that his activity, as that of the precious incarnation of the Gyalwang Karmapa, will flourish for the benefit of the teachings and sentient beings. Whatever his wishes are, may they be spontaneously accomplished. I wish you all Tashi Delek.

(magyar fordítás)

Rövid tanács Őszentségétől, a Dalai Lámától
Az üzenet fordítása
Tai Szitu rinpocsénak és Gosír Gyalcab rinpocsénak
Gépelve június 30-án de. 10.45-kor, Dharamszalában

Főleg Szitu rinpocse és Curpu Gyalcab rinpocse az, aki a hozzájuk közel álló emberekkel együtt felelős Gyalva Karmapa reinkarnációjának felkutatásáért, és én ennek nagyon örvendek. Gyalva Karmapa a buddhista tanítások kiváló mestere, Tibet kiemelkedő lámája, és különösen nagyszerű vezetője a kagyü vonal karma kamcang tradíciójának. Ennélfogva az új inkarnáció megtalálása nagyban hozzájárul a buddhizmus jótékony hatásához általában, a kagyü vonaléhoz pedig különösképpen, ezért rendkívül boldog vagyok.

A tibeti nyelvben van egy közmondás, mely szerint amikor nagy a dharma, hatalmas a Mara, így volt némi diszharmónia, és adódott néhány nehéz helyzet, de ezek már nem számítanak. A fontos az, hogy arra összpontosítsunk, ami valódi és jelentőségteljes.

Mindeddig úgy dolgoztatok, hogy nem hagytátok figyelmen kívül azt, ami a legfontosabb és alapvető. Folytatni kell a leglényegesebb dolgokra való összpontosítást.

A mai világban sok ember mutat aktív érdeklődést a buddhista tanítások, és a keleti filozófiák iránt, és itt különös jelentőséggel bírnak a tibeti buddhizmus tanításai, amelyek magukban foglalják mind a szutra, mind a tantra tradíciót. A jövőben egyre több ember fogja osztani ezt az érdeklődést. Az elhunyt 16. Gyalva Karmapa tevékenysége roppant sikeres volt. Elültette a dharma magjait, és Buddha tanításai meggyökereztek. A mai időkben mi, buddhisták, akik mind ugyanazt a tanítót, a Sakjamuni Buddhát követjük, és az Ő tanítványainak valljuk magunkat, azt a feladatot kaptuk, hogy folyamatosan fenntartsuk ezt a tiszta látomást, és szolgáljuk a tanításokat, így számtalan érző lény élvezheti a boldogság eme forrását. Mindig azért imádkozunk, hogy a tanítások minden érző lényen segítsenek, és ha ez nem lehetséges azonnal, akkor legalább azoknak váljanak javára, akik a Földön élnek, elsősorban az embereknek. Ez rendkívül fontos. Mindenkinek meg kell tennie minden tőle telhetőt, nem szabad másoknak ártania, és a béke nemes ösvényén kell járnia.

Imádkozom azért, hogy ez az értékes reinkarnáció hosszú életet éljen, aktivitása ahhoz hasonlóan, mint a Gyalva Karmapa előző inkarnációjáé, virágozzon, és sokáig szolgálja a tanításokat és az érző lényeket. Bármit is kívánjon, kívánságai azonnal teljesüljenek be.

Mindnyájatoknak Tasi Delek.

18. Láma Ole levele a Dharamszalai Tibeti Kormányhoz (1. oldal)

KARMA DRUB DJY LING

red GJALVA KARMAPA

· Center for tibetansk Buddhisme ·

To the Department of Religion and Culture
Gangchen Kyishong,
Dharmasala, 176215, Dist. Kangra,
H.P. INDIA

Dear friends of the Tibetan Government,
Department of Religion and Culture.

Thank you very much for the trouble you took to explain your position on the boy recently recognised as the official Gyalwang Karmapa in Tibet.

We understand you have no other option the way things have been presented to you, especially by two lineage-holders of the Karma Kagyu.

As you had the kindness to share your views on the matter, it is only right that you know how our hundred-plus Western Karma Kagyu centres around the world see the whole affair. There are a few points which disturb us a lot:

Kunzig Shamarpa and H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche never accepted the letter of prediction which Tai Situpa brought. There had been much lying about an earlier letter which didn't exist and we hear from Tibet that Tai Situpa gave a name to the candidate already a year ago. This was not mentioned during the meetings in Rumtek. Apparently at that time, several in Khan considered the boy an incarnation of Lama Miphan.

Very painful to Western sensitivities are the rumours which have been circulated against Kunzig Shamarpa and V.Ven. Topga Rinpoche before and during the whole affair. They are so distasteful and extreme that we are very reluctant to trust their source. They were spread by the party which has now delivered the child into the hands of the Communist Chinese.

Prominent are here the "Derge Committee", a non-Kagyu organization which was recently active in intimidating our Rinpoches and the people at Rumtek. Our centres had already received letters from them this March. These so exclusively praised Tai Situpa and so slandered our personal friend, V.Ven. Topga Rinpoche, that my students returned them at once. Later the "Committee" sent another mailing, again praising Tai Situpa,

Strandmellevej 56 · DK 2100 Kbh. Ø. · Danmark Tel. 01 29 27 11 · Giro konto nr 9 28 15 64

(magyar fordítás)

KARMA DRUB DJY LING ved GJALV KARMAPA
Center for tibetansk Buddhisme

A Vallásügyi és Kulturális Minisztériumnak
Gangchen Kyishong,
Dharamsala, 176215, Kangra ker.
H.P. INDIA

Kedves Barátaim a Tibeti Kormányban,
Vallásügyi és Kulturális Osztály

Nagyon köszönöm, hogy vették a fáradságot, és megmagyarázták a nemrégiben Tibetben hivatalosan Gyalva Karmapának elfogadott fiúval kapcsolatos álláspontjukat.

Megértjük, hogy nem volt más választásuk abban a megvilágításban, ahogyan a dolgokat Önöknek előadták, itt különösen a karma kagyü vonal két vonaltartójára gondolok.

Mivel voltak olyan kedvesek, hogy az ezzel a témával kapcsolatos nézeteiket megosztották velem, úgy vélem, jó, ha tudják, a több mint száz karma kagyü centrum szerte a világon hogyan látja ezt az egész ügyet. Van néhány olyan pont, amely bennünket rendkívüli mértékben zavar.

Künzig Samarpa és Dzsamgon Kongtrul rinpocse Őeminenciája soha nem fogadta el a Tai Szitupa által benyújtott jövendölő levelet. Egy korábbi levélről, amely nem is létezett soha, nagyon sokat hazudtak, és Tibetből úgy tudjuk, hogy Tai Szitupa a jelöltnek már egy évvel ezelőtt nevet is adott. Ezt sosem említette meg a rumteki gyűlések alatt. Úgy ismeretes, ez idő alatt a fiút Khámban sokan Láma Mipam inkarnációjának hitték.

Nagyon fájdalmasan érintik a nyugatiak érzékenységét azok a rémhírek, amelyek Künzig Samarpa és a tiszteletreméltó Topga rinpocse ellen irányulnak, és az ügy során, valamint utólag röppentek fel. Ezek olyan ízléstelenek és végletesek, hogy vonakodunk megbízni a források hitelességében. Egy olyan csoportosulás terjesztette őket, amely a gyermeket most a kommunista Kína kezére juttatta.

Kiemelkedő jelentőséget játszik ebben az ügyben a „Derge Bizottság", amely nem kagyü szervezet, és amely nemrégiben aktívan részt vett abban, hogy megfélemlítse a Rinpocsékat és a rumteki embereket. Az embereink már idén márciusban megkapták a tőlük származó leveleket. A levelek kizárólag Tai Szitupát dicsérték, és személyes barátunkat, Topga rinpocsét oly mértékben gyalázták, hogy a tanítványok azonnal visszaküldték a leveleket a feladóknak. A bizottság hamarosan egy másik

18. Láma Ole levele a dharamszalai Tibeti Kormányhoz (2. oldal)

which we also returned. Here they wrote that they had coerced the other lineage holders into promising to show a Karmapa by a certain date this autumn.

Our students and centres are convinced that things happened like this: Kunzig Shamarpa and H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche refused to accept the letter which Tai Situpa produced at their meeting in March. H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche died in an accident on his way to Tibet to check the proposed child and Kunzig Shamarpa went to America, England and Germany with a photocopy of the letter.
Here he was told that a forensic test can only be made on the original itself.

While he was travelling, Tai Situpa and Goshir Gyaltsapa contacted H.H. the Dalai Lama at the Green Conference in Rio. By telling him that all Kagyu had agreed, they obtained his acceptance of their candidate. With this on a fax, and the gentlemen of the Derge Committee behind them, they went from one Rinpoche to the next. During the last ceremonies for H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche at Rumtek, they forced our finest Lamas to vote for a child they had never seen.

For two days, Kunzig Shamarpa was strongly influenced by a Rinpoche who had given him very important initiations. When he was told that blood would flow in Kham and at Rumtek if he wouldn't agree, Kunzig Shamarpa wrote "that he must respect Tai Situpa and H.H. the Dalai Lama" and therefore refrains from insisting that the letter should be scientifically examined. Today, this statement has circulated in a false translation as a complete acceptance, which it in no way is.

This is how the whole painful affair appears to thousands of educated and practising Westerners. Since Kunzig Shamarpa and H.E. Jamgon Kongtrul Rinpoche doubted the letter, it has to be examined, internationally and by experts. A Karmapa is not chosen, he chooses himself and till there is certainty, much damage may be done to our common goal, the survival of Tibet and its culture.

With deep devotion to His Holiness, and much thanks for your statement,

Karma Drub Djy Ling, Copenhagen, Denmark
Friday, 7th August 1992

Yours,

Hannah and Ole Nydahl

levelet is küldött, amely ismét Tai Szitupát dicsérte, e leveleket szintén visszaküldtük. Ezekben a levelekben azt írták, rábírták a többi vonaltartót, hogy iktassák be a Karmapát ez év őszének egy bizonyos napján.

Tanítványaink és centrumaink meg vannak róla győződve, hogy a dolgok a következőképpen történtek: Künzig Samarpa és Dzsamgon Kongtrul rinpocse megtagadta, hogy elfogadja azt a levelet, amelyet Tai Szitupa mutatott be a márciusi ülésükön. Dzsamgon Kongtrul rinpocse egy balesetben meghalt, amikor Tibetbe készült, hogy megvizsgálja a szóbanforgó gyermeket, Künzig Samarpa pedig Amerikába, Angliába és Németországba ment a levél egy másolatával. Itt azt mondták neki, hogy az igazságügyi szakértői vizsgálatot csak az eredeti levél segítségével tudják elvégezni.

Utazása közben Tai Szitupa és Gosír Gyalcabpa kapcsolatba lépett a Dalai Lámával, aki ekkor Rióban tartózkodott a Zöldek Konferenciáján. Azt mondták neki, hogy minden kagyü egyetértett, és így megszerezték tőle jelöltjük elfogadását. Az elfogadásról szóló faxszal a kezükben és a Derge Bizottsággal a hátuk mögött az egyik rinpocsétól a másikig mentek. A Dzsamgon Kongtrul rinpocséért tartott rumteki ceremónia vége felé rákényszerítették a legnagyobb lámákat, hogy szavazzanak egy olyan gyermekre, akit előtte sohasem láttak.

Künzig Samarpára két napig erős nyomás nehezedett egy olyan rinpocse részéről, aki nagyon fontos beavatásokat adott neki. Amikor azt hallotta, hogy Khámban és Rumtekben vér fog folyni, ha nem adja a beleegyezését, Künzig Samarpa ezt írta: „tiszteletben kell tartanom Tai Szitupát és a Dalai Lámát, és ezért nem ragaszkodom tovább a levél tudományos vizsgálatához." Ma ennek a nyilatkozatnak egy hamis fordítása forog közkézen teljes elfogadásként, ami semmiképpen nem felel meg az igazságnak.

Ilyennek látszik az egész fájdalmas ügy a tanult és gyakorló nyugatiak ezrei számára. Mivel Künzig Samarpa és Dzsamgon Kongtrul rinpocse is kétségbe vonta a levél valódiságát, azt nemzetközi szakértői vizsgálatnak kell alávetni. A Karmapát nem választják, ő mindig önmagát választja ki, és mindaddig, amíg nincs bizonyosság, sok kár érheti közös célunkat, Tibet és kultúrája túlélését.

Az Őszentsége iránti mély odaadással és köszönettel.

Karma Dru Djy Ling, Koppenhága, Dánia
1992. augusztus 7. péntek

Tisztelettel:
Hannah és Ole Nydahl

19. Topga rinpocse levele a Karmapa Charitable Trusthoz

INTERNATIONAL
KAGYU HEADQUARTERS
OF
HIS HOLINESS
THE GYALWA KARMAPA

DHARMA CHAKRA CENTRE
P.O. RUMTEK 737 135
GANGTOK, SIKKIM
INDIA

The Trustees,
Karmapa Charitable Trust,
Dharma Chakra Centre,
RUMTEK : SIKKIM

Date : 05/08/92

Honourable Trustees,

I would like to address all of you in connection with the recent event of the recognition of the 17th Gyalwa Karmapa. A matter that has become very urgent.

The Trust was always under the impression that the letter written by **His Holiness, The Late 16th Gyalwa Karmapa,** pertaining to his own rebirth, was found in the **"Tengwa"** at the Dharma Chakra Centre of Rumtek, as declared by Shamar, Sithu, Gyaltsab and the late Kongtrul Rinpoches on the 23rd of February 1986.

This letter and the declaration on the 23rd of February 1986 of its authenticity by the four Rinpoches has now become invalid because of the letter produced by **His Eminence Tai Sithu Rinpoche.** It is worth nothing that the **Trust** has never officially been informed of this letter produced by His Eminence, Tai Sithu Rinpoche.

To satisfy all the international following of the Gyalwa Karmapa, the letter produced by His Eminence Tai Sithu Rinpoche must be tested and proven by reliable methods as to its authenticity. Since this is not being done, not only to contend the followers of the 16th Gyalwa Karmapa, but also to satisfy ourselves, atleast morally, the Trust must find an alternative to prove the genuineness of the 17th Karmapa so recognized.

The **Trust** must also take measures to safeguard all the very valuable articles that the late Gyalwa Karmapa brought from Tibet with so much effort. It is extremely important that we prevent these treasures from falling into the wrong hands. Every effort must be used to see that all the articles are finally handed over to the 17th Gyalwa Karmapa, who will become the sole Trustee of the Karmapa Charitable Trust at the age of twenty years.

As the Gyalwa Karmapa's Trustees, we are not only bound by duty to protect his treasures, but must also see to it that the **real** Karmapa be enthroned. God forbid a wrong person from being recognised and misleading thousands and thousands of devotees! The capability of the trustees would be extremely questionable if it were incapable of ensuring that the genuine Karmapa be rightfully enthroned.

At this juncture, it is not advisable to consider making any changes either to the policies or the Trustees.

I would like to emphasis how strongly I feel about the issues mentioned in this letter. I request that all of you come forward in this hour of need, stand firm, and act unhesitatingly to secure the interests of the Late Gyalwa Karmapa.

I beg to remain.

Yours most respectfully,

[Tulku Tulgyal]
General Secretary-Cum-Trustee
Karmapa Charitable Trust

(magyar fordítás)

Tisztelt Igazgatótanácsi Tagok!
Szeretnék Önökhöz fordulni a 17. Gyalva Karmapa elismerésével kapcsolatos, nemrégiben történt események miatt. Ez olyan ügy, amely nagyon sürgőssé vált.

A Trust mindig úgy tudta, hogy az Őszentsége, a megboldogult 16. Gyalva Karmapa által írt levél a „Tengam"-ban van, amely a rumteki Dharmacsakra-centrum, ahogyan Samar, Szitu, Gyalcab és a megboldogult Dzsamgon Kongtrul rinpocse azt bejelentette 1986. február 23-án. Ez a levél és az 1986. február 23-i bejelentés valódisága megkérdőjeleződött az Őeminenciája, Tai Szitu által bemutatott (másik) levél miatt. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a Trustnak soha nem volt hivatalos információja az Őeminenciája, Tai Szitu rinpocse által bemutatott levélről.

Annak érdekében, hogy Gyalva Karmapa nemzetközi híveinek eleget tegyünk, az Őeminenciája, Tai Szitu rinpocse által bemutatott levelet meg kell vizsgálnunk, és megbízható módszerekkel meg kell győződnünk annak valódisága felől, azonban ez jelenleg nem történik meg. A Trustnak, legalább morális szempontokat figyelembe véve egy olyan alternatívával kellene előállnia, amely egyértelműen bizonyítja a felismert 17. Karmapa hitelességét.

A Trustnak szintén lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy megőrizze mindazon rendkívül értékes tárgyakat, amelyeket a megboldogult Gyalva Karmapa olyan óriási erőfeszítéssel hozott magával Tibetből. Roppant fontos megakadályoznunk, hogy ezek a kincsek rossz kezekbe kerüljenek. Minden erőfeszítést meg kell tennünk annak érdekében, hogy ezek az értékek a valódi 17. Gyalva Karmapa kezébe kerüljenek, aki 20 éves korában a Karmapa Charitable Trust egyetlen megbízottja lesz.

A Gyalva Karmapa megbízottjaiként nem csupán az a feladat kötelez, hogy megvédjük a kincseit, arról is gondoskodnunk kell, hogy az igazi Karmapa kerüljön a trónra. Isten őrizzen meg minket attól, hogy tévesen elismert személyt iktassunk be, és félrevezessünk többezer tanítványt. A megbízottak képessége nagyban megkérdőjelezhető lenne, ha képtelenek volnának biztosítani a valódi Karmapa törvényes beiktatását.

Ezen a fordulóponton nem tanácsos bármilyen változtatást végrehajtani sem a politikában, sem a megbízottak személyében.

Tisztelettel:
Topga Julgyal
Kormányzó-Megbízott
Karmapa Charitable Trust

20. A kommunista Kína elismeri Urgyen Trinlit mint a 17. Karmapát

Fordítás kínai és tibeti nyelvről angolra

Kínai:

Ezennel elismerjük, hogy Urgyen Trinli a 16. Élő Buddha Karmapa reinkarnációja, és engedélyezzük, hogy a 17. Élő Buddha Karmapa gyanánt folytassa tevékenységét.

Tibeti:

Ezennel elismerjük, hogy Urgyen Trinli a 16. Élő Buddha Karmapa reinkarnációja, és engedélyezzük, hogy a 17. Karmapaként folytassa tevékenységét.

(aláírás)
Vu Ren-Zi
Osztályvezető
Vallásügyi Osztály
Államtanács

1992. szeptember 27.

21. Drubpoen Dechen levele (1. oldal)

1 October, 1992

Dear Ole and Hannah,

You both have met the Gyalwang Karmapa, taken many initiations and teachings from him, attended numerous Black Crown Ceremonies, and received many blessed substances from him. Now you are opposing his reincarnation. The purest of blessings, coming down from Dorje Chang through the XVIth Gyalwang Karmapa, you have received. With this blessing from the Karmapa, you might be able to attain enlightenment in this lifetime or in the [illegible] after death, or within sixteen lifetimes. By opposing the reincarnation of the Karmapa, you have broken the the most basic and important samaya, that between the [illegible] and disciple. As a result of this, it will take many lifetimes to purify your negative karma and to attain again a precious human rebirth.

Secondly, do you know that Changon Situ Rinpoche will return in this fortunate aeon as the fifth Buddha? When Tai Situ Rinpoche and you were in Ladakh, due to your relentless requests, you received from him full explanations that covered the preliminary practices up through the Six Yogas of Naropa. Gampopa has written: "The Six Yogas of Naropa are extremely profound instructions that represent the essence of all the Buddha's teaching on sutra and tantra. They are, indeed, unexcelled." These very teachings you have received from Situ Rinpoche and now you have broken this samaya, a sacred bond. This rupture is another cause for your tremendous negative karma.

From Jamgon Kongtrul Rinpoche, you have received the initiation of the Kagyu Ngak Dzo, which contains the major empowerments of our lineage, and other initiations, numerous teachings, and kind advice throughout the years. As soon as he passed away, you totally misrepresented him [illegible] advantage of him in his absence, and used his name in a way that completely went against what he stood for and what he would. As if he were alive. You have lied about him and broken your samaya with him as well.

[illegible]
[illegible]
Tolung Tsurphu Monastery, Nakhar Village, Gurum District, Tolung Dechen Dzong, Lhasa, Tibet, PRC

(magyar fordítás)

1992. október 1.

Kedves Ole és Hannah!

Mindketten találkoztatok a Gyalva Karmapával, számos beavatást és tanítást adott nektek, számtalan Fekete Korona-szertartáson vettetek részt, és sok megáldott tárgyat kaptatok tőle. Most szembeszálltok a reinkarnációjával. Megkaptátok a legtisztább átadásokat, melyek töretlenül jutottak el Dordzse Csangtól a 16. Gyalva Karmapáig. A megboldogult Karmapa áldása révén képesek lehettek arra, hogy elérjétek a megvilágosodást még ebben az életciklusban, vagy a bardóban, a halál után, vagy 16 életcikluson belül. A Karmapa reinkarnációjával való szembenállás révén megtörtétek a legalapvetőbb és a legfontosabb szamaját, amely a tanító és tanítvány között létezik. Ennek eredményeképpen nagyon sok életciklusra lesz ahhoz szükségetek, hogy megtisztuljatok a negatív karmától, és újra szert tegyetek az értékes emberi újraszületésre.

Másodszor, tudtátok-e, hogy Dzsamgon Szitu rinpocse ötödik Buddhaként fog visszatérni e szerencsés korszakban? Sürgető kéréseiteknek eleget téve átadta nektek azt a teljes magyarázatot, amely tartalmazta az előkészítő gyakorlatokat és Naropa hat jógáját. Gampopa azt írta, Naropa hat jógája rendkívül mély instrukciókat ad, amelyek magukban foglalják Buddha minden tanítását a tantráról és a szutráról. Ezek példa nélküliek. Ezt kaptátok Szitu rinpocsétől, és most megtörtétek a szamaját, ezt a szent kapcsolatot Ez a szakítás óriási negatív karmátok másik oka.

Dzsamgon Kongtrul rinpocsétól megkaptátok a Kagyü Ngakdzöt, amely tartalmazza a vonal legnagyobb beavatásait, legnagyobb áldásait, más beavatásokat, számtalan tanítást, és kedves tanácsokkal is szolgált itt-tartózkodásotok alatt. Amint eltávozott közülünk, egészen más színben tüntettétek fel őt, kihasználtátok távollétét, és olyan módon éltetek vissza a nevével, ami teljes ellentéte volt mindannak, ami mellett ő valaha kiállt, vagy most kiállna, ha köztünk lenne. Hazudtatok róla, és a hozzá fűződő szamaját is megtörtétek.

Rumtekben Gyalcab rinpocse a Vörös Korona-szertartásban részesített benneteket, számos tanítást, megáldott tárgyakat kaptatok tőle; és a hozzá fűződő szamaját is megtörtétek, ami egy újabb oka jövőbeli borzalmas szenvedéseiteknek.

21. Drubpoen Dechen levele (2. oldal)

In Rumtek, you have received from Gyaltsap Rinpoche the Red Hat Ceremony, many teachings, and blessed substances, and you have also broken your samaya with him, which is another cause for tremendous suffering in your future. In Ladakh, you have also taken many teachings from me and now you are creating opposition to my root guru, who will remain so for the many lives to come until enlightenment. You have broken samaya with him and therefore, with me as well.

If samaya is broken, it does not mean that it cannot be repaired. The Buddha's teaching is full of skillful means to tame all kinds of sentient beings. Through his great compassion, the Buddha provided the skillful means of confession. Ole and Hannah, you make claims to be teachers and to have knowledge of Dharma, but what you are now doing proves that you merely possess some information: you have not attained any true realization through practice. Your present actions clearly show this to be true and reveal who you really are.

I am telling you this with compassion so that you may reduce the suffering you have created for yourself in the future. You both should make sincere confessions with intense regret. In order to accomplish this, you should do at least ten sets of preliminary practices (ngöndro) and a long retreat. Until you have completed this purification, I ask both of you not to visit Tsurphu Monastery. Your negative karma is so severe that it will contaminate this sacred place; anyone who drinks the water that springs from here, all along its way to the ocean, will be contaminated by it.

This may seem extreme and too traditional, but these basic truths do not change. As Milarepa said in his song: "I am not afraid of anything except the worst obstacle to liberation – the negative karma of broken samaya." What I have expressed here is actually much less than what I might have said. I am writing to you with the compassionate intention that you will be able to see your situation clearly, no longer lead innocent people on the path to suffering, and cease accumulating further negative karma.

Drupon Dechen of Tolung Tsurphu Monastery.

Ladakh-ban tőlem kaptatok tanításokat, és most szembeszálltok a gyökérlámával, aki sok életen keresztül, a megvilágosodásig veletek van. Megtörtétek a hozzá kötődő szamaját is, ennél fogva azt is, amely énhozzám fűz.

Ha a szamaját megtörik, az nem jelenti azt, hogy a dolgokon ne lehetne változtatni. Buddha tanításai tele vannak olyan módszerekkel, amelyek az érző lények különböző fajtáinak lecsillapítását szolgálják. Nagy együttérzése által Buddha megadta a bűnbánat eszközét. Ole és Hannah, ti azt állítjátok magatokról, hogy tanítók vagytok, és ismeritek a dharmát, de amit most tesztek, az azt bizonyítja, hogy rendelkeztek ugyan bizonyos információval, de nem értetek el a gyakorlatokon keresztül semmilyen megvilágosodást. A jelenlegi cselekedeteitek világosan mutatják, hogy ez így van, és feltárják, hogy kik is vagytok valójában.

Mindezt együttérzésből mondom el nektek, hogy csökkenthessétek azt a szenvedést, amelyet a magatok számára megteremtettetek a jövőben. Mindkettőtöknek őszinte beismerést és mély megbánást kell tanúsítanotok. Ennek érdekében legalább tíz alapgyakorlatot (ngöndrót) kell elvégeznetek, és egy hosszú elvonulást kell tartanotok. Mindaddig, míg el nem végeztétek a megtisztulást, megkérlek mindkettőtöket, hogy ne látogassátok meg a Curpu-kolostort. Negatív karmátok annyira súlyos, hogy beszennyezné ezt a szent helyet, és mindenki, aki az itteni forrásokból iszik, egészen le az óceánig, megfertőződne miattatok.

Ez túlságosan szélsőségesnek és túlságosan hagyományosnak tűnhet, de az alapvető igazságok nem változnak. Ahogyan Milarepa mondja dalában: „Nem félek semmitől, csak a megszabadulás legnagyobb akadályától, a megtört szamaja negatív karmájától." Amit itt leírtam, az valójában sokkal kevesebb annál, amit mondhattam volna. Azzal az együttérző szándékkal írok nektek, hogy tisztán lássátok a helyzeteteket, és ne vezessetek ártatlan embereket egy olyan ösvényre, amely a szenvedéshez vezet, és azért, hogy ne gyűjtsetek további negatív karmát.

Drubpön Decsen
Tolung Curpu-kolostor

22-23. Samar Rinpocse elfogadja Urgyen Trinlit

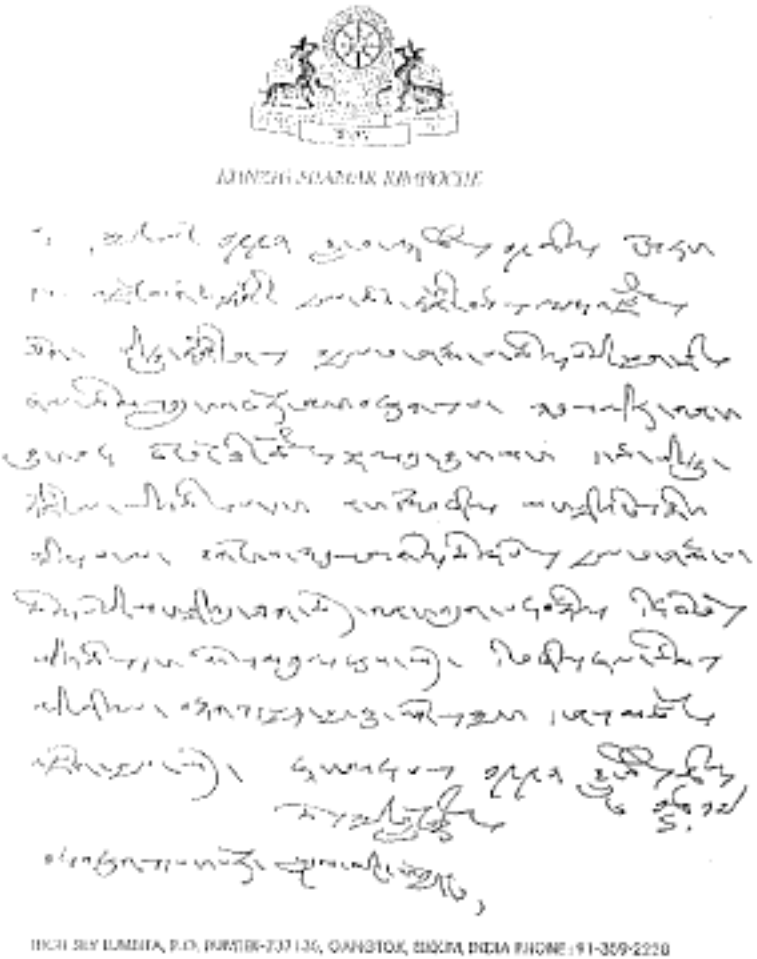

(magyar fordítás Szitu rinpocse munkatársainak angolból fordításából)

1992. március 19-én Tai Szitu rinpocse, Dzsamgon Kongtrul rinpocse, Gyalcab rinpocse és én találkozót tartottunk, amelyen Tai Szitu rinpocse bemutatta nekünk Őszentsége (a Karmapa) kézzel írott jövendölő levelét, a szent végrendeletet, amelyet Szitu rinpocse a védő talizmánjában talált. Abban a pillanatban némi kétely merült fel bennem, de mostanra Szitu rinpocse teljes bizalmamat élvezi. A levél tartalma értelmében a valódi reinkarnációt megtalálták, és ezt Őszentsége, a Dalai Láma is megerősítette Őszentsége, Gyalva Karmapa inkarnációjaként.

Felajánlom egyetértő beleegyezésemet, és mostantól fogva elállok a szent végrendelet vizsgálatától.

Samarpa
Tanúként: Urgyen tulku rinpocse
(Michelle Martin fordítása)

(magyar fordítás Samar rinpocse levelének jóváhagyott fordításából)

1992. március 19-én egy olyan találkozón, amelyen Dzsamgon rinpocse, Gyalcab rinpocse és jómagam vettünk részt, Szitu rinpocse bemutatott egy kézzel írott jövendölő levelet, amelyet a védő talizmánjában talált, és amelyről azt állította, hogy Őszentsége, a 16. Karmapa írásos instrukcióit tartalmazza (a reinkarnációra vonatkozóan). Volt némi kételyem (a levél valódiságát illetően).

Jelenleg megbízom Szitu rinpocsében (miszerint helyes az az információ, amelyet Őszentsége, a Dalai Láma döntéséről közölt). Bizalmas megbeszélésünk alapján elfogadom Őszentsége, a Dalai Láma döntését, mely szerint a reinkarnációt valóban megtalálták, és az valóban Őszentsége, a Gyalva Karmapa reinkarnációja.

Ennél fogva felfüggesztem azon követelésemet, mely szerint a kézzel írott jövendölő levelet (igazságügyi szakértői) vizsgálatnak vessék alá.

1992. június 17.

Samar Csökji Lodro
Tanúként: Urgyen tulku

24. Samar rinpocse levelének jóváhagyott fordítása

KUNZIG SHAMAR RINPOCHE

17/11/92

To : The monks of Rumtek Monastery,
the legal seat of His Holiness the Gyalwa Karmapa
and the students of Karma Shri Nalanda Institute.

During the past 11 years I have assumed the responsibility here in Rumtek for the following reasons:

The monks economic necessities such as food, clothing etc;
The monks' education and teachers;
The upkeep and new construction of the monks' quarters;
The furnishing of the main shrine hall;
The building of the new main golden Buddha Image;
and the printing of several thousand volumes of Karmapas' books to be used for the monks' study.

Also during this time I completed the construction of the new Institute in New Delhi and began the study course there. I believe these accomplishments to be not insignificant.

Unfortunately now our integrity concerning the reincarnation of His Holiness the Gyalwa Karmapa has been called into question. Tibetan politicians have used this opportunity to create many disasters. I would like now to briefly state several points.

I will not object to the Chinese Government's decision in recognising a child as Karmapa as I have no right and no jurisdiction in China and am completely unable to stop it.

My agreement to His Holiness the Dalai Lama's decision was only because of my respect for His Holiness the Dalai Lama.

I will hold firmly to the sacred traditions of His Holiness the Gyalwa Karmapa by following his genuine instructions whenever the time is right.

Until His Holiness the Gyalwa Karmapa's genuine instructions are found and his true reincarnation is manifest, the administration of Rumtek Monastery should be held jointly by Monks of Rumtek together with the Trustees of the Karma Kagyu Trust.

In order to develop your strength and security you should ask the Chief Minister of the Government of Sikkim to provide protecti for you and for the Monastery. Until the issue of His Holiness the Gyalwa Karmapa's reincarnation can be fully clarified you must keep your dignity and integrity. You should remain fully independant and not obey any outsiders or any spiritual teacher from inside or outside.

These are my heart-felt prayers.

Shamarpa Rinpoche

HIGH SKY LUMBITA, P.O. RUMTEK-737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE : 91-359-2228

(magyar fordítás)

KÜNZIG SAMAR RINPOCSE
1992. 11. 17.
A rumteki kolostor szerzeteseinek, Őszentsége, a Gyalva Karmapa törvényes székhelyén, valamint a Karma Sri Nalanda Intézet növendékeinek

Az elmúlt 11 évben magamra vállaltam a felelősséget Rumtekben a következőkért:

A szerzetesek gazdasági szükségletei, például élelem, ruházat, stb.,
A szerzetesek képzése és oktatói,
A szerzetesek lakásainak fenntartása és új lakások építése,
A főszentély berendezése,
Az új központi arany Buddha-szobor elkészítése,
valamint Karmapa könyveiből a szerzetesek tanulmányait
szolgáló többezer kötet kinyomtatása.

Ez alatt az idő alatt befejeztem az Új-Delhiben található új intézet építését, és elindítottam az ottani kurzusokat. Úgy vélem, ezek az eredmények nem jelentéktelenek.

Sajnos, jelenleg integritásunk Őszentsége, a Gyalva Karmapa jelenlegi reinkarnációját illetően kérdésessé vált. A tibeti politikusok megragadták ezt az alkalmat arra, hogy számos katasztrofális helyzetet idézzenek elő. Most szeretnék röviden néhány dologra kitérni.

Nem fogok ellenkezni a kínai kormánynak azon döntésével, amely szerint elfogadtak egy gyermeket Karmapának, mivel ehhez nincs jogom, Kína felett nincs fennhatóságom, ezért ezt megakadályozni nincs lehetőségem.

A beleegyezésem Őszentsége, a Dalai Láma döntésébe csupán az Őszentsége, a Dalai Láma iránti tiszteletből történt.

Szilárdan kitartok Őszentsége, a Gyalva Karmapa tradíciói mellett azáltal, hogy követem eredeti útmutatásait, ha erre az idő megérett.

Mindaddig, amíg Őszentségének, a Gyalva Karmapának az eredeti utasításait meg nem találják, és a valódi inkarnáció meg nem nyilvánul, a rumteki kolostor adminisztrációját a rumteki szerzetesekkel közösen a Karma Kagyü Trust megbízottai fogják ellátni.

Annak érdekében, hogy erőt és biztonságot merítsenek, meg kell kérniük a szikkimi kormány miniszterelnökét, hogy biztosítson védelmet a szerzetesek és a kolostor számára. Mindaddig, amíg Őszentsége, a Gyalva Karmapa reinkarnációjának ügye nem tisztázódik, meg kell őriznünk méltóságunkat és integritásunkat. Teljesen függetlennek kell maradnunk, és nem szabad engedelmeskednünk kívülállóknak, vagy más spirituális tanítóknak, akár a kolostor falain kívül, akár azon belül találhatók.

Szívből jövő jókívánságokkal,
Samarpa rinpocse
HIGH SKY LUMBITA. P.O. RUMTEK-737135, GANGTOK, SZIKKIM, INDIA TELEFON: 91-359-2228

25. A rumteki közösség levele Bhandari miniszterelnökhöz

Pal Karmae Sangha Dhoche

Dharma Chakra Centre
P.O. Rumtek, Gangtok
SIKKIM-737 135

To:
Shri N.B. Bhandari,
Hon'ble Chief Minister of Sikkim,
Gangtok,
Sikkim.

20th November, 1992

We, the monks community of Rumtek Monastery unanimously consent to the following points mentioned below:

(a) Until the proper clarification of the genuine Karmapa, we the monks of Rumtek MOnastery will hold full responsibility for the administration of the Monastery together with the Trustees of the Karmapa Charitable Trust.

(b) Regarding the proclaimation of H.E. Sharmapa Rinpoche of a genuine Karmapa, following the availability of a letter of instruction of the Late His Holliness the 16th Gyalwa Karmapa leading to the discovery of the reincarnate Rinpoche; he will hold sole responsibility for this and as for the prediction letter provided by H.E. Tai Situ Rinpoche, which is lying in the MOnastery under protection, needs to be clarified with the help of the Scientific forensic test. This is the responsibility of the Karmapa Charitable Trust.

(c) Until His Holliness the Gyalwa Karmapas genuine instructions are found and his true reincarnation is manifest, the administration of Rumtek MOnastery will be jointly held by the monks of Rumtek Monastery and the Trustees of the Karmapa Charitable Trust and therefore, not any of the Spiritual leaders authority, whether belonging to this Monastery or not, will not be accepted. The monks community will be an independant body.

WE would like to inform your honourable, that if any instance of interferance from within the Monastery or outside, it will not be tolerated and we will react to this.

Your honourable, we have absolute trust in you. Your honourable had been requested by the Late H.H. The Gyalwa Karmapa to look after the monastery and your honour able in the past has done everthing possible to the best interest of the monastery. We, therefore, request your honour for further guidance and support in our undertakings especially at these crucial moments.

Dhondup Rinpoche

Chief of Abbot
Khenpo Chodak Tempho1.

Dorjee Lopon
Nendo Tulku

Abbot Lodo Nawdyal

Cable DHARMA CHAKRA CENTRE, SIKKIM, INDIA.

Tel. No. GANGTOK-[illegible]

(magyar fordítás)

Shri N. B. Bhandari
Szikkim Miniszterelnöke
Gangtok, Szikkim
1992. november 20.

Mi, a rumteki szerzetesek közössége egyhangú egyetértésüket fejezzük ki az alább említett pontokban:

(a) Mindaddig, amíg a valódi Karmapával kapcsolatos helyzet nem válik egyértelművé, addig a rumteki szerzetesek közössége vállal teljes felelősséget a kolostor adminisztrációjáért a Karmapa Charitable Trust megbízottaival együtt.

(b) Samarpa Rinpocsénak a valódi Karmapáról szóló kiáltványával kapcsolatosan, amely az Őszentsége, a XVI. Karmapa utasításait illető, és az inkarnálódott Karmapa megtalálásához szükséges utasításokat tartalmazó levél elérhetőségéről szól, azt gondoljuk, hogy az kizárólag az ő felelőssége; ami a Tai Szitupa által bemutatott jövendölő levelet illeti, amely a kolostor védelme alatt áll, azt tudományos igazságügyi szakértői vizsgálatnak szükséges alávetni. Ez a Karmapa Charitable Trust felelőssége.

(c) Mindaddig, amíg Őszentsége, a Gyalva Karmapa valódi utasításai elő nem kerülnek, és új inkarnációja egyértelműen meg nem mutatkozik, a rumteki kolostor adminisztrációját a rumteki szerzetesek és a Karmapa Charitable Trust megbízottai fogják ellátni, ennél fogva semmilyen spirituális vezető hatalmát, akár a kolostorhoz tartozik, akár nem, nem fogjuk elfogadni. A szerzetesek közössége független testületként fog működni.

Szeretnénk tudatni Méltóságoddal, hogy sem a kolostoron belülről, sem a kívülről jövő bevatkozást nem fogjuk eltűrni, és azonnal reagálni fogunk rá (ha mégis megtörténik).

Méltóságodban teljes mértékben megbízunk. Méltóságodat a megboldogult Gyalva Karmapa kérte fel arra, hogy gondoskodjon a kolostorról, és Méltóságod a múltban minden tőle telhetőt megtett a kolostor érdekében. Ezért kérjük Méltóságodat, hogy a továbbiakban is lásson el minket útmutatással és biztosítson támogatásáról ezekben a nehéz pillanatokban.

Dondup rinpocse — Kenpo Csödrak Tenpe főapát

Dordzse Lopön — Lodo Namgyal apát

26. A Nemzetközi Kagyü Konferencia elítéli Topga rinpocsét

The Resolution of K.I.A. concerning Mr. Topga Yugyal

The confirmation followed by the enthronement of the XVIth Gyalwa Karmapa on the golden seat of all the previous Karmapas, at celestial Tshurphu Monastery, was accomplished according to the letter of prediction left by His Holiness the XVIth Karmapa, before his parinirvana, and according to the sacred vision of His Holiness the XIVth Dalai Lama. But Mr Topga Yulgyal has refused to accept this decision based on the pure wisdom of Their Holinesses.

Most importantly, he has been repeatedly establishing His Eminence Shamar Rinpoche as the owner of the Dharmachakra Centre of Rumtek. There has been attempts made to take over all the properties of His Holiness the XVIth Gyalwa Karmapa. He has sold for a price the Tashi Choeling Monastery of His Holiness, situated in Boomthang, eastern Bhutan.

Instead of taking proper responsibilities at the headquarter of the Karmapa's institutions, he has been creating disruptions between dharma teachers and their disciples, as well as causing disharmony within the various meditation centres.

Especially, he has led armed soldiers into this seat of the Karmapa, Dharmachakra Centre. The committing of such actions against the dharma is intolerable and unbearable to us.

During the forty-nine days of prayers, when the devotees at large came to pay their homage to the remains of His Eminence Jamgon Kongtrul Rinpoche, he caused disruptions, treating the sad occasion as inconsequential. On the 21st of November, 1992, the doors of the shrine room were put under locks, thus making it impossible for the daily prayer ceremonies to be conducted there. Similarly, the rooms of His Holiness the XVIth Gyalwa Karmapa and Karma Kagyu International Offices were all forcibly locked up.

In brief, since His Holiness the XVIth Gyalwa Karmapa passed away, he has been causing destruction of the dharma. Therefore, The Assembly of International Kagyu Centres condemns his actions and removes him from the position of Treasurer and General Secretary of the Karma Kagyu institutions.

This resolution is hereby passed on the 3rd day of December, 1992.

Kagyu International Assembly

(magyar fordítás)

A Nemzetközi Kagyü Konferencia Határozata Mr. Topga Julgyalról

A 17. Karmapa beiktatása és a trónra emelése megtörtént az előző Karmapák aranytrónusán, a mennyei curpui kolostorban, azoknak az utasításoknak megfelelően, amelyeket Őszentsége, a 16. Karmapa jövendölő levelében hátrahagyott, és a Dalai Láma Őszentsége látomásában megerősített. Azonban Topga Julgyal úr megtagadta, hogy elfogadja ezt az Őszentsége tiszta látomásán alapuló döntést.

A legfontosabb az, hogy újra meg újra Őeminenciáját, Samar rinpocsét helyezte a rumteki Dharmacsakra centrum tulajdonosi pozíciójába. Eladta Őszentsége kolostorát, a Tasi Csöling-kolostort, amely Kelet-Bhutánban, Bumtangban található.

Ahelyett, hogy a Karmapa intézeteinek központjában látta volna el vállalt feladatát, szakadást okozott a dharmatanítók és tanítványaik között, valamint viszályt szított a különböző meditációs centrumokban.

Fegyveres katonákat vezényelt a Karmapa székhelyére, a Dharmacsakra centrumba.

A 49-napos szertartás alatt, amikor a hívek nagyszámban megjelentek, hogy leróják kegyeletüket Őeminenciája, Dzsamgon Kongtrul rinpocse földi maradványai előtt, ismét viszályt szított, és a szomorú alkalmat nem ahhoz illően használta fel. 1992. november 21-én a szentély ajtajai zárva voltak, így lehetetlenné vált a napi imaszertartások elvégzése. Hasonlóképpen a 16. Karmapa irodája és a Karma Kagyü Nemzetközi Irodák is zárva voltak.

Röviden, amióta Őszentsége, a 16. Karmapa eltávozott közülünk, (Julgyal úr) a dharmában rombolást vitt végbe. Ezért a Nemzetközi Kagyü Konferencia elítéli cselekedeteit, és eltávolítja őt a Kincstárnok és a Karma Kagyü Intézetek főigazgatói posztjáról.

A határozatot (a résztvevők) elfogadták 1992. december 3-án.

Nemzetközi Kagyü Konferencia

27. A Nemzetközi Kagyü Konferencia zárónyilatkozata

To,

The lord of the precious Buddhadharma, particularly that of the Kagyu lineage, the victorious XVIIth Karmapa, the supreme Ugyen Drodul Thinley Dorjee.

In accordance with the successive extraordinary biographies of the previous Glorious Karmapas, the prediction letter of the XVIth Karmapa and the pure vision arising from the stainless wisdom of His Holiness the XIVth Dalai Lama have arrived at the same conclusion. Thus H.H. the Dalai Lama has presented the innermost seal (Buktham Rinpoche) to support this decision. Based on this, at the seat of the Karmapas at Tshurphu Monastery, the enthronement of the XVIIth Karmapa was accomplished according to tradition.

Therefore we, the followers of the Kagyu Lineage, the Lamas, the incarnate Rinpoches, the monastic communities, the Sangha and lay communities, pledge with one pointed faith and reverence to confront anyone who may plan negative and destructive actions concerning this non controversial issue. We pledge never to acknowledge any other person who may be falsely given the title.

The Kagyu International Assembly make this pledge on the 2nd of December, 1992.

To,

The Lord of universal peace, guide to the devas and men, the omniscient protector, His Holiness the XIVth Dalai Lama.

With deep devotion, through our body, speech and mind, we, the Assembly of International Kagyu followers the Sikkimese Buddhist Associations and the people present in this great meeting, pay our homage and respects.

Your Holiness, it was due to the pure vision of your immaculate wisdom being in accord with the prediction letter of the Supreme XVIth Gyalwa Karmapa in identifying the matchless reincarnate of the XVIIth Karmapa, and due to your kindness in granting the sacred seal of approval (the precious Buktham Rinpoche) that the enthronement of the XVIIth Karmapa was auspiciously completed, on the golden throne of the main seat of Karmapas, at Tolung Tshurphu.

We, the devotees, offer our gratitude from the depth of our hearts and with one voice, pray to you to grant compassionately the inner, outer and all other protections for the safety of the XVIIth Gyalwa Karmapa during His visit to the seat of the XVIth Karmapa in Rumtek, Sikkim.

With prayers that your reign may be long,
The Kagyu International Assembly

(magyar fordítás)

Címzett: Az értékes buddhadharma és különösen a karma kagyü vonal ura,
a győzedelmes 17. Karmapa, a csodálatos Urgyen Drodul Trinli Dordzse

A korábbi dicsőséges Karmapák egymást követő életrajzával összhangban, a 16. Karmapa jövendölő levele alapján, valamint Őszentsége, a Dalai Láma hibátlan bölcsességének tiszta látomása nyomán ugyanaz az eredmény született. Eszerint Őszentsége, a Dalai Láma döntésének megerősítése gyanánt odaajándékozta a legbelső pecsétet (buktam rinpocse). Ennek alapján a curpui kolostorban, a Karmapák székhelyén a 17. Karmapa trónra emelése a hagyományoknak megfelelően megtörtént.

Ennélfogva mi, a kagyü vonal követői, a lámák, az inkarnálódott rinpocsék, a szerzetesi közösségek, a szanga és a világi közösségek, egyöntetű hittel és tisztelettel szembeszállunk bárkivel, aki negatív vagy romboló cselekedeteket tervez ebben az egyértelmű ügyben. Megesküszünk, hogy soha nem ismerünk el más személyt, aki hamisan e címre tör.

A Nemzetközi Kagyü Konferencia ezt az esküt letette 1992. december 2-án.

Címzett: Az univerzális béke ura, a dévák és az emberek vezetője,
a mindentudó védelmező, Őszentsége, a Dalai Láma.

Mély odaadással, testünkkel, beszédünkkel és elménkkel, mi, a Nemzetközi Kagyü Konferencia, a szikkimi buddhista szervezetek tagjai és mindazon emberek, akik e gyűlésen megjelentek, hódolatunkat és tiszteletünket küldjük.

Őszentsége, az Ön hibátlan bölcsességének tiszta látomása összhangban volt a csodálatra méltó 16. Karmapa jövendölő levelében foglaltakkal, és így rátaláltak a 16. Gyalva Karmapa páratlan reinkarnációjára, a 17. Karmapára. Ön kedvességének köszönhetően az elfogadását jelző pecséttel (az értékes buktam rinpocse) lehetővé tette, hogy a 17. Karmapa trónra emelése méltó módon végbe menjen a Karmapák fő székhelyén, a Tolung Curpu-kolostor aranytrónusán.

Mi, hívei, szívből jövő hálánkat fejezzük ki, és mind imádkozunk Önhöz, hogy együttérzésével belső, külső és egyéb védelmet nyújtson a 17. Karmapának, amikor ő meglátogatja a 16. Karmapa szikkimi, rumteki székhelyét.

Imádkozunk hosszú uralkodásáért,
A Nemzetközi Kagyü Konferencia

28. A szikkimi Földművelésügyi Minisztérium levele

GOVERNMENT OF SIKKIM
LAND REVENUE DEPARTMENT, GANGTOK

No. 777 L/R Dated: 11/5/93

To,

Mr. Herbert Giller,
Chairman,
Karmapa Kagyu Stiftung,
Fleckenbornstr. 25,
D-6204 Tounusstein,
West Germany.

Sir,

This Office is in receipt of a copy of your letter dated 3.1.1993 addressed to the Karmapa Charitable Trust General Secretary and members of the KCT. The contents of your letter have been examined. This is to inform you however, that a request had been made by certain parties for a change in the existing Trust. Albeit, the same parties concerned, subsequently withdrew their request for registration of change of the Trust earlier asked for by them. In view of the withdrawal, the State Government has not registered any new Trust nor recognised any change in the original Trust existing as the KCT.

(T.W.BARPEUNGPA)IAS
COMMISSIONER-CUM-SECRETARY/L.R.

(magyar fordítás)

SZIKKIM KORMÁNYA

FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTÉRIUM, GANGTOK

Szám: 777 L/R Dátum: 1/3/1993

Címzett:
Mr. Herbert Giller
Elnök
Karma Kagyü Stiftung
Fleckenbornstr. 25,
D-6204 Tounusstein
Nyugat-Németország

Uram,

Minisztériumunk megkapta 1993. 01. 03-i levelét, amelyet a Karmapa Charitable Trust főigazgatójához és a Trust megbízottaihoz intézett. A levelében foglaltakat megvizsgáltuk. Közölni kívánjuk Önnel, hogy bizonyos körök kérést intéztek a Minisztériumhoz a jelenleg működő Trust összetételével kapcsolatosan. Azonban ugyanezek a körök később visszavonták azon kérésüket, hogy az általuk a Trustban javasolt változtatásokat végrehajtsuk. Tekintettel a visszavonásra az állam kormánya nem jegyzett be semmilyen új Trustot, és nem ismert el semminemű változtatást az eredeti Karmapa Charitable Trust összetételében.

(T. W. BARPHUNGPA) IAS
MEGBÍZOTT/ TITKÁR /L/R

29. Samar rinpocse nyilatkozata a rumteki második vezetésről

KUNZIG SHAMAR RIMPOCHE

March 21, 1993

To Karma Kagyu Dharma Members,

It has come to my attention that certain misinformations regarding the situation at the seat of His Holiness Gyalwa Karmapa, Dharma Chakra Center, Rumtek, Sikkim, are being spread. This is to inform you about the actual state of affairs.

First of all Rumtek monastery continues to function as before. The Karmapa Charitable Trust which was appointed by the 16th Gyalwa Karmapa in 1961 is the legal responsible body, and the monks community accepts and follows decisions made by that trust only.

It is true that beginning of November there was an attempt to take over Rumtek monastery for political reasons. The aim was to dissolve the trustees of the original Karmapa Charitable Trust and to form a new trust as a means to claim the movable and immovable property of His Holiness Gyalwa Karmapa. As it was an illegal action it failed. The State government rejected the application.

Recently a newsletter, The Nectar of Dharma, has been sent out from Rumtek to all Kagyu Centres in the world. I am sorry to inform you that this newsletter was not made by the legal administration of Rumtek and only uses the name and letterhead of the Kagyu International Newsletter which was established by the 16th Gyalwa Karmapa in February 1981. The resolution printed in this publication on the removal of Topga Rinpoche from his position as General Secretary of the Karma Kagyu institutions has no legal value and is based on false accusations, provable by documents.

For future contact with Rumtek monastery you should keep writing to the Karmapa Charitable Trust as before.

With blessings,

sincerely yours,

Shamar Rinpoche

HIGH SKY LUMBITA, P.O. RUMTEK-737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE : 91-359-2228

(magyar fordítás)

KÜNZIG SAMAR RINPOCSE
1993. március 21.

A karma kagyü dharmatagoknak!

Tudomásomra jutott, hogy rémhírek terjednek Őszentsége, a Gyalva Karmapa székhelyéről, a Dharmacsakra centrumról, Rumtekről. Szeretném önöket tájékoztatni a valós helyzetről.

Először is a rumteki kolostor ugyanúgy működik, mint eddig. Az érte jogilag felelős testület a 16. Gyalva Karmapa által 1961-ben kinevezett Karmapa Charitable Trust, és a szerzetesek közössége kizárólag a Trust által hozott rendelkezéseket fogadja el és követi.

Igaz az, hogy november elején politikai okokból kísérlet történt a kolostor átvételére. A cél az volt, hogy feloszlassák az eredeti Karmapa Charitable Trustot, egy új szervet hozzanak létre, és ily módon követelhessék Őszentsége, a Gyalva Karmapa ingó és ingatlan vagyonát. Mivel az akció törvénytelen volt, elbukott. Az állam kormánya visszautasította a kérést.

Jelenleg egy hírlevél, The Nectar of Dharma került ki Rumtekből a világ összes kagyü centrumába. Sajnálattal közlöm, hogy a hírlevelet nem a törvényes rumteki adminisztráció készítette, jogtalanul használták fel a Nemzetközi Kagyü Hírlevél nevét és fejlécét, amelyet eredetileg a 16. Gyalva Karmapa 1981-ben indított útjára. Az ebben a publikációban megjelent határozat Topga Julgyalnak a Karmapa Intézetek főigazgatói posztjáról történő menesztéséről jogi szempontból semmis, hamis állításokon nyugszik, amelyeket dokumentumok nem támasztanak alá.

A jövőben, ha kapcsolatot kívánnak tartani a rumteki kolostorral, ugyanúgy a Karmapa Charitable Trusthoz címezzék a leveleiket, mint korábban.

Áldással és üdvözlettel,
Samar rinpocse

30. Tenga rinpocse levele

received June 20 1993

DORJE LOBPON VAJRA MASTER

RENCHEN PHUNTSOK DARGYELING
C. V - 255 KIRTIOL
KATHMANDU, 4
NEPAL

VEN. TENGA RINPOCHE
C.P.O. BOX 1872
KATHMANDU
NEPAL

Dear Yondu Gyatso,

I am sending you this short fax with the additional words for the film. I would appreciate it, if you could add the following:

"Sentient beings perceive things in different ways. As for myself, I trust that this is the 17th Karmapa and am overjoyed that he is enthroned."

Tashi Delegs to you

Tenga

(magyar fordítás)

Érkezett 1993. június 20-án

Kedves Jondu Gyaco!

Elküldöm ezt a gyors faxot a film kíséretéül.
Nagyra értékelném, ha a következőket hozzáfűzné:

„Az érző lények a dolgokat különböző módokon látják. Ami engem illet, hiszem, hogy ő az igazi Karmapa, és roppant boldog vagyok, hogy trónra emelték."

Tasi Delek,

Tenga rinpocse

31. Samar rinpocse levele és a mese (1. oldal)

TEL NO. May 30-01 1:25 P.0

KUNZIG SHAMAR RIMPOCHE

Jan.27 1993

Dear Dharma Members,

I appreciate that you inform me of your doubts about the present situation in connection with the recent three lined statement in English signed by Tenga Rinpoche. I will give you my opinion about it and some clear directions that you should be aware of.

The special quality of His Holiness Gyalwa Karmapa is that he is recognised by his previous incarnation through the instructions he leaves behind. Therefore he, himself, is the final proof of authenticity in any new incarnation. In order to identify the new Karmapa, the instructions he leaves must be verifiable. For instance, the signature of the prediction letter must match with other signatures given by His Holiness Karmapa. When the instructions are in writing it is only natural to ask for proof that the document is genuine.

The present situation regarding the incarnation of the 17th Gyalwa Karmapa is quite peculiar:
His Holiness Dalai Lama gave his approval based on the letter presented by Situ Rinpoche after having been assured that this was a unanimously accepted official statement. Later it was revealed that the letter was different from the non-existent one which at that time was still referred to as the "official letter". When doubts were raised about the authenticity of Situ Rinpoches letter, the doubts were put aside without the signature being checked.

Situ Rinpoche proceeded to create his own verification. His actions were supported by Gyaltsab Rinpoche. Situ Rinpoche and Gyaltsab Rinpoche were both approved by Dokar Rinpoche and other lamas. Their actions were again supported and given credence by their students. So, in fact, Gyalwa Karmapa is by now being recognised by ordinary followers. It is like in the story of the lion and the elephant and is very funny to me.

People have been asking me about what I said regarding both Jamgon Kongtrul Rinpoche and myself having doubts about the letter produced by Situ Rinpoche. I want you to know that I described the course of events exactly as it unfolded. That is all. I did not intend to make Jamgon Kongtrul Rinpoche my witness. The question is not who had doubts and who did not have doubts. This puts everything off track. As if the letter would be true if Jamgon Rinpoche said it rather than through Situ Rinpoches words. The issue is whether the signature is authentic or not.

As a Tibetan I know the situation of the Rinpoches and lamas. I understand that they have to act in accordance with the present political situation. They have monasteries in Tibet and are responsible for them. If they want to visit the country and preserve their position they have little choice. Such points may be difficult for you to understand and accept because your background of free democracies is so entirely different from ours.

HIGH SKY LUMBRA, P.O. RUMTEK-737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE : 91-359-2228

(magyar fordítás)

KÜNZIG SAMAR RINPOCSE
1993. jan. 27.
Kedves Dharmamesterek!

Nagyra értékelem, hogy tájékoztattatok a jelen helyzettel kapcsolatos kételyeitekről, amelyek annak nyomán keletkeztek, hogy elolvastátok Tenga rinpocse háromsoros angol nyelvű nyilatkozatát. Elmondom róla a véleményemet, és adok némi útmutatást is arra vonatkozólag, mire kell figyelemmel lennetek.

Őszentsége, a Gyalva Karmapa különös sajátossága, hogy őt az előző inkarnáció-ja ismeri fel, és speciális utasításokat hagy hátra. Így ő maga a végső bizonyítéka annak, hogy a következő inkarnáció valódi-e vagy sem. Ahhoz, hogy a Karmapát megtaláljuk, a hátrahagyott instrukcióknak hiteleseknek kell lenniük. Például a jövendölő levélen található aláírásnak egyeznie kell Őszentsége többi aláírásával. Ha az instrukciók kizárólag írásosak, természetes, hogy a dokumentum hitelességét bizonyítani kell.

A jelenlegi helyzet a 17. Karmapa inkarnációját illetően elég sajátságos:

Őszentsége, a Dalai Láma beleegyezését adta arra a levélre alapozva, amelyet Szitu rinpocse bemutatott neki, és mivel (Szitu rinpocse) azt állította, hogy ez az egyhangúlag elfogadott hivatalos álláspont. Később kiderült, hogy a levél eltér attól a nemlétező levéltől, amelyre abban az időben „hivatalos levél"-ként hivatkoztak. Amikor kételyek merültek fel Szitu rinpocse levelével kapcsolatban, a kételyeket félresöpörték, és az aláírást nem ellenőrizték.

Szitu rinpocse tovább folytatta saját igazolásának megalkotását. Cselekedeteiben támogatta őt Gyalcab rinpocse. Szitu rinpocsét és Gyalcab rinpocsét támogatta Bokar rinpocse. Az ő cselekedeteiket támogatták, és hitelesítették a tanítványaik. Így most valójában a Gyalva Karmapát az átlagos követői azonosítják. Ez olyan, mint az oroszlán és az elefánt meséje, és nagyon mulatságos a számomra.

Az emberek arról kérdezgetnek, mit mondtam arról, hogy Dzsamgon Kongtrul és jómagam kételkedtünk a Szitu rinpocse által beterjesztett levél valódiságát illetően. Tudatni szeretném, hogy az eseményeket pontosan úgy írtam le, ahogyan azok megtörténtek. Ez minden. Nem kértem Dzsamgon rinpocsét, hogy tanúskodjék

31. Samar rinpocse levele és a mese (2. oldal)

TEL NO. May 30-01 1:29 P.03

KUNZIG SHAMAR RIMPOCHE

What regards the authenticity of the Karmapa incarnation I, myself, will rely only on the genuine instructions given by His Holiness himself. The important point is to patiently wait for these instructions as is the Karma Kagyu tradition. Soliciting approval from other Rinpoches for my decisions will prove nothing, nor will it bring benefit to let my conviction depend on the pressure of their agreement, how ever many they may be.

Sincerely yours

Shamar Rinpoche

Additional

Here a Tibetan fable illustrating the election- process as it has taken its course so far. You will agree this is no way to determine a Karmapa.

FABLE OF THE LION AND THE ELEPHANT.

Both wanted to be king of the animals. But the lion said that the elephant's eyes were too small for the task. The lion showed his big teeth and said he could protect the animals.
In order to decide the issue they needed witnesses. First the tiger agreed that the lion would be best for the job. But then there had to be a witness for the tiger. So the buffalo witnessed him, and then the pig witnessed his and so on .... down to the flea.
The final decision that the lion was to be king of the animals was then decided by the flea.

HIGH SKY LUMBITA, P.O. RIVATEK-737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE : 91-359-2238

mellettem. A kérdés nem az, kinek volt kételye, és kinek nem. Ez eltérít a lényegtől. Mintha a levél hitelesebb volna attól, amit Dzsamgon rinpocse mondott, mint attól, amit Szitu rinpocse mondott. A valódi kérdés az, hogy az aláírás valódi-e vagy sem.

Tibeti vagyok magam is, ezért jól ismerem a rinpocsék és a lámák helyzetét. Megértem, hogy az adott politikai viszonyok között kell boldogulniuk. A kolostoraik Tibetben vannak, és ők felelősséggel tartoznak értük. Ha az országot meg akarják látogatni, és meg akarják őrizni a pozíciójukat, kevés választásuk van. Ezeket a dolgokat nehéz elfogadnotok, mert ti szabad demokráciában éltek, és a hátteretek gyökeresen eltér a miénktől.

Ami a Karmapa-inkarnáció hitelességét illeti, jómagam kizárólag azokra az utasításokra fogok támaszkodni, amelyeket Őszentsége maga közölt. Fontos, hogy türelmesen kivárjuk az instrukciókat a karma kagyü hagyományoknak megfelelően. Ha megszerzem más rinpocsék egyetértését, az nem bizonyít semmit, és az sem hoz jót, ha az ő egyetértésüktől teszem függővé a meggyőződésemet, akárhányan is vannak.

Üdvözlettel,
Samar rinpocse

Kiegészítés:

Íme egy tibeti mese annak illusztrálására, hogyan ment végbe a választás eddig. Biztosan egyet fogtok velem érteni abban, hogy nem így kell a Karmapát megtalálni.

AZ OROSZLÁN ÉS AZ ELEFÁNT MESÉJE

Mindketten az állatok királyává akartak válni, de az oroszlán azt mondta, az elefánt szemei túl kicsik a feladathoz. Az oroszlán megmutatta hatalmas fogait, és azt mondta, ő meg tudná védeni az állatokat.

Az ügy eldöntésére tanúkat kértek föl. Először a tigris értett egyet azzal, hogy az oroszlán felel meg leginkább a posztra. De a tigrisnek is szüksége volt egy tanúra. Így a bölény lett az ő tanúja, a bölényé a disznó és így tovább…. Egészen a bolháig.

A végső döntést arról, hogy ki legyen az állatok királya, végül a bolha hozta meg.

32. Samar rinpocse levele Szitu rinpocséhoz

KUNZIG SHAMAR RINPOCHE

12 September 1992

OPEN LETTER TO SITU RINPOCHE

COPY TO DHALTHAP RINPOCHE AND OTHERS

Dear Rinpoche,

Since November 1992 many of your actions as a Trustee of the Karmapa CHARITABLE TRUST have been taken without any approval of the Board and often against the interest of the Trust itself.

In particular you have promoted and helped :

-- The setting up of a competing Trust to take over the assets of the Karmapa Charitable Trust not by legal means.

-- The taking over and imprisonment of resident Monks of Rumtek.

-- The appointment of representatives working for the interests of Foreign Governments.

-- Created great concern with the Government of India, but both by tolerating the agitation of individuals involved in separatist movements.

As a senior member of the Karmapa Charitable Trust Board and Lineage Holder of the Karma Kagyu, I wish to make partially clear my opposition to your actions.

For many years I have advocated the separation of Politics and Religion. And I find that your actions have taken the Karmapa Lineage in the middle of a great International Intrigue involving Tibet, China, India and other Nations, and where very large amounts of money is spent to manipulate people and start violent actions.

I also find now that since you could not win by using the law, you have decided to use force to take the Monastery of Rumtek and to expell the resident Monks by physical force or constant verbal harassment. You are also in the process of appointing a new administrative staff without regards to the right of law.

It is for this reason that I have requested the members of the Karmapa Charitable Trust Board to join with me to oppose by legal means all the latest changes that you have made to the status and peace of Rumtek Monastery.

Please understand that I consider normal for us to have personal differences of opinion, but that I will never accept the use of force against Monks to take control of a Monastery in the name of Religion.

Shamar Rinpoche

(magyar fordítás)

KÜNZIG SAMAR RINPOCSE
NYÍLT LEVÉL SZITU RINPOCSÉHOZ
MÁSOLAT GYALCAB RINPOCSÉNAK ÉS MÁSOKNAK

Kedves Rinpocse!

1992 novembere óta Önnek a KARMAPA CHARITABLE TRUST megbízottjaként végzett tevékenysége az igazgatótanács jóváhagyása nélkül történt, sőt, gyakran maga Trust ellen irányult.
Ön kezdeményezte, illetve segítette elő a következőket:

– Egy ellen-Trust létrehozása, amely törvénytelen eszközökkel akarta átvenni a Karmapa Charitable Trust vagyontárgyait
– A rumteki szerzetesek átvétele és bebörtönzése
– Olyan képviselők kijelölése, akik idegen országok kormányainak érdekeit szolgálják
– Komoly aggodalmat okozott vendéglátónknak, az indiai kormánynak azáltal, hogy eltűrte a szeparatista mozgalmak agitátorainak működését

A Karmapa Charitable Trust Igazgatótanácsának egyik vezető tisztségviselőjeként teljesen világossá kívánom tenni az Ön törekvéseivel való szembenállásomat.

Régóta szorgalmazom a politika és a vallás szétválasztását. Úgy vélem, az Ön tevékenysége a Karmapa vonalat egy kiterjedt nemzetközi intrika közepébe helyezte, amely érinti Tibetet, Kínát, Indiát és más nemzeteket is. Rengeteg pénzt költenek arra, hogy az embereket manipulálják, és erőszakos akciókat kezdeményezzenek.

Azt látom, hogy mivel törvényes úton nem tudott célt érni, elhatározta, hogy erőszakkal foglalja el a rumteki kolostort, és fizikai erőszak vagy verbális zaklatás alkalmazásával elűzte az ott lakó szerzeteseket. Ezen kívül folyamatban van egy új adminisztratív testület kinevezése a törvények áthágásával.

Ennél fogva arra kértem a Karmapa Charitable Trust Igazgatótanácsának tagjait, hogy segítsenek nekem a jog eszközeivel visszafordítani a rumteki kolostor státuszában és békéjében Ön által végrehajtott változtatásokat.

Kérem, értse meg, hogy természetesnek tartom azt, hogy köztünk személyes nézetkülönbségek állnak fenn, azonban soha nem fogom eltűrni az erőszak alkalmazását a szerzetesekkel szemben, és azt sem, hogy a vallás nevében a kolostor feletti hatalmat átvegye.

SAMAR RINPOCSE

33. Tenga rinpocse levele Bercsen Lingről

DORJE LOBPON VAJRA MASTER

BENCHEN PHUNTSOK DARGYELING
G. 2 + 255 KIMDOL
KATHMANDU 4
NEPAL

VEN. TENGA RINPOCHE
G.P.O. BOX 2072
KATHMANDU
NEPAL
TEL : [illegible]

Kathmandu, 3 December, 1993

TO WHOM IT MAY CONCERN

At the request and aspiration of the Council of the 'Association for the Preservation of Forests', I have the responsibility to act as the spiritual leader and give a name to the newly established Buddhist Association.

Thus, the Association should be called: ' Karma Kamtsang Association'.

I hereby authorize Georgia and Magnus Sandberg to act as my representatives to all practical and organizational matters.

I request the Council, as well as all members, to work cooperatively together and help in the flourishment and development of Dharma in the region.

With many wishing prayers, I remain

yours

Tenga

Tenga Rinpoche

(magyar fordítás)

Kathmandu, 1993. december 3.

AZ ILLETÉKESNEK

Az Erdők Megőrzésének Szövetsége Tanácsának kérésére és ösztönzésére elvállaltam annak felelősségét, hogy ezentúl ott spirituális vezetőként működjek, és nevet adjak az újonnan alakult buddhista egyesületnek.

Az egyesületet Karma Kamcang Egyesületnek kell nevezni.

Ezennel felhatalmazom Georgia és Magnus Sandberget, hogy képviselőimként eljárjanak minden gyakorlati és szervezési kérdésben.

Kérem a Tanácsot és a tagokat, hogy működjenek együtt, és segítsenek a dharma felvirágoztatásában és fejlődésében ezen a területen.

Jókívánságokkal,

Tenga rinpocse

34. Samar rinpocse Táje Dordzse felismeréséről

KUNZIG SHAMAR RIMPOCHE

26-1-1994

I hereby announce that the authentic reincarnation of the 16th Karmapa, Rangjung Rigpe Dorje, has been found.

H. H. the 17th Karmapa is presently in India. Details regarding the traditional procedures of his installation will be made known in the near future.

Kunzig Shamar Rinpo

HIGH SKY LUMBITA, P.O. RUMTEK-737135, GANGTOK, SIKKIM, INDIA PHONE : 91-359-2228

(magyar fordítás)

KÜNZIG SAMAR RINPOCSE

1994. 1. 26.

Ezennel bejelentem, hogy a 16. Karmapa, Rangdzsung Rigpe Dordzse hiteles inkarnációját megtalálták.

Őszentsége, a 17. Karmapa jelenleg Indiában tartózkodik. Hagyományos beiktatási szertartásának részleteit a közeljövőben hozzuk nyilvánosságra.

Künzig Samar rinpocse

35. Láma Ole levele a 17. Karmapa felismeréséről

LAMA OLE NYDAHL
Svenemollevej 56, 2100 Copenhagen, Denmark
33 Marne Ave., San Francisco, Ca 94127, USA
Hinterschwarzenberg 8, 87466 Oy-Mittelberg, Germany

Hiroshima, 3 February 1994

Dearest Friends everywhere,

All best love from a lecture in Hiroshima, Japan, with some news we have all been waiting to get: Though it will still be a few days till I see our Karmapa, the joy of Künzig Shamarpa, an intense dream and the experiences of Hannah and students of mine have already convinced me that we have the right one. He recognized me from a photo - had a strong reaction - and even noticed that I have changed my style of hair.

Künzig Shamarpa has decided that His Holiness will be accessible for public ceremonies in Delhi during early March and that there will be a coronation at Rumtek towards the end of the year. The benefit of attending each event will be great and information will be given at least five months in advance.

So that's the great news. Already as a child the boy stated that he is the Karmapa. He is beautiful, totally present and learns all things in no time. Rejoice!

Much love from yours Hannah (in India) and Ole,

Yours Hannah and Lama Ole

(magyar fordítás)

Hiroshima, 1994. február 3.

Kedves barátaim!

Végtelen szeretetemet küldöm Japánból, Hiroshimából, egyben új híreim is vannak, amelyekre már nagyon régóta vártunk. Habár még hátra van néhány nap addig, amíg találkozom a Karmapánkkal, Künzig Samarpa öröme, egy intenzív álom, Hannah és a tanítványaim már meggyőztek arról, hogy Ő az igazi. Felismert engem egy fotó alapján, (a kép) erős reakciót váltott ki belőle, és még azt is megjegyezte, hogy a frizurámat megváltoztattam azóta, hogy utoljára találkoztunk.

Künzig Samarpa úgy döntött, hogy Őszentsége nyilvános szertartáson vesz majd részt Új-Delhiben március elején; a rumteki megkoronázás az év vége felé várható. Mindkét eseményen való részvétel áldása óriási, az eseményekről legalább öt hónappal korábban tájékoztatást nyújtunk.

Ez a nagyszerű hírem van. A fiú már kiskorában azt állította, hogy ő a Karmapa. A gyermek gyönyörű, teljesen a jelenben van, és nagyon gyorsan tanul. Örvendezzünk!

Sok szeretettel,

Hannah (Indiából) és Ole

Szómagyarázat

BEAVATÁS (*tib.* vang, *szkt.* abiseka) Szertartás, melynek keretében a tanító bevezeti a gyakorlókat egy buddhaaspektus erőmezejébe, ezzel mintegy engedélyt adva az adott buddhaaspektuson való meditáció végzésére. Egy buddhaaspektushoz kapcsolódó gyakorlat elkezdésekor vagy csupán áldásként adják. Az előbbi esetben szükséges még a lung, a gyakorlat szövegének átadása, és a tri, a gyakorlat alkalmazásához szükséges instrukciók. A tudatosság kifejlesztésében felbecsülhetetlen eme módszerek hatékonysága.

BODHISZATTVAÍGÉRET E fogadalom keretében arra vállalkozunk, hogy megmentünk minden lényt a szenvedéstől, és a megvilágosodáshoz segítjük őket. Szellemi tanító jelenlétében tesszük le.

BUDDHA (*tib.* szangye) Megvilágosodott vagy (a nemtudás álmából) felébredett. A tibeti szó jelentése: „a teljesen megtisztult és kibontakozott". Egyfelől megtisztult a tudat minden elhomályosulásától, másfelől teljesen kibontakozott benne az eredendő bölcsesség, azaz ismeri a jelenségek valós természetét és minden megjelenő dolgot.

BUDDHAASPEKTUS (*tib.* jidam) A megvilágosodott tudat óriási gazdagsága számtalan fény- és energiaformán keresztül fejezi ki magát. Velük azonosulva gyorsan felszínre hozhatjuk a bennünk rejlő buddhatermészetet.

DHARMA (*tib.* csö) Buddha tanításai.

FEKETE KORONA A Fekete Korona a Karmapák sajátja, amely azon erejüket szimbolizálja, hogy képesek minden lényen segíteni. Női buddhák ajándékozták eme energiamezőt Karmapának, amikor több ezer évvel ezelőtt elérte e megvilágosodást. Állandóan a feje felett van. A Fekete Korona-szertartásokon bemutatott fizikai másolat olyan erővel bír, mely képes megnyitni a jelenlévők tudatalattiját, és lehetővé teszi a Karmapának, hogy felcserélje a határtalan tér-tudatosságát a lények gátlásaival és szenvedésével. Így egy olyan eszköz, mely hozzásegít a megszabaduláshoz a látáson keresztül, és amit csak egy Karmapa használhat.

GELUG („erényesek") A tibeti buddhizmus négy ága közül a legfiatalabb. A megreformált iskola, melyet Congkapa alapított, és amely különös hangsúlyt fektet az írások tanulmányozására, a filozófiai vitákra és a szerzetesi hagyományra.

GURU RINPOCSE (*szkt.* Padmaszambava, *tib.* Pema Dzsungne). A Lótusszülött. Egy feltehetőleg afgán származású buddhista mester, aki a VIII. században érkezett Tibetbe, hogy a Gyémánt Út-tanításokat megismertesse és terjessze az országban. A jövő generációi számára számos szellemi kincset (*tib.* terma) rejtett el. Személye meghatározó a tibeti buddhizmusban.

GYÉMÁNT ÚT (*szkt.* vadzsrajána, *tib.* dordzse tekpa) A Nagy Út motivációján és filozófiáján alapuló erőteljes eszközök sokasága, melyek rendkívül gyors átalakulást, fejlődést eredményeznek. Csak arra törekedve gyakorolható, hogy mindent tiszta szinten lássunk.

KAGYÜ A tibeti buddhizmus négy fő ágának egyike. Egyaránt magában foglalja a régi (*tib.* nyingma) és az új (*tib.* szarma) tanításokat. Mivel kifejezetten a gyakorlásra helyezi a hangsúlyt, ezért a „szóbeli átadás" iskolájának nevezik. Marpa, a fordító 1050 körül hozta Tibetbe. A kagyü vonal ereje a tanító-tanítvány közti szoros kapcsolatban rejlik. Marpa fő tanítványa Milarepa – Tibet nagy jógija – volt, akit Gampopa követett. Gampopa után négy fő és nyolc kisebb kagyü vonal alakult ki. Mára a nagyobbak mind a karma kagyü vonalba olvadtak, melynek Karmapa a szellemi vezetője. A kisebbek közül a drukpa és a drikung kagyünek Bhutánban és Ladakh-ban van népes követőtábora.

KARMAPA (*szó szerint*: Aktivitás Embere) Az első tudatosan újraszületett tibeti láma, a kagyü vonal szellemi vezetője. A Karmapák minden buddha aktivitásának megtestesítői, Sakjamuni Buddha és Guru Rinpocse is megjósolta megjelenésüket. Mindegyik Karmapa halála előtt hátrahagy egy levelet, amely következő születésének pontos körülményeit tartalmazza. A mai napig tizenhét inkarnációról tudunk:

1. Düszum Tyenpa, 1110–1193
2. Karma Paksi, 1204–1283
3. Rangdzsung Dordzse, 1284–1339
4. Rölpe Dordzse, 1340–1383
5. Desin Segpa, 1384–1415
6. Tongva Dönden, 1416–1453
7. Csödrag Gyamco, 1454–1506
8. Mityö Dordzse, l507–1554
9. Vangdzsug Dordzse, 1556–1603
10. Csöjing Dordzse, 1604–1674
1 l. Jese Dordzse, 1676–1702
12. Dzsangcsub Dordzse, 1703–1732
13. Düdül Dordzse, 1733–1797
14. Tegcsog Dordzse, 1798–1868
15. Katyab Dordzse, 1871–1922
16. Rangdzsung Rigpe Dordzse, 1924–1981
17. Táje Dordzse, 1983–

LÁMA (*szkt.* guru) Tanító. A Gyémánt Úton elengedhetetlen, hiszen ő a kulcs a legmélyebb tanításokhoz.

MAHAMUDRA (*tib.* csakgya csenpo, csakcsen, *szó szerint:* Nagy Pecsét) A Nagy Pecsét a kagyü hagyomány sajátja, gyakorlása a tudat közvetlen tapasztalását eredményezi. A fogalom maga azt sugallja, hogy az abszolút természet pecsétje mindenen ott van, semmi sincs elválasztva a végső igazságtól. A mahamudra magában foglalja az alapot, az utat és a célt, egyben az összes buddhista tanítás kvintesszenciája.

MANDALA (*tib.* tyilkor, szó szerint: középpont és ami körülveszi) Erőtér – általában egy buddhaaspektusra és annak környezetére utal. Másik jelentése: egy (elképzelt) tökéletes világegyetem, melyet felajánlásként a buddháknak ajándékozunk.

MANTRA (*tib.* ngag) Egy buddhaaspektus természetes vibrációja, melynek kimondásával invokálhatjuk az adott buddhát. A különböző mantrák a Gyémánt Út-meditációk alapvető részét képezik.

MENEDÉK (*tib.* tyabdrö) Olyan értékek, melyekben bízhatunk. Menedéket veszünk a Három Drágakőben: a Buddha állapotában, mint célban; a dharmában – a tanításokban – mint az ehhez vezető útban; és a szangában – a gyakorlókban – mint barátainkban az úton. A Gyémánt Út gyakorlásához további menedék is szükséges, mégpedig az ún. Három Gyökérben: a lámában, a buddhaaspektusban és a védelmezőben. Ők az áldás, a megvalósítások és a védelem forrásai az úton.

NYINGMA („a régi hagyomány") A tibeti buddhizmus négy fő hagyománya közül a legrégebbi. Abból az időből ered, amikor a VIII. században a buddhizmus – Guru Rinpocsén keresztül – Tibetbe érkezett.

PUDZSA Tibetiül énekelt meditáció – általában egy buddhaaspektus hívása szertartásos felajánlásokkal.

RINPOCSE (szó szerint: értékes) Tiszteletteljes megszólítás, a magas rangú lámákat illetik vele.

SZAKJA A tibeti buddhizmus négy iskolája közül az egyik. A XI. században Drogmi fordító hozta Tibetbe az indiai mester, Virupa tanításait, melyek a szakja hagyományon keresztül maradtak fenn. Az idők során számos jelentős filozófiai művel járultak hozzá a tibeti buddhizmus gazdagságához.

SZTÚPA (*tib.* csörten) Jellegzetes buddhista építmény, mely a megvilágosodás állapotának szimbolikus reprezentációja. Általában megvilágosodott lények ereklyéit tartalmazza.

TULKU A buddhaságnak az az aspektusa, melyet a fizikai megnyilvánulásának (például emberi test) köszönhetően a hétköznapi lények is képesek érzékelni. Általánosságban olyasvalakit értünk alatta, aki tudatosan születik újra minden lény javára és olyan erővel bír, mellyel képes kibontakoztatni a lények tulajdonságait.

VÉDELMEZŐK Három fajtába sorolhatók: vannak olyan megvilágosulatlan energiamezők, akik még kötődnek az egóhoz – ezek a dzsigtenpák. Őket jobb elkerülni, mivel általában nehezen kezelhetők. Az olyan jógik irányítása alatt, mint amilyen Guru Rinpocse és Karmapa, damcigpákká válnak. Ebben az esetben már ígéret köti őket arra, hogy nem bánthatják a lényeket. Gyakran kissé „furcsán" néznek ki, és ahogy fokozatosan bodhiszattvává válnak, egy függőleges bölcsességszemre tesznek szert a homlokukon. A legfontosabb védelmezők a Buddhák közvetlen kisugárzásai: a férfi Mahakálák és a női Mahakálik. Ők külsőre harmonikusak, és mindig legalább a 8. bodhiszattvaszinten állnak. Miután buddhista menedéket vettünk, ők azok, akik biztosítják, hogy minden tapasztalatunk egy lépéssé váljék a megvilágosodás felé vezető úton.

A szerzőről

TOMEK LEHNERT 1956. augusztus 15-én született Gdanskban, Lengyelországban. Először a gdanski egyetemen építészetet, majd a poznani egyetemen angol irodalmat tanult. A nyolcvanas évek elején aktívan részt vett a diákok Szolidaritás mozgalmában. 1983-ban vált a buddhizmus gyakorlójává. 1985-ben elhagyta Lengyelországot, és az ezt követő három évben a koppenhágai karma kagyü központ egyik vezetője lett. Beutazta Nepált, Indiát, Bhutánt, Burmát és Tibetet, magas rangú kagyü és nyingma lámáktól kapott beavatásokat és tanításokat. Több mint tíz éven keresztül fordított buddhista előadásokat lengyelre és spanyolra. Részt vett a németországi Kagyu Life és a lengyelországi Diamentowa Droga buddhista folyóirat szerkesztésében. 1989. óta segíti az amerikai, ausztrál, új-zélandi, orosz, valamint a nyugat- és kelet-európai központok felállítását.

Kiadványaink utánvéttel megrendelhetők: 1074 Bp. Huszár u. 7-9. • tel/fax: (1) 321 7025 • e-mail: budapest@buddhizmusma.hu

Ahogy a dolgok vannak

A buddhizmus célja a bennünk rejlő időtlen öröm megtapasztalása. A dán származású Láma Ole Nydahl mindenki számára érthetően, mélyen inspiráló stílusban mutatja be, hogyan segítenek hozzá ehhez Buddha 2500 éves tanításai. A könyv lényegre törő áttekintést ad a buddhista látásmód szintjeiről, a hozzájuk kapcsolódó meditációkról és arról, hogyan tartható meg az elért állapot a gyakorlati életben.

82 oldal

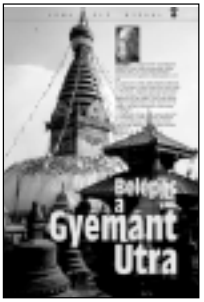

Belépés a Gyémánt Útra

A hatvanas években a nászútját Nepálban töltő fiatal pár, Hannah és Ole Nydahl kapcsolatba került a tibeti buddhizmus egyik legnagyobb meditációs mesterével, a 16. Karmapával. A könyv kalandos, őszinte történet arról, hogyan változtatta meg életüket a buddhizmus, hogyan lett egy kalandorból a Gyémánt Út – Buddha legmagasabb szintű tanításainak – elismert tanítója, feleségéből pedig a tanítások szakavatott fordítója és a tibeti tanítók keresett tolmácsa.
212 oldal

Minden határon túl

(Ahogy a Buddhák Nyugatra jöttek)

A *Belépés a Gyémánt Útra* című önéletrajzi könyv folytatása, melyben Láma Ole Nydahl hiteles képet nyújt arról, hogyan jutott el Buddha legmagasabb szintű tanítása, a Gyémánt Út Keletről Nyugatra. Tanulságos történet a korai idők nehézségeiről, és legfőképp arról, hogyan sikerült a buddhizmus lényegét a mai önálló, szabad és tanult társadalmak számára is elérhetővé tenni.

470 oldal

Egy jógi 108, 109, 110, 111 válasza

Láma Ole Nydahl immár harminc éve járja a világot, szinte minden nap más városban tart előadásokat a buddhizmus látásmódjáról és annak gyakorlati életben való alkalmazásáról. Az előadásokon elhangzott, az embereket leginkább foglalkoztató kérdésekből állítottuk össze könyvsorozatunk tartalmát.

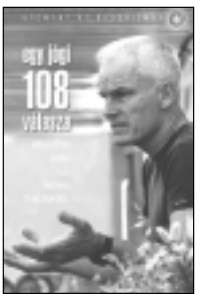

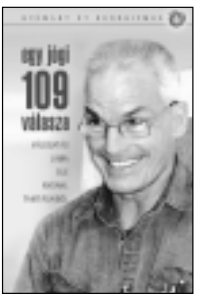

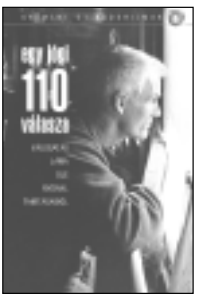

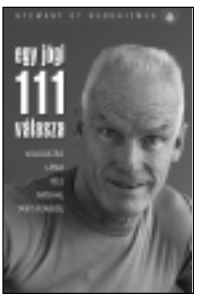

Íme egy kis ízelítő a kérdésekből:

Egy jógi 108 válasza

- Hogyan lehet megszabadulni a határozatlanságtól?
- Mi az, ami életről életre átmegy belőlünk?
- Szerinted a megvilágosodást csak Buddha tanításait követve érhetjük el?

Egy jógi 109 válasza

- Mit tegyünk a lustaság ellen?
- Mi az ego és miből táplálkozik?
- Mit tanított Buddha a lélekvándorlásról?

Egy jógi 110 válasza

- Mit gondolsz a sorsról és a végzetről?
- Hogyan lehet a negatív érzelmeket átalakítani?
- Hogyan lehet leküzdeni a félelmet és a rossz gondolatokat?

Egy jógi 111 válasza

- Mennyi ideig maradnak fenn a tanítások?
- Beszélnél a hátom különleges menedékről: a lámáról, a jidamról és a védelmezőkről?

Kiadványaink utánvéttel megrendelhetők: 1074 Bp. Huszár u. 7-9. • tel/fax: (1) 321 7025 • e-mail: budapest@buddhizmusma.hu

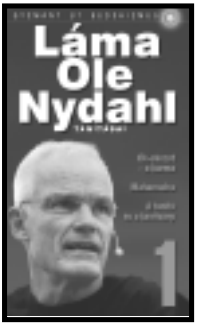

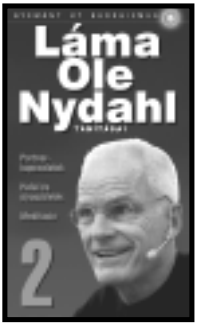

Láma Ole Nydahl: Tanítások videón

A videokazettákon Láma Ole Nydahl buddhista tanító egyenként félórás előadások keretében világosan és gyakorlatiasan beszél olyan témákról, mint az okokozat (karma), a halál és újraszületés, a meditáció, a párkapcsolatok, a tanító-tanítvány kapcsolat és a legmagasabb szintű látásmód, a mahamudra.

Találkozás a 16. Karmapával

Láma Ole Nydahl emlékezik a nagy tibeti meditációs mesterre.

A videokazettán Láma Ole felidézi, hogyan találkozott ő és felesége, Hannah, legfőbb tanítójukkal, a 16. Karmapával. Számos színes történeten keresztül elevenedik meg előttünk a karma kagyü vonal 1981-ben elhunyt szellemi vezetőjének nagysága és magával ragadó személyisége.

89 perc

A füzetek a meditációs központokban kaphatók

Menedékmeditáció
füzet: 12 oldal
kazetta: 2x23 perc

Gurujóga-meditáció a 16. Karmapán
füzet: 12 oldal,
kazetta: 2x24 perc

Buddhizmus Ma

Félévente megjelenő,
belső terjesztésű magazin
84 oldal

LÁMA OLE NYDAHL MAGYARORSZÁGI MEDITÁCIÓS CSOPORTJAI

Budapest • info@buddhizmusma.hu
1074 Budapest, Huszár u. 7-9. Tel/fax: (1)321 7025

Békéscsaba • bekescsaba@buddhizmusma.hu
Debrecen • debrecen@buddhizmusma.hu
Eger • eger@buddhizmusma.hu
Gyöngyös • gyongyos@buddhizmusma.hu
Győr • gyor@buddhizmusma.hu
Kaposvár • kaposvar@buddhizmusma.hu
Kecskemét • kecskemet@buddhizmusma.hu
Miskolc • miskolc@buddhizmusma.hu
Nyíregyháza • nyiregyhaza@buddhizmusma.hu
Paks • paks@buddhizmusma.hu
Pécs • pecs@buddhizmusma.hu
Sopron • sopron@buddhizmusma.hu
Szeged • szeged@buddhizmusma.hu
Székesfehérvár • fehervar@buddhizmusma.hu
Szekszárd • szekszard@buddhizmusma.hu
Szolnok • szolnok@buddhizmusma.hu
Tatabánya • tatabanya@buddhizmusma.hu
Veszprém • veszprem@buddhizmusma.hu
Zalaegerszeg • zalaegerszeg@buddhizmusma.hu

Címek és elérhetőségek a **www.buddhizmusma.hu** weboldalon találhatóak.

Egyes tibeti buddhista vallási vezetők utalásokat hagynak hátra halálukkor arra vonatkozólag, hogy hol születnek majd újra. Így már következő életük hajnalán fellelhetők, és felkészíthetők feladataik ellátására. Amikor a 16. Karmapa – a karma kagyü vonal vezetője – 1981-ben meghalt, hamar megkezdődött a következő inkarnáció utáni kutatás. A könyv egy nyugati megfigyelő szemszögéből tárja elénk, hogyan keveredett politika és intrika a – mint az kiderült – korántsem egyszerű feladatba.

www.buddhizmusma.hu

9 789632 175966